Fortis Bank NV

Jaarverslag 2011

Inleiding

Het Jaarverslag 2011 van Fortis Bank omvat zowel de geauditeerde Geconsolideerde als de Niet-geconsolideerde Jaarrekeningen, voorafgegaan door het verslag van de Raad van Bestuur, het bericht van de Raad van Bestuur en een hoofdstuk Deugdelijk Bestuur, inclusief de samenstelling van de Raad van Bestuur. De geauditeerde Geconsolideerde Jaarrekening 2011 van Fortis Bank, met de vergelijkende cijfers over 2010, en opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie, worden gevolgd door de geauditeerde Niet-geconsolideerde jaarrekening 2011 van Fortis Bank NV, opgesteld in overeenstemming met het Belgisch Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekeningen van kredietinstellingen.

Alle bedragen in de tabellen van de geconsolideerde jaarrekeningen staan in miljoenen euro, tenzij anders aangegeven. Alle bedragen in de tabellen van de niet-geconsolideerde jaarrekeningen staan in duizenden euro, tenzij anders aangegeven. Omdat de cijfers afgerond zijn, kunnen er geringe verschillen optreden met al eerder gepubliceerde cijfers. Er zijn bepaalde herclassificaties gedaan met betrekking tot de jaarrekeningen van het voorgaande jaar zodat ze vergelijkbaar zijn dit jaarverslag.

Fortis Bank NV is de juridische benaming van de onderneming. De commerciële activiteiten gebeuren onder de merknaam BNP Paribas Fortis.

In de Geconsolideerde Jaarrekening verwijst Fortis Bank naar de geconsolideerde situatie van Fortis Bank NV, tenzij anders aangegeven. In de Niet-geconsolideerde Jaarrekening verwijst Fortis Bank naar de niet-geconsolideerde situatie van Fortis Bank NV, tenzij anders aangegeven.

Als gevolg van de herstructurering van Fortis, ondergingen 'Fortis NV/SA' en 'Fortis NV' een naamswijzing in 'Ageas NV/SA' en 'Ageas NV', of kortweg Ageas.

Alle informatie in het Jaarverslag 2011 van Fortis Bank heeft betrekking op de statutaire Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening en bevat niet de contributie van Fortis Bank aan de geconsolideerde resultaten van de groep BNP Paribas, die te vinden zijn op de BNP Paribas website: www.bnpparibas.com .

Het Jaarverslag 2011 van Fortis Bank is beschikbaar op de website: www.bnpparibasfortis.com.

Inhoud

Inleiding 3

Fortis Bank Geconsolideerd Jaarverslag 2011 9

Verslag van de Raad van Bestuur 10

- Inleiding door de Voorzitter en de CEO 10
- Sterke prestatie in een uitdagende marktomgeving 11
- Kernactiviteiten van Fortis Bank 14
- Kredietrating van Fortis Bank NV per 29/02/2012 20
- Toekomstgerichte uitspraken 20
- Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening 20
- Toelichting bij de evolutie van de balans 23
- Liquiditeit en solvabiliteit 26
- Voornaamste risico's en onzekerheden 26

Bericht van de Raad van Bestuur 27

Verslag van de Raad van Bestuur - Verklaring van Deugdelijk Bestuur 28

Fortis Bank Geconsolideerde Jaarrekening 2011 47

- Resultatenrekening op 31 december 2011 48
- Overzicht van het netto resultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen 48
- Balans op 31 december 2011 49
- Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2010 en 31 december 2011 50
- Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2010 en 31 december 2011 50
- Kasstroomoverzicht op 31 december 2011 51

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 53

1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door Fortis Bank 54

1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving 54
1.b Segmentrapportering 54
1.c Consolidatie 55
1.d Financiële activa en financiële verplichtingen 59
1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit 67
1.f Materiële en immateriële vaste activa 69
1.g Leaseovereenkomsten 70
1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten 70
1.i Personeelsvoordelen 71
1.j Op aandelen gebaseerde beloningen 72
1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen 73
1.l Actuele en uitgestelde belastingen 73
1.m Kasstroomoverzicht 74
1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag 74

2 Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2011 75

2.a Nettorentebaten 75
2.b Commissiebaten en -lasten 76
2.c Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening 76
2.d Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde 77
2.e Nettobaten uit overige activiteiten 77
2.f Risicokost 78
2.g Vennootschapsbelasting 79

3 Segmentinformatie 80

3.a Operationele segmenten 81
3.b Informatie per operationeel segment 82

4 Risicobeheer en solvabiliteit 83

- Inleiding 83
4.a Risicobeheerorganisatie 83
4.b Risicometing en -categorieën 85
4.c Solvabiliteit 86
4.d Krediet- en tegenpartijrisico 88
4.e Marktrisico 100
4.f Operationeel risico 111
4.g Compliance- en reputatierisico 113
4.h Liquiditeits- en herfinancieringsrisico 114

5 Toelichting op de balans op 31 december 2011 116

5.a Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening 116
5.b Financiële hedgingderivaten 121
5.c Voor verkoop beschikbare financiële activa 122
5.d Meting van de reële waarde van financiële instrumenten 123
5.e Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen 127
5.f Leningen en schulden aan en vorderingen op kredietinstellingen 128
5.g Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten 129
5.h Schuldbewijzen en achtergestelde schulden 132
5.i Financiële activa tot einde looptijd aangehouden 133
5.j Actuele en uitgestelde belastingen 134
5.k Overlopende rekeningen en overige activa/verplichtingen 135
5.l Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast 136
5.m Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen 138
5.n Goodwill 139
5.o Voorzieningen voor risico's en kosten 140

6 Financierings- en garantieverbintenissen 141

6.a Verstrekte en ontvangen financieringsverbintenissen 141
6.b Door ondertekening verstrekte garantieverbintenissen 141
6.c Overige garantieverbintenissen 142

7 Personeelskosten en personeelsvoordelen 143

7.a Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen 143
7.b Verplichtingen voor personeelsvoordelen 143

8 Bijkomende informatie 149

8.a Consolidatiekring 149
8.b Bedrijfscombinaties 161
8.c Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten 164
8.d Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank 175
8.e Verbonden partijen 182
8.f Balansgegevens per looptijd 185
8.g Gestructureerde kredietinstrumenten 186
8.h Blootstelling aan soeverein schuldenrisico 188
8.i Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs 193
8.j Voorwaardelijke activa en verplichtingen 194
8.k Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren 195
8.l Gebeurtenissen na de verslagperiode 196
8.m Bijkomende informatie over de Bass en Esmée effectiseringstransacties 197

Verslag van het college van erkende commissarissen 201

Fortis Bank Jaarverslag 2011

(niet-geconsolideerd) 205

Verslag van de Raad van Bestuur 206

- Toelichting bij de ontwikkeling van de balans 206
- Toelichting bij de ontwikkeling van de resultatenrekening 208

Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar 210

Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen 212

- Schadeloosstelling van bestuurders – Belangenconflict 212

Fortis Bank Jaarrekening 2011

(niet-geconsolideerd) 215

- Balans na resultaatbestemming 216
- Buitenbalans 218
- Schema van de Resultatenrekening 219
- Toelichtingen 221

Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de niet-geconsolideerde jaarrekening 262

- Algemene principes 262
- Activa 262
- Verplichtingen 264
- Resultatenrekeningen 264

Verslag van het college van erkende commissarissen 267

Overige informatie 271

- Uiterste koersen per maand van het aandeel Fortis Bank op de wekelijkse veilingen in 2011 272
- Externe functies uitgeoefend door de bestuurders en effectieve leiders, waarvan de openbaarmaking wettelijk verplicht is 272
- Afkortingen 277
- Begrippenlijst 278

Fortis Bank Geconsolideerd Jaarverslag 2011

Verslag van de Raad van Bestuur

Inleiding door de Voorzitter en de CEO

In het licht van de uitdagende economische en regelgevende omstandigheden bleef de kernactiviteit van Fortis Bank succesvol in 2011. Sterke commerciële en operationele prestaties stelden ons in staat onze leidende marktpositie in de thuismarkten België en Luxemburg veilig te stellen. De Retailbanking-activiteiten leverden een goede prestatie terwijl Corporate and Investment Banking veerkrachtig bleef in de context van een ongunstig beursklimaat.

Onze klanten blijven onze eerste prioriteit en onze ambitie is om hun partner bij uitstek te zijn in het bereiken van hun doelstellingen. In 2011 hebben we ons productaanbod verbeterd en onze distributiekanalen uitgebreid. We zijn trots op het feit dat we, ondanks de moeilijke omgeving, er voor onze klanten en voor de gemeenschappen waarin we actief zijn, zijn. Wij willen onze klanten bedanken voor het vertrouwen dat ze in ons hebben.

De nettowinst van 2011 werd zwaar beïnvloed door de verslechterde omstandigheden op de markten, voornamelijk door de Europese staatsschuldencrisis die leed tot belangrijke bijzondere waardeverminderingen op onze posities in Griekse staatsobligaties.

Er waren minder belangrijke investerings- en desinvesteringstransacties in 2011 vergeleken met 2010 omdat toen het grootste deel van de transacties om het risico op de balans te verminderen werden uitgevoerd. De twee belangrijkste transacties tijdens 2011 waren de fusie van Fortis Bank Turkije met Türk Ekonomi Bankasi (TEB) en de acquisitie van Fortis Commercial Finance (FCF).

2011 was ook een sleuteljaar voor de aan de gang zijnde integratie met BNP Paribas. Veel systemen zijn al volledig geïntegreerd en de synergiewinsten overschreden de oorspronkelijke doelstellingen. Fortis Bank heeft deze succesvolle integratie gerealiseerd en wierf zelfs 2.700 nieuwe werknemers aan tijdens de voorbije twee jaar.

Het hoge tempo aan wijzigingen in de regelgeving vertoonde geen tekenen van vertraging in 2011. Het is duidelijk dat de nieuwe regelgeving zoals beschreven onder Bazel III een materiële impact zal hebben op de winstgevendheid van de banksector en op haar vermogen de economie te financieren op de lange termijn via de omzetting van liquiditeit. Fortis Bank neemt proactieve maatregelen om te voldoen aan de nieuwe voorschriften en heeft zich geëngageerd voor een voorzichtig solvabiliteits- en liquiditeitsmanagement om ervoor te zorgen dat de bank voorbereid is voor de nieuwe regelgevende uitdagingen. Fortis Bank sluit 2011 af met een sterke Tier 1-kapitaalratio van 16,5% en een gunstige 'krediet/deposito'-ratio van 101,4%.

De buitengewone inspanningen van ons personeel zal de Bank helpen de economische storm te doorstaan en sterker te worden. We zouden graag van deze gelegenheid gebruik maken om onze dankbaarheid te uiten aan onze 34.000 werknemers voor hun voortdurende toewijding aan de ontwikkeling van de bank.

Met het oog op de onzekere vooruitzichten voor 2012 hebben we de nodige acties ondernomen om te beantwoorden aan de moeilijkere bedrijfsomgeving. Dit plaatst Fortis Bank in een goede positie om de cruciale rol op te nemen als een partner voor haar klanten te en hen zo te ondersteunen in het realiseren van hun doelstellingen en ambities. Verder zal de Bank zich blijven inzetten in de gemeenschap via BNP Paribas Fortis Foundation en verschillende 'Corporate Social Responsability (CSR)- iniatieven, maar ook door partnerships zoals het microStartproject dat mensen die als zelfstandige geen toegang hebben tot de traditionele bankfaciliteiten, financiert en ondersteunt.

Maxime Jadot
Chief Executive Officer (CEO)

Herman Daems
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Sterke prestatie in een uitdagende marktomgeving

Context

Vanuit macro-economisch oogpunt vertoonde 2011 twee verschillende gedaanten. De eerste jaarhelft bleef gekenmerkt door een sterker wordend herstel na de diepe recessie van 2008. De Belgische economie, die in 2010 een groei van 2,3% had neergezet, nam tijdens de eerste helft van 2011 toe met 2,5% op jaarbasis, de beste prestatie in jaren. Maar in de tweede jaarhelft koelde de economie plots af. Door de hevige financiële crisis in de eurozone en een politieke crisis in de Verenigde Staten gleed het vertrouwen van de zakenwereld, de consumenten en de beleggers weg. In België daalde het BBP tijdens het derde kwartaal en dat luidde het begin van een nieuwe recessie in, die echter minder erg leek te worden dan deze in 2008-09. Ondertussen bleef de inflatie in de eurozone stijgen tot boven de doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB). In België liep de inflatie op tot gemiddeld 3,5% in 2011, en dus voor het tweede opeenvolgende jaar ruim boven het gemiddelde van 2,7% in de andere landen van de eurozone.

De financiële markten werden in 2011 getroffen door de uitdijende crisis in de eurozone. Nadat Griekenland en Ierland noodpakketten ontvingen, werd Portugal het derde land dat een beroep op financiële steun diende te doen uit het Europees Financieel Stabiliteitsfonds (EFSF) en het IMF. Toen de Italiaanse en Spaanse obligatierentes tot ongeveer 7% stegen, werd de 'vuurkracht' van dit Europese noodfonds echter in vraag gesteld. Ook België kwam onder vuur te liggen toen de regeringsvorming bleef aanslepen. Dit leidde tot onrust over de financiële positie van het land, zodat het ratingbureau Standard & Poor's besliste om de kredietrating van België te verlagen van AA+ tot AA. Toen uiteindelijk een begroting voor 2012 werd goedgekeurd, verminderden de spanningen op de Belgische rentemarkt weliswaar, maar eind 2011 bleef de spread met Duitsland en de andere toonaangevende Europese landen toch ruim boven het niveau van in het begin van het jaar. Het renteverschil op de tienjarige obligatie tussen België en Duitsland, dat begin 2011 nog 100 basispunten bedroeg, was eind december 2011 opgelopen tot 230 basispunten.

De ECB speelde een cruciale rol in de bestrijding van de crisis. Om de inflatie onder controle te houden, verhoogde zij in april haar belangrijkste rente in twee stappen van 1,0% naar 1,5%. Maar omdat de economische situatie en de financiële markten tijdens de tweede jaarhelft verder verslechterden, zag de ECB zich gedwongen deze beslissing terug te draaien zodat de rente tegen het einde van het jaar opnieuw op 1% stond. Om de financiële spanningen deels in te dammen, ondersteunde de ECB de banken met liquiditeiten en kocht zij overheidsobligaties in. De allereerste 3-jarige herfinanciering van de ECB (lange termijn herfinancieringstransactie of LTRO) werd een volledig succes. De banken deden biedingen voor bijna EUR 500 miljard, waardoor het de allergrootste herfinancieringstransactie in de geschiedenis van de ECB werd. De gezondheid van de Europese financiële sector in het algemeen en van de kredietstroom in het bijzonder zijn echter in ruime mate afhankelijk van een oplossing voor de Europese financiële governancecrisis. Zolang de financiële markten de solvabiliteit van sommige landen en de kwaliteit van hun schuldpapier in twijfel trekken, blijven de vooruitzichten voor de financiële sector ontmoedigend.

De operationele omgeving in 2011 was ongunstig voor de banksector. De dalende koersen van de Europese overheidsobligaties veroorzaakten belangrijke waardeverminderingen, terwijl tegelijkertijd de kapitaalverplichtingen strenger werden. In juni voerde de Europese Bankautoriteit (EBA) een reeks stresstesten uit, amper enkele maanden later gevolgd door een nog striktere test. Als gevolg daarvan werd de behoefte aan nieuw kapitaal voor de Europese banksector geraamd op 115 miljard euro. Door de uitdagende marktomstandigheden, die het nagenoeg onmogelijk maakten om dit bedrag op de private kapitaalmarkt op te halen, gaan de banken over tot desinvesteringen van hun niet-kernactiviteiten, meestal buiten de thuismarkt, waardoor ze ook druk uitoefenen op de financiële systemen in die markten. Daarenboven beogen de regeringen een hogere belastingsbijdrage van de banken om hun begrotingtekorten in te dijken. Al deze elementen wegen op de winstgevendheid van de banken.

Ondanks de uitdagende operationele omgeving voor de Belgische banken, bleef de kredietactiviteit aan de private sector onaangetast. De kredietverlening aan de gezinnen, die in 2010 met 3,2% was gegroeid, ging in 2011 opnieuw 6,9% hoger, terwijl de groei van de kredietverlening aan de bedrijven steeg van 1,6% in 2010 naar 4,2%. Het feit dat België een van de laagste krediet/depositoratio's in de eurozone heeft, vermindert er de waarschijnlijkheid van een kredietschaarste in vergelijking met sommige andere Europese landen.

Fortis Bank

De volatiliteit op de financiële markten, de crisis van de overheidsschulden en de verwachte gevolgen van de wijzigingen in het reglementaire kader creëerden samen in 2011 een uitdagende operationele omgeving. Toch leverde Fortis Bank een goede bedrijfsprestatie, met een tweede jaarhelft die veel moeilijker verliep als gevolg van de snel verslechterende marktomstandigheden en de toenemende risicoaversie van de klanten. De jaarresultaten en de evoluties op de balans worden verder in dit rapport in de specifieke secties nader toegelicht.

De liquiditeitspositie bleef bevredigend over heel 2011 en de solvabiliteit van Fortis Bank, gebaseerd op simulaties en gevalideerd door de bevoegde autoriteiten, heeft een goede uitgangspositie om aan de nieuwe Bazel III-standaarden te voldoen.

Om de efficiëntie te stimuleren, werden in 2011 diverse programma's gelanceerd om de operationele en loonkosten in toom te houden. Het actieplan ('Initiative 2014') beoogt volgehouden kostenverminderingen tot EUR 200 miljoen per jaar tegen 2014. De nodige maatregelen zijn genomen in samenwerking met alle belanghebbenden. Er is een overeenkomst bereikt met de sociale partners voor een nieuw loonmodel, gecombineerd met werkzekerheid tot 2016 en de belofte om niet over te gaan tot een grootscheepse outsourcing. In het nieuwe loonmodel wordt rekening gehouden met duurzaamheidscriteria, zoals een toename van de diversiteit en een vermindering van de ecologische voetafdruk van Fortis Bank. De volgende jaren zullen efficiëntiemaatregelen in de ondersteunende functies en de businesses worden doorgevoerd.

Integratie met BNP Paribas verloopt volgens plan

De integratie met BNP Paribas verloopt volgens plan en produceert meer synergieën dan verwacht in het herziene plan van februari 2011. Eind 2011 bedroeg de cumulatieve synergiewinst, EUR 1.127 miljoen (waarvan EUR 529 miljoen enkel in 2011 werd gerealiseerd), bijna het dubbele van de EUR 600 miljoen voorspeld in het initieel plan in 2009 en een jaar vooruit op het herziene plan. De synergiedoelstelling werd daarom ook met EUR 300 miljoen naar boven bijgesteld tot EUR 1,5 miljard tegen eind 2012.

Bovendien waren tegen eind 2011 ruim 1.200 banen gecreëerd in de Europese Competence and Services Centra, die in het kader van het integratieplan in België werden opgericht.

Enkele projecten uitgevoerd in 2011 als onderdeel van het integratieproces:

- de ontwikkeling van vier Competence Centra: Corporate & Transaction Banking Europe, Global Trade Services, Global Cash Management en Factoring zijn nu volop operationeel en vormen belangrijke, in Brussel gevestigde onderdelen van de groepsstructuur
- de uitbreiding van de multichannelbankdiensten, zoals het mobiel bankieren en een verbeterde telefonische beschikbaarheid van de adviseurs in het Belgische retailbanknetwerk
- de voltooiing van de transformatie van het kantorennet in België (rebranding van de kantoren) en oprichting van Private Banking Centra over heel het land
- de creatie van een nieuw factoringaanbod door de overname van Fortis Commercial Finance
- het opzetten van Cash Management in België en de versterking van de banden met Corporate & Investment Banking (bv. het Fixed Income-platform in Brussel)
- de volledige integratie van het Belgische bijkantoor van BNP Paribas in Fortis Bank
- de lancering van een multichannelproject bij BNP Paribas Bank Polska en de intensere samenwerking tussen Retail Banking en de CIB-activiteiten
- de integratie en rationalisering van het kantorennetwerk in Turkije, na de fusie van Fortis Bank Turkije met TEB
- het uitrollen van 673 releases gerelateerd tot nieuwe IT-systemen en upgrades
- de succesvolle opbouw, migratie en integratie van organisatorische en klantendatabanken
- de aansluiting op groepssystemen voor functies als financiële consolidatie en management accounting, toegang tot het SWIFT-netwerk en het groepsintranet
- het leveren van oplossingen voor de groep door de Competence and Services Centra, bv. het platform voor online bankieren voor BNP Paribas in Frankrijk en een centrum voor veiligheidscontrole.

Sterke focus op klantentevredenheid

Elk jaar heeft BNP Paribas Fortis ongeveer 270 miljoen klantencontacten via zijn verschillende kanalen. In juni 2011 ondertekende Fortis Bank het Belgische 'Charter voor klantvriendelijkheid'. Hiermee geeft de bank aan dat zij veel belang hecht aan de klantentevredenheid, de efficiënte klachtenbehandeling en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de bank via haar diverse kanalen.

BNP Paribas Fortis lanceerde nieuwe initiatieven om het niveau van klantentevredenheid over de dienstverlening te verbeteren. De bank doet vijf beloften aan de klanten: 'wij zijn een bank die naar u luistert, die toegankelijk is, die duidelijke informatie geeft, die met u meedenkt en die betrokken is'. Deze beloften zijn doorgedrongen op alle niveaus van de organisatie en worden geapprecieerd door de klanten. De tevredenheidsscores van zowel retail als zakelijke klanten in België bleven ook in 2011 verder verbeteren.

Voor al deze inspanningen is BNP Paribas Fortis in 2011 onderscheiden als 'Bank of the Year in Belgium' door The Banker en als 'Best Bank' door Euromoney.

Engaged Bank Platform

In 2011 heeft BNP Paribas Fortis zijn ambitie duidelijk geformuleerd om als verantwoordelijke en geëngageerde bank bij te dragen tot de verdere, duurzame ontwikkeling van de samenleving en de economie.

Binnen de onderneming heeft zij daartoe initiatieven genomen in verschillende domeinen:

- ethisch bankieren, ondermeer via de verspreiding van gedragscodes voor de medewerkers
- duurzaam HR-management met bijzondere aandacht voor gelijkberechtiging en diversiteit en behoud van werkgelegenheid
- duurzame financiële producten en diensten, dankzij bijvoorbeeld de invoering van een sectorbeleid voor milieugevoelige transacties en de ondertekening door Retailbanking van het Charter voor klantvriendelijkheid
- milieubewust werken door bankbreed de CO2-uitstoot en het papierverbruik te verminderen en een selectiever afvalbeheer te voeren.

Daarnaast heeft BNP Paribas Fortis ook een lange traditie op het vlak van ondersteuning van culturele en sociale projecten ondermeer via zijn Foundation. Zo was er de oprichting in 2011 van MicroStart, een joint venture tussen BNP Paribas Fortis, het Europees Investeringsfonds en ADIE. Doel is microkredieten toe te kennen aan minderbedeelden die ervan dromen een eigen bedrijfje op te richten zonder een beroep te kunnen doen op de klassieke financieringsformules van de banken. In 2011 werden in de Brusselse Regio 2 agentschappen van MicroStart geopend die samen 100 kredieten toekenden voor een totaal van EUR 500.000.

Wijzigingen in de consolidatiekring van Fortis Bank NV

Wijzigingen in de consolidatiekring van Fortis Bank NV omvatten onder meer de fusie van Fortis Bank Turkije met TEB afgerond begin 2011. In de nieuwe structuur heeft Fortis Bank NV, via het Special Purpose Vehicle BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.Ş., een rechtstreeks belang van 17,08 % in TEB en een 50%-aandeel in TEB Mali Yatirimlar A.Ş., een joint venture met Colakoglu Group, dat 55% in het aandelenkapitaal van TEB aanhoudt. De nieuwe fusiebank bekleedt de negende plaats in het Turkse bankenklassement op basis van het balanstotaal. Zij beschikt over 602 kantoren, 9.300 medewerkers, 3 miljoen particuliere klanten en 500.000 bedrijfsklanten, waaronder corporates en kmo's.

In 2011 nam Fortis Bank het hele internationale netwerk van Fortis Commercial Finance (FCF), behalve de activiteiten in Nederland, over van ABN AMRO. FCF is een vooraanstaand factoringbedrijf met een uitgebreid commercieel netwerk in 12 Europese en Aziatische landen. FCF is een factoringspecialist met een sterke marktpositie in een aantal markten en een breed commercieel netwerk in 12 landen in Europa en Azië: België, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Zweden, Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Spanje, Italië, Polen, Turkije en Hong Kong. De overgenomen onderdelen van het FCF-netwerk in België en de overige landen worden samengevoegd met het factoringnetwerk van BNP Paribas dat hierdoor BNP Paribas-klanten in 14 landen kan bedienen. De 500 werknemers van FCF versterken het factoringnetwerk van de groep en verhogen de kwaliteit van het factoringaanbod in België, de andere landen waar Fortis Bank actief is, en zes nieuwe landen – het VK, Polen, Duitsland, Denemarken, het Groothertogdom Luxemburg en Hongkong.

Meer informatie over de wijzigingen in de consolidatiekring kunt u vinden in de noot 8.a 'Consolidatiekring' en noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Dividend

De Raad van Bestuur van Fortis Bank NV zal de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders in april 2012 voorstellen een brutodividend over het jaar 2011 uit te keren van EUR 0,43 per aandeel.

De rest van dit gedeelte – Kernactiviteiten van Fortis Bank – bevat een beschrijving van de activiteiten van elke businessunit van Fortis Bank. De volgende hoofdstukken zullen dit aanvullen met details van de geconsolideerde financiële resultaten van 2011.

Kernactiviteiten van Fortis Bank

BNP Paribas Fortis

In België voert Fortis Bank haar activiteiten onder de commerciële benaming BNP Paribas Fortis. Het gaat om de activiteiten van Retail Banking en Corporate & Investment Banking van de groep BNP Paribas in België. Fortis Bank stelt in België 16.990 mensen te werk.

Retail Belgium

De Retailactiviteiten van BNP Paribas Fortis omvatten bankdiensten voor individuen, kmo's, bedrijven, lokale instellingen en organisaties zonder winstoogmerk. Retail Belgium steunt op twee netwerken, operationeel volgens een gesegmenteerde business-aanpak: Retail & Private Banking Belgium en Corporate & Public Banking Belgium.

Retail & Private Banking Belgium

BNP Paribas Fortis neemt op de Belgische markt een leidende positie in Retail & Private Banking (RPB) in, met meer dan 9.000 medewerkers die 3,7 miljoen klanten bedienen (een derde van de Belgische bevolking) en met sterke posities in alle bankproducten. Retailklanten worden bereikt via een multichanneldistributiestrategie. Het verkoopnetwerk omvat 983 bankkantoren, aangevuld met 308 agentschappen onder het Fintro-merk en 681 verkooppunten van de 50/50 joint venture met Bank van De Post. Alternatieve kanalen zijn een netwerk van 3.952 geldautomaten, non-cashtoestellen (bankoverschrijvingen) en bankafschriftprinters, het onlinebankieren (1,2 miljoen actieve gebruikers), het mobiel bankieren en het telefoonbankieren. Het langetermijnpartnership met AG Insurance tot 2020 versterkt de distributiekracht van het retailnetwerk en bouwt verder op de jarenlange ervaring in bankverzekeringen.

Via het 'Customer Relationship Management (CRM)'-platform kan op de 'sleutelmomenten in het leven van de klant' via alle kanalen 'real time'-informatie worden gebruikt.

Met 38 Private Banking Centra is BNP Paribas Fortis een belangrijke speler op de Belgische privatebankingmarkt. Personen met meer dan EUR 250.000 aan activa komen in aanmerking voor privatebankingdiensten en vormen een ruime klantenbasis voor beleggingsdoeleinden. Wealth Management richt zich tot klanten met potentiële activa van meer dan EUR 4 miljoen. Zij maken gebruik van een specifiek servicemodel en worden voornamelijk bediend vanuit twee Wealth Management Centra in Antwerpen en Brussel.

In 2011 heeft BNP Paribas Fortis Retail & Private Banking zijn steun aan de Belgische economie voortgezet met een succesvol kredietbeleid. Zowel de kredietverlening aan de zelfstandigen, vrije beroepen en ondernemingen als de kredietverlening aan de particulieren groeien gestaag. Bij de particuliere kredietverlening valt het belang op van de 'groene kredieten' voor de bouw en renovatie van woningen. Daarnaast is een belangrijke toename gerealiseerd in de markt van de consumentenkredieten door de lancering van een klantvriendelijk en op duurzame leningen gericht kredietbeleid.

De zeer volatiele situatie op de financiële markten in de tweede helft van het jaar heeft een duidelijke impact gehad op het gedrag van de klanten die zoeken naar zekerheid. Fortis Bank speelt hierop in met een breed gedifferentieerd productaanbod voor sparen en beleggen en een aanpak gericht op de persoonlijke situatie van de klant via 'sparen en beleggen op maat'.

De permanente inspanningen om de klantentevredenheid te verbeteren worden beloond. Ook in 2011 boeken de tevredenheidsscores bij Retail & Private Banking vooruitgang. Verschillende sensibilisatiecampagnes, zowel in de kantoren als in de ondersteunende diensten, dragen daartoe bij.

Ook de lancering van de nieuwe campagne 'sleutelmomenten in het leven van de klant' biedt de mogelijkheid oplossingen aan te reiken die volledig beantwoorden aan de verwachtingen van de klant en aldus de klantentevredenheid verhogen.

Fortis Bank heeft ook belangrijke stappen genomen voor de verdere uitbouw van het multichannelaanbod. Er is vooruitgang gerealiseerd in de telefonische bereikbaarheid van de bank, dankzij de installatie van directe lijnen voor klantenadviseurs en medewerkers van de centrale klantendienst. Aangevuld met de uitgebreide openingsuren en een gegarandeerd antwoordpercentage van meer dan 90%, kunnen de klanten nog beter bediend worden. Het aantal geldautomaten (ATM) is verder uitgebreid en een behoorlijk deel ervan is speciaal aangepast voor blinden en slechtzienden.

Bij de onlinediensten is PC banking een écht volwaardig kanaal geworden voor alle klantenbehoeften – niet alleen om routinetransacties uit te voeren en informatie te controleren, maar bovendien om advies in te winnen en bankdiensten aan te kopen, en dit met een erg hoge klantentevredenheid. De nieuwe, verbeterde website omvat ook het vastleggen van sleutelmomenten en nieuwsjes in een visueel aantrekkelijke format en met een dynamische inhoud. Daarnaast kent het mobiel bankieren eveneens een toenemend aantal gebruikers.

Bovendien is de nieuwe CRM-infrastructuur verder doorgevoerd zodat alle kanalen direct in realtime over de informatie van de actuele situatie en de behoeften van elke individuele klant beschikken. In de loop van het jaar is gestart met de uitrol van nieuwe software voor de werkposten in de kantoren, met speciale aandacht voor het faciliteren van het boeken van klantenafspraken via alle kanalen en voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van de klantencontacten.

Ondertussen werkt Private Banking coherent verder aan de uitrol van zijn bedrijfsmodel. Het vernieuwde aanbod, waaronder de toevoeging van een 'Wealth management'-overeenkomst, is goed ontvangen door de klanten. De voortdurende investeringen in de competenties van de private bankers zijn voortgezet met onder meer een intensieve opleiding voor 'gecertificeerde private bankers'.

Corporate & Public Banking Belgium

Corporate & Public Banking Belgium (CPBB) biedt een volledig gamma lokale en internationale diensten aan Belgische ondernemingen, overheidsinstellingen en plaatselijke autoriteiten aan. Met meer dan 650 corporates en 14.200 midcap-klanten is het de marktleider in beide categorieën en een sterke uitdager in public banking (850 klanten). Het aanbod omvat binnenlandse bankproducten, gespecialiseerde financiële expertise, effecten, verzekeringen, vastgoeddiensten, handelsdiensten, cash management, factoring en leasing-service, evenals fusies en overnames en kapitaalmarktactiviteiten. Een centraal team van ruim 70 corporate bankers, 217 relationship managers in 22 business centra en skills officers zorgt ervoor dat BNP Paribas Fortis dicht bij de markt staat. Gecombineerd met het Europese netwerk van business centra, beheerd door Corporate and Investment Banking, is CPBB in staat zijn Belgische klanten lokaal en internationaal een op een gezamenlijke leest geschoeid commercieel beheer aan te bieden.

CPBB tracht verder te bouwen op zijn jarenlange klantenrelaties, waarbij het ernaar streeft de strategische prioriteiten en de langetermijndoelstellingen van de klant te begrijpen.

Relationship managers bij CPBB zijn zoveel mogelijk aanwezig bij de bedrijfsklanten, waar ze samen met hen sleutelmomenten bepalen, proactief oplossingen aanbrengen, en bankaangelegenheden snel oplossen. Ondertussen dragen ze nieuwe ideeën aan en helpen ze de dagelijkse transacties van de klant te optimaliseren

Bij Corporate & Public Banking Belgium hebben veel klanten vooral tijdens de eerste helft van 2011 gebruik gemaakt van de lage rentestand om hun bestaande schulden te herfinancieren tegen gunstiger voorwaarden.

Een aantal klanten heeft zijn renterisico's ingedekt door de aankoop van rentederivaten, mede op proactief advies van de relationship managers van CPBB.

In het segment van de grotere ondernemingen was er in 2011 een versterkte tendens naar desintermediatie. Bedrijven kozen voor de uitgifte van obligaties en private plaatsingen waarin BNP Paribas Fortis een leidende rol speelde. Vele bedrijven hebben ook de inspanningen verder gezet om hun bedrijfskapitaal te optimaliseren door gebruik te maken van de aantrekkelijke cash management-diensten van BNP Paribas Fortis, zowel op lokaal als internationaal vlak.

Internationaal hebben de nauwere banden tussen Corporate & Public Banking Belgium, de andere drie thuismarkten van BNP Paribas (Frankrijk, Italië en Luxemburg) en de rest van het netwerk ervoor gezorgd dat CPBB het aantal nieuwe klanten binnen de groep aanzienlijk heeft uitgebreid.

Corporate & Investment Banking

BNP Paribas Fortis Corporate & Investment Banking (CIB) biedt zijn klanten (in België en Europa) een volledige toegang tot het productgamma van BNP Paribas CIB.

BNP Paribas Fortis CIB bestaat uit zes businessunits: Capital Markets, Structured Finance, Corporate & Transaction Banking Europe, Corporate Finance & Equity Capital Markets, Institutional Banking en Private Equity.

Capital Markets, een platform met basis in Brussel, biedt het volwaardige productenscala van BNP Paribas. Bij Fixed Income bedient Capital Markets hoofdzakelijk Belgische klanten, maar ook Europese corporates (klanten van Corporate & Transaction Banking Europe). Bij Equity Derivatives ligt de nadruk op het bedienen van Belgische klanten.

Structured Finance groepeert de activiteiten van Corporate Acquisition Finance, Leveraged Finance, Export Finance, Project Finance en Loan Syndication. Een regionaal platform voor Global Structured Finance is opgezet in Brussel om klanten in de landen van de Benelux, Noord- & Centraal-Europa en Turkije te bedienen.

Corporate & Transaction Banking Europe (CTBE) is een geïntegreerd banknetwerk om grote Europese corporates en internationale klanten te bedienen, met name de dochterondernemingen van BNP Paribas-klanten over heel Europa. CTBE levert dagelijkse bankproducten en –diensten (vanilla-leningen, cash management, handelsdiensten, flow-hedging-producten en, wanneer beschikbaar, leasing, factoring en producten voor beleggingsoplossingen) aan bekende corporates en financiële instellingen in 16 Europese landen buiten de vier thuismarkten, via een netwerk van meer dan 30 business centra om de klanten zo nabij mogelijk te zijn. CTBE opereert in nauwe samenwerking met twee Competence Centra, gevestigd in België en opererend voor de groep BNP Paribas: Cash Management en Global Trade Solutions. Cash Management verleent diensten voor liquiditeitsbeheer aan bedrijven, die steeds meer op zoek zijn naar globale en homogene oplossingen op Europees niveau (bv. SEPA-oplossingen, cash pooling, payment factories). Ondertussen hebben deze bedrijven nog steeds behoefte aan een allesomvattend lokaal aanbod. Global Trade Solutions staat bedrijven bij in hun internationale handelsactiviteiten en verstrekt bijvoorbeeld internationale waarborgen voor commerciële overeenkomsten tussen partijen in verschillende landen.

Corporate Finance is actief in Merger & Acquisition Advisory en in Equity Capital Markets. Corporate Finance richt zich tot klanten in België en Luxemburg.

Institutional Banking is verantwoordelijk voor het relatiebeheer met financiële instellingen en promoot flow banking- en plain vanilla-producten.

Private Equity blijft de Belgische economie steunen via kapitaal- en mezzaninefinancieringen, waardoor BNP Paribas Fortis zijn klanten kan helpen bij hun externe ontwikkelingen.

Belangrijke deals gesloten in 2011

- private plaatsing van EUR 145 miljoen en een bijkomende financiering van EUR 75 miljoen voor Aquafin, via een reeks private beleggingen gebaseerd op een niet-bank-kredietovereenkomst en een traditionele OLO-financiering
- coördinator en joint bookrunner van een institutionele obligatie van EUR 500 miljoen op 7 jaar voor Belgacom, en structuring adviser en deal manager voor een bod in contanten op de terugkoop van een obligatie van EUR 398,9 miljoen
- globale coördinator en mandated lead arranger van een wentelkredietfaciliteit van EUR 325 miljoen voor de Belgische kalkproducent Carmeuse en joint bookrunner van een nieuwe obligatie met hoog rendement (6,875%) van USD 450 miljoen
- Een syndicaatkredietfaciliteit van EUR 600 miljoen is succesvol gerealiseerd voor rekening van de vooraanstaande, in België gevestigde warenhuisketen Delhaize Groep. BNP Paribas Fortis trad op als sole active bookrunner, sole coordinator, documentation agent en facility agent voor de faciliteit, dankzij de langetermijnrelatie met BNP Paribas Fortis en de toppositie van BNP Paribas in de klassementen op de eurosyndicaatmarkt.
- sole global coordinator en sole bookrunner van een converteerbare obligatie op 5 jaar voor een bedrag tot EUR 84 miljoen voor Econocom, de Europese marktleider in business-to-business ICT-infrastructuurbeheer

- underwriter, bookrunner en mandated lead arranger van overname- en herfinancieringsfaciliteiten ten belope van EUR 1,3 miljard voor Etex Groep, een industrieel bedrijf dat hoogkwalitatieve bouwmaterialen en –systemen produceert. Het bedrijf is een van de belangrijkste gipsplaatproducenten in Europa geworden na de overname van de Europese gipsplaatafdeling van Lafarge
- sole mandated lead arranger, bookrunner, documentation agent en facility agent van een syndicaatkrediet van EUR 210 miljoen voor Magotteaux, een wereldleider in verbrokkelingsprocessen (materiaal voor fijnstampen, vermalen, verbrijzelen). De klanten van dit bedrijf bestaan vooral uit mijnbouw-, bagger- en recyclagebedrijven en energiestations
- joint bookrunner van een benchmark-obligatie van EUR 500 miljoen met een looptijd van 6 jaar voor de Federatie Brussel-Wallonië
- mandated lead arranger en coordinating bank van kredietfaciliteiten ten belope van EUR 450 miljoen voor de financiering van de bouw van de grootste geïntegreerde PVC-fabriek in Rusland (joint venture Solvay & Sibur)
- bookrunner en mandated lead arranger van de verbetering, herformulering en uitbreiding van een bestaande wentelkredietfaciliteit van EUR 1 miljard voor UCB, een internationale biofarmaceutische onderneming, alsook joint bookrunner van een obligatie-emissie van EUR 300 miljoen.

BNP Paribas Fortis werd door NYSE Euronext onderscheiden als 'No.1 Bond Finance House 2011' voor zijn leidende rol in de uitgifte van bedrijfsobligaties voor rekening van Belgische en Luxemburgse klanten. BNP Paribas Fortis bevestigde in 2011 zijn leiderspositie in de thuismarkt door als lead manager op te treden in (op één na) alle bedrijfs- en publieke obligatie-emissies voor particuliere beleggers in België en Luxemburg.

BGL BNP Paribas

Het jaar 2011 vormde een belangrijke stap in de realisatie van de doelstellingen zoals opgenomen in het industrieel plan. Door de integratie van BGL BNP Paribas met BNP Paribas Luxembourg zijn de troeven van BGL BNP Paribas op de Luxemburgse markt nog versterkt. BGL BNP Paribas is door het Nationaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling bekroond tot een maatschappelijk verantwoorde onderneming en door het internationale tijdschrift *The Banker* tot 'Bank of the Year'.

In Luxemburg staat BGL BNP Paribas op:

- nr. 1 in Corporate Banking
- nr. 2 in Retail Banking
- nr. 1 als werkgever in de financiële sector
- nr. 1 in het bankieren in de 'Grande Région', een grensoverschrijdend samenwerkingsgebied.

Alle kernactiviteiten van de groep BNP Paribas – Retail Banking, Investment Solutions en Corporate and Investment Banking – zijn vertegenwoordigd binnen BGL BNP Paribas. De bank stelt in totaal 2.540 mensen te werk.

Retail Banking

Retail Banking in Luxemburg levert een brede waaier aan financiële producten en diensten aan particuliere, professionele en bedrijfsklanten via een netwerk van 38 kantoren. BGL BNP Paribas is de op één na grootste bank in het Groothertogdom Luxemburg voor particuliere ingezetenen, met 223.000 klanten (een marktaandeel van 16%). Het is ook de grootste bank voor bedrijven, met 36.000 klanten (een marktaandeel van 38%).

Het multichannelbankieren groeide in 2011 dankzij een nieuwe strategie voor klantenrelaties en een nieuwe werktool. Zo werd een Europa-kantoor geopend, ingericht volgens een innovatief concept waarbij gebruikt gemaakt wordt van de recentste technologie met het oog op directe klantenfocus. Het bevat alle sterke punten en voordelen van het multichannelbankieren.

Het klantenvertrouwen is teruggekeerd. Dit wordt in 2011 bevestigd door een stabiel marktaandeel. Voor wat de bedrijvenmarkt betreft, heeft de nauwere samenwerking met entiteiten van de groep BNP Paribas in de buurlanden het proces van rekeningen vereenvoudigd en gemeenschappelijke campagnes voor klantenprospectie mogelijk gemaakt.

Investment Solutions

BGL BNP Paribas Wealth Management bedient zowel Luxemburgse ingezetenen als internationale klanten. De meertalige teams zijn georganiseerd naar markten, zodat klanten beschikken over een waaier aan diensten aangepast aan hun noden, met inbegrip van experttools om hun vermogen te beheren.

Door organisatorische wijzigingen in het kantorennetwerk werden zes nieuwe Private Banking Centra geopend over heel Luxemburg. Elke zeer vermogende klant die in Luxemburg woont, krijgt zijn persoonlijke adviseur toegewezen die zorgt voor alle noden via een uitgebreid Wealth Management-aanbod dat alle behoeften dekt, gaande van dagelijkse banktransacties tot projectfinanciering, over structurering van activa en financiële investeringen.

Bovendien is de groeistrategie tegenover internationale klanten voortgezet met een complex en innovatief productaanbod, voortbouwend op de synergie en de samenwerking met alle businessunits van de groep.

BNP Paribas Personal Investors is een dienst van BGL BNP Paribas die gespecialiseerd is in advies en vermogensbeheer voor actieve beleggers. Door deze gediversifieerde aanpak krijgen klanten advies over de telefoon of via het internet, of kunnen zij eventueel ook persoonlijk met hun adviseur spreken. De dienst Personal Investors is de nummer één voor onlinesparen en makelaardij in continentaal Europa.

Corporate and Investment Banking

Het Luxemburgse filiaal van BNP Paribas Corporate and Investment Banking verleent diensten gerelateerd aan de aandelen- en geldmarkten, makelaardij, investeringsbankieren, structured finance, hedgingstrategieën voor bedrijven, alsook een actief en passief portefeuillebeheer. CIB-klanten zijn doorgaans financiële instellingen gedomicilieerd in het Groothertogdom.

BNP Paribas Bank Polska SA

Het vroegere Fortis Bank Polska SA is sinds 29 april 2011 operationeel onder het BNP Paribas-merk. De nieuwe naam en het nieuwe merk betekenen echter niet dat de kapitaalstructuur van de bank is veranderd of dat de relaties met de klanten zouden zijn gewijzigd.

BNP Paribas Bank Polska omvat de retailactiviteiten van de groep in Polen. De bank is georganiseerd naar de volgende business lines: Retail Banking (inclusief Wealth Management en kmo's), Personal Finance en Corporate & Transaction Banking.

BNP Paribas Bank Polska SA beschikt over een netwerk van 227 kantoren en 2.700 werknemers, en heeft bijna 400.000 klanten, het merendeel uit het retail banking-segment.

In een erg concurentiële markt zette BNP Paribas Bank Polska de transformatie van zijn bedrijfsmodel voort met een sterke nadruk op de verbetering van zijn risicoprofiel en de ontwikkeling van zijn klantenbasis in specifieke segmenten. Dit leidde in 2011 tot een daling van de risicokost en een toename van het aantal klanten.

Het productaanbod voor particuliere klanten is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de behoeften van drie klantensegmenten behorend tot de doelgroep van de bank, met name Aspiring, Mass Affluent en Affluent. Bovendien bedient de bank haar klanten via het kantorennetwerk, het internet, een call center en externe kanalen (autodealers, verzekeraars en financiële makelaars). Naast de producten en diensten voor de particuliere klanten, stelt de bank in het vermogende segment geïntegreerde diensten en oplossingen voor het vermogensbeheer van welvarende particulieren ter beschikking. Private Banking-klanten krijgen ook toegang tot de diensten en producten van het internationale BNP Paribas-netwerk.

In navolging van nieuwe markttendensen creëerde BNP Paribas Bank Polska een nieuw kantoorconcept (NBC) dat voor de klanten aantrekkelijker is, maar ook meer ergonomisch voor de medewerkers, dankzij nieuwe functionaliteiten en up-to-date oplossingen die ontwikkeld zijn vanuit de zorg voor klanten en medewerkers. Sinds juli heeft BNP Paribas Bank Polska in de belangrijkste steden 12 kantoren geopend volgens het nieuwe concept en zal het dat de komende jaren blijven doen. Tegelijkertijd zal zij de standaard in de bestaande kantoren optrekken tot het peil van het nieuwe NBC-concept.

BNP Paribas Bank Polska is ook door Comperia.pl bekroond voor zijn aanbod voor particulieren als de meest universele bank in Polen. De bank haalde voor de vierde opeenvolgende keer deze koppositie, dankzij zijn concurrentieel aanbod van cashleningen en autokredieten.

Naast de particuliere klanten bedient Retail Banking het hele kmo-segment (bedrijven met een omzet tot PLN 30 miljoen per jaar) met een volledige waaier financierings- en bankoplossingen, via speciale teams in de belangrijkste kantoren.

Door zijn aantrekkelijk bankaanbod voor kmo-klanten was BNP Paribas Bank Polska een van de winnaars in het jaarlijkse Forbes Polska-klassement van 'Best Bank for Companies'. Het aanbod voor bedrijven werd aangevuld met gestructureerde financieringen en projectfinancieringen voor vastgoed. Voor klanten uit de overheidsadministratie en de publieke instellingen werden competentiecentra opgericht.

Corporates met een jaarlijkse omzet van meer dan PLN 30 miljoen worden opgevolgd door Corporate & Transaction Banking (CTB) via zijn acht business centra. Het gaat om zowel binnenlandse groepen als dochterbedrijven van internationale groepen die wereldwijd of Europees klant zijn van BNP Paribas.

CTB realiseerde een systematische groei van de inkomsten. Vooral op het vlak van cash management werd de meest dynamische groei gerealiseerd. In het kader van de strategie 'One bank for corporates in Europe' kreeg de bank ook veel nieuwe internationale klanten die al door entiteiten van de groep BNP Paribas in andere landen worden bediend.

Voor Corporate Banking werkt de bank nauw samen met het filiaal van BNP Paribas SA in Polen. De bank richt zich op de dagelijkse dienstverlening aan bedrijven, inclusief cash management, volwaardige kredietdiensten, internationale handelsfinanciering en financiële marktproducten. Het filiaal wil in de eerste plaats de grootste ondernemingen en institutionele klanten van de groep BNP Paribas bedienen en geavanceerde investeringsproducten aanbieden.

BNP Paribas Bank Polska SA heeft een aandelenbelang van 100% in twee dochterondernemingen: een vermogensbeheerder 'Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska SA' en Fortis Lease Polska Sp. z o.o., een leasingbedrijf dat, in samenwerking met de bank, huurfinanciering aanbiedt van vaste activa, waaronder vastgoed, transportmiddelen, bouwmachines en gespecialiseerde, industriële uitrusting. Via gespecialiseerde dochterondernemingen van de groep BNP Paribas worden ook diensten voor effecten, verzekeringen, leasing en wagenparkbeheer geleverd.

TEB

BNP Paribas Fortis is in Turkije actief via TEB, waarin het een belang van 44,58% heeft. Dit is het resultaat van de fusie tussen Fortis Bank Turkije en TEB A.Ş. op 14 februari 2011. Na de juridische fusie startte onmiddellijk de operationele samenvoeging, die in juli is afgerond, zijnde drie maanden sneller dan gepland. De fusiebank bekleedt de 9de plaats in de Turkse banksector op basis van het marktaandeel voor kredieten en deposito's en het omvat het volledige gamma van de retailactiviteiten van de groep BNP Paribas in het land. De bank stelt 9.300 mensen te werk.

Retail Banking biedt debet- en kredietkaarten, woonkredieten, persoonlijke leningen, en beleggings- en verzekeringsproducten aan, die verkocht worden via ongeveer 602 kantoren en via internet-, telefoon- en mobiel bankieren.

De bank biedt via haar afdelingen voor commercieel bankieren een volledige waaier aan bankdiensten aan kleine en middelgrote ondernemingen aan.

Corporate Banking-diensten voor bedrijven omvatten internationale handelsfinanciering, vermogensbeheer en cash management, kredietdiensten, hedging van valuta-, interest- en grondstoffenrisico's, factoring en leasing.

Als fusiebank beschikt TEB nog steeds over groeihonger en bleef zij haar marktaandeel verhogen. Aansluitend op de juridische fusie tijdens het eerste kwartaal van 2011 bleef TEB groeien boven de sectorgemiddelden voor kredieten en deposito's. De marges stonden verder onder druk omwille van de marktomstandigheden en nieuwe regelgeving.

Hoewel de externe factoren – andere dan de groei van het BBP – niet echt gunstig waren voor de banken in Turkije in 2011, presteerde TEB erg bevredigend op het vlak van zijn activiteiten en balans.

Over 2011 verliep de inkomensstroom toereikend. De nieuwe regelgeving voor algemene provisies, de herstructureringskosten en de kosten verbonden met de hogere reserveverplichtingsratio's wogen op het commercieel inkomen.

De hoofdprioriteiten voor TEB zijn efficiëntie en winstgevendheid. Een aantal projecten met het oog op de strategische doelstellingen van de bank op korte en middellange termijn gaan van een grotere verkoopsefficiëntie tot een prestatieverbetering van de medewerkers, alsook het realiseren van een duurzame kostenvermindering zonder de bedrijfsactiviteit te verstoren.

Kredietrating van Fortis Bank NV per 29/02/2012

	Lange termijn	Vooruit-zichten	Korte termijn
Standard & Poor's	AA-	Negatief	A-1+
Moody's	A1	Verlaging mogelijk	P-1
Fitch	A	Stabiel	F1

De tabel hierboven toont de belangrijkste kredietratings en vooruitzichten van Fortis Bank op 29 februari 2012. Elke rating weerspiegelt de mening van het ratingbureau enkel op het moment dat de rating werd uitgevaardigd; verdere uitleg over de betekenis van deze ratings kan verkregen worden bij het desbetreffende ratingbureau

Aanpassingen aan de lange termijn kredietratings tijdens 2011:

- Standard & Poor's heeft op 14 oktober 2011 de langetermijnrating van Fortis Bank verlaagd van 'AA' naar 'AA-'.
- Fitch heeft op 15 december 2011 de langetermijnrating van Fortis Bank verlaagd van 'A+' naar 'A'.

Toekomstgerichte uitspraken

Het dient opgemerkt dat elke uitspraak over toekomstverwachtingen en andere toekomstgerichte elementen gebaseerd is op de huidige inzichten en veronderstellingen van het bedrijf en een zekere mate van risico en onzekerheid inhouden, vooral gezien de huidige algemene economische en marktomstandigheden.

Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening

Fortis Bank leverde, in een nog steeds uitdagende financiële en macro-economische omgeving, sterke commerciële en operationele prestaties tijdens 2011.

Het resultaat vóór winst op beëindigde bedrijfsactiviteiten van EUR 585 miljoen werd sterk beïnvloed door de bijzondere waardeverminderingen op de Griekse overheidsobligaties en daalde met 50% vergeleken met het resultaat vóór winst op beëindigde bedrijfsactiviteiten van EUR 1.180 miljoen in 2010. Behalve de bijzondere waardeverminderingen op de Griekse overheidsobligaties van EUR (866) miljoen, kan de overblijvende risicokost van EUR (286) miljoen van 2011 als mild beschouwd worden, zelfs al is deze aanzienlijk hoger dan de risicokost van bijna nul in 2010.

De goede commerciële prestaties komen tot uiting in de stijging van de opbrengsten met EUR 354 miljoen of 6% tot EUR 5.733 miljoen. De algemene bedrijfskosten en afschrijvingen daalden met EUR 270 miljoen of 7% tot EUR (3.856) miljoen.

Vanuit geografisch standpunt en op basis van de ligging van de entiteiten van Fortis Bank, werden 66% van de inkomsten gegenereerd in België, 15% in Luxemburg en 19% in andere landen waar Fortis Bank actief is. Deze verhoudingen zijn in lijn met 2010.

De aan de aandeelhouders toewijsbare nettowinst bedraagt EUR 104 miljoen in 2011, vergeleken met een winst van EUR 1.907 miljoen in 2010. Naast de negatieve impact van de bijzondere waardeverminderingen op de Griekse overheidsobligaties in 2011, is de belangrijkste oorzaak van deze evolutie het nettoresultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten met een negatieve impact van EUR (314) miljoen in 2011, voornamelijk veroorzaakt door de reorganisatie van de activiteiten van de groep BNP Paribas in Turkije.

Het geconsolideerde resultaat van Fortis Bank werd in 2011 nog steeds sterk beïnvloed door de gevolgen van de integratie van Fortis Bank in de groep BNP Paribas, wat ook het geval was in 2009 en 2010.

Tijdens de eerste helft van 2011 werden de activiteiten van de groep BNP Paribas in Turkije gereorganiseerd wat leidde tot de fusie van Türk Ekonomi Bankasi (TEB) met Fortis Bank Turkije. Fortis Bank heeft ook haar activiteiten van de kantoren in Shanghai en Guangzhou en haar dochteronderneming Fortis Wealth Management Hong Kong verkocht aan entiteiten van de groep BNP Paribas tijdens het tweede kwartaal van 2011. In december 2011 heeft Fortis Bank haar dochteronderneming Fortis Bank Réinsurance verkocht aan een entiteit van de groep BNP Paribas in Luxemburg. Ook vond er een fusie plaats tussen Fortis Luxembourg Vie en Cardif Luxembourg International wat leidde tot het fusiebedrijf Cardif Luxembourg Vie waarin BGL BNP Paribas 33% van de aandelen bezit.

De impact op de verschillende rubrieken van de resultatenrekening van de belangrijkste twee wijzigingen, zijnde de herstructurering van de activiteiten van BNP Paribas in Turkije en de overname van Fortis Commercial Finance door Fortis Bank, wordt in elk van de rubrieken hieronder toegelicht.

De nettorentebaten bedroegen EUR 4.162 miljoen in 2011, een stijging met EUR 501 miljoen of 14% tegenover 2010. De stijging wordt gestuurd door goede commerciële prestaties met een sterke volumegroei van leningen en deposito's en verbeterde commerciële marges op deposito's in Retail Banking Belgium. Bovendien profiteerde BGL BNP Paribas van hogere marges op deposito's en lagere financieringskosten op deelnemingen. Deze positieve evoluties werden gedeeltelijk gecompenseerd door een daling in rentebaten verbonden aan handelsactiviteiten binnen Corporate & Investment Banking (CIB), terwijl 2010 nog gekenmerkt werd door een context van erg lage rente. Daarnaast was er een stijging met EUR 318 miljoen door de wijziging in de consolidatiekring verbonden aan de reorganisatie van de activiteiten van BNP Paribas in Turkije, met EUR 6 miljoen door de overname van FCF en een positieve eenmalige aanpassing op inflatiegeïndexeerde effecten van EUR 101 miljoen.

De netto-inkomsten uit commissielonen bedroegen EUR 1.240 miljoen in 2011, een stijging met EUR 85 miljoen of 7% vergeleken bij 2010. De netto-inkomsten uit commissielonen stonden onder druk als gevolg van de lagere verkoopscommissies op buitenbalansproducten in België en de lagere commissies in Luxemburg als gevolg van de bewegingen op de financiële markten. Deze trend werd gecompenseerd door een stijging in de activiteiten van CIB Capital Market, voornamelijk door de retrocessieresultaten veroorzaakt door de reorganisatie van de Capital Marketsactiviteiten binnen de groep BNP Paribas. Bovendien werd de trend ook deels gecompenseerd door de wijziging in de consolidatiekring als gevolg van de herstructurering van de activiteiten van BNP Paribas in Turkije (EUR 85 miljoen) en de overname van FCF (EUR 7 miljoen).

De nettoresultaten op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening kwamen uit op EUR 309 miljoen in 2011, een daling met EUR (11) miljoen vergeleken bij 2010. Het resultaat profiteerde van de hogere waarderingswinsten op eigen schulden tegen reële waarde als gevolg van de verruiming van de 'credit spreads' die deels gecompenseerd werden door de negatieve reële waarde van de leningen aan publieke instellingen. De activiteiten van Capital Markets weerspiegelden ook een lichte daling door hogere volatiliteit en verslechtering van de markten. Bovendien impliceerde de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de reorganisatie van de activiteiten van BNP Paribas in Turkije een verlies van EUR (25) miljoen.

De nettoresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa en ander financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde bedroegen EUR (36) miljoen in 2011 na de verkoop van effecten in het bankboek, die de vermindering in de risicoblootstelling van overheidsobligaties en enkele bijzondere waardeverminderingen op de private equity-portefeuille weerspiegelen, gedeeltelijk gecompenseerd door de winsten op de gestructureerde kredietinstrumenten. De wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot TEB Bank droeg EUR 22 miljoen bij. In 2010 leidde de verkoop van effecten uit het bankboek tot een winst van EUR 72 miljoen.

De nettobaten uit overige activiteiten bedroegen EUR 58 miljoen in 2011, een daling met EUR (113) miljoen vergeleken met 2010. Deze evolutie is voornamelijk het gevolg van de desinvestering van een deel van de containerbusiness in 2010. De resultaten op het overige deel van de containerbusiness worden gerapporteerd in de rubriek 'Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast' in 2011. De nettobaten van EUR 58 miljoen in 2011 waren voornamelijk het gevolg van de recurrente huurinkomsten van vastgoed, doorgefactureerde kosten aan klanten, alsook de netto terugdraaiingen van de wettelijke en operationele risicovoorzieningen.

De algemene bedrijfskosten bedroegen EUR (3.629) miljoen in 2011, een daling met EUR (194) miljoen of 5% vergeleken bij 2010. De evolutie in 2011 werd beïnvloed door elementen die elkaar grotendeels compenseerden. In België stegen de kosten als gevolg van een hogere bijdrage aan het depositogarantiestelsel van EUR (16) miljoen (totale bijdrage in 2011 was EUR (107) miljoen) en een stijging van de personeelskosten als gevolg van een hoger gemiddeld personeelsbestand en loonsdrift door de inflatie. Bovendien stegen de algemene bedrijfskosten door de wijziging in consolidatiekring met betrekking tot de reorganisatie van de activiteiten van BNP Paribas in Turkije met EUR (278) miljoen en de overname van FCF met EUR (7) miljoen. Deze kostenstijging werd in 2011 meer dan gecompenseerd door de lagere herstructureringskosten van EUR (176) miljoen en de vrijval van voorzieningen voor EUR (327) miljoen, voornamelijk belastinggerelateerde voorzieningen.

De afschrijvingen bedroegen EUR (227) miljoen in 2011, EUR (76) miljoen lager dan vorig jaar en volledig het gevolg van de lagere herstructureringskosten in 2011. In 2010 omvatte deze rubriek de versnelde afschrijvingen op kantoren in het kader van de hertekening van het kantorennetwerk in België.

De risicokost bedroeg EUR (1.152) miljoen in 2011, inclusief een provisie voor de Griekse schuldherschikking van EUR (866) miljoen. De impact en de blootstelling aan overheidsobligaties zijn verder beschreven in noot 8.h. 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico'. Naast deze provisie met betrekking tot de Griekse overheidsobligaties blijft de risicokost laag in vergelijking met een voorzieningsniveau gedurende de cyclus hoewel die in het laatste kwartaal van 2011 tekenen van achteruitgang vertoonde. Het niveau van de risicokost in 2010 was een netto vrijval van EUR 3 miljoen, die het algemeen economisch herstel weerspiegelde en die profiteerde van de vrijval van de collectieve en sectoriële provisies op leningen en gestructureerde kredietinstrumenten, verrekend met het hoog niveau van specifieke provisies voor kredietverliezen in 2010.

Het aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast bedroeg EUR (111) miljoen in 2011, een sterke daling met EUR (236) miljoen tegenover 2010. Deze evolutie is het gevolg van de negatieve bijdrage van AG Insurance van EUR (140) miljoen in 2011, voornamelijk veroorzaakt door de provisie op de Griekse overheidsobligaties aangehouden door AG Insurance van EUR (185) miljoen en het gevolg van de bijzondere waardevermindering door Fortis Bank op de goodwill van AG Insurance van EUR (167) miljoen. Deze negatieve resultaten werden gedeeltelijk gecompenseerd door de positieve bijdrage van nieuwe entiteiten die voornamelijk voortkomen uit de fusie van entiteiten van BNP Paribas en Fortis Bank zoals: BNP Paribas Investment Partners voor EUR 66 miljoen en BNP Paribas Lease Group voor EUR 84 miljoen. De containeractiviteiten in de VS, gestructureerd rond TCG Fund en Cronos Holding Company, droegen EUR 28 miljoen bij in 2011. Verder had Postbank Ireland een negatieve bijdrage in 2010 van EUR (31) miljoen als gevolg van de beslissing tot stopzetting van de activiteiten, maar dit had geen bijkomende impact in 2011.

Nettowinsten op overige activa bedroegen EUR 51 miljoen in 2011, voornamelijk als gevolg van de verkoop van Textainer Marine Containers LTD en FB Reinsurance. Het resultaat in 2010 van EUR 8 miljoen was het gevolg van de verkoop van vastgoed en de deconsolidatie van enkele kleinere deelnemingen.

De winstbelastingen in 2011 bedroegen EUR (80) miljoen. Het effectieve belastingspercentage bedraagt 12% als gevolg van de opname van uitgestelde belastingsvorderingen na de liquidatie van Fortis Proprietary Investment (Ireland). Uitgezonderd deze opname van uitgestelde belastingsvorderingen en het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast na aftrek van belastingen, bedroeg het effectieve belastingspercentage 36%. De belastingen bedroegen EUR (199) miljoen in 2010 met een laag effectief belastingspercentage van 14% dankzij de opname van bijkomende uitgestelde belastingsvorderingen voor EUR 158 miljoen en het hoog niveau van het aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast.

Het resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten bedroeg EUR (314) miljoen in 2011. Dit resultaat bevat de gerealiseerde resultaten (EUR (311) miljoen) op de verkoop van dochterondernemingen en bijkantoren tijdens de periode en het netto operationeel resultaat op de verkoop van dochterondernemingen en bijkantoren (EUR (3) miljoen). In 2011 bevatte deze rubriek hoofdzakelijk een negatief boekhoudkundig resultaat op de omzetting van valuta van EUR (233) miljoen na het controleverlies op Fortis Bank Turkije en van de negatieve reële waarde van de putoptie toegekend aan de partner in de TEB Holding joint venture voor EUR (75) miljoen. Het resultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten van EUR 970 miljoen in 2010 bevatte de gerealiseerde resultaten op de verkoop van dochterondernemingen en bijkantoren tijdens de periode (EUR 1.003 miljoen) alsook het netto operationeel resultaat van EUR (33) miljoen op de verkochte dochterondernemingen en kantoren en de entiteiten die nog niet werden verkocht maar die geclassificeerd werden als beëindigde bedrijfsactiviteiten.

Toelichting bij de evolutie van de balans

Het balanstotaal van Fortis Bank bedroeg EUR 346 miljard aan het eind van 2011 wat in lijn is met het niveau van EUR 348 miljard aan het eind van 2010. De commerciële balans toonde een stabiele commerciële evolutie waarbij de groei van leningen en deposito's door kredietinstellingen en Belgische retailklanten werd gecompenseerd door een lager volume in andere landen en door zakelijke klanten. Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening vertoonden een sterke stijging hoofdzakelijk ondersteund door rentederivaten en een gevolg van de interestevolutie in 2011. Daarnaast waren de activa en verplichtingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten aanzienlijk lager vergeleken met 2010, als gevolg van de verkoop aan BNP Paribas van kantoren in de VS en Azië en de afronding van de herstructurering van activiteiten en entiteiten van de groep BNP Paribas in Turkije.

Vanuit geografisch standpunt bevinden de activa zich voor 82% in België, voor 9% in Luxemburg en voor 9% in andere landen.

Activa

Kas, centrale banken en postgirorekeningen bedroeg EUR 8,3 miljard aan het eind van 2011, een stijging met EUR 5,3 miljard vergeleken met eind 2010. Deze stijging houdt voornamelijk verband met de hogere monetaire reserves bij de Centrale bank in België (EUR 2,8 miljard) en in Luxemburg (EUR 0,4 miljard). Bovendien stegen de reserves bij andere centrale banken met EUR 1,7 miljard terwijl de impact van de herstructurering in Turkije EUR 0,5 miljard bijdroeg.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening stegen aanzienlijk met EUR 13 miljard of 17% tot EUR 91,2 miljard vergeleken met eind 2010. Dit houdt voornamelijk verband met de stijging in de reële waarde van renteswaps (EUR 13,4 miljard) en rente-opties (EUR 3,1 miljard) als gevolg van de daling in de langetermijnrentevoeten. Daarnaast daalde de activiteit van terugkoopovereenkomsten met EUR (3,3) miljard door de inkrimping van de balans.

De voor verkoop beschikbare financiële activa daalden met EUR (10,5) miljard of 20% tot EUR 42,7 miljard aan het eind van 2011. Dit is vooral toe te schrijven aan de daling van de portefeuille overheidsobligaties (EUR (8,2) miljard) en bedrijfsobligaties (EUR (2,9) miljard) na verkoop en terugbetalingen alsook door de herclassificatie van de Griekse, Ierse en Portugese overheidsobligaties naar 'Leningen aan en vorderingen op klanten' (EUR (1,9) miljard). Deze daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door een lichte stijging in de aandeleneffecten (EUR 0,6 miljard) als gevolg van de deconsolidatie van entiteiten die de herziene consolidatiedrempels niet bereikten.

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen bedroegen EUR 35,8 miljard aan het einde van 2011, EUR 7,4 miljard of 26% hoger vergeleken met eind 2010. Deze stijging situeert zich vooral in de interbancaire leningen (EUR 4,0 miljard), zichtrekeningen (EUR 1,4 miljard) en terugkoopovereenkomsten (EUR 2,0 miljard) gerelateerd tot de financieringsactiviteiten van de bank.

Leningen aan en vorderingen op klanten bedroegen EUR 145,8 miljard aan het eind van 2011, een daling met EUR (6,3) miljard of 4% vergeleken met eind 2010. De volumegroei in Retail België voornamelijk door de hypothecaire leningen werd meer dan gecompenseerd door de verlaging in andere landen en in Corporate & Investment Banking (CIB). Deze daling wordt verklaard door de terugbetalingen in terugkoopovereenkomsten (EUR (8,5) miljard), de verkoop en terugbetaling van de gestructureerde kredietportefeuille (EUR (2,4) miljard) en de lagere commerciële leningen (EUR (3,2) miljard). Bovendien werd de algemene daling gecompenseerd door de wijziging van de consolidatiekring verbonden aan de reorganisatie van de activiteiten van de groep BNP Paribas in Turkije (EUR 3,3 miljard), door de overname van Fortis Commercial Finance (EUR 1,7 miljard) alsook door de herclassificatie van "Voor verkoop beschikbare activa" verbonden aan de Griekse, Ierse en Portugese overheidsobligaties (EUR 1,9 miljard) naar de rubriek 'Leningen en vorderingen'.

Financiële activa aangehouden tot einde looptijd daalden met EUR (0,9) miljard of 29 % tot EUR 2,2 miljard aan het eind van 2011, voornamelijk door de verkoop en terugbetalingen van staatsobligaties bij BGL en bijzondere waardeverminderingen op de Griekse overheidsobligaties. De verkoop van de Italiaanse en Spaanse obligaties kwam er door de verslechtering in de Italiaanse en Spaanse economische situatie, zoals weerspiegeld door de downgrading van de kredietratings van Italië en Spanje door verschillende ratingbureaus in september en oktober 2011 en door de val in marktwaarde van deze obligaties.

Overlopende rekeningen en overige activa stegen met EUR 0,2 miljard of 2,5% tot EUR 8,3 miljard aan het eind van 2011, voornamelijk als gevolg van de hogere saldi op andere schuldenaars (EUR 1,5 miljard, grotendeels margin accounts) en gedeeltelijk gecompenseerd door de lagere saldi op vereffeningsrekeningen (EUR (1,3) miljard).

Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast bedroegen EUR 4,1 miljard aan het eind van 2011, een lichte daling van EUR (0,4) miljard of 7% vergeleken met eind 2010. Het saldo van EUR 4,1 miljard op 31 december 2011 bestaat vooral uit BNP Paribas Investment Partners (EUR 1,9 miljard), AG Insurance (EUR 1,1 miljard) en BNP Paribas Lease Group (EUR 0,8 miljard). De daling van EUR (0,4) miljard in 2011 wordt vooral verklaard door AG Insurance als gevolg van de bijzondere waardevermindering van EUR (185) miljoen op de Griekse schuld en de bijzondere waardevermindering door Fortis Bank op de investering in AG Insurance van EUR (240) miljoen waarvan EUR (167) miljoen werd verantwoord in de resultatenrekening en EUR (73) miljoen in het eigen vermogen.

Materiële vaste activa blijft stabiel op EUR 1,5 miljard op 31 december 2011.

Goodwill bedroeg EUR 0,2 miljard, een stijging met EUR 0,17 miljard verbonden aan de goodwill verantwoord door de acquisitie van TEB Bank in het kader van de herstructurering van de Turkse entiteiten.

Activa aangehouden voor verkoop bedroeg EUR 0,1 miljard, een belangrijke daling met EUR (10,9) miljard eind 2010. Dit is het resultaat van de verdere uitvoering van het integratieproject tussen Fortis Bank en BNP Paribas. Op 31 december 2011 weerspiegelt deze rubriek de activa van de kantoren in het Verenigd Koninkrijk die nog getransfereerd moeten worden aan BNP Paribas. Op 31 december 2010 bevatte deze rubriek de activiteiten van Fortis Bank Turkije (EUR 5,7 miljard), in Azië (EUR 0,8 miljard), in de VS (EUR 3,7 miljard), in het Verenigd Koninkrijk (EUR 0,2 miljard) en Asset Management (EUR 0,3 miljard).

Verplichtingen en eigen vermogen

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening steeg met EUR 10,1 miljard of 11% tot EUR 99,4 miljard aan het eind van 2011. Zoals voor de financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening werd deze stijging aan de verplichtingenkant ook veroorzaakt door de stijging in de reële waarde van de renteswaps (EUR 13,5 miljard) en rente-opties (EUR 3 miljard) als gevolg van de evolutie in de rentevoeten. Daarnaast daalde de activiteit in terugkoopovereenkomsten met EUR (5,8) miljard als gevolg van de inkrimping van de balans.

Schulden aan kredietinstellingen bedroegen EUR 38,9 miljard aan het eind van 2011, wat EUR 6,8 miljard of 21% hoger is vergeleken met eind 2010. Dit is voornamelijk het gevolg van de stijging in de interbancaire schulden (EUR 4,8 miljard), de terugkoopovereenkomsten (EUR 1 miljard) en de zichtrekeningen (EUR 1 miljard).

Schulden aan klanten vertoonden een stijging van 1,7 miljard of 1,1% en kwamen uit op EUR 154,5 miljard op het einde van 2011. Depositogroei door Retail-klanten in België wordt gecompenseerd door een daling in margin accounts (waarborgen in contanten) en in deposito's van zakelijke klanten. Buiten België zijn de deposito's voornamelijk lager in het Verenigd Koninkrijk en Luxemburg. Er is een stijging als gevolg van de reorganisatie van de activiteiten van de groep BNP Paribas in Turkije en de overname van Fortis Commercial Finance die EUR 3,2 miljard bijdroegen en van de terugkoopovereenkomsten voor EUR 2,3 miljard. De deposito's daalden met EUR (3,8) miljard, voornamelijk als gevolg van een daling in termijnrekeningen en zichtdeposito's met EUR (4,6) miljard, gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging in kasbons met EUR 0,8 miljard.

Schuldbewijzen bedroegen EUR 14,6 miljard op 31 december 2011, een daling van EUR (12,7) miljard of 47% vergeleken met eind 2010, voornamelijk gestuurd door de niet-hernieuwing van schuldbewijzen van EUR (12,5) miljard.

Overlopende rekeningen en overige verplichtingen stegen met EUR 2,5 miljard als gevolg van hogere saldi van verschillen tussen transactie- en afwikkelingsdatum (EUR 0,2 miljard) en hogere op overlopende rekeningen (EUR 2,7 miljard).

Achtergestelde schulden daalden met EUR (1,1) miljard of 11% tot EUR 9,5 miljard als gevolg van de aflossing van langlopende achtergestelde schulden.

Verplichtingen aangehouden voor verkoop bedroegen EUR 0,1 miljard op 31 december 2011, vergeleken met EUR 9,3 miljard aan het eind van 2010. De aanzienlijke daling van EUR (9,1) miljard of 98% is het resultaat van de verdere uitvoering van het integratieproject tussen Fortis Bank en BNP Paribas. Op 31 december 2011 weerspiegelden deze verplichtingen, de verplichtingen van het bijkantoor in het Verenigd Koninkrijk dat nog getransfereerd moet worden naar BNP Paribas. Op 31 december 2010 omvatten deze verplichtingen de activiteiten in Fortis Bank Turkije (EUR 3,6 miljard), Azië (EUR 0,5 miljard), de VS (EUR 4,3 miljard) en het Verenigd Koninkrijk (EUR 0,4 miljard) alsook in Asset Management (EUR 0,3 miljard).

Het **eigen vermogen** bedroeg EUR 16,3 miljard aan het eind van 2011 vergeleken met EUR 16,6 miljard aan het eind van 2010. Deze lichte daling van EUR (0,3) miljard is voornamelijk het gevolg van de uitbetaling van een dividend tijdens 2011 door Fortis Bank (EUR (387) miljoen), deels geneutraliseerd door de positieve impact van het nettoresultaat van 2011 met EUR 104 miljoen.

Minderheidsbelangen bleven stabiel op EUR 3,0 miljard op 31 december 2011. Het positieve resultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen van EUR 167 miljoen voor 2011 wordt voornamelijk gecompenseerd door het betaalde dividend tijdens 2011 door BGL BNP Paribas aan haar minderheidsbelangen voor EUR (167) miljoen.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeit van Fortis Bank bleef stevig zoals getoond in de 'krediet/deposito'-ratio, ondanks de stress op de depositomarkt naar het einde van het jaar toe.

De 'krediet/deposito'-ratio (met uitzondering van de koop- en terugkoopovereenkomsten) verhoogde lichtjes tot 101,4% op het einde van 2011, vergeleken met 99,5% op 31 december 2010.

De solvabiliteit van Fortis Bank bleef sterk. Per 31 december 2011 bedroeg de Tier 1-kapitaalratio van Fortis Bank 16,5%, hetzelfde niveau als op 31 december 2010. De totale kapitaalratio bedroeg 21,6% eind december 2011. Dat is een stuk hoger dan het door de regelgever vereiste minimum van 8%.

De evolutie van de Tier 1-kapitaalratio kan worden verklaard door de vermindering in de risicogewogen activa (RWA) met EUR (1,4) miljard of 1% en een lichte vermindering in het Tier 1-kapitaal van EUR (0,2) miljard tot 19,5 miljard.

Voornaamste risico's en onzekerheden

De activiteiten van Fortis Bank zijn blootgesteld aan een aantal risico's zoals kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico en operationeel risico. Om ervoor te zorgen dat deze risico's geïdentificeerd en naar behoren beheerd worden, past Fortis Bank een aantal interne controleprocedures toe en gebruikt ze een hele reeks risico-indicatoren, die nader worden beschreven in noot 4 'Risicobeheer en solvabiliteit' van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank 2011.

Fortis Bank is als verweerder betrokken bij verscheidene claims, geschillen en rechtszaken in België en in enkele rechtsgebieden in het buitenland, die zijn ontstaan tijdens de gewone bedrijfsvoering van Fortis Bank en na de herstructurering van Fortis Bank en Fortis Groep eind september en begin oktober 2008. Dit wordt nader beschreven in noot 8.j 'Voorwaardelijke activa en verplichtingen' van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank 2011.

De gebeurtenissen na de verslagperiode worden nader beschreven in de noot 8.l 'Gebeurtenissen na de verslagperiode' van het Fortis Bank Jaarverslag 2011.

Bericht van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Fortis Bank is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank per 31 december 2011 in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank per 31 december 2011 in overeenstemming met de regels vastgelegd in het (Belgisch) Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De Raad van Bestuur heeft op 15 maart 2012 de Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank beoordeeld en goedgekeurd voor publicatie.

De Raad van Bestuur van Fortis Bank verklaart dat, naar zijn beste weten, de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank een getrouw en juist beeld geven van de activa, verplichtingen, financiële positie en resultatenrekening van Fortis Bank en de in de consolidatie opgenomen verbintenissen, en dat de informatie die in deze jaarrekening is opgenomen geen tekortkomingen bevat die het noodzakelijk maken om significant de reikwijdte van enige verklaring aan te passen.

De Raad van Bestuur van Fortis Bank verklaart eveneens dat, naar zijn beste weten, het jaaroverzicht een juist beeld geeft van de ontwikkeling, resultaten en positie van Fortis Bank en van de verbintenissen die in de consolidatie zijn opgenomen, samen met een beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee zij wordt geconfronteerd.

De Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank per 31 december 2011 zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 19 april 2012.

Brussel, 15 maart 2012
De Raad van Bestuur van Fortis Bank NV

Verslag van de Raad van Bestuur - Verklaring van Deugdelijk Bestuur

Fortis Bank heeft schuldeffecten uitgegeven die genoteerd zijn op een gereglementeerde markt in de betekenis van artikel 2, 3° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Daarnaast, maar evenwel zonder de betrokkenheid van Fortis Bank zelf, worden haar aandelen van tijd tot tijd verhandeld op een multilaterale handelsfaciliteit in de betekenis van artikel 2, 4° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Rekening houdende met het bovenstaande en in overeenstemming met artikel 96§2 van het Wetboek van Vennootschappen en artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 6 juni 2010, heeft Fortis Bank de 'Belgische Corporate Governance Code 2009' goedgekeurd als zijn referentiecode (hierna de 'Code' genoemd).

De Code kan worden geraadpleegd op http://www.corporategovernancecommittee.be

Het Remuneratieverslag waarnaar verwezen wordt in bepaling 7.2 van de Code, is te vinden in noot 8d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank'.

1. Naleving van de Code

Fortis Bank voldoet in het algemeen aan de beginselen en bepalingen van de Code. De belangrijkste verschillen hebben betrekking op Principe 8 'Dialoog met de aandeelhouders'. Het feit dat de Vennootschap niet in staat is alle bepalingen van Principe 8 van de Code na te leven, houdt verband met het eigenaarschap van Fortis Bank. Enerzijds is 0,07% van de uitgegeven aandelen verspreid onder het publiek. Anderzijds is er de commerciële en operationele integratie van de Vennootschap binnen zijn controlerende aandeelhouder BNP Paribas SA, die eigenaar is van 74,93% van de uitgegeven aandelen. Ongeacht het voorgaande is Fortis Bank via haar website en de verschillende media in constante dialoog met haar stakeholders.

Fortis Bank diende een ontwerp in van haar Internal Governance Memorandum en wacht nu op de goedkeuring van de toezichthouder alvorens tot publicatie van haar Corporate Governance Charter over te gaan.

BNP Paribas SA zelf is een op Euronext genoteerd bedrijf. Dit impliceert dat Fortis Bank, haar bestuurders en haar personeel rekening moeten houden met bepaalde wettelijke bepalingen over de bekendmaking van gevoelige informatie aan de markt. De Raad van Bestuur is evenwel vastbesloten de belangen van de aandeelhouders van Fortis Bank ten allen tijde te beschermen en zal hen allemaal de nodige informatie en voorzieningen verstrekken om hun rechten uit te oefenen, in overeenstemming met het Wetboek van Vennootschappen.

De Bank nam kennis van de Wet van 28 juli 2011 (de 'quota-wet') omtrent genderdiversiteit in raden van bestuur van genoteerde ondernemingen. Het diversiteitsbeleid van de Bank is gealigneerd op de doelstelling om ten minste één derde vrouwen te hebben in de Raad van Bestuur tegen januari 2017. In overeenstemming met deze doelstelling zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 19 april 2012 voorstellen om Mevr. A. d'Aspremont Lynden als onafhankelijk bestuurder te benoemen ter vervanging van Dhr. JP Pruvot. Dit zou het aantal vrouwelijke bestuurders op twee brengen. Mevr. S. Dutordoir werd benoemd in de Raad van Bestuur eind 2010.

Fortis Bank heeft geen transparantieverklaringen ontvangen in de betekenis van de wet van 2 mei 2007 over de bekendmaking van belangrijke participaties.

Hoewel de niet-uitvoerende bestuurders niet afzonderlijk (i.e. buiten aanwezigheid van de CEO en de uitvoerende bestuurders) vergaderden om de interactie met het management te evalueren (bepaling. 4.12 van de Code) is er, gezien het aandeelhouderschap van de bank en de samenstelling van de Raad van Bestuur, toch een constante dialoog in en buiten het Bestuur en haar Comités.

2. Bestuursorganen

Raad van Bestuur

Rol en verantwoordelijkheden

In overeenstemming met de wet- en regelgeving in verband met kredietinstellingen die in België van kracht is, is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor het definiëren van het algemene beleid van Fortis Bank ('beleidsfunctie'), door toezicht te houden op de activiteiten van het Directiecomité, de leden van het Directiecomité aan te stellen en te ontslaan en toezicht te houden op de Interne Controlefuncties ('toezichtfunctie'). De Raad van Bestuur beslist over de strategie en de waarden van de Vennootschap, zijn risicobereidheid en de voornaamste beleidslijnen.

Overeenkomstig artikel 26 van de Bankwet [1]en artikel 22 van de statuten van Fortis Bank ('Statuten') hebben de leden van de Raad van Bestuur uit hun midden een Directiecomité verkozen, waarvan de leden 'uitvoerende bestuurders' worden genoemd. Het Directiecomité heeft een algemene delegatie van bevoegdheden gekregen om alle handelingen te stellen die noodzakelijk of relevant zijn om de bankactiviteiten te beheren binnen het algemene beleidskader dat door de Raad van Bestuur is uiteengezet ('managementfunctie').

Criteria inzake samenstelling en lidmaatschap

De Raad van Bestuur zal samengesteld zijn uit niet minder dan vijf en niet meer dan 35 bestuurders. Leden van de Raad van Bestuur kunnen al dan niet aandeelhouders zijn, en worden benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar.

De leden van de Raad beschikken over de kwaliteiten die noodzakelijk zijn om hun functie op objectieve en onafhankelijke wijze uit te oefenen, teneinde de belangen van Fortis Bank te allen tijde te behartigen.

Het beleid van Fortis Bank bepaalt dat de samenstelling van de Raad van Bestuur bestaat uit een gepaste en evenwichtige mix tussen de uitvoerende bestuurders en de niet-uitvoerende bestuurders, die al dan niet onafhankelijk zijn.

Niet-uitvoerende bestuurders dienen de meerderheid te vormen in de Raad. Fortis Bank streeft er voorts naar een gepast evenwicht van bekwaamheden en competenties in stand te houden binnen de Raad van Bestuur, overeenkomstig de bepalingen van de Bankwet.

De oprichting, samenstelling, verantwoordelijkheden en werking van de Raad van Bestuur en het Directiecomité zijn in overeenstemming met de Code.

[1] *De Wet van 22 maart 1993 betreffende het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen*

Samenstelling

Op 15 maart 2012 is de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman
Voorzitter van de Raad van Bestuur. Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

CHODRON de COURCEL Georges
Vice-voorzitter van de Raad van Bestuur. Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

JADOT Maxime
Uitvoerend bestuurder. Voorzitter van het Directiecomité sinds 01 maart 2011. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 13 januari 2011.
Het bestuursmandaat werd bevestigd en hernieuwd op 21 april 2011 en verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

DIERCKX Filip
Uitvoerend bestuurder. Vice-voorzitter van het Directiecomité. Lid van de Raad van Bestuur sinds 28 oktober 1998.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2013.

FOHL Camille
Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 01 januari 2008.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

MENNICKEN Thomas
Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

FILLION Jean-Yves
Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 21 april 2011.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

VANDEKERCKHOVE Peter
Uitvoerend bestuurder, lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 21 april 2011.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

BONNAFÉ Jean-Laurent
Niet-uitvoerend bestuurder sinds zijn ontslag als Voorzitter van het Directiecomité op 28 februari 2011. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

BOOGMANS Dirk
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 01 oktober 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

GEENS Koen
Niet-uitvoerend bestuurder die de FPIM(*) vertegenwoordigt. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 26 mei 2011 na het ontslag van de heer Wim COUMANS op 02 mei 2011.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

DUTORDOIR Sophie
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 30 november 2010.
Het bestuursmandaat werd bevestigd en hernieuwd op 21 april 2011 en verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

LAVENIR Frédéric
Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur van 14 mei 2009 tot 01 oktober 2009 en opnieuw sinds 10 december 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

PAPIASSE Alain
Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

PRUVOT Jean-Paul
Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 27 januari 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

STÉPHENNE Jean
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 26 april 2001.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2013.

VARÈNE Thierry
Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.
Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2012.

(*) Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij.

De heer Luc VANSTEENKISTE is permanent uitgenodigd op de Raad van Bestuur en alle Comités van de Raad.

Het mandaat van de leden van de Raad die door coöptatie zijn aangesteld (Dhr. Koen GEENS), moet worden bevestigd door de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 19 april 2012. Fortis Bank organiseert informatievergaderingen voor haar bestuurders voor hun voordracht aan de Raad van Bestuur of de Bestuurscomités.

De Raad van Bestuur van Fortis Bank, die verantwoordelijk is voor het uitstippelen van het algemene beleid en voor het houden van toezicht op de activiteiten van de uitvoerende bestuurders, is nu samengesteld uit 17 bestuurders, onder wie 11 niet-uitvoerende bestuurders (van wie er drie zijn benoemd tot onafhankelijke bestuurders die voldoen aan de criteria zoals vastgelegd in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen) en zes uitvoerende bestuurders.

Tussen 1 januari 2011 en 31 december 2011 was de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman
Voorzitter van de Raad van Bestuur

CHODRON de COURCEL Georges
Vice-voorzitter van de Raad van Bestuur

BONNAFÉ Jean-Laurent
Voorzitter van het Directiecomité en uitvoerend bestuurder (tot 28 februari 2011). niet-uitvoerend bestuurder (sinds 01 maart 2011)

JADOT Maxime
Voorzitter van het Directiecomité (sinds 01 maart 2011) en uitvoerend bestuurder (sinds 13 januari 2011)

DIERCKX Filip
Uitvoerend bestuurder, Vicevoorzitter van het Directiecomité

FOHL Camille
Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité

MENNICKEN Thomas
Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité

RAYNAUD Eric
Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité (tot 13 januari 2011)

FILLION Jean-Yves
Uitvoerend bestuurder en lid van het Directiecomité (sinds 21 april 2011)

VANDEKERCKHOVE Peter
Uitvoerend bestuurder en lid van het Directiecomité (sinds 21 april 2011)

BOOGMANS Dirk
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

DUTORDOIR Sophie
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

STÉPHENNE Jean
Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

COUMANS Wim
Niet-uitvoerend bestuurder (tot 02 mei 2011)

WIBAUT Serge
Niet-uitvoerend bestuurder

LAVENIR Frédéric
Niet-uitvoerend bestuurder

PAPIASSE Alain
Niet-uitvoerend bestuurder

VARÈNE Thierry
Niet-uitvoerend bestuurder

PRUVOT Jean-Paul
Niet-uitvoerend bestuurder

GEENS Koen
Niet-uitvoerend bestuurder (sinds 26 mei 2011)

Aanwezigheid op de bestuursvergaderingen:

De Raad van Bestuur hield 13 vergaderingen in 2011. Het aantal bijgewoonde vergaderingen zag er als volgt uit:

Bestuurder	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS, Herman	13
CHODRON de COURCEL, Georges	10
BONNAFÉ, Jean-Laurent	11
JADOT, Maxime (sinds 13 januari 2011)*	12*
BOOGMANS, Dirk	12
COUMANS, Wim (tot 02 mei 2011)*	3*
DIERCKX, Filip	13
FOHL, Camille	9
LAVENIR, Frédéric	10
MENNICKEN, Thomas	12
PAPIASSE, Alain	3
PRUVOT, Jean-Paul	13
RAYNAUD, Eric (tot 13 januari 2011)*	1*
STÉPHENNE, Jean	12
VARÈNE, Thierry	9
WIBAUT, Serge	12
DUTORDOIR, Sophie	12
GEENS, Koen (sinds 26 mei 2011)*	7*
FILLION, Jean-Yves (sinds 21 april 2011)*	8*
VANDEKERCKHOVE, Peter (sinds 21 april 2011)*	8*
VANSTEENKISTE, Luc**	13**

** Minder vergaderingen omwille van toetreding of uittreding Raad van Bestuur in 2011.*

*** Aanwezig als vaste genodigde.*

Evaluatie van de Raad van Bestuur

De Voorzitter van de Raad van Bestuur heeft in de loop van 2011 individuele gesprekken gevoerd met de niet-uitvoerende bestuurders om de omvang, samenstelling en prestaties van de Raad van Bestuur en zijn Comités te evalueren alsook de interactie met het management.

Deze gesprekken beogen vier doelstellingen:

- de werking van de Raad of het desbetreffende Bestuurscomité beoordelen
- nagaan of de belangrijke kwesties naar behoren worden voorbereid en besproken
- de effectieve bijdrage van elke bestuurder, zijn/haar aanwezigheid op de vergaderingen van de Raad en de Bestuurscomités en zijn constructieve betrokkenheid bij de besprekingen en in de besluitvorming evalueren
- de huidige samenstelling van de Raad of de Bestuurscomités afzetten tegen de gewenste samenstelling ervan.

Bezoldiging

Informatie betreffende de totale bezoldiging voor 2011, inclusief de voordelen in natura en pensioenkosten, van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, betaald en betaalbaar door Fortis Bank, zijn te vinden in noot 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank' van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Bestuurscomités

Om zijn rol doeltreffend te vervullen en zijn verplichtingen na te komen, heeft de Raad van Bestuur een *Audit, Risk & Compliance Committee* en een *Governance, Nomination & Remuneration Committee* opgericht. Het bestaan van deze comités beperkt de bevoegdheid van de Raad niet om, zo nodig, nog meer comités ad hoc op te richten voor specifieke aangelegenheden. Elk Bestuurscomité heeft een adviserende rol. De benoeming van comitéleden is gebaseerd op (i) hun specifieke bekwaamheden en ervaring, naast de algemene basiscompetenties vereist als lid van de Raad, en (ii) de noodzaak dat elk comité, als geheel, de nodige bekwaamheden en ervaringen heeft voor zijn werking. De evaluatie van de Bestuurscomités wordt geleid door de Voorzitter van elk comité en gebeurt op dezelfde manier als de evaluatie van de Raad van Bestuur.

De oprichting, samenstelling, verantwoordelijkheden en werking van bovengenoemde Bestuurscomités zijn in overeenstemming met de Code.

Audit, Risk & Compliance Committee ('ARCC')

De rol van het ARCC is de Raad van Bestuur bij te staan in zijn toezichthoudende taken met betrekking tot de interne controle binnen Fortis Bank in de ruimste zin, met inbegrip van de interne controle van de financiële rapportages en risico's.

Rol en verantwoordelijkheden

Het ARCC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

Audit

- de prestaties van het externe auditproces: het ARCC houdt toezicht op het werk dat wordt uitgevoerd door de externe commissarissen, licht hun auditplan door, evalueert hun prestaties minstens eenmaal om de drie jaar aan de hand van welomschreven criteria, en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende hun benoeming of herbenoeming, verlenging van mandaat en bezoldiging. Het ARCC geeft gevolg aan vragen of aanbevelingen van de externe commissarissen. Het ARCC houdt ook toezicht op de onafhankelijkheid van externe auditkantoren, inclusief de doorlichting en goedkeuring van niet-auditdiensten verleend aan Fortis Bank.
- de prestaties van het interne auditproces: het ARCC houdt toezicht op het werk dat is uitgevoerd door de interne auditafdeling en bekrachtigt het jaarlijkse auditplan, inclusief belangrijke auditopdrachten, draagwijdte en auditbudget. Het houdt toezicht op het opvolgen door het management van de aanbevelingen van de interne audit en neemt deel aan de externe kwaliteitsbeoordeling van de interne auditafdeling die minstens om de vijf jaar wordt georganiseerd en samenvalt met de benoeming of het ontslag van de General Auditor.

Risico

- de belangrijkste risicoblootstellingen van Fortis Bank en de werking van de interne risicobeheer- en controlesystemen, inclusief het toezicht op de naleving van de desbetreffende wet- en regelgeving. Dit impliceert dat het ARCC belangrijke risicogebieden identificeert en erkent, zoals kredietrisico, marktrisico en liquiditeitsrisico.

Compliance & Operationeel Risico

de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem: dit omvat het overzicht en de herziening van de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem van Fortis Bank, meer in het bijzonder met betrekking tot de permanente controle ervan, de naleving van de interne en externe wetten en voorschriften en de bescherming van zijn reputatie. Dit omvat het toezicht op het beheer van het operationele risico. Het ARCC stemt in met de aanstelling of het ontslag van de Head of Compliance & Operational Risk ('Conformité').

Financiële rapportering

- de integriteit van de jaarrekening en van elk verslag over de financiële prestaties van Fortis Bank. Dit omvat de consequente toepassing van grondslagen van administratieve verantwoording en rapportering (en veranderingen daaraan) en de kwaliteit van de interne controle over financiële rapportering.
- de consolidatiekring en grondslagen van administratieve verantwoording en rapportering
- het Jaarverslag en de verklaringen die daarin moeten worden afgelegd door de Raad van Bestuur evenals alle externe of officiële communicatie over de jaarrekening of de financiële prestaties van Fortis Bank.

Samenstelling

Het ARCC is samengesteld uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn. In geval van een staking der stemmen heeft de voorzitter van het ARCC een doorslaggevende stem.

Leden van het ARCC moeten over de noodzakelijke vaardigheden en bekwaamheden beschikken op het gebied van boekhouding, audit en financiële bedrijfsvoering. De beschikbaarheid van de noodzakelijke vaardigheden en bekwaamheden wordt ook beoordeeld op het niveau van het ARCC als geheel, niet alleen op individuele basis.

Overeenkomstig artikel 526bis, §2 van het Wetboek van Vennootschappen is minstens één lid van het ARCC een onafhankelijk bestuurder en beschikt hij over de nodige vaardigheden op het gebied van boekhouding, audit en bedrijfsvoering. De beide onafhankelijke bestuurders in het ARCC van Fortis Bank voldoen aan de criteria vermeld in dit artikel.

Samenstelling:

- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder), voorzitter
- Wim Coumans (tot 02 mei 2011)
- Serge Wibaut (sinds 26 mei 2011)
- Herman Daems
- Jean Stéphenne (onafhankelijk bestuurder).

Aanwezigheid op de vergaderingen:

Het ARCC vergaderde 8 keer in 2011.

Comitélid	Aantal bijgewoonde vergaderingen
BOOGMANS, Dirk	8
DAEMS, Herman	7
COUMANS, Wim (tot 02 mei 2011)*	1*
STÉPHENNE, Jean	7
WIBAUT, Serge (sinds 26 mei 2011)*	5*
VANSTEENKISTE, Luc**	7**

** Minder vergaderingen omwille van toetreding of uittreding ARCC 2011.*

*** Aanwezig als vaste genodigde.*

Bezoldiging

Informatie betreffende de bezoldiging voor 2011, ook voor de leden van het Audit, Risk & Compliance Committee, betaald en betaalbaar door Fortis Bank, is te vinden in noot 8d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank' van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Governance, Nomination & Remuneration Committee ('GNRC')

Het GNRC vervult de rol van Remuneratiecomité zoals bedoeld in artikel 20 §2 van de Bankwet en artikel 5.4 van de Code.

De opdracht van het GNRC is:

1) de Raad van Bestuur adviseren bij aangelegenheden die verband houden met:
- de benoeming van leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité (de 'uitvoerende bestuurders')
- het remuneratiebeleid in het algemeen, met inbegrip van maar niet beperkt tot het beleid dat van toepassing is op niet-uitvoerende bestuurders, uitvoerende bestuurders en senior management
- het bestuur van Fortis Bank waarover de Raad of de Voorzitter van de Raad het advies van het GNRC wenst te ontvangen

2) de individuele compensatiepakketten van uitvoerende bestuurders en senior management doorlichten en goedkeuren.

Rol en verantwoordelijkheden

Het GNRC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

Governance
- de geschiktheid van de praktijken en regels inzake corporate governance van Fortis Bank en het evalueren van de naleving door Fortis Bank van haar regels inzake corporate governance
- opkomende thema's rond deugdelijk bestuur of belangrijke ontwikkelingen in de toepasselijke wetten en/of praktijken van corporate governance
- alle aangelegenheden van corporate governance en de te nemen corrigerende maatregelen, inclusief het verstrekken van advies over de organisatie van de Raad van Bestuur en de Bestuurscomités, samenstelling, functies, verplichtingen en verantwoordelijkheden

- gerelateerde insidertransacties en transacties van verwante partijen en/of belangenconflictmateries waarbij uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders betrokken zijn
- de (her)benoeming van de Head of Compliance & Operational Risk ('Conformité'), op voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité
- de toelichting in het Jaarverslag over de bezoldiging van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, over de procedures die hun benoeming en bezoldiging regelen, en over de activiteiten van het GNRC.

Benoemingen

- de principes en de criteria (onafhankelijkheidsvereisten, bekwaamheden en kwalificaties) die de selectie en benoeming van de leden van de Raad, de Bestuurscomités en het Directiecomité regelen, en waar nodig wijzigingen aanbevelen aan de Raad van Bestuur
- nagaan of het benoemings- en herverkiezingsproces objectief en professioneel georganiseerd wordt;
- aanbevelingen aan de Raad met betrekking tot de omvang van de Raad van Bestuur, de benoeming of herverkiezing van leden van de Raad en de benoeming of het ontslag van de uitvoerende bestuurders:
  - Het proces van de benoeming of herverkiezing van de niet-uitvoerende bestuurders wordt gestart en geleid door de Voorzitter van de Raad van Bestuur, in nauwe samenwerking met de voorzitter van het GNRC, die aan het GNRC kandida(a)t(en) voor benoeming voorstelt. Het GNRC neemt zo'n voorstel in overweging en doet een aanbeveling aan de Raad van Bestuur, die vervolgens beslist over de benoemings- of herverkiezingsvoorstellen die hij ter beslissing aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal voorleggen.
  - Het herverkiezings- en opvolgingsproces van de Voorzitter van de Raad wordt geleid door het GNRC.
  - Alle kwesties met betrekking tot de opvolgingsplanning van de uitvoerende bestuurders en de leden van het executive management moeten gevolgd worden door het GNRC, in nauwe samenwerking met de voorstellen van de Voorzitter van de Raad; voorstellen op dit vlak moeten worden gedaan door de Voorzitter van het Directiecomité en verder worden gevolgd en goedgekeurd door het GNRC en/of de Raad van Bestuur.
  - Voor de beëindiging en opvolging van het mandaat van de Voorzitter van het Directiecomité wordt de aanbeveling van het GNRC gebaseerd op een voorstel van de Voorzitter van de Raad in nauwe samenwerking met de voorzitter van het GNRC, terwijl voor de benoeming of het ontslag van leden van het Directiecomité de aanbevelingen gebaseerd zijn op een voorstel ingediend door de Voorzitter van het Directiecomité, in overleg met het GNRC[2].

- de verslagen van de Voorzitter van het Directiecomité over de ontwikkeling van het management en de opvolgingsplanning in het Directiecomité
- de (her)benoeming van de General Auditor op voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité.

[2] *Overeenkomstig artikel 22 van de Statuten.*

Bezoldiging

- het remuneratiebeleid van Fortis Bank
- de bezoldiging van de uitvoerende bestuurders en personeelsleden overeenkomstig het bezoldigingsbeleid van Fortis Bank
- de doelstellingen voor de Voorzitter van het Directiecomité, en, op basis van een voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité, voor de andere uitvoerende bestuurders. Voor het senior management bepaalt het GNRC de leidende principes die vervolgens als benchmark gebruikt worden in hun prestatiebeoordelingen.
- de prestaties van bestuurders:
  - voor de niet-uitvoerende bestuurders evalueert het GNRC hun prestaties ter gelegenheid van hun herverkiezing
  - voor de uitvoerende bestuurders evalueert het GNRC hun prestaties ter gelegenheid van de bepaling van hun bezoldiging. Voor de uitvoerende bestuurders ontvangt het GNRC een gezamenlijk voorstel van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de Voorzitter van het Directiecomité.

Samenstelling

Het GNRC is samengesteld uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn.

Samenstelling:

- Herman Daems (voorzitter)
- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder)
- Sophie Dutordoir (onafhankelijk bestuurder)
- Jean Stéphenne (onafhankelijk bestuurder)
- Serge Wibaut (tot 25 mei 2011)
- Koen Geens (sinds 26 mei 2011).

Bijwonen van de vergaderingen:

Het GNRC kwam 7 keer bijeen in 2011.

Comitélid	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS, Herman	7
WIBAUT, Serge (tot 25 mei 2011)*	5*
STÉPHENNE, Jean	6
DUTORDOIR, Sophie	6
BOOGMANS, Dirk	7
GEENS, Koen (sinds 26 mei 2011)*	3*
VANSTEENKISTE, Luc**	7**

** Minder vergaderingen omwille van toetreding of uittreding GNRC in 2011.*

*** Aanwezig als vaste genodigde.*

Bezoldiging

Informatie betreffende de bezoldiging voor 2011, ook voor de leden van het *Governance, Nomination & Remuneration Committee*, betaald en betaalbaar door Fortis Bank, is te vinden in noot 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank' van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Executive Committee

Het Executive Committee is een niet-statutair orgaan en heeft een adviesrol ten overstaan van het Directiecomité. Tegelijkertijd vergemakkelijkt het de uitvoering van de strategie en het operationele beheer van Fortis Bank.

Het Executive Committee telt nu 13 leden en is samengesteld uit de 6 uitvoerende bestuurders (die samen het Directiecomité vormen) en 7 verantwoordelijken van de Businesses en Support functies:

Maxime JADOT
Uitvoerend bestuurder, Voorzitter van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Executive Officer

Filip DIERCKX
Uitvoerend bestuurder, Vicevoorzitter van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Operating Officer (Group Functions)

Thomas MENNICKEN
Uitvoerend bestuurder, Lid van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Risk Officer

Camille FOHL
Uitvoerend bestuurder, Lid van het Directiecomité / Executive Committee en verantwoordelijk voor Europe Mediterranean

Peter VANDEKERCKHOVE
Uitvoerend bestuurder, Lid van het Directiecomité / Executive Committee en verantwoordelijk voor Retail & Private Banking

Jean-Yves FILLION
Uitvoerend bestuurder, Lid van het Directiecomité / Executive Committee en verantwoordelijk voor Corporate & Investment Banking

Luc HAEGEMANS
Lid van het Executive Committee, Secretaris-Generaal

Bert VAN ROMPAEY
Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Human Resources

Emmanuel BUTTIN
Lid van het Executive Committee, Chief Financial Officer (vanaf 01 maart 2012 als vervanger van Lars MACHENIL)

Jacques GODET
Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Technology, Operation & Property Services

Frédéric VAN GHELUWE
Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Capital Markets

Olivier DE BROQUEVILLE
Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Investment Solutions

Yvan DE COCK
Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Corporate & Public Banking

3. Interne controleprocedures

Dit hoofdstuk beschrijft de interne controleprocedures zoals vereist door bepaling 1.3 van de Code.

Er wordt ook verwezen naar noot 4 'Risicobeheer en solvabiliteit' voor meer informatie over alle risicotypes die van toepassing zijn voor Fortis Bank.

Fortis Bank heeft een intern controlesysteem op drie niveaus geïmplementeerd. Zoals beschreven in het interne controle charter van de Bank, zijn risicobeheersing en het behalen van de strategische objectieven in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de operationele diensten en hun management (dit is de eerste lijnscontrole). De tweede lijnscontrole overschouwt, evalueert en adviseert op permanente en onafhankelijke wijze de werking, geschiktheid en volledigheid van deze permanente controle. De derde lijnscontrole, de interne audit, voert regelmatige controles uit inzake de werking van de eerste- en tweede lijnscontrole.

De Bank beschikt over een solide interne controle structuur. Op regelmatige basis beoordelen de Interne Controle Comités van elke business de voornaamste risico's en tekortkomingen in het toezicht teneinde dit gepast te remediëren. De voornaamste pijnpunten worden besproken door het Interne Controle Comité op het niveau van het Executive Committee.

Het interne controlesysteem is gebaseerd op een strikte scheiding van verantwoordelijkheden en opgevat om exhaustief en transparant te zijn. Het controlesysteem berust op een systematische en geformaliseerde actie die bestaat uit: risico- identificatie, risicobeoordeling, risicometing, proceduremanagement, key controls, rapportering en monitoring.

Het uitvoerend management rapporteert jaarlijks, via haar Management Control Statement (de Verklaring), aan de Raad van Bestuur, de toezichthouder en de commissarissen over de geschiktheid en functioneren van het interne controlesysteem. Deze Verklaring bespreekt ook de dossiers die bijzondere aandacht vragen en de stappen die worden ondernomen om hieraan te verhelpen. De Verklaring wordt aangevuld met een beschrijving van het interne controlesysteem

Rollen en verantwoordelijkheden bij de voorbereiding en verwerking van financiele- en management-accountinginformatie

Het financieel rapporteringsproces van Fortis Bank om het Jaarverslag van 2011 voor te bereiden maakt gebruik van gedocumenteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en rapporteringssystemen, ondersteund door een rekeningenplan met gedetailleerde instructies en handleidingen. De financiële informatie die elke entiteit aan de centrale Finance afdeling bezorgt, wordt onderworpen aan specifieke controles en certificaten.

De Finance-afdeling, die handelt onder de autoriteit van de Chief Operating Officer en de Chief Financial Officer, is verantwoordelijk voor de voorbereiding en verwerking van financiële- en management-accountinginformatie. De activiteiten en verantwoordelijkheden van de afdeling omvatten onder andere:

- de productie en verspreiding van kwalitatieve jaarrekeningen
- de productie van kwalitatieve verslagen over de bedrijfsvoering, en verstrekking van alle kwantitatieve, gebudgetteerde financiële gegevens die noodzakelijk zijn voor het bestuur van Fortis Bank
- het toezicht houden op projectbeheer vanuit een financieel standpunt
- het optimaliseren van de financiële positie van Fortis Bank en de correcte weergave ervan op de financiële markten
- de coördinatie van de commerciële, financiële en ontwikkelingsstrategie van Fortis Bank en het beheer van haar externe groei als onderdeel van de groep BNP Paribas
- de Algemene Directie tijdig informeren.

De verantwoordelijkheden van de Finance-afdeling worden uitgeoefend op verschillende niveaus van Fortis Bank: binnen elke entiteit door de plaatselijke Finance-afdeling, op het niveau van elke business/business line, en centraal door de Finance-afdeling van Fortis Bank. Daarenboven worden ook bijkomende controles uitgevoerd op het niveau van BNP Paribas: door de Finance-afdeling van elke business line en door de Finance-afdeling van BNP Paribas.

De productie van boekhoudkundige en financiële gegevens, en de uitvoering van controles bedoeld om de betrouwbaarheid ervan te verzekeren, worden eerst uitgevoerd door de financiële afdeling van elke entiteit. Elke entiteit rapporteert deze informatie en waarborgt de betrouwbaarheid van deze rapportering op basis van de hierna beschreven interne certificeringsprocedure.

Vervolgens voert elke business/business line van BNP Paribas op haar niveau verdere controles uit op de jaarrekening, voorbereid door de boekhoudafdeling van elke entiteit. Zij verbeteren de kwaliteit van de rapportering door de boekhoudkundige informatie te vergelijken met gegevens uit management accounting en rapporteren aan de Finance-afdeling van Fortis Bank (via de informaticasystemen van BNP Paribas, beheerd door de Finance-afdeling van groep BNP Paribas).

De Finance-afdeling van Fortis Bank verzamelt, controleert en valideert alle financiële- en managementaccounting informatie geproduceerd door de plaatselijke boekhoudafdelingen in overeenstemming met formele rapporteringsinstructies. Vervolgens consolideert ze deze gegevens voor gebruik door de Algemene Directie, externe commissarissen en de groep BNP Paribas en voor externe rapporteringsdoeleinden.

Productie van boekhoudkundige en financiële informatie

Grondslagen voor financiële verslaggeving en regels

De lokale jaarrekening van elke entiteit wordt opgesteld in overeenstemming met de plaatselijke boekhoudregels, terwijl de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank wordt opgesteld in overeenstemming met de IFRS-regels (International Financial Reporting Standards) die aanvaard werden door de Europese Unie.

Het 'Reporting Policies'-team, onderdeel van de Finance- afdeling, definieert op basis van de IFRS-regels die aanvaard werden door de Europese Unie, de boekhoudregels die van toepassing zijn voor alle entiteiten van Fortis Bank. Deze regels zijn gebaseerd op de boekhoudregels van de groep BNP Paribas. Het 'Reporting Policies'-team volgt veranderingen in de regelgeving op en bepaalt en interpreteert nieuwe interne boekhoudregels voor Fortis Bank. Een handboek met de boekhoudinstructies van de groep BNP Paribas is beschikbaar, samen met aanvullende en begeleidende documentatie betreffende de specifieke producten en activiteiten van Fortis Bank. Dit IFRS-handboek wordt verspreid aan alle boekhoud- en rapporteringsteams. Het wordt regelmatig bijgewerkt in geval van veranderingen in regelgeving. Het 'Reporting Policies'-team voert ook specifieke boekhoudkundige analyses uit op verzoek van lokale entiteiten en businesses/business lines.

De afdeling 'Management Control' bepaalt de managementrapporteringsregels, van toepassing op alle entiteiten van Fortis Bank. De boekhoud- en managementrapporteringsinstructies kunnen worden geraadpleegd via het interne netwerkcommunicatiesysteem (intranet).

Gebruikte informaticasystemen

Fortis Bank gebruikt dezelfde boekhoudsystemen als de groep BNP Paribas. Teams aangeduid binnen de afdeling "Group Development Finance" van BNP Paribas bepalen de uiteindelijke architectuur van de informaticasystemen die moeten worden gebruikt door alle financiële afdelingen van de groep (boekhoudsystemen, analytische boekhoudsystemen, consolidatiesystemen voor financiële en prudentiële verslaggeving en systemen voor geconsolideerde managementrapportering). Zij faciliteren informatieverspreiding en de uitvoering van functieoverschrijdende projecten in een context van convergerende boekhoudsystemen, zowel op het niveau van BNP Paribas als van Fortis Bank.

De informatie die gebruikt wordt om de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank op te stellen, komt voort uit de verschillende transactieverwerkende informaticasystemen van het bedrijf. Alle informaticasystemen werden afgestemd op de specifieke rapporteringsbehoeften van Fortis Bank. Routingcontroles verzekeren op elk niveau van gegevenstransmissie dat systemen de juiste informatie krijgen. Fortis Bank past haar systemen regelmatig aan om ze af te stemmen op de groei en de toenemende complexiteit van haar business.

Specifieke teams bepalen de boekhoud- en controleprocedures voor de back-offices en boekhoudsystemen.

Proces voor het verzamelen en opstellen van de geconsolideerde financiële- en managementaccountinginformatie

Het verzamelen van financiële- en managementaccounting informatie, is gebaseerd op de boekhoudsystemen van de groep BNP Paribas en is georganiseerd rond twee afzonderlijke rapporteringskanalen, respectievelijk voor financiële- en voor managementaccountinginformatie. Beide maken gebruik van hetzelfde geïntegreerde softwaresysteem voor verzameling en consolidatie, genaamd MATISSE ('Management & Accounting Information System'). Op lokaal niveau voeren administratieve teams gevalideerde financiële- en managementaccountinggegevens en gegevens van de exploitatieboekhouding in het systeem in, in overeenstemming met de principes van Fortis Bank.

Dit rapporteringsproces is van toepassing op de informatiekanalen van zowel financiële- als management-accountinggegevens:

- financiële gegevens: de procedures voor het opstellen van de jaarrekening van Fortis Bank worden beschreven in de instructies uitgestuurd aan alle geconsolideerde entiteiten. Dit vereenvoudigt de standaardisatie van de boekhoudgegevens en de naleving van de grondslagen voor financiële verslaggeving van Fortis Bank. Elk kwartaal sluit elke entiteit zijn boekhouding af en bereidt een geconsolideerde rapportering voor in overeenstemming met eerder meegedeelde instructies en rapporteringstermijnen. Validatieprocedures die gepaard gaan met elke fase van het rapporteringsproces verifiëren dat:
  - de grondslagen voor financiële verslaggeving correct werden toegepast
  - inter-company transacties correct werden geïdentificeerd en geëlimineerd voor consolidatiedoeleinden
  - consolidatieposten correct zijn opgenomen.

De financiële afdelingen van de verschillende businesses van BNP Paribas controleren de consolidatiepakketten van al hun entiteiten, vooraleer ze door te sturen naar de Finance-afdeling van Fortis Bank (via de afdeling 'Group Development Finance' van de groep BNP Paribas), verantwoordelijk voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank.

- management-accountinggegevens: informatie van management accounting wordt maandelijks door elke entiteit en business line meegedeeld aan de relevante core business en business line, die vervolgens gegevens over management accounting, geconsolideerd op haar niveau, meedeelt aan het departement Strategic Management Control van 'Group Development Finance' van de groep BNP Paribas.

Voor elke entiteit en elke business worden elk kwartaal de belangrijkste inkomsten- en uitgavenposten van management accounting vergeleken met de tussentijdse resultatenrekeningen. Dit wordt aangevuld met een algemene afstemming uitgevoerd door 'Group Development Finance' op geconsolideerd niveau. Deze twee afstemmingen maken deel uit van de procedure die moet zorgen voor betrouwbare financiële- en managementaccountinggegevens.

Procedure voor de controle van financiele- en managementaccountinginformatie

Interne controle binnen de Finance-afdeling

De permanente operationele controle in Finance wordt uitgevoerd binnen de gespecialiseerde teams in Accounting, Controlling en Consolidatie en wordt ondersteund door een centrale functie om het globale toezicht van de interne controle te garanderen.

De opdracht van deze teams is op een permanente basis de betrouwbaarheid te verzekeren van de processen gebruikt voor de productie en validatie van financiële gegevens voor Fortis Bank, en toezicht te houden op de naleving van de wettelijke en prudentiële regelgeving betreffende rapportering. Andere activiteiten bestaan onder andere uit het onderhouden van contacten met externe commissarissen en ervoor zorgen dat hun aanbevelingen effectief worden uitgevoerd binnen Fortis Bank, toezicht houden op het certificeringsproces van Fortis Bank, en de controle op de waardering van financiële instrumenten.

Intern certificeringsproces

Zoals eerder vermeld omvatten procedures voor boekhoudcontrole in Fortis Bank tevens een certificeringsproces met als doel te verzekeren dat de informatie verstrekt in het rapporteringssysteem MATISSE naar behoren werd gecontroleerd. De resultaten van het certificeringsproces worden elk kwartaal voorgesteld aan het Audit, Risk & Compliance Committee van Fortis Bank en maken integraal deel uit van het boekhoudproces.

Als algemene regel, bepaald door de groep BNP Paribas, dient elke entiteit die rapporteert via het MATISSE-systeem, elk kwartaal de betrouwbaarheid van die rapportering te certifiëren via de toepassing FACT (Finance Accounting Control Tool), een internet-/intranetgebaseerde toepassing, bedoeld voor het certificeringsproces binnen de groep BNP Paribas. Certificaten bestaan uit gestandaardiseerde vragen, waarvan er vele betrekking hebben op de toepassing van de relevante boekhoud- en waarderingsregels.

De voornaamste taak van het interne controleorgaan van de Finance-afdeling is voldoende zekerheid te bieden aan de CFO, het Audit, Risk & Compliance Committee van Fortis Bank, de externe commissarissen en de Nationale Bank van België, dat de interne controlemaatregelen afdoend worden onderhouden binnen de entiteiten die deel uitmaken van de consolidatiekring van Fortis Bank.

Het certificeringsproces omvat:

- een certificering dat de boekhoudkundige gegevens betrouwbaar zijn en voldoen aan de grondslagen voor financiële verslaggeving van Fortis Bank
- een certificering dat het interne controlesysteem op de rapportering, bedoeld om de kwaliteit van de boekhoudkundige gegevens te verzekeren, doeltreffend werkt.

Dit interne certificeringsproces maakt deel uit van het algemene systeem van toezicht op de interne controle van de boekhoudkundige rapportering en stelt de Finance-afdeling van Fortis Bank, verantwoordelijk voor de voorbereiding en de kwaliteit van de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank, in staat zich te informeren over alle incidenten die verband houden met de opstelling van de jaarrekening en toezicht te houden op de correctieve maatregelen genomen door de boekhoudkundige entiteiten en, indien nodig, gepaste voorzieningen te boeken. Wat Fortis Bank in België betreft, wordt het certificeringsproces ondersteund door een uitgebreide reeks subcertificaten die, van begin tot eind, alle financiële rapporteringsactiviteiten van het bedrijf dekken.

Waardering van financiële instrumenten en resultaatsbepaling van markttransacties

De Finance-afdeling delegeert de bepaling en controle van marktwaarden of modellen van financiële instrumenten aan de verschillende afdelingen betrokken bij het waarderen van financiële instrumenten als onderdeel van het toezicht op marktrisico's en managementgegevens. Een overzicht bewaren over de nauwkeurigheid van deze activiteiten blijft evenwel de verantwoordelijkheid van de Finance-afdeling.

Het doel van deze controleprocedures in de Finance-afdeling is:

- ervoor zorgen dat transacties waarbij financiële instrumenten betrokken zijn, correct worden geregistreerd in de boekhouding van Fortis Bank voor de productie van financiële- en managementgegevens
- kwaliteit garanderen van de waardering en rapportering van financiële instrumenten, gebruikt bij zowel de opstelling van de financiële- als managementaccountingrapportering als bij het beheer van en toezicht op markt- en liquiditeitsrisico's
- ervoor zorgen dat resultaten van markttransacties nauwkeurig worden bepaald en correct worden geanalyseerd.

Interne audit

Interne Audit is verantwoordelijk voor periodieke controles binnen Fortis Bank. Interne Audit bestaat uit een team van inspecteurs gespecialiseerd in financiële audits. Dit stemt overeen met de strategie ter versterking van de interne auditactiviteiten van Fortis Bank, zowel op technisch vlak als op het gebied van boekhoudkundige risico's die worden vastgesteld tijdens verschillende auditopdrachten.

Interne Audit kan onafhankelijk ageren in alle entiteiten en domeinen van Fortis Bank. Interne Audit kan elk onderwerp inspecteren dat het noodzakelijk acht en heeft onbeperkte toegang tot alle documenten, personen en eigendommen van de geauditeerde entiteit. De algemene opdracht van Interne Audit kan als volgt worden samengevat:

- een toegevoegde waarde leveren en processen van Fortis Bank verbeteren via onafhankelijke, objectieve en adviserende activiteiten
- Fortis Bank helpen haar doelstellingen te halen via een systematische en gedisciplineerde aanpak om de doeltreffendheid van risicobeheer, controle- en bestuursprocessen te verbeteren en te evalueren
- periodieke controles uitvoeren op de naleving van transacties op het niveau van het werkelijke risico, op de naleving van procedures, en op de doeltreffendheid en geschiktheid van het permanente interne controlesysteem.

Bij de uitvoering van haar opdrachten is Interne Audit gebonden aan een aantal specifieke principes zoals:

- auditoren moeten onafhankelijk, objectief en onpartijdig blijven in hun onderzoeken en in de rapportering van hun resultaten aan de Algemene Directie en de geauditeerde entiteiten
- auditoren mogen geen operationele activiteiten uitvoeren.

Tenslotte moet Interne Audit waakzaam en alert blijven op alle niveaus. Ze brengen de Algemene Directie onmiddellijk op de hoogte van de belangrijkste gedetecteerde tekortkomingen in interne controle.

Relaties met de statutaire auditoren

In 2011 bestond het College van Commissarissen uit:

- PwC Bedrijfsrevisoren bcvba, vertegenwoordigd door de heer Roland JEANQUART
- Deloitte Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heren Philip MAEYAERT en Frank VERHAEGEN.

Het College van Commissarissen wordt aangesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, op advies van het Audit, Risk & Compliance Committee en op voorstel van de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad.

Het College van Commissarissen moet elk boekjaar de betrouwbaarheid van de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank en haar dochterondernemingen attesteren.

Het College van Commissarissen voert tevens beperkte controles uit op de kwartaalrekeningen. Als onderdeel van hun statutaire auditopdracht:

- onderzoeken zij alle belangrijke veranderingen in grondslagen voor financiële verslaggeving en stellen hun aanbevelingen omtrent de belangrijkste keuzes voor aan het Audit, Risk & Compliance Committee;
- leggen hun bevindingen, opmerkingen en aanbevelingen voor aan de relevante entiteit en de Finance-afdeling, teneinde aspecten van het interne controlesysteem ter voorbereiding van de boekhoudkundige en financiële informatie te verbeteren.

Het Audit, Risk & Compliance Committee (ARCC) van de Raad van Bestuur wordt ingelicht betreffende keuzes inzake grondslagen voor financiële verslaggeving die een wezenlijke impact hebben op de jaarrekeningen, zodat zij deze keuzes verder kunnen voorleggen aan de Raad van Bestuur voor definitieve besluitvorming.

4. Belangenconflicten

Naast de wettelijke bepalingen inzake belangenconflicten in het Wetboek van Vennootschappen, moet het bedrijf gevolg geven aan een aantal rondzendbrieven die worden verstuurd door de NBB en die als doel hebben belangenconflicten tussen Fortis Bank en haar bestuurders of uitvoerend bestuur te vermijden, onder andere in verband met externe functies en kredieten.

Verder past het bedrijf een algemeen beleid inzake belangenconflicten en gedragscode toe, dat stelt dat het behalen van commerciële, financiële, professionele of persoonlijke doelstellingen de naleving van deze principes niet in de weg mag staan:

1. Billijk, eerlijk, en transparant handelen
2. Anderen respecteren
3. De wet, de voorschriften en professionele normen naleven
4. Instructies naleven
5. In het belang van de consumenten werken
6. Ervoor zorgen dat de integriteit van de markt wordt gerespecteerd
7. Belangenconflicten beheren
8. Zich professioneel gedragen
9. De belangen van Fortis Bank beschermen
10. Alle waargenomen onregelmatigheden melden.

Ten slotte worden de bestuurders en het uitvoerend bestuur van Fortis Bank door de NBB geëvalueerd voor hun formele aanstelling, overeenkomstig de Bankwet. Vooraleer een goedkeuring of 'nihil obstat' af te geven voert de NBB een onderzoek dat ook de afwezigheid van bepaalde belangenconflicten bestrijkt.

Fortis Bank Geconsolideerde Jaarrekening 2011

Opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Resultatenrekening op 31 december 2011

In miljoenen euro's	Noot	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Rentebaten	2.a	8.866	8.234
Rentelasten	2.a	(4.704)	(4.573)
Commissiebaten	2.b	1.750	1.625
Commissielasten	2.b	(510)	(470)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2.c	309	320
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	2.d	(36)	72
Overige baten	2.e	99	211
Overige lasten	2.e	(41)	(40)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF		**5.733**	**5.379**
Algemene bedrijfskosten		(3.629)	(3.823)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	5.m	(227)	(303)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		**1.877**	**1.253**
Risicokost	2.f	(1.152)	3
BEDRIJFSRESULTAAT		**725**	**1.256**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		(111)	125
Nettowinsten op overige vaste activa		51	8
Goodwill	5.n		(10)
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		**665**	**1.379**
Winstbelastingen	2.g	(80)	(199)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN		**585**	**1.180**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	8.c	(314)	970
NETTORESULTAAT		**271**	**2.150**
Minderheidsbelangen		167	243
RESULTAAT TOEWIJSBAAR AAN DE AANDEELHOUDERS		**104**	**1.907**

Overzicht van het netto resultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Nettoresultaat	**271**	**2.150**
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	**(174)**	**(347)**
Elementen met betrekking tot wisselkoersverschillen	50	110
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	(482)	(434)
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa, opgenomen in het resultaat van de periode	201	22
Uitgestelde wijzigingen in de reële waarde van hedgingderivaten	54	67
Wijzigingen in de reële waarde van hedgingderivaten, opgenomen in het resultaat van de periode		
Elementen met betrekking tot ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	3	(112)
TOTAAL	**97**	**1.803**
Aandeel van de groep	21	1.548
Aandeel van minderheidsbelangen	76	255

Balans op 31 december 2011

In miljoenen euro's	Noot	31 december 2011	31 december 2010
ACTIVA			
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		8.287	2.989
Financiële instrumenten tegen reële waarde met			
waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	91.241	78.239
Financiële hedgingderivaten	5.b	935	503
Voor verkoop beschikbare financiële activa	5.c	42.688	53.138
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	5.f	35.786	28.358
Leningen aan en vorderingen op klanten	5.g	145.757	152.107
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		674	537
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	5.i	2.187	3.073
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	4.198	3.898
Overlopende rekeningen en overige activa	5.k	8.281	8.076
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	5.l	4.141	4.454
Vastgoedbeleggingen	5.m	58	68
Materiële vaste activa	5.m	1.509	1.442
Immateriële vaste activa	5.m	127	86
Goodwill	5.n	192	24
Activa aangehouden voor verkoop	8.c	118	10.975
TOTAAL ACTIVA		346.179	347.967
VERPLICHTINGEN			
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		41	25
Financiële instrumenten tegen reële waarde met			
waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	99.359	89.308
Financiële hedgingderivaten	5.b	2.282	1.321
Schulden aan kredietinstellingen	5.f	38.918	32.134
Schulden aan klanten	5.g	154.514	152.821
Schuldbewijzen	5.h	14.560	27.325
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		472	359
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	258	290
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	5.k	3.482	1.022
Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen			48
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.o	3.384	3.821
Achtergestelde schulden	5.h	9.491	10.626
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	8.c	137	9.265
TOTAAL VERPLICHTINGEN		326.898	328.365
EIGEN VERMOGEN			
Kapitaal en reserves		*9.605*	*9.605*
Geconsolideerde reserves		*8.679*	*7.092*
Resultaat van het boekjaar, aandeel van de groep		*104*	*1.907*
Totaal kapitaal, geconsolideerde reserves en resultaat			
van de periode, aandeel van de groep		**18.388**	**18.604**
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		(2.096)	(2.012)
Totaal Aandeel van de groep		**16.292**	**16.592**
Reserves en resultaat van het jaar van minderheidsbelangen		3.124	3.054
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		(135)	(44)
Totaal Minderheidsbelangen		**2.989**	**3.010**
TOTAAL GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN		19.281	19.602
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		346.179	347.967

Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2010 en 31 december 2011

	Kapitaal en reserves			Wijzigingen in activa en passiva opgenomen in het eigen vermogen			
In miljoenen euro's	Gewone aandelen	Niet uitgekeerde reserves	Totaal kapitaal en reserves	Wissel-koers-verschillen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Hedging-derivaten	Totaal eigen vermogen
Kapitaal en reserves per 31 december 2009	**29.651**	**(12.539)**	**17.112**	**(460)**	**(1.184)**	**(9)**	**15.459**
Overige wijzigingen	(20.046)	19.631	(415)				(415)
Dividenden							
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen				124	(551)	68	(359)
Nettoresultaat van het boekjaar 2010		1.907	1.907				1.907
Kapitaal en reserves per 31 december 2010	**9.605**	**8.999**	**18.604**	**(336)**	**(1.735)**	**59**	**16.592**
Overige wijzigingen		67	67				67
Dividenden		(387)	(387)				(387)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen				79	(216)	54	(83)
Nettoresultaat van het boekjaar 2011		104	104				104
Kapitaal en reserves per 31 december 2011	**9.605**	**8.783**	**18.388**	**(257)**	**(1.951)**	**113**	**16.293**

Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2010 en 31 december 2011

	Kapitaal en reserves	Wijzigingen in activa en passiva opgenomen in het eigen vermogen	Totaal minderheids-belangen
In miljoenen euro's			
Kapitaal en reserves per 31 december 2009	**3.050**	**(56)**	**2.994**
Overige wijzigingen	(63)		(63)
Dividenden	(176)		(176)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		12	12
Nettoresultaat van het boekjaar 2010	243		243
Kapitaal en reserves per 31 december 2010	**3.054**	**(44)**	**3.010**
Overige wijzigingen	72		72
Dividenden	(169)		(169)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		(91)	(91)
Nettoresultaat van het boekjaar 2011	167		167
Kapitaal en reserves per 31 december 2011	**3.124**	**(135)**	**2.989**

Kasstroomoverzicht op 31 december 2011

In miljoenen euro's	Noot	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Resultaat voor belastingen voor voortgezette activiteiten		665	1.379
Resultaat voor belastingen voor beëindigde bedrijfsactiviteiten		(311)	930
Niet-monetaire elementen opgenomen in het nettoresultaat voor belastingen			
en andere aanpassingen van voortgezette activiteiten		**21**	**11.145**
Netto-afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		231	314
Bijzondere waardevermindering op goodwill en overige vaste activa		167	70
Nettodotatie aan voorzieningen		323	30
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		111	(125)
Nettobaten uit investeringsactiviteiten		(196)	2.675
Nettobaten uit financieringsactiviteiten			
Overige wijzigingen		(615)	8.181
Nettostijging (-daling) met betrekking tot activa en verplichtingen			
voortkomend uit voortgezette operationele activiteiten		**10.755**	**(13.104)**
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen met kredietinstellingen		1.674	(666)
Nettostijging met betrekking tot cliëntenverrichtingen		(55)	(33.224)
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen die andere financiële activa of verplichtingen beïnvloeden		9.136	20.349
Nettodaling met betrekking tot verrichtingen die niet-financiële activa en verplichtingen beïnvloeden			437
Betaalde belastingen		(119)	(98)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE OPERATIONELE ACTIVITEITEN		11.322	(678)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE OPERATIONELE ACTIVITEITEN	8.c	(403)	4.920
Nettostijging met betrekking tot financiële activa en deelnemingen	8.b	755	1.663
Nettodaling met betrekking tot materiële en immateriële vaste activa		(271)	(297)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE INVESTERINGSACTIVITEITEN		484	1.366
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE INVESTERINGSACTIVITEITEN	8.c	(10)	(1.503)
Stijging (daling) van kas en kasequivalenten met betrekking tot transacties met aandeelhouders		(438)	
Stijging (daling) van kas en kasequivalenten voortvloeiend uit andere financieringsactiviteiten		(5.532)	(7.223)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE FINANCIERINGSACTIVITEITEN		(5.970)	(7.223)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE FINANCIERINGSACTIVITEITEN	8.c	1	(5.498)
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		(147)	23
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
VAN BEEINDIGDE ACTIVITEITEN		1	9
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode van voortgezette activiteiten		**(4.022)**	**2.490**
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		2.989	3.982
Schulden aan centrale banken en de post		(25)	(93)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	607	3.634
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(7.593)	(5.033)
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode van voortgezette activiteiten		**1.667**	**(4.022)**
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		8.287	2.989
Schulden aan centrale banken en de post		(41)	(25)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	1.969	607
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(8.548)	(7.593)
NETTO STIJGING (VERMINDERING) IN HET SALDO VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		5.689	(6.512)
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode voor de beëindigde activiteiten		415	2.487
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode voor de beëindigde activiteiten		4	415
NETTOSTIJGING (VERMINDERING) VAN DE GELDMIDDELEN VOOR DE BEËINDIGDE ACTIVITEITEN		(411)	(2.072)

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Opgesteld in overeenstemming met IFRS zoals aanvaard binnen de Europese Unie

1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door Fortis Bank

1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank werd opgemaakt volgens de internationale grondslagen voor financiële verslaggeving (International Financial Reporting Standards – IFRS), die aanvaard werden door de Europese Unie[1]. Als zodanig werden enkele voorschriften van IAS 39 met betrekking tot hedge accounting niet opgenomen alsook enkele recente teksten die nog niet werden aanvaard.

[1] *De volledige set van standaarden aanvaard door de Europese Unie kan geconsulteerd worden op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias_en.htm#adopted-commision.*

De introductie van andere standaarden die verplicht van toepassing zijn van 1 januari 2011 hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2011.

Fortis Bank heeft er niet voor geopteerd om nieuwe standaarden, wijzigingen en interpretaties die werden aanvaard door de Europese Unie en waarvan de toepassing in 2011 optioneel is, vervroegd toe te passen.

1.b Segmentrapportering

De organisatie, het operationeel model en de governancestructuur van Fortis Bank hebben belangrijke wijzigingen ondergaan nadat BNP Paribas 75% van het aandelenkapitaal in Fortis Bank heeft verworven en door de start van het integratieproject, geconcretiseerd in het industrieel plan. Deze wijzigingen hebben ook een belangrijke impact op de manier waarop de prestaties worden beoordeeld en de middelen worden toegewezen aan de segmenten en op de vorm en de inhoud van de segmentrapportering van Fortis Bank.

Binnen de wettelijke en regelgevende / toezichthoudende scope van Fortis Bank ('controlekring') worden de aard en de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten die zij uitoefent en de economische omgevingen waarin zij opereert het best weergegeven door operationele segmenten op basis van geografische componenten, namelijk:

- Fortis Bank in België
- Fortis Bank in Luxemburg
- Andere landen.

Operationele segmenten zijn onderdelen van Fortis Bank:

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden gehaald en waarbij kosten kunnen worden gemaakt
- waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door de Raad van Bestuur van Fortis Bank teneinde beslissingen over de aan het segment toe te kennen middelen te kunnen nemen en de financiële prestaties van het segment te evalueren
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In de context van IFRS 8 Operationele segmenten, wordt de Raad van Bestuur van Fortis Bank beschouwd als de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt' (Chief operating decision maker, CODM) die gezamenlijk toezicht houdt over de activiteiten, prestaties en middelen van Fortis Bank.

Fortis Bank organiseert en rapporteert, zoals vele andere bedrijven met diverse activiteiten, de financiële informatie naar de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt' op meer dan één manier.

De Fortis Bank-groep en de wettelijke entiteiten die deel uitmaken van deze Groep, oefenen managementcontrole uit over de volledige wettelijke en regelgevende scope, de zogenaamde 'controlekring', met inbegrip van het opzetten van een geschikte governancestructuur en controleprocessen.

Binnen deze organisatorische structuur, met de aanwezigheid van belangrijke minderheidsaandeelhouders, en in de context van de regelgevende scope ('controlekring') van Fortis Bank, zijn operationele segmenten op basis van geografische gebieden en regelgevende omgevingen het meest in lijn met het kernprincipe en de criteria voor het bepalen van de operationele segmenten zoals gedefinieerd in IFRS 8 Operationele segmenten.

Transacties of transfers tussen de bedrijfssegmenten gebeuren op basis van de gebruikelijke commerciële voorwaarden die ook voor niet-verbonden partijen gelden.

1.c Consolidatie

1.c.1 Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank bevat alle entiteiten waarover Fortis Bank exclusieve of gemeenschappelijke zeggenschap uitoefent of waarover Fortis Bank een invloed van betekenis uitoefent met uitzondering van de entiteiten waarvan de consolidatie immaterieel wordt beschouwd voor Fortis Bank. De consolidatie van een entiteit wordt als immaterieel beschouwd als aan geen van de volgende criteria niet wordt voldaan[2]: een bijdrage van meer dan EUR 15 miljoen aan het geconsolideerd inkomen, van meer dan EUR 10 miljoen aan het geconsolideerd netto-inkomen voor belastingen, en van meer dan EUR 500 miljoen aan het totaal van geconsolideerde activa. Entiteiten die geen enkele van deze criteria overschrijden maar een geconsolideerd netto-inkomen voor belastingen genereren tussen EUR 1 miljoen en EUR 10 miljoen worden gerapporteerd via de vermogensmutatiemethode. Entiteiten in dewelke Fortis Bank een invloed van betekenis uitoefent worden gerapporteerd via de vermogensmutatiemethode als de netto boekwaarde van de geassocieerde deelneming EUR 500 miljoen overschrijdt of als de nettowinst hoger is dan EUR 1 miljoen. In het andere geval worden deze entiteiten gerapporteerd als beleggingen.

Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop Fortis Bank effectieve zeggenschap heeft verkregen. Entiteiten onder tijdelijke controle worden mee opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening tot de datum waarop ze verkocht worden.

Fortis Bank consolideert ook voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten ('Special Purpose entities' of 'SPE's'), specifiek opgericht voor het beheer van een transactie of een groep van transacties met gelijkaardige kenmerken, zelfs wanneer Fortis Bank geen aandeel in het kapitaal van deze entiteit heeft maar op voorwaarde dat de economische werkelijkheid van de relatie aangeeft dat Fortis Bank zeggenschap heeft zoals beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- De activiteiten van de SPE worden uitsluitend uitgevoerd in naam van Fortis Bank zodat Fortis Bank de winsten uit deze activiteiten verwerft.
- Fortis Bank heeft het beslissingsrecht om het grootste deel van de winsten uit de normale activiteiten van de SPE te verwerven (bijvoorbeeld door de macht om de SPE te ontbinden, om zijn statuten te wijzigen of door een formeel vetorecht uit te oefenen over de wijzigingen van zijn statuten).
- Fortis Bank is in wezen gerechtigd om de meerderheid van de voordelen van de SPE te verkrijgen en kan bijgevolg blootgesteld zijn aan de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de SPE. Deze voordelen kunnen bestaan uit een recht op bepaalde of alle inkomsten van de SPE (berekend op een jaarlijkse basis), uit te profiteren van een of meerdere activa, of uit het ontvangen van het belangrijkste deel van de overblijvende activa in geval van liquidatie.
- Fortis Bank behoudt in wezen de meerderheid van de resterende risico's of eigendomsrisico's met betrekking tot de SPE of haar activa om voordelen te verkrijgen uit haar activiteiten. Dit betekent, bijvoorbeeld, dat Fortis Bank onderhevig blijft aan de initiële verliezen op de portefeuille van activa aangehouden door de SPE.

1.c.2 Consolidatiemethodes

Ondernemingen onder de exclusieve zeggenschap van Fortis Bank worden volledig geconsolideerd. Fortis Bank heeft exclusieve zeggenschap over een entiteit wanneer Fortis Bank het financiële en operationele beleid van de entiteit kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven. Exclusieve zeggenschap wordt verondersteld te bestaan wanneer Fortis Bank, direct of indirect, meer dan de helft van de stemrechten van een onderneming bezit. Het bestaat ook wanneer Fortis Bank de macht heeft om het financiële en operationele beleid van de onderneming te sturen krachtens een overeenkomst; om de meerderheid van de leden van de Raad van Bestuur of het equivalente bestuursorgaan te benoemen of te ontslaan; of om op vergaderingen van de Raad van Bestuur of van het equivalente bestuursorgaan de meerderheid van de stemmen uit brengen.

Actueel uitoefenbare en potentieel converteerbare stemrechten worden ook in aanmerking genomen bij het bepalen van het aangehouden controlepercentage.

Belangen in joint ventures worden geconsolideerd op basis van de proportionele methode. Fortis Bank oefent gezamenlijke en evenredige zeggenschap uit wanneer, krachtens contractuele afspraken, voor strategische financiële en operationele beslissingen een unanieme toestemming vereist is van de partijen die het zeggenschap delen.

[2] *Deze criteria werden geüpdated op 1 januari 2011. Vóór deze datum, waren de criteria een bijdrage van EUR 8 miljoen aan het geconsolideerd inkomen, EUR 1 miljoen aan het geconsolideerd netto-inkomen voor belastingen en van meer dan EUR 40 miljoen aan het totaal van geconsolideerde activa*

Ondernemingen waarover Fortis Bank een invloed van betekenis uitoefent worden verantwoord op basis van de vermogensmutatiemethode. Een invloed van betekenis is de bevoegdheid om deel te nemen in het financieel en het operationeel beslissingsproces van de onderneming zonder zeggenschap uit te oefenen. Een invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan wanneer Fortis Bank, direct of indirect, 20% of meer van de stemrechten van de onderneming uitoefent. Belangen van minder dan 20% worden uitgesloten van de consolidatie tenzij ze een strategische investering vertegenwoordigen en Fortis Bank een invloed van betekenis uitoefent. Dit is van toepassing op ondernemingen ontwikkeld in samenwerking met andere groepen waarin Fortis Bank deelneemt aan het nemen van strategische ondernemingsbeslissingen door de vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur of een equivalent bestuursorgaan, invloed uitoefent op het operationeel management van de onderneming door middel van de levering van management –of beslissingssystemen en technische assistentie levert om de ontwikkeling van de onderneming te ondersteunen.

Wijzigingen in de netto-activa van geassocieerde ondernemingen (ondernemingen die verantwoord worden op basis van de vermogensmutatiemethode) worden verantwoord in 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast' aan de actiefzijde van de balans en in de relevante onderdelen van het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Goodwill op geassocieerde ondernemingen is ook opgenomen onder 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast'.

Als het aandeel van Fortis Bank in het verlies van een geassocieerde onderneming gelijk is aan de boekwaarde van de investering in de geassocieerde onderneming of dit bedrag overtreft, dan stopt Fortis Bank de opname van haar aandeel in verdere verliezen. De belegging wordt verantwoord aan een waarde die nihil is. Verdere verliezen in de geassocieerde onderneming worden alleen verantwoord als Fortis Bank een in rechte afdwingbare of een feitelijke verplichting heeft of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde onderneming.

Minderheidsbelangen worden afzonderlijk gepresenteerd in de geconsolideerde resultatenrekening en balans. Bij de berekening van minderheidsbelangen wordt rekening gehouden met het uitstaand cumulatief bedrag van preferente aandelen geclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten en uitgegeven door dochterondernemingen, wanneer deze aandelen buiten Fortis Bank worden aangehouden.

Transacties, uitgevoerd voor 1 januari 2010, die leiden tot een verlies van controle geven aanleiding tot de erkenning van een winst of verlies die gelijk is aan het verschil tussen de verkoopprijs en het aandeel van Fortis Bank in het onderliggend eigen vermogen. Voor transacties, uitgevoerd na 1 januari 2010, vereist de herziene IAS 27 dat elk aandeel in het eigen vermogen aangehouden door Fortis Bank wordt gewaardeerd tegen haar reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen in geconsolideerde ondernemingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Netto winst op overige vaste activa'.

1.c.3 Consolidatieprocedures

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van eenvormige grondslagen voor financiële verslaggeving voor transacties met een gelijkaardige rapportering en andere gebeurtenissen onder gelijkaardige omstandigheden.

Eliminatie van intragroep saldi en transacties

Intragroep saldi voortvloeiend uit transacties tussen geconsolideerde ondernemingen en de transacties zelf (inclusief inkomen, uitgaven en dividenden) worden geëlimineerd. Winst en verliezen voortvloeiend uit intragroep verkopen van activa worden geëlimineerd uitgezonderd wanneer het verkocht actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Niet-gerealiseerde winsten en verliezen inbegrepen in de waarde van voor verkoop beschikbare activa worden gehouden in de geconsolideerde jaarrekening.

Omrekening van jaarrekeningen uitgedrukt in vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank wordt opgesteld in euro.

De jaarrekeningen van ondernemingen waarvan de functionele munt niet de euro is, worden omgerekend op basis van de slotkoersmethode. Op basis van deze methode worden alle activa en verplichtingen, monetair en niet-monetair, omgerekend tegen de contantwisselkoers op balansdatum. Baten en lasten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers van de periode.

Dezelfde methode wordt toegepast op jaarrekeningen van ondernemingen die gevestigd zijn in economie met hyperinflatie, na aanpassing voor de effecten van inflatie door de toepassing van een algemene prijsindex.

Verschillen voortvloeiend uit de omrekening van balansposten en winst -en verlieselementen worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders onder 'Cumulatieve omrekeningsaanpassing' voor het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en onder 'Minderheidsbelangen' voor het deel dat toewijsbaar is aan beleggers buiten de onderneming. Onder de optionele behandeling zoals toegelaten door IFRS 1 heeft Fortis Bank alle gecumuleerde omrekeningsverschillen toewijsbaar aan de aandeelhouders en aan de minderheidsbelangen op nul gezet in de openingsbalans van 1 januari 2004 door middel van een transfer naar ingehouden winsten.

Bij liquidatie of desinvestering van een deel van of alle belangen in een buitenlandse onderneming (buiten de eurozone) die leidt tot een wijziging in de aard van de investering (verlies van controle, van invloed van betekenis of van gezamenlijke controle), wordt de in het eigen vermogen geregistreerde cumulatieve omrekeningsaanpassing volledig overgedragen naar de resultatenrekening op het moment van de liquidatie of verkoop.

Indien het percentage van het aangehouden belang wijzigt zonder dat dit een wijziging in de aard van de investering met zich meebrengt, wordt de omrekeningsaanpassing verdeeld tussen het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en het deel dat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen voor zover de onderneming volledig geconsolideerd wordt. Voor geassocieerde ondernemingen en joint ventures wordt het deel gelinkt aan de verkochte deelneming opgenomen in de resultatenrekening.

1.c.4 Bedrijfscombinaties en waardering van goodwill

Bedrijfscombinaties

Bedrijfscombinaties worden verantwoord op basis van de overnamemethode.

Onder deze methode worden de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, gewaardeerd tegen de reële waarde op de overnamedatum. Uitgezonderd voor vaste activa geclassificeerd als activa aangehouden voor verkoop die worden gewaardeerd tegen reële waarde min verkoopkosten.

De voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij worden niet opgenomen in de geconsolideerde balans tenzij ze een bestaande verplichting vertegenwoordigen op de overnamedatum en hun reële waarde op een betrouwbare wijze gewaardeerd kan worden.

De kost van een bedrijfscombinatie is de reële waarde op datum van de uitwisseling, van de gegeven activa, de overgenomen en veronderstelde verplichtingen en de eigenvermogensinstrumenten uitgegeven voor het verkrijgen van controle over de overgenomen partij. Kosten die direct toewijsbaar zijn aan de bedrijfscombinatie worden als een afzonderlijke transactie behandeld en opgenomen in de resultatenrekening.

Elk voorwaardelijk bedrag wordt tegen de reële waarde opgenomen in het op de overnamedatum getransfereerde bedrag van zodra er controle verworven is. Latere veranderingen in de reële waarde van elk voorwaardelijk bedrag opgenomen als een financiële verplichting worden verantwoord in de resultatenrekening.

Fortis Bank mag aanpassingen aan de voorlopige boekingen van de bedrijfscombinatie verantwoorden tot 12 maanden na de verwervingsdatum.

Goodwill vertegenwoordigt het verschil tussen de kost van de bedrijfscombinatie en het aandeel van de overnemer in de netto reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij op de overnamedatum. Positieve goodwill wordt verantwoord in de balans van de overnemer, terwijl badwill onmiddellijk wordt opgenomen in resultatenrekening op de overnamedatum.

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd voor hun deel in de reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij. Maar Fortis Bank kan er ook voor kiezen om, voor elke bedrijfscombinatie, de minderheidsbelangen te waarderen tegen hun reële waarde, wat hun toegewezen deel is van de goodwill. Tot dusver heeft Fortis Bank nog nooit voor deze laatste optie gekozen.

Goodwill wordt verantwoord in de functionele munt van de overgenomen partij en omgerekend tegen de slotkoers.

Op de overnamedatum wordt elk voorheen aangehouden belang in het eigen vermogen van de overgenomen partij gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. In het geval van een stapsgewijze overname wordt de goodwill bepaald op basis van de reële waarde op de overnamedatum.

Omdat de herziene IFRS 3 prospectief wordt toegepast, werden bedrijfscombinaties die plaatsvonden voor 1 januari 2010 niet herzien volgens de principes van IFRS 3.

Zoals toegelaten onder IFRS 1 moeten bedrijfscombinaties, die plaatsvonden voor 1 januari 2004 en die gerapporteerd werden in overeenstemming met de vorige toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving (Belgian GAAP), niet worden geherwaardeerd in overeenstemming met de principes van IFRS 3.

Waardering van goodwill

Fortis Bank toetst goodwill op bijzondere waardeverminderingen op een regelmatige basis.

Kasstroomgenererende eenheden

Fortis Bank heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden[3] die de rapporteringsentiteiten van Fortis Bank vertegenwoordigen. Deze splitsing is consistent met de organisatorische structuur en beheersmethodes van Fortis Bank en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden waarschijnlijk beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

[3] *Zoals gedefinieerd onder IAS 36.*

Toetsen van kasstroomgenererende eenheden op bijzondere waardeverminderingen

Goodwill toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden worden jaarlijks getoetst of ze een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan of wanneer er een indicatie is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord en wordt de goodwill afschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid over het realiseerbaar bedrag.

Realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid is de hoogste waarde van de reële waarde van de eenheid ofwel van de gebruikswaarde.

De reële waarde is de prijs die men zou verkrijgen uit de verkoop van de eenheid tegen marktvoorwaarden van toepassing op de datum van de waardering en vooral bepaald door middel van actuele prijzen van recente transacties tussen gelijkaardige ondernemingen of op basis van 'stock market multiples' voor vergelijkbare ondernemingen.

De gebruikswaarde is gebaseerd op een schatting van de toekomstige kasstromen die gegenereerd zullen worden door de kasstroomgenererende eenheid afgeleid van de jaarlijkse budgetten voorbereid door het management van de eenheid en goedgekeurd door het Executive Committee en afgeleid van analyses van de wijzigingen in de relatieve positionering van de activiteiten van de eenheid in hun markt. Deze kasstromen worden verdisconteerd tegen de rentevoet die het rendement weergeeft dat investeerders zouden verwachten van een investering in de betrokken businesssector en regio.

Transacties onder gemeenschappelijke zeggenschap

Transfers van activa of uitwisseling van aandelen tussen entiteiten onder gemeenschappelijke zeggenschap vallen niet in de scope van IFRS 3 bedrijfscombinaties of andere IFRS-standaarden. Daarom heeft Fortis Bank op basis van IAS 8, die vereist dat het management op een oordeelkundige wijze een grondslag voor financiële verslaggeving moet ontwikkelen en toepassen die leidt tot relevante en betrouwbare informatie in het jaarverslag, beslist om een 'voorgangerswaardemethode' toe te passen. Onder deze methode verantwoordt Fortis Bank, als overnemende partij, deze activa en verplichtingen aan hun boekwaarde zoals bepaalt door de overdragende partij op datum van de transfer. Als gevolg wordt er geen nieuwe goodwill (andere dan de bestaande goodwill van de gecombineerde entiteiten) verantwoord. Elk verschil tussen de betaalde/getransfereerde vergoeding en het verworven aandelenkapitaal wordt voorgesteld als een aanpassing in het eigen vermogen. Deze 'voorgangerswaardemethode' voor bedrijfscombinaties onder gemeenschappelijk zeggenschap wordt prospectief toegepast vanaf de verwervingsdatum.

1.d Financiële activa en financiële verplichtingen

1.d.1 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen bevatten kredieten verschaft door Fortis Bank, het aandeel van Fortis Bank in gesyndiceerde leningen en aangekochte leningen die niet op een actieve markt zijn genoteerd tenzij ze worden aangehouden voor handelsdoeleinden. Leningen die genoteerd zijn op een actieve markt worden geclassificeerd als voor verkoop beschikbare activa en gewaardeerd volgens de methodes toepasbaar in deze categorie.

Leningen en vorderingen worden eerst gewaardeerd tegen reële waarde of equivalente waarde, wat normaal het bij aanvang betaalde nettobedrag is inclusief direct toewijsbare initiëringskosten en bepaalde types van commissies (deelnamecommissies, verbinteniscommissies en afhandelingskosten) die worden gezien als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening.

Leningen en vorderingen worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De opbrengsten van de lening, vertegenwoordigd door rente plus transactiekosten en commissies omvat in de initiële waarde van de lening, worden berekend via de effectieve-rentemethode en over de duur van de lening opgenomen in het resultaat.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen voor de aanvang van de lening worden uitgesteld en opgenomen in de waarde van de lening wanneer de lening wordt afgesloten.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen waar de waarschijnlijkheid tot opname laag is of waar er onzekerheid is over het tijdstip en het bedrag van de opname worden verantwoord op een lineaire basis over de duur van de verbintenis.

1.d.2 Effecten

Categorieën van effecten

Effecten aangehouden door Fortis Bank worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening omvatten:

- financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden
- financiële activa die Fortis Bank bij eerste opname heeft aangemerkt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening op basis van de mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde zoals beschikbaar onder IAS 39. De voorwaarden voor het toepassen van de mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde zijn beschreven in sectie 1.d.9 'Bepaling van de reële waarde'.

Effecten in deze categorie worden gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Transactiekosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening geboekt. Veranderingen in de reële waarde (exclusief overlopende rente op vastrentende effecten) worden in de resultatenrekening voorgesteld onder 'Netto winst/verlies op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', samen met dividenden op niet-vastrentende effecten en minderwaarden en meerwaarden bij realisatie.

Inkomsten uit vastrentende effecten geclassificeerd in deze categorie wordt getoond onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

De reële waarde houdt ook rekening met een beoordeling van het tegenpartijrisico van deze effecten.

Leningen en vorderingen

Effecten met vaste of bepaalbare betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, afgezien van effecten waarvoor de eigenaar mogelijk niet zijn gehele investering zal terugkrijgen omwille van andere redenen dan kredietverslechtering, worden geclassificeerd onder 'Leningen en vorderingen' als ze niet voldoen aan de criteria om geclassificeerd te worden onder 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze obligaties worden gewaardeerd en verantwoord zoals beschreven onder noot 1.d.1 'Leningen en vorderingen'.

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa zijn beleggingen met vaste of bepaalbare betalingen en een vaste looptijd waarvan Fortis Bank stellig voornemens is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd. Afdekkingen van activa in deze categorie tegen renterisico komen niet in aanmerking voor afdekkingen zoals gedefinieerd in IAS 39.

Activa in deze categorie worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode die de afschrijving van de premie en korting vormt (overeenstemmend met het verschil tussen de aankoopprijs en de terugbetalingswaarde) en aanschaffingskosten (wanneer materieel). Opbrengsten ontvangen uit deze categorie van activa worden opgenomen onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn vastrentende en niet-vastrentende effecten die niet worden geclassificeerd als 'tegen reële waarden met waardeveranderingen in de resultatenrekening', 'tot einde looptijd aangehouden' of als 'leningen en vorderingen'.

Activa opgenomen in de voor verkoop beschikbare categorie worden initieel opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met materiële transactiekosten. Op balansdatum worden deze geherwaardeerd tegen reële waarde waarbij de waardeveranderingen (exclusief overlopende rente) getoond worden op een aparte lijn in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Bij verkoop worden deze niet-gerealiseerde winsten en verliezen getransfereerd van het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders naar de resultatenrekening waar ze getoond worden op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa'. Dit wordt ook toegepast bij een bijzondere waardevermindering.

Opbrengsten verantwoord op basis van de effectieve-rentemethode afgeleid van vastrentende voor verkoop beschikbare effecten worden verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening. Dividendopbrengsten van niet-vastrentende effecten worden verantwoord in 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' wanneer het recht tot ontvangst voor Fortis Bank wordt vastgelegd.

Terugkoopovereenkomsten en lenen of uitlenen van effecten

Effecten tijdelijk verkocht onder een terugkoopovereenkomst blijven in de balans van Fortis Bank verantwoord in de categorie van effecten waartoe ze behoren. De overeenkomstige verplichting wordt verantwoord in de gepaste schuldcategorie in de balans uitgezonderd in het geval van terugkoopovereenkomsten aangegaan voor handelsdoeleinden, waar de overeenkomstige verplichting is geclassificeerd in 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Effecten, die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop worden niet verantwoord in de balans van Fortis Bank. De overeenkomstige vordering wordt verantwoord in 'Leningen en vorderingen' uitgezonderd in het geval van effecten die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop aangegaan voor handelsdoeleinden, waarbij de overeenkomstige vordering is verantwoord in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Het uitlenen van effecten leidt niet tot het verwijderen van de uitgeleende effecten van de balans en het lenen van effecten leidt niet tot het opnemen van de geleende effecten in de balans met uitzondering van het geval waarin de geleende effecten vervolgens worden verkocht door Fortis Bank. In deze gevallen wordt de verplichting om de geleende effecten terug te geven op de vervaldag opgenomen in de balans onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Datum van opname van effectentransacties

Effecten geclassificeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, aangehouden tot einde looptijd activa of voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen op de transactiedatum.

Ongeacht hun classificatie (tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, leningen en vorderingen of als schuld), worden tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten initieel verantwoord op de afwikkelingsdatum.

Effecten worden op de balans getoond tot het recht van Fortis Bank om de betrokken kasstromen te ontvangen vervalt of als Fortis Bank nagenoeg alle risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van effecten transfereert.

1.d.3 Transacties in vreemde valuta

De methodes gebruikt om activa en verplichtingen verbonden aan transacties luidende in vreemde valuta aangegaan door Fortis Bank te verantwoorden en om het wisselkoersrisico die voortvloeit uit deze transacties te meten, hangt af van het feit of de desbetreffende activa en verplichtingen geclassificeerd zijn als een monetair of niet-monetair item.

Monetaire activa en verplichtingen[4] uitgedrukt in vreemde valuta

Monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele munt van de relevante groepsentiteit tegen de slotkoers. Wisselkoersverschillen worden verantwoord in de resultatenrekening uitgezonderd voor deze die voortvloeien uit financiële instrumenten aangemerkt als een kasstroomafdekking of als afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit. Deze worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders.

Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta

Niet-monetaire activa kunnen ofwel gewaardeerd worden tegen historische kostprijs of tegen reële waarde. Niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op de transactiedatum als ze gewaardeerd worden tegen historische kostprijs en op basis van de slotkoers als ze gewaardeerd worden tegen reële waarde.

Wisselkoersverschillen op niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta en gewaardeerd tegen reële waarde (niet-vastrentende effecten) worden verantwoord in de resultatenrekening als het actief geclassificeerd is in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders wanneer het actief is geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' tenzij het financieel actief in kwestie is aangemerkt als een afgedekte positie tegen een valutarisico in een reëlewaardeafdekking waar het wisselkoersverschil wordt verantwoord in de resultatenrekening.

[4] *Monetaire activa en verplichtingen zijn activa en verplichtingen te ontvangen of te betalen in vaste of bepaalbare bedragen van geld.*

1.d.4 Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa

Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa, voorzieningen voor financierings -en garantieverbintenissen.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies op leningen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa worden verantwoord wanneer (i) er een objectieve aanwijzing is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na aanvang van de lening of de verwerving van activa; (ii) de gebeurtenissen beïnvloeden het bedrag en het tijdstip van de toekomstige kasstromen; en (iii) de gevolgen van de gebeurtenissen kunnen op een betrouwbare manier gemeten worden. Leningen worden eerst individueel beoordeeld of er een aanwijzing is tot een bijzondere waardevermindering en vervolgens op basis van een portefeuille. Gelijkaardige principes worden toegepast of financierings –en garantieverbintenissen verstrekt door Fortis Bank waarbij rekening wordt gehouden met de waarschijnlijkheid tot opname bij elke beoordeling van financieringsverbintenissen.

Op individuele basis bevatten objectieve aanwijzingen op een financieel actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, waarneembare gegevens over de volgende gebeurtenissen:

- het bestaan van rekeningen die meer dan drie maanden achterstallig zijn (zes maanden achterstallig voor hypothecaire leningen en leningen aan lokale overheden)
- kennis hebben van of er zijn aanwijzingen dat de kredietlener in belangrijke financiële moeilijkheden verkeert zodat er kan beschouwd worden dat er een risico is ontstaan ongeacht of de kredietlener betalingen al dan niet heeft uitgevoerd
- concessie met betrekking tot kredietvoorwaarden toegestaan aan de kredietlener die de kredietontlener niet overwogen zou hebben indien de kredietlener niet in financiële moeilijkheden zou verkeren.

Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde voor de bijzondere waardevermindering en de contante waarde, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het actief, van de elementen (hoofdbedrag, rente, waarborg, enz. ...) die als realiseerbaar beschouwd worden. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Risicokost'. Elke daaropvolgende daling in een bijzonder waarderingsverlies dat objectief kan worden toegewezen aan een gebeurtenis nadat het bijzonder waarderingsverlies werd verantwoord, wordt gecrediteerd in de resultatenrekening, ook onder 'Risicokost'. Eenmaal een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt de notionele rente verdiend op de boekwaarde van het actief (berekend tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet gebruikt om de geschatte realiseerbare kasstromen te verdisconteren) verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen op leningen en vorderingen worden doorgaans in een afzonderlijke provisierekening opgenomen die het initieel bedrag waartegen de lening of vordering werd opgenomen vermindert. Voorzieningen met betrekking tot buiten balans verantwoorde financiële instrumenten, financiering –en garantieverbintenissen en geschillen worden verantwoord in de verplichtingen. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan worden volledig of gedeeltelijk afgeboekt en de overeenkomstige verplichting tegengedraaid voor het bedrag van het verlies wanneer alle andere middelen beschikbaar voor de bank om de vorderingen of de garanties te realiseren hebben gefaald of wanneer er afgezien wordt van de volledige of een deel van de vordering.

Voor tegenpartijen die individueel geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt het risico beoordeeld op basis van een portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken. Deze beoordeling wordt gedaan door een intern ratingsysteem op basis van historische gegevens met de nodige aanpassingen om de omstandigheden van toepassing op de balansdatum weer te geven. Het zorgt ervoor dat Fortis Bank een groep van tegenpartijen kan identificeren die als gevolg van gebeurtenissen sinds de aanvang van de lening collectief een kans hebben op wanbetaling op de vervaldag die een objectief bewijs vormen voor een bijzondere waardevermindering op de volledige portefeuille maar waarvoor het niet mogelijk is in deze fase om het bijzondere waardeverminderingsverlies toe te wijzen aan een individuele tegenpartij. Deze beoordeling schat ook het bedrag van het verlies op de desbetreffende portefeuille rekening houdend met de trends in de economische cyclus tijdens de beoordelingsperiode. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingen op portefeuilles worden in de resultatenrekening opgenomen onder 'Risicokost'.

Gebaseerd op het ervaren oordeel van het risicomanagement van de bank mag Fortis Bank aanvullende collectieve bijzondere waardeverminderingen aanleggen met betrekking tot een bepaalde economische sector of geografisch gebied die beïnvloed worden door uitzonderlijke economische gebeurtenissen. Dit kan het geval zijn wanneer de gevolgen van deze gebeurtenissen niet met voldoende correctheid kunnen gemeten worden om de parameters aan te passen die gebruikt worden om de opgenomen collectieve bijzondere waardevermindering op de geïmpacteerde portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken te bepalen.

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa (die hoofdzakelijk bestaan uit effecten) worden verantwoord als er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van een of meerdere gebeurtenissen na de verwerving.

In geval van niet-vastrentende effecten genoteerd in een actieve markt, identificeert het controlesysteem de effecten waarop een permanent bijzonder waardeverminderingsverlies van toepassing kan zijn gebaseerd op criteria zoals een significante daling in de genoteerde prijs beneden de aankoopprijs of een daling gedurende een langere periode die Fortis Bank aanmoedigen om een bijkomende individuele kwalitatieve analyse uit te voeren. Dit kan leiden tot de verantwoording van een bijzonder waardeverminderingsverlies berekend op basis van de genoteerde prijs.

Naast de identificatiecriteria heeft Fortis Bank drie aanwijzingen van bijzondere waardeverminderingen vastgelegd. De ene is een significante daling in de prijs gedefinieerd als een daling van meer dan 50 % beneden de aankoopprijs, een andere is een daling over een langere periode van meer dan twee opeenvolgende jaren en de laatste is een daling van ten minste 30% over een gemiddelde periode van een jaar. De periode van twee jaar wordt door Fortis Bank beschouwd als de minimumduur waarbij gematigde koersdalingen beneden de aankoopprijs niet het gevolg zijn van een toevallige volatiliteit eigen aan de markt of van een conjunctuurwijziging die een paar jaar aanhoudt, maar wel degelijk een aanhoudend fenomeen weergeeft dat een bijzondere waardevermindering verantwoordt.

Een gelijkaardige methode is gebruikt voor niet-vastrentende effecten die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Elke bijzondere waardevermindering wordt dan bepaald op basis van de waarde van een model.

In geval van vastrentende effecten worden bijzondere waardeverminderingen beoordeeld op basis van dezelfde criteria als gebruikt bij leningen en vorderingen die individueel een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Voor effecten die genoteerd zijn op een actieve markt wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van genoteerde prijzen. Voor alle andere wordt het bepaald op basis van een model.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen op niet-vastrentende effecten worden verantwoord als een element van de opbrengsten op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' en kunnen niet worden omgekeerd via de resultatenrekening tot deze effecten verkocht zijn. Elke daaropvolgende daling in de reële waarde veroorzaakt een bijkomend bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord in de resultatenrekening.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen op vastrentende effecten worden verantwoord in 'Risicokost' en kunnen omgekeerd worden via de resultatenrekening als er een stijging is in de reële waarde dat objectief betrekking heeft op een gebeurtenis die plaats heeft gevonden nadat de laatste bijzondere waardevermindering werd verantwoord.

1.d.5 Herclassificatie van financiële activa

De enige toegelaten herclassificaties van financiële activa zijn de volgende:

- voor een niet-afgeleid financieel instrument dat niet langer wordt aangehouden met als doel het te verkopen op korte termijn, uit de 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' naar:
  - 'Leningen en vorderingen' als het actief beantwoordt aan de definitie van deze categorie en Fortis Bank de intentie en de mogelijkheid heeft om het actief aan te houden gedurende een voorzienbare periode in de toekomst of tot de vervaldag of
  - andere categorieën maar enkel onder zeldzame omstandigheden en op voorwaarde dat de geherclassificeerde activa beantwoorden aan de criteria toepasbaar op de portefeuille.

- uit de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar:
  - 'Leningen en vorderingen' op basis van dezelfde voorwaarden zoals hierboven voor 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'
  - 'Tot einde looptijd aangehouden financiële activa' voor activa die een vervaldag hebben of 'Financiële activa tegen kost', voor niet-genoteerde niet-vastrentende activa.

Financiële activa worden geherclassificeerd tegen reële waarde of tegen de waarde berekend door een model op de herclassificatiedatum. Derivaten besloten in de geherclassificeerde financiële activa worden afzonderlijk verantwoord en wijzigingen in de reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening.

Na de herclassificatie worden de activa verantwoord volgens de principes toepasbaar op de portefeuille waarnaar ze geherclassificeerd zijn. De transferprijs op de herclassificatiedatum wordt beschouwd als de initiële kostprijs van het actief met als doel de bepaling van een eventueel bijzonder waardeverminderingsverlies.

Bij een herclassificatie van 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar een andere categorie, worden de winsten en verliezen die eerder werden verantwoord in het eigen vermogen afgeschreven naar de resultatenrekening over de resterende duur van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode.

Elke opwaartse herziening van het geschatte realiseerbaar bedrag wordt verantwoord via een aanpassing aan de effectieve rentevoet vanaf de datum waarop de schatting wordt herzien. Neerwaartse herzieningen worden verantwoord via een aanpassing aan de boekwaarde van het financieel actief.

1.d.6 Uitgifte van obligaties

Financiële instrumenten uitgegeven door Fortis Bank worden gekwalificeerd als obligaties als Fortis Bank een contractuele verplichting heeft om geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren aan de houder van het instrument. Onder obligaties vallen ook de verplichting die Fortis Bank heeft om financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor Fortis Bank of de verplichting om een variabel aantal van eigenvermogensinstrumenten van Fortis Bank te leveren.

De uitgifte van obligaties wordt initieel verantwoord aan de uitgiftewaarde inclusief transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Obligaties inwisselbaar voor of converteerbaar in eigenvermogensinstrumenten van Fortis Bank worden opgenomen als hybride instrumenten met een schuldcomponent en een eigenvermogenscomponent bepaald bij initiële opname.

1.d.7 Eigenvermogensinstrumenten en derivaten op eigenvermogensinstrumenten

De term 'eigenvermogensinstrumenten' verwijst naar aandelen uitgegeven door de moedermaatschappij (BNP Paribas SA) of door een van haar dochterondernemingen die volledig worden opgenomen in de consolidatie.

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden door Fortis Bank, ook gekend als eigen aandelen, worden afgetrokken van het geconsolideerde eigen vermogen ongeacht het doel waarvoor ze zijn aangehouden. Winsten en verliezen voortvloeiend uit deze instrumenten worden geëlimineerd uit de geconsolideerde resultatenrekening.

Wanneer Fortis Bank eigenvermogensinstrumenten verwerft, uitgegeven door dochterondernemingen die onder exclusieve controle vallen, wordt het verschil tussen de aankoopprijs en het aandeel in de netto verworven activa opgenomen in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van Fortis Bank. Daarnaast worden de verplichting in overeenstemming met de putoptie toegekend aan de minderheidsaandeelhouders in deze dochterondernemingen en de veranderingen in de waarde van die verplichting initieel gecompenseerd tegen minderheidsbelangen met elk overschot gecompenseerd in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van BNP Paribas. Tot de uitoefening van deze opties, wordt het deel van het nettoresultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen toegekend aan minderheidsbelangen in de resultatenrekening. Een daling in het belang van Fortis Bank in een volledig geconsolideerde dochteronderneming wordt verantwoord in de rekeningen van Fortis Bank als een wijziging in het eigen vermogen.

Derivaten op eigenvermogensinstrumenten worden als volgt behandeld, afhankelijk van de afwikkelingsmethode:

- als eigenvermogensinstrument indien ze afgewikkeld worden door de fysieke levering van een vast aantal van eigenvermogensinstrumenten voor een vast bedrag van geld of ander financieel actief. Deze instrumenten worden niet geherwaardeerd.
- als derivaten indien ze afgewikkeld worden in geld of wanneer men de keuze heeft om ze af te wikkelen door de fysieke levering van aandelen of in geld. Wijzigingen in de waarde van deze instrumenten worden opgenomen in de resultatenrekening.

Als het contract een verplichting, voorwaardelijk of niet, bevat voor de bank om haar eigen aandelen terug te kopen, dan moet de bank een contante waarde van deze schuld opnemen met een tegenboeking in het eigen vermogen.

1.d.8 Derivaten en hedge accounting

Alle derivaten worden verantwoord in de balans op de transactiedatum tegen de transactieprijs en gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden verantwoord in de balans onder 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde positief is en onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde negatief is. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder de lijn 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Derivaten en hedge accounting

Derivaten aangegaan als deel van een afdekkingsrelatie worden geclassificeerd volgens het doel van de afdekking.

Reële waardeafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op vastrentende activa en verplichtingen af te dekken, voor zowel geïdentificeerde financiële instrumenten (effecten, obligaties, leningen, ontleningen) als voor portefeuilles van financiële instrumenten (hoofdzakelijk direct opvraagbare deposito's en vastrentende leningen).

Kasstroomafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op niet-vastrentende activa en verplichtingen inclusief rollovers af te dekken en het valutarisico op heel waarschijnlijke verwachte inkomsten in vreemde valuta.

Bij aanvang van de afdekking bereidt Fortis Bank een formele documentatie over de afdekkingsrelatie voor waarin het volgende wordt geïdentificeerd: het instrument (of een deel van het instrument of een deel van het risico) dat wordt afgedekt; de afdekkingsstrategie en het soort risico dat afgedekt wordt; het afdekkingsinstrument; en de methodes gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen.

Bij aanvang en tenminste elk kwartaal beoordeelt Fortis Bank, consistent met de originele documentatie, de actuele (retrospectieve) en de verwachte (prospectieve) effectiviteit van de afdekkingsrelatie. Retrospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te beoordelen of de actuele wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het afdekkingsinstrument en het afgedekte instrument binnen een bereik vallen van 80% tot 125%. Prospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te verzekeren dat de verwachte wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het derivaat deze van het afgedekte element voldoende compenseren over de resterende duur van de afdekking. Voor heel waarschijnlijke verwachte transacties wordt de effectiviteit grotendeels beoordeeld op basis van historische gegevens van gelijkaardige transacties.

Onder IAS 39 zoals aanvaard door de Europese Unie (dat bepaalde passages over portefeuilleafdekking uitsluit) komen relaties die het renterisico afdekken gebaseerd op portefeuilles van activa en verplichtingen als volgt in aanmerking voor reële-waardeafdekkingen:

- het risico aangemerkt als af te dekken is het renterisico in verband met het interbancaire rentecomponent van rentevoeten op commerciële banktransacties (leningen aan klanten, spaarrekeningen en direct opvraagbare deposito's)
- het instrument aangemerkt als af te dekken komt overeen, voor elke looptijdklasse, met een deel van het verschil in rentevoet geassocieerd met de afgedekte onderliggende instrumenten
- de gebruikte hedginginstrumenten bestaan exclusief uit 'plain vanilla'-swaps
- prospectieve afdekkingseffectiviteit wordt vastgesteld door het feit dat alle derivaten bij aanvang het effect moeten hebben van een vermindering van het renterisico in de portefeuille van de afgedekte onderliggende instrumenten. Retrospectief zal een afdekking gediskwalificeerd worden van hedge accounting wanneer er een tekort ontstaat in de onderliggende activa specifiek geassocieerd met de afdekking voor elke looptijdklasse (als gevolg van een vervroegde terugbetaling van de lening of intrekking van de deposito's).

De boekhoudkundige verwerking van derivaten en afgedekte instrumenten hangt af van de afdekkingsstrategie.

In een reële-waardeafdekkingsrelatie wordt het derivaat geherwaardeerd tegen reële waarde in de balans met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening in 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', symmetrisch met de herwaardering van het afgedekte element om het afdekkingsrisico weer te geven. In de balans wordt de reële waardeherwaardering van het afgedekte element verantwoord volgens de classificatie van het afgedekte element in het geval van een afdekking van individuele activa en verplichtingen of onder 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in het geval van een portefeuilleafdekking.

Wanneer een afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria, dan wordt het afdekkingsinstrument getransfereerd naar de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden en gewaardeerd volgens de methode toegepast in deze categorie van activa. In het geval van geïdentificeerde vastrentende instrumenten wordt de herwaarderingsaanpassing, verantwoord in de balans, afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode. In het geval van een vastrentende portefeuille afgedekt tegen renterisico wordt de aanpassing lineair afgeschreven over de resterende termijn van de oorspronkelijke afdekking. Wanneer het afgedekte element niet langer in de balans verschijnt, vooral door vervroegde afbetalingen, wordt de aanpassing onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen.

Bij een kasstroomafdekkingsrelatie wordt het derivaat in de balans verantwoord tegen reële waarde met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders op de afzonderlijke lijn 'Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten en verliezen'. De bedragen opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders over de looptijd van de afdekking worden getransfereerd naar 'Netto rentebaten'in de resultatenrekening wanneer de kasstromen van het afgedekte element een invloed hebben op het resultaat. De afgedekte elementen blijven geboekt op basis van de waarderingsregels specifiek aan de categorie van activa waartoe ze behoren.

Wanneer de afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria blijven de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders als gevolg van de herwaardering van het afdekkingsinstrument, verantwoord in het eigen vermogen tot de afdekkingstransactie zelf een invloed heeft op het resultaat of tot het duidelijk wordt dat de transactie niet zal plaatsvinden. Op dat moment worden ze getransfereerd naar de resultatenrekening.

Wanneer een afgedekt element ophoudt te bestaan worden de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouder, onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Ongeacht welke afdekkingsstrategie gebruikt is, wordt elke ineffectiviteit van de afdekking verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Afdekkingen van netto-investeringen in een buitenlandse dochteronderneming of bijkantoor worden op dezelfde manier in de boekhouding opgenomen als bij kasstroomafdekkingen. Afdekkingsinstrumenten kunnen valutaderivaten of elk ander niet-derivaat financieel instrument zijn.

In een contract besloten derivaten (embedded derivaten)

Derivaten besloten in hybride financiële instrumenten worden uit de waarde van het basiscontract gehaald en afzonderlijk verwerkt als een derivaat als het hybride instrument niet is opgenomen als een financieel actief of verplichting tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en als de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat niet nauw aansluiten bij die van het basiscontract.

1.d.9 Bepaling van de reële waarde

Financiële activa en verplichtingen geclassificeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en financiële activa geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar worden gewaardeerd en verwerkt tegen reële waarde bij de eerste opname en op volgende tijdstippen. De reële waarde wordt gedefinieerd als het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen. Bij eerste opname is de waarde van een financieel instrument in het algemeen gelijk aan de transactieprijs (de waarde van de betaalde of de ontvangen vergoeding).

De reële waarde wordt bepaald:

- op basis van genoteerde prijzen in een actieve markt of
- op basis van waarderingstechnieken met:
  - wiskundige berekeningsmethodes gebaseerd op aanvaarde financiële theorieën en
  - parameters, deels afgeleid van de prijzen van instrumenten genoteerd in een actieve markt en deels van statistische schattingen en andere kwantitatieve methodes omwille van de afwezigheid van een actieve markt.

Of een markt actief is of niet wordt bepaald op basis van verschillende factoren. Een niet-actieve markt kenmerkt zich door een significante daling in het volume en het niveau van de handelsactiviteit van gelijke of gelijkaardige instrumenten, het sterk variëren van de beschikbare marktprijzen over de tijd of onder de marktspelers of het niet actueel zijn van de geobserveerde marktprijzen.

Genoteerde prijzen in een actieve markt

Wanneer genoteerde prijzen in een actieve markt beschikbaar zijn, worden ze prioritair gebruikt om de reële waarde te bepalen. Deze weerspiegelen de direct genoteerde prijzen voor gelijkaardige instrumenten.

Waarderingsmodellen voor niet-genoteerde financiële instrumenten

De meerderheid van de derivaten die onderhands verhandeld worden, worden verhandeld in een actieve markt. Waarderingen worden bepaald op basis van algemeen geaccepteerde modellen (verdisconteerde kasstromen, 'Black & Scholes'-modellen, interpolatietechnieken) gebaseerd op genoteerde marktprijzen voor gelijkaardige instrumenten of onderliggende producten.

Sommige financiële instrumenten, hoewel niet verhandeld op een actieve markt, worden gewaardeerd op basis van methodes gebaseerde op parameters die observeerbaar zijn in de markt.

De modellen gebruiken marktparameters die afgeleid worden op basis van observeerbare data zoals rentecurves, de impliciete volatiliteit van opties, wanbetalingsgraden en verliesveronderstellingen.

De waardering afgeleid uit deze modellen wordt aangepast voor wat betreft liquiditeit en kredietrisico. Waarderingen afgeleid van gemiddelde marktprijzen en prijsaanpassingen worden gebruikt om de nettopositie in elk financieel instrument tegen de biedprijs te waarderen in geval van een shortpositie of tegen de vraagprijs in geval van een longpositie. De biedprijs is de prijs waarvoor een tegenpartij het instrument zou kopen en de vraagprijs is de prijs waarvoor de verkoper hetzelfde instrument zou verkopen.

Gelijkaardig is een tegenpartijrisico-aanpassing opgenomen in de waardering, afgeleid van het model, met als doel de kredietkwaliteit van het derivaatinstrument weer te geven.

De marge gegenereerd wanneer deze financiële instrumenten worden verhandeld, wordt onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Andere niet-liquide complexe financiële instrumenten worden gewaardeerd op basis van intern ontwikkelde technieken en technieken die volledig gebaseerd zijn op gegevens of die gedeeltelijk niet-observeerbaar zijn op een actieve markt.

In afwezigheid van observeerbare gegevens worden deze instrumenten bij initiële opname gewaardeerd op een manier die de transactieprijs weergeeft, wat gezien wordt als de beste weerspiegeling van de reële waarde. Waarderingen afgeleid uit deze modellen worden aangepast voor wat betreft liquiditeit en kredietrisico.

De marge gegenereerd wanneer deze complexe financiële instrumenten worden verhandeld ('day one profit') wordt uitgesteld en wordt opgenomen in de resultatenrekening over de periode waarin verwacht wordt dat de waarderingsparameters niet-observeerbaar te blijven. Wanneer parameters die oorspronkelijk niet-observeerbaar waren observeerbaar worden of wanneer de waardering onderbouwd kan worden door de vergelijking met recente gelijkaardige transacties in een actieve markt, dan wordt het niet-opgenomen deel van de 'day one profit' opgenomen in de resultatenrekening.

In het specifieke geval van niet-genoteerde aandelen wordt de reële waarde gemeten door de vergelijking met recente zakelijke, objectieve transacties in aandelen van de desbetreffende onderneming aangegaan met een onafhankelijke derde partij. Als zo geen referentie beschikbaar is, zal de waardering bepaald worden enerzijds op basis van algemeen aanvaarde praktijken (EBIT -of EBITDA-veelvouden) of anderzijds op basis van het aandeel van Fortis Bank in de nettoactiva berekend op basis van de meest recente beschikbare informatie.

1.d.10 Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde)

De wijziging aan IAS 39 met betrekking to de 'mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde' werd aanvaard door de Europese Unie op 15 november 2005 en is effectief van 1 januari 2005.

Deze mogelijkheid laat entiteiten toe om financiële activa en financiële verplichtingen bij de eerste opname aan te merken als aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in de volgende gevallen:

- hybride financiële instrumenten die een of meerdere besloten derivaten bevatten die anders afgezonderd zouden moeten worden en afzonderlijk gewaardeerd
- wanneer de entiteit bij het toepassen van de optie een inconsistentie in de waardering en in de boekhoudkundige verwerking van activa en verplichtingen, dat er zou zijn indien ze geclassificeerd dienden te worden in afzonderlijke categorieën, opheft of aanzienlijk vermindert
- wanneer een groep van financiële activa en/of financiële verplichtingen beheerd en gewaardeerd wordt op basis van de reële waarde in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheers -en investeringsstrategie.

1.d.11 Baten en lasten voortvloeiend uit financiële activa en financiële verplichtingen

Baten en lasten voortvloeiend uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en van vastrentende effecten geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden verantwoord in de resultatenrekening op basis van de effectieve-rentemethode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige kasstromen over de verwachte levensduur van het financieel instrument of over een kortere periode indien meer geschikt nauwkeurig verdisconteert om tot de netto-boekwaarde van het actief of de verplichting in de balans te komen. De effectieve-rentevoetberekening houdt rekening met (i) alle ontvangen of betaalde commissies die een vast onderdeel zijn van de effectieve rentevoet van het contract, (ii) transactiekosten en (iii) premies en kortingen.

De methode gebruikt door Fortis Bank om dienstgerelateerde commissiebaten en –lasten te verantwoorden, hangt af van de aard van de dienst. Commissies die behandeld worden als een bijkomend onderdeel van de rente worden opgenomen in de effectieve rentevoet en worden verantwoord in de resultatenrekeningen onder 'Netto rentebaten'. Betaalde of ontvangen commissies wanneer de onderliggende transactie wordt voltooid, worden volledig verantwoord in de resultatenrekening bij voltooiing van de transactie onder 'Commissiebaten en -lasten'. Betaalde of ontvangen commissies voor terugkerende diensten worden ook verantwoord over de duur van de dienst onder 'Commissiebaten en -lasten'.

Ontvangen commissies met betrekking tot financiële garantieverbintenissen worden gezien als een weergave van de reële waarde van de verbintenis. De hieruit voortvloeiende verplichting wordt vervolgens afgeschreven over de duur van de verplichting onder 'commissiebaten' in Baten.

Externe kosten die direct toewijsbaar zijn aan de uitgifte van nieuwe aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen, verminderd met alle verbonden belastingen.

1.d.12 Risicokost

De risicokost bevat schommelingen in voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen op vastrentende effecten en leningen aan en vorderingen op klanten en kredietinstellingen, schommelingen in financierings –en garantieverplichtingen, verliezen op oninbare leningen en gerecupereerde bedragen op leningen die volledig werden afgeschreven. Deze categorie omvat ook opgenomen bijzondere waardeverminderingsverliezen met betrekking tot het wanbetalingsrisico op tegenpartijen voor financiële instrumenten die niet op een beurs verhandeld worden, alsook de kosten met betrekking tot fraude en geschillen die eigen zijn aan de financieringsactiviteit.

1.d.13 Verwijdering van financiële activa en financiële verplichtingen

Fortis Bank verwijdert een financieel actief geheel of gedeeltelijk ofwel wanneer de contractuele rechten op de kasstromen uit het financieel actief aflopen ofwel wanneer Fortis Bank de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het actief en alle risico's en voordelen van eigendom van het actief overdraagt. Tenzij deze voorwaarden zijn vervuld, behoudt Fortis Bank het actief in de balans en verantwoordt een schuld voor de verplichting ontstaan als resultaat van de transfer van het actief.

Fortis Bank verwijdert een financiële verplichting geheel of gedeeltelijk wanneer de verplichting geheel of gedeeltelijk is uitgedoofd.

1.d.14 Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Financiële activa en financiële verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de balans gerapporteerd wanneer Fortis Bank een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de verantwoorde bedragen te salderen en er de intentie is om tot een afwikkeling op nettobasis te komen of tegelijkertijd het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Terugkoopovereenkomsten en derivaten die verhandeld worden met clearing houses en die voldoen aan de twee criteria volgens de boekhoudkundige standaard worden gesaldeerd in de balans.

1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit

Specifieke grondslagen voor financiële verslaggeving voor activa en verplichtingen die voortvloeien uit verzekeringscontracten en beleggingscontracten met een discretionair winstdelingselement uitgegeven door een verzekeringsmaatschappij worden gebruikt bij de opmaak van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank. Deze grondslagen zijn in overeenstemming met IFRS 4 Verzekeringscontracten.

Alle andere activa en verplichtingen verbonden aan de verzekeringsactiviteit worden verwerkt op basis van de grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast op de activa en verplichting van Fortis Bank in het algemeen. Deze worden opgenomen onder de relevante balans –en resultaatrubrieken van de geconsolideerde jaarrekening.

1.e.1 Activa

Financiële activa en vaste activa worden opgenomen op basis van de grondslagen zoals elders beschreven in deze toelichting. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCIs) aangehouden in unit-linked verzekeringscontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Financiële activa die technische voorzieningen verbonden aan de unit-linked activiteit weerspiegelen worden getoond in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en tegen de realiseerbare waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

1.e.2 Verplichtingen

De verplichtingen van Fortis Bank tegenover polishouders en begunstigden worden getoond in 'Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen' en bevatten de verplichtingen die verbonden zijn aan verzekeringscontracten met een significant verzekeringsrisico (vb. overlijden of invaliditeit) en aan financiële contracten met een discretionair winstdelingselement die in de scope vallen van IFRS 4. Een discretionair winstdelingselement geeft de levensverzekeringspolishouder het recht om als supplement op het gegarandeerde verzekerde bedrag een deel van de actuele winsten te ontvangen.

Verplichtingen met betrekking tot andere financiële contracten die gedekt worden door IAS 39 worden getoond in 'Schulden aan klanten'.

Unit-linked contractverplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

De technische voorzieningen van levensverzekeringscontracten bestaan hoofdzakelijk uit wiskundige reserves die in het algemeen overeenkomen met de afkoopwaarde van het contract.

De aangeboden voordelen hebben hoofdzakelijk betrekking op het risico van overlijden (tijdelijke levensverzekeringen, lijfrenten, terugbetaling van een lening, gegarandeerd minimumrendement op unit-linked contracten), kredietnemerverzekeringen, op handicap, op onbekwaamheid en werkloosheidsrisico's. Deze types van risico's worden gecontroleerd door het gebruik van geschikte sterftecijfertabellen (gecertificeerde tabellen in geval van lijfrentehouders), geschikte medische screenings volgens het niveau van het aangeboden voordeel, statistisch toezicht van de niet-verzekerde bevolking en herverzekeringsprogramma's.

Technische voorzieningen voor niet-levensverzekeringen bevatten onverdiende premiereserves (die overeenkomen met een deel van de uitgegeven premies voor toekomstige periodes) en voorzieningen voor uitstaande claims inclusief behandelingskosten van claims.

De toereikendheid van de technische voorzieningen worden op balansdatum getest door ze te vergelijken met de gemiddelde waarde van de toekomstige kasstromen afgeleid van stochastische analyses. Elke aanpassing aan de technische voorzieningen wordt opgenomen in de resultatenrekening van de periode. Een kapitalisatiereserve wordt opgezet in de individuele statutaire rekeningen bij de verkoop van afschrijfbare effecten met als doel een deel van de netto gerealiseerde winsten uit te stellen en dus het rendement op de vervaldag van de portefeuille van ontvankelijke activa te behouden. In de geconsolideerde jaarrekening wordt het grootste deel van deze reserve geherclassificeerd naar de 'Reserve voor winstdeling voor de polishouder' op de verplichtingenzijde van de geconsolideerde balans; een uitgestelde belastingsverplichting is verantwoord op het deel dat opgenomen wordt in het eigen vermogen.

Dit element bevat ook de reserve voor winstdeling voor de polishouders die voortvloeit uit de toepassing van 'shadow accounting'. Dit vertegenwoordigt het belang van de polishouders in de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op activa waar het betaalde voordeel onder de polis verbonden is aan het rendement op deze activa. Dit belang is een gemiddelde waarde die afgeleid wordt van stochastische analyses van niet-gerealiseerde winsten en verliezen toewijsbaar aan de polishouders in verschillende scenario's.

In het geval van een niet-gerealiseerd verlies op activa (onder de toepassing van shadow accounting) wordt een reserve voor verliesdeling door de polishouder opgenomen aan de activazijde in de geconsolideerde balans voor een bedrag gelijk aan de waarschijnlijke vermindering van het toekomstige winstaandeel van de polishouder. De terugvorderbaarheid van de reserve voor winstdeling voor de polishouders wordt prospectief beoordeeld rekening houdend met de reserves voor verliesdeling door de polishouders die ergens anders opgenomen zijn, gerealiseerde verliezen op financiële activa (die niet onder shadow accounting vallen) ten gevolge van de gemaakte boekhoudkundige keuzes (financiële activa aangehouden tot de vervaldag en vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen kostprijs) en het vermogen en de intentie van de onderneming om activa bij te houden waarop er niet-gerealiseerde verliezen zijn. De reserve voor verliesdeling door de polishouder wordt symmetrisch verantwoord met de overeenkomstige activa en getoond op de actiefzijde van de balans onder 'Overlopende rekeningen en overige activa'.

1.e.3 Resultatenrekening

Baten en lasten voortvloeiende uit verzekeringscontracten uitgegeven door Fortis Bank worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

Andere baten en lasten uit de verzekeringsactiviteit worden opgenomen in de relevante winst en –verliesrekening. Bijgevolg worden wijzigingen in de reserve voor winstdeling voor de polishouders getoond op dezelfde lijn als de winsten en verliezen op de activa die de wijzigingen genereren.

1.f Materiële en immateriële vaste activa

Materiële en immateriële vaste activa gepresenteerd in de geconsolideerde balans omvatten activa gebruikt voor de uitvoering van de operationele activiteiten en vastgoedbeleggingen.

Activa die worden gebruikt in de bedrijfsuitvoering zijn deze die worden gebruikt voor de levering van diensten en voor bestuursrechtelijke doeleinden en omvatten ook activa die geen eigendom zijn van maar in gebruik gegeven worden door Fortis Bank als leasinggever onder een operationele leasing.

Vastgoedbeleggingen omvatten onroerende activa die worden aangehouden om huuropbrengsten en winsten te realiseren.

Materiële en immateriële vaste activa worden initieel opgenomen tegen de aankoopprijs plus rechtstreeks toerekenbare kosten, samen met financieringskosten wanneer een lange periode van opbouw of aanpassingen nodig is voor dat het actief gebruiksklaar is.

Software intern ontwikkeld door Fortis Bank die voldoen aan de criteria voor activering, worden geactiveerd als directe ontwikkelingskosten die externe kosten en arbeidskosten van werknemers rechtstreeks toewijsbaar aan het project omvatten.

Volgend op de initiële opname worden materiële en immateriële vaste activa gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingsverliezen. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCIs) aangehouden in unit-linked verzekeringscontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Het afschrijfbaar bedrag van materiële vaste activa en immateriële vaste activa wordt berekend na aftrek van de restwaarde van het actief. Enkel activa, geleased onder een operationele lease door Fortis Bank als leasinggever, worden verondersteld een restwaarde te hebben omdat de levensduur van materiële en immateriële activa gebruikt in de bedrijfsuitvoering in het algemeen gelijk is aan de economische levensduur.

Materiële en immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over de levensduur van het actief. De afschrijvingskost wordt verantwoord in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Wanneer een actief bestaat uit een aantal onderdelen die vervangen moeten worden op regelmatige tijdstippen of die een verschillend nut hebben of een verschillend patroon van consumptie van de economische voordelen, wordt elk onderdeel afzonderlijk opgenomen en afgeschreven op basis van de geschikte methode voor dat onderdeel. Fortis Bank past de componentenbenadering toe voor activa gebruikt bij de bedrijfsuitvoering en vastgoedbeleggingen.

De afschrijvingsperiodes gebruikt voor kantoorgebouwen zijn de volgende: 80 of 60 jaar voor de funderingen (respectievelijk voor residentiële en andere gebouwen); 30 jaar voor de buitengevels; 20 jaar voor algemene en technische installaties en 10 jaar voor inrichting.

Software wordt afgeschreven, afhankelijk van het type, over een periode van maximum acht jaar in het geval van infrastructuur ontwikkelingen en over drie of vijf jaar in het geval van software hoofdzakelijk ontwikkeld met als doel het verlenen van diensten aan klanten.

Software-onderhoudskosten worden als last verantwoord in de periode waarin ze zijn gemaakt. Evenwel worden uitgaven die worden gezien als een upgrade van de software of die de levensduur verlengen opgenomen in de initiële aanschaffings– of constructiekost.

Afschrijfbare materiële en immateriële vaste activa worden beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden wanneer er een aanwijzing van een mogelijke bijzondere waardevermindering bestaat op balansdatum. Niet-afschrijfbare activa worden minstens eenmaal per jaar beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden op basis van dezelfde methode als goodwill toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden.

Indien er indicaties zijn die wijzen op een mogelijke bijzondere waardevermindering wordt de nieuwe realiseerbare waarde van het actief vergeleken met de boekwaarde. Wanneer een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, dan wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen in de resultatenrekening. Dit verlies wordt teruggedraaid wanneer er een wijziging is in het geschatte realiseerbaar bedrag of wanneer er niet langer een indicatie is die wijst op een mogelijke bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van materiële en immateriële vaste activa gebruikt in de bedrijfsvoering worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Nettowinsten op overige vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van vastgoedbeleggingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' of 'Overige lasten'.

1.g Leaseovereenkomsten

Groepsentiteiten kunnen hetzij leasingnemer of leasinggever zijn in een leaseovereenkomst.

1.g.1 Boekingen uit hoofde van de leasinggever

Leaseovereenkomsten aangegaan door Fortis Bank als leasinggever kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

In een financiële leaseovereenkomst draagt de leasinggever vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over naar de leasingnemer. Het wordt behandeld als een lening gegeven aan de leasingnemer ter financiering van de aankoop van het actief.

De contante waarde van de leasebetalingen en eventuele restwaarden worden verantwoord als een vordering. De nettobaten ontvangen door de leasinggever uit het leasingcontract zijn gelijk aan het bedrag van rente op een lening en is opgenomen in de resultatenrekening onder 'Rentebaten'. De leasebetalingen worden gespreid over de duur van de lease en worden toegewezen als een vermindering van de hoofdsom en als rente zodat de nettobaten een constant rendement weerspiegelen op de netto-investering in de lease. De gebruikte rentevoet is de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst.

Individuele en collectieve bijzondere waardeverminderingen op leasevorderingen worden bepaald op basis van dezelfde principes als toegepast bij andere leningen en vorderingen.

Operationele lease

Een operationele lease is een leaseovereenkomst waarbij vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen niet worden overgedragen naar de leasingnemer.

De activa worden verantwoord onder materiële vaste activa in de balans van de leasinggever en worden lineair afgeschreven over de leaseperiode. Het afschrijfbaar bedrag bevat niet de restwaarde van het actief. De leasebetalingen worden volledig opgenomen in de resultatenrekening op een lineaire basis over de leasetermijn. De leasebetalingen en afschrijvingskost worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

1.g.2 Boekingen uit hoofde van de leasingnemer

Leaseovereenkomsten aangegaan door Fortis Bank als leasingnemer kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

Een financiële lease wordt behandeld als een aankoop van een actief door de leasingnemer die gefinancierd is door een lening. Het geleasede actief wordt verantwoord in de balans van de leasingnemer tegen zijn reële waarde of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen berekend op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst. Een overeenkomstige verplichting, gelijk aan de reële waarde van het geleasede actief of de contante waarde van de minimale leasebetalingen, worden ook verantwoord in de balans van de leasingnemer. Het actief wordt afgeschreven op basis van dezelfde methode die wordt toegepast voor materiële vaste activa, na aftrek van de restwaarde van het initieel opgenomen bedrag, over de levensduur van het actief. De leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Operationele lease

Het actief wordt niet verantwoord in de balans van de leasingnemer. Leasebetalingen met betrekking tot een operationele lease worden in de resultatenrekening van de leasingnemer opgenomen op een lineaire basis over de leasetermijn.

1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Wanneer Fortis Bank beslist om een vast actief te verkopen en het hoogstwaarschijnlijk is dat de verkoop zal plaatsvinden binnen de 12 maanden, dan worden deze activa afzonderlijk getoond in de lijn 'Vaste activa aangehouden voor verkoop' op de balans. Verplichtingen verbonden aan deze activa worden ook afzonderlijk getoond op de balans in de lijn 'Verplichtingen verbonden aan vaste activa aangehouden voor verkoop'.

Bij classificatie in deze categorie, worden de vaste activa en groepen van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde en reële waarde min verkoopkosten.

Deze activa worden niet langer afgeschreven. Wanneer een actief of een groep van activa een bijzondere waardevermindering ondergaan, wordt de bijzondere waardevermindering verantwoord in de resultatenrekening. Bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen.

Wanneer een groep van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop een belangrijke bedrijfstak vertegenwoordigen, dan worden deze geclassificeerd als beëindigde bedrijfsactiviteiten. Beëindigde bedrijfsactiviteiten vertegenwoordigen activiteiten die worden aangehouden voor verkoop, activiteiten die worden afgestoten en dochterondernemingen die uitsluitend zijn overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Alle winsten en verliezen in verband met beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk getoond in de resultatenrekening op de lijn 'Winst/verlies na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten en activa aangehouden voor verkoop'. Deze lijn bevat de winsten of verliezen na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten, de winst of het verlies na belastingen voortvloeiend uit de herwaardering tegen reële waarde min verkoopkosten en de winst of het verlies na belastingen bij de afstoting van de activiteiten.

1.i Personeelsvoordelen

Personeelsvoordelen worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën:

- kortetermijnvoordelen zoals salarissen, jaarlijkse vakantie, aanmoedigingsplannen, winstdelende en aanvullende betalingen
- langetermijnvoordelen, inclusief uitkeringen voor langdurige arbeidsongeschiktheid, voordelen die samenhangen met langdurig dienstverband en andere types van op geldmiddelen gebaseerde uitgestelde vergoedingen;
- ontslagvergoedingen
- vergoedingen na uitdiensttreding.

1.i.1 Kortetermijnvoordelen

Fortis Bank verantwoordt een kost wanneer men heeft gebruik gemaakt van de diensten geleverd door werknemers in ruil voor personeelsvoordelen.

1.i.2 Langetermijnvoordelen

Dit zijn voordelen, andere dan vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen, die niet volledig betaalbaar worden binnen twaalf maanden dat de werknemers de gerelateerde prestaties verrichten. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op vergoedingen die meer dan 12 maanden zijn uitgesteld en die niet verbonden zijn aan de BNP Paribas aandelenprijs en deze worden toegewezen in het jaarverslag aan de periode waarin ze zijn verdiend.

De gebruikte actuariële technieken zijn gelijkaardig aan deze die gebruikt worden voor pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen uitgezonderd dat de actuariële winsten en verliezen onmiddellijk verantwoord worden evenals het effect van eventuele planaanpassingen.

1.i.3 Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn verschuldigde personeelsvoordelen als gevolg van een beslissing van Fortis Bank om een arbeidscontract te beëindigen voor de wettelijke pensioenleeftijd of als gevolg van een beslissing van een werknemer een vrijwillig vervroegd vertrek te aanvaarden in ruil voor een vergoeding. Ontslagvergoedingen die betaalbaar worden over meer dan 12 maanden na balansdatum worden verdisconteerd.

1.i.4 Vergoedingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IFRS maakt Fortis Bank een onderscheid tussen pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen en pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen.

Pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen leidt niet tot een verplichting voor Fortis Bank en vereist bijgevolg geen voorziening. Het bedrag van de verschuldigde werkgeversbijdrage tijdens de periode wordt verantwoord als een kost.

Enkel schema's op basis van vaste toezeggingen geven aanleiding tot een verplichting voor Fortis Bank. Deze verplichting moet gewaardeerd en verantwoord worden als een verplichting door middel van een voorziening.

De classificatie van pensioenregelingen in deze twee categorieën is gebaseerd op de economische werkelijkheid van de pensioenregeling die herzien wordt om te bepalen of Fortis Bank een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om de overeengekomen voordelen te betalen aan de werknemers.

De vergoedingsverplichting na uitdiensttreding onder een plan met vaste toezeggingen wordt gewaardeerd op basis van actuariële technieken die rekening houden met demografische en financiële veronderstellingen.

Het bedrag van de verplichting wordt gemeten op basis van actuariële veronderstellingen toegepast door Fortis Bank op basis van de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met verscheidene parameters zoals demografische veronderstellingen, de kans dat werknemers de onderneming zullen verlaten voor hun pensioenleeftijd, salarisinflatie, de verdisconteringsvoet en de algemene inflatie. De waarde van eventuele fondsbeleggingen wordt verminderd van het bedrag van de verplichting.

Wanneer de waarde van de fondsbeleggingen het bedrag van de verplichting overschrijdt, wordt een actief opgenomen als het een toekomstig voordeel voor Fortis Bank weergeeft onder de vorm van een vermindering in de toekomstige bijdragen of een toekomstige terugbetaling van de bedragen betaald in het plan.

Het bedrag van de verplichting onder een plan en de waarde van de fondsbeleggingen kunnen sterk fluctueren van de ene tot de andere periode door veranderingen in de actuariële veronderstellingen waardoor er een stijging is van de actuariële winsten en verliezen. Fortis Bank past de 'corridor' -methode toe bij de verwerking van actuariële winsten en verliezen. Onder deze methode kan Fortis Bank, vanaf de volgende periode en over de gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers, enkel dat deel verantwoorden van de actuariële winsten en verliezen dat (i) groter is dan 10% van de contante waarde van de brutoverplichting inzake toegezegd pensioen of dat (ii) groter is dan 10% van de reële waarde van de fondsbeleggingen aan het eind van de vorige periode.

Bij de eerste toepassing van IFRS heeft Fortis Bank gekozen voor de uitzondering toegelaten onder IFRS 1 waarbij alle niet-afgeschreven actuariële winsten en verliezen op 1 januari 2004 worden verantwoord als een vermindering van het eigen vermogen op die datum.

De impact van wijzigingen aan een pensioenplan op de pensioenkosten van verstreken diensttijd worden verantwoord in de resultatenrekening over de volledige wachtperiode van de gewijzigde voordelen.

De jaarlijkse kost verantwoord in de resultatenrekening onder 'Salarissen en personeelsvoordelen' met betrekking tot pensioenplannen met vaste toezeggingen omvatten de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten (de verworven rechten van elk personeelslid op basis van de geleverde diensten), de rentekosten (de impact van het verdisconteren van de verplichting), het verwachte rendement op eventuele fondsbeleggingen, de afschrijving van actuariële winsten en verliezen en de pensioenkosten van verstreken diensttijd voortvloeiend uit pensioenplanwijzigingen en de gevolgen van inperkingen of afwikkelingen.

1.j Op aandelen gebaseerde beloningen

Op aandelen gebaseerde beloningen zijn betalingen gebaseerd op aandelen uitgegeven door BNP Paribas die ofwel worden afgewikkeld onder de vorm van eigen vermogen of geldmiddelen waarvan het bedrag is gebaseerd op de trends in de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

Fortis Bank heeft ervoor gekozen om IFRS 2 toe te passen op alle uitstaande aandelenopties en aandelen onder voorwaarden vanaf 1 januari 2004 en alle uitgegeven opties volgend op 1 januari 2004.

Fortis Bank kent aandelenoptieplannen en uitgestelde op aandelen gebaseerde of aan aandelenprijs verbonden in geld afgewikkelde vergoedingsplannen toe aan werknemers en biedt hen ook de mogelijkheid aan om in te tekenen voor specifiek uitgegeven BNP Paribas-aandelen tegen een korting op voorwaarde dat ze de aandelen aanhouden voor een bepaalde periode.

1.j.1 Aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen

De kost met betrekking tot aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen wordt verantwoord over de wachtperiode als het voordeel enkel wordt toegekend als de begunstigde blijft voor de entiteit werken.

Kosten met betrekking tot aandelenopties en gratis aandelen worden opgenomen onder salarissen en andere personeelsvoordelen en de 'credit'-boeking gebeurt via het eigen vermogen. De kost wordt berekend op basis van de algemene waarde van het plan bepaald op de datum waarop het is toegekend door de Raad van Bestuur.

In afwezigheid van enige markt voor deze instrumenten worden financiële waarderingsmodellen gebruikt die rekening houden met de prestatievoorwaarden verbonden aan de BNP Paribas-aandelenprijs. De totale kost van een plan wordt bepaald door de eenheidswaarde per toegekende optie of aandeel te vermenigvuldigen met het geschatte aantal van toegekende opties en aandelen die onvoorwaardelijk zullen worden aan het eind van de periode rekening houdend met de voorwaarden met betrekking tot het blijvend dienstverband van de begunstigde.

De enige veronderstellingen die worden herzien tijdens de wachtperiode en dus resulteren in de herwaardering van de kost, zijn deze die betrekking hebben op de waarschijnlijkheid dat werknemers Fortis Bank zullen verlaten en deze die betrekking hebben tot de prestatievoorwaarden die niet verbonden zijn aan de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

1.j.2 De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan

De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan tegen tarieven lager dan de markttarieven gedurende een specifieke periode bevat geen wachtperiode. Maar de werknemers zijn bij wet verboden deze aandelen verworven onder dit plan te verkopen gedurende een periode van vijf jaar. Met deze beperking wordt rekening gehouden bij de waardering van het voordeel aan de werknemers, dat daardoor verminderd wordt. Daarom is het voordeel op de datum dat het plan wordt aangekondigd aan de werknemers gelijk aan het verschil tussen de reële waarde van het aandeel (na de erkenning van de beperking tot verkoop) en de aankoopprijs betaald door de werknemer, vermenigvuldigd met het aantal verworven aandelen.

De kost van de verplichte houdperiode van vijf jaar is gelijkwaardig aan de kost van een strategie die de toekomstige verkoop van aandelen omvat op het moment van de kapitaalsverhoging gereserveerd voor werknemers en de contante aankoop van een gelijkwaardig aantal van BNP Paribas-aandelen op de markt, gefinancierd door een lening die terugbetaalbaar is op het eind van de periode van vijf jaar met de opbrengsten van de toekomstige verkooptransactie. De rentevoet op de lening is de rentevoet die van toepassing zou zijn op een lening voor algemene doeleinden over vijf jaar aangegaan door een individu met een gemiddeld risicoprofiel. De toekomstige verkoopprijs van de aandelen wordt bepaald op basis van marktparameters.

1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen

Voorzieningen worden verantwoord onder verplichtingen (andere dan deze die betrekking hebben op financiële instrumenten, personeelsvoordelen en verzekeringscontracten) die hoofdzakelijk betrekking hebben op herstructureringen, claims en rechtszaken, boetes en strafbepalingen en belastingsrisico's.

Een voorziening wordt verantwoord wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden en het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat. Het bedrag van zo een verplichting wordt verdisconteerd, in geval het effect van verdisconteren materieel is, met als doel het bedrag van de voorziening te bepalen.

1.l Actuele en uitgestelde belastingen

De actuele belastingslast wordt bepaald op basis van de belastingsregelgeving en belastingsvoeten die van kracht zijn in elk land waarin Fortis Bank actief is tijdens de periode waarin de inkomsten gegenereerd zijn.

Uitgestelde belastingen worden verantwoord wanneer er tijdelijke verschillen zijn tussen de boekwaarde van een actief of verplichting in de balans en de fiscale boekwaarde ervan.

Uitgestelde belastingsverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen die verschillen van:

- uitgestelde belastingsverplichtingen voortvloeiend uit de eerste opname van goodwill
- uitgestelde belastingsverplichtingen die verband houden met investeringen waarover Fortis Bank exclusieve of gezamenlijke controle uitoefent, wanneer Fortis Bank het tijdstip kan bepalen waarop het tijdelijke verschil wordt afgewikkeld en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingsvorderingen worden verantwoord voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen maar enkel in de mate waarin het waarschijnlijk is dat de onderneming in kwestie toekomstige fiscale winst zal genereren waartegen deze tijdelijke verschillen en fiscale verliezen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingsvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de balansmethode en gebaseerd op basis van belastingstarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de belastingtarieven waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten of zal afgesloten zijn tegen het eind van de verslagperiode. Ze worden niet verdisconteerd.

Actuele belastingsvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer ze ontstaan binnen een belastingsgroep die in de jurisdictie van eenzelfde belastingsautoriteit valt en wanneer er een in rechte afdwingbaar recht is om te salderen.

Actuele en uitgestelde belastingen worden verantwoord als belastingsbaten of -lasten in de resultatenrekening met uitzondering van uitgestelde belastingen met betrekking tot niet-gerealiseerde winsten of verliezen op activa aangehouden voor verkoop of met betrekking tot wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten aangemerkt als kasstroomafdekkingen die opgenomen worden in het eigen vermogen.

Wanneer fiscale tegoeden op inkomsten van vorderingen en obligaties worden gebruikt om de winstbelasting die moet betaald worden af te wikkelen, dan worden deze fiscale tegoeden op dezelfde lijn verantwoord als de baten waartoe ze betrekking hebben. De overeenkomstige belastingslast wordt behouden in de resultatenrekening onder 'Winstbelastingen'.

1.m Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn samengesteld uit het nettosaldo van de geldmiddelen, rekeningen met centrale banken en postgirorekeningen en uit het nettosaldo van interbancaire direct opeisbare leningen en deposito's.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot operationele activiteiten geven de kasstromen weer gecreëerd door de bedrijfsactiviteiten van Fortis Bank inclusief de kasstromen met betrekking tot vastgoedbeleggingen, financiële activa aangehouden tot einde looptijd en verhandelbare depositocertificaten.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot investeringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit de acquisities en desinvesteringen van dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen of joint ventures opgenomen in de geconsolideerde groep, evenals de acquisities en desinvesteringen van materiële vaste activa exclusief vastgoedbeleggingen en eigendommen aangehouden onder een operationele leasing.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot financieringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit transacties met aandeelhouders, kasstromen met betrekking tot obligaties en achtergestelde schulden (exclusief verhandelbare depositocertificaten).

1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat managers van kernactiviteiten en bedrijfsfuncties veronderstellingen en schattingen maken die worden weergegeven in de waardering van baten en lasten in de resultatenrekening, van activa en verplichtingen in de balans en in de openbaarmaking van informatie in de toelichting van de jaarrekening.

Dit zorgt ervoor dat de desbetreffende managers beoordelingen moeten maken en gebruik moeten maken van de beschikbare informatie op de datum van de voorbereiding van de jaarrekening wanneer ze hun schattingen maken. De actuele toekomstige resultaten van activiteiten waarvoor managers hebben gebruikt gemaakt van schattingen kunnen in realiteit erg verschillen van deze schattingen, hoofdzakelijk door de marktvoorwaarden. Dit kan een materiële impact hebben op de jaarrekening.

Dit is hoofdzakelijk van toepassing op:

- bijzondere waardeverminderingsverliezen verantwoord om de kredietrisico's eigen aan de bank als tussenpersoon te dekken
- het gebruik van intern ontwikkelde modellen om financiële instrumenten te waarderen die niet genoteerd zijn op een actieve markt
- berekeningen van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten geclassificeerd in 'Financiële activa aangehouden voor verkoop', 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' of 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en meer in het algemeen berekeningen van de reële waarde van financiële instrumenten die onderworpen is aan een openbaarmakingsverplichting over reële waarde
- de beslissing of een markt actief of niet actief is met als doel een waarderingstechniek te gebruiken
- bijzondere waardeverminderingsverliezen op niet-vastrentende financiële activa geclassificeerd als 'aangehouden voor verkoop'
- bijzondere waardeverminderingstests uitgevoerd op goodwill en immateriële vaste activa
- bijzondere waardeverminderingstests op geassocieerde deelnemingen
- opname van uitgestelde belastingvorderingen
- de geschiktheid om bepaalde afgeleide financiële instrumenten aan te houden als kasstroomafdekkingen en de waardering van afdekkingseffectiviteit
- schattingen van de restwaarde van activa geleased onder een financiële of operationele leasing, en meer specifiek van activa waarvan de afschrijving is opgenomen verminderd met de geschatte restwaarde
- de waardering van voorzieningen voor voorwaardelijke verbintenissen en kosten.

Dit is ook het geval voor de toegepaste veronderstellingen die de gevoeligheid van elk type van marktrisico en de gevoeligheid van de waarderingen van niet-observeerbare parameters meten.

2 Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2011

2.a Nettorentebaten

Fortis Bank verantwoordt als 'Rentebaten' en 'Rentelasten' alle inkomsten en uitgaven uit financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs (rente, vergoedingen en commissies, transactiekosten), en uit financiële instrumenten geboekt op basis van reële waarde die niet voldoen aan de definitie van derivateninstrumenten. Deze bedragen worden berekend tegen de effectieve intrestmethode. De wijziging van de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (met uitsluiting van de overlopende rente) wordt geboekt in 'Netto-winst/verlies op financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Rentebaten en rentelasten uit derivaten opgenomen als reële-waarde afdekkingen worden geboekt samen met de opbrengsten uit de afgedekte transactie. Op dezelfde wijze worden rentebaten en rentelasten uit derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden die gewaardeerd worden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in dezelfde rekeningen geboekt als de rentebaten en rentelasten van de onderliggende transacties.

	Boekjaar 2011			Boekjaar 2010		
In miljoenen euro's	**Baten**	**Lasten**	**Netto**	**Baten**	**Lasten**	**Netto**
Klantenverrichtingen	**5.516**	**(2.326)**	**3.190**	**4.492**	**(1.879)**	**2.613**
Deposito's en leningen / Ontleningen	5.465	(2.259)	3.206	4.379	(1.772)	2.607
Terugkoopovereenkomsten	38	(67)	(29)	113	(107)	6
Financiële lease-verrichtingen	13		13			
Interbancaire verrichtingen	**559**	**(416)**	**143**	**1.215**	**(1.252)**	**(37)**
Rekeningen en uitleningen / Ontleningen	546	(341)	205	1.150	(1.155)	(5)
Terugkoopovereenkomsten	13	(75)	(62)	65	(97)	(32)
Financieringen uitgegeven door de groep		**(867)**	**(867)**		**(1.130)**	**(1.130)**
Dekkingsinstrumenten van toekomstige resultaten	**206**	**(149)**	**57**	**1**		**1**
Afdekkingsinstrumenten voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	**449**	**(452)**	**(3)**	**113**	**(6)**	**107**
Portefeuilles aangehouden voor handelsdoeleinden	**420**	**(494)**	**(74)**	**276**	**(306)**	**(30)**
Vastrentende effecten	107		107	97		97
Terugkoopovereenkomsten	233	(217)	16	57	(77)	(20)
Leningen / financieringen	80	(247)	(167)	122	(205)	(83)
Schuldbewijzen		(30)	(30)		(24)	(24)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	**1.501**		**1.501**	**2.021**		**2.021**
Activa aangehouden tot einde looptijd	**215**		**215**	**116**		**116**
TOTAAL RENTEBATEN / (LASTEN)	**8.866**	**(4.704)**	**4.162**	**8.234**	**(4.573)**	**3.661**

Rentebaten op leningen die individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen bedroegen EUR 35 miljoen op 31 december 2011 en EUR 37 miljoen op 31 december 2010.

2.b Commissiebaten en -lasten

Netto commissiebaten en –lasten voor het jaar eindigend op 31 december zijn gedetailleerd in de tabel hieronder:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Garanties, verbintenissen en kredieten	206	159
Betalingsverkeer	255	219
Effectenbedrijf en derivaten	190	245
Vermogensbeheer	411	429
Verzekeringen	275	277
Tussenpersonen	(159)	(170)
Overige	62	(4)
TOTAAL COMMISSIEBATEN EN -LASTEN	**1.240**	**1.155**

2.c Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten alle items met betrekking tot financiële instrumenten die deel uitmaken van het handelsboek en financiële instrumenten (met inbegrip van dividenden) die Fortis Bank heeft aangeduid om te waarderen aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, met uitzondering van rentebaten en rentelasten die verantwoord worden in noot 2.a 'Netto rentebaten'.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Handelsportefeuille	**(573)**	**(132)**
Schuldbewijzen	(155)	(103)
Aandelen	(413)	(42)
Andere derivaten	(3)	5
Terugkoopovereenkomsten	(2)	8
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	**786**	**294**
Impact van hedge accounting	**(49)**	**38**
Afdekkingsinstrumenten	(750)	(243)
Items gedekt door reële-waardeafdekking	701	281
Herwaardering van valuta-posities	**145**	**120**
TOTAAL	**309**	**320**

2.d Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Leningen en vorderingen, vastrentende effecten (1)	**(47)**	**40**
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	**11**	**32**
Dividendopbrengsten	11	28
Bijzondere waardeverminderingen	(26)	(19)
Nettomeerwaarden op verkoop	26	23
TOTAAL	(36)	72

¹ Rentebaten op voor verkoop beschikbare effecten met vaste rentevoet worden verantwoord in 'Netto rentebaten' (Noot 2.a) en verliezen door bijzondere waardevermindering met betrekking tot mogelijke wanbetaling van de emittent worden verantwoord in 'Risicokost' (Noot 2.f).

De ongerealiseerde winsten en verliezen, voorheen geboekt onder 'wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders' en in resultaat voor belastingen geboekt, bedroegen EUR 81 miljoen voor het jaar tot 31 december 2011, vergeleken met een winst van EUR 187 miljoen voor het jaar tot 31 december 2010.

2.e Nettobaten uit overige activiteiten

	Boekjaar 2011			Boekjaar 2010		
In miljoenen euro's	Baten	Lasten	Netto	Baten	Lasten	Netto
Nettobaten uit verzekeringsactiviteiten		(14)	(14)			
Nettobaten uit vastgoedbeleggingen	16	(4)	12	15	(2)	13
Nettobaten uit operationele lease	1		1	145	(28)	117
Overige baten en lasten	82	(23)	59	51	(10)	41
NETTOTOTAAL BATEN UIT OVERIGE ACTIVITEITEN	99	(41)	58	211	(40)	171

2.f Risicokost

De 'Risicokost' vertegenwoordigt het nettobedrag van waardeverminderingen ten gevolge van kredietrisico's verbonden aan de intermediatie-activiteiten van de bank, evenals waardeverminderingen ten gevolge van tegenpartijrisico verbonden aan 'over the counter' financiële instrumenten.

Risicokost van de periode

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Nettotoename bijzondere waardeverminderingen	(1.046)	(30)
Recuperaties op afgeschreven leningen en vorderingen	19	34
Oninbare leningen en vorderingen		
niet gedekt door bijzondere waardeverminderingen	(125)	(1)
TOTAAL RISICOKOST VAN DE PERIODE	**(1.152)**	**3**
waarvan verliezen op Griekse staatsschuldbewijzen [1]	*(866)*	

Risicokost van de periode per activacategorie

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	7	9
Leningen aan en vorderingen op klanten[1]	(877)	(54)
Voor verkoop beschikbare financiële activa[1]	(146)	69
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden[1]	(116)	
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	(57)	
Overige activa	2	24
Niet in de balans opgenomen verbintenissen en andere items	35	(45)
TOTAAL RISICOKOST VAN DE PERIODE	**(1.152)**	**3**

[1] De voorzieningskost voor de Griekse overheidsschulden in de resultatenrekening komt voort uit de wijziging van de waarde van de aangehouden obligaties reeds erkend in het eigen vermogen op de datum dat deze obligaties werden geherclassificeerd naar leningen en vorderingen (zie noot 8.h 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico'), EUR (144) miljoen, en uit een bijkomende voorziening tot een verlies van 75%.

Voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen: kredietrisico

Wijziging in de provisies voor waardevermindering gedurende de periode:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
TOTAAL BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIOI	**4.700**	**5.455**
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		1.057
TOTALE VOORZIENING VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**4.700**	**4.398**
Nettotoename voorzieningen bijzondere waardeverminderingen	1.046	30
Aanwending voorzieningen bijzondere waardeverminderingen	(305)	(192)
Omrekeningsverschillen en overige	(1.100)	464
TOTALE VOORZIENING VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	**4.341**	**4.700**

Waardeverminderingen per activacategorie:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Waardeverminderingen op activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (noot 5.f)	266	339
Leningen aan en vorderingen op klanten (noot 5.g)	3.642	3.462
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	57	
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden (noot 5.i)	37	429
Voor verkoop beschikbare financiële activa (noot 5.c)	116	
Overige activa	11	116
TOTAAL WAARDEVERMINDERINGEN OP FINANCIELE ACTIVA	**4.129**	**4.346**
Voorzieningen op passiva		
Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen verbintenissen		
- met kredietinstellingen		
- met klanten	199	307
Overige voorzieningen	13	47
TOTAAL VOORZIENINGEN OP PASSIVA	**212**	**354**
TOTAAL GEBOEKTE WAARDEMINDERINGEN EN VOORZIENINGEN	**4.341**	**4.700**

2.g Vennootschapsbelasting

Reconciliatie van de winstbelastingen naar de theoretische belastingslast aan de standaard belastingsvoet in België	Boekjaar 2011 In miljoenen euro's	Boekjaar 2011 In %	Boekjaar 2010 In miljoenen euro's	Boekjaar 2010 In %
Belastingen op de winst aan de standaard belastingsvoet in België	**(264)**	**33,99%**	**(430)**	**33,99%**
Effect van het verschil in belastingsvoet van toepassing op buitenlandse entiteiten	26	(3,3%)	90	(7,0%)
Effect van verlaagd tareif op dividenden en verkopen	14	(1,8%)	14	(1,1%)
Fiscaal effect vant de activering van de overgedragen fiscale verliezen en tijdelijke verschillen	183	(23,6%)	158	(12,3%)
Fiscaal effect van het gebruik van niet geactiveerde overdraagbare fiscale verliezen	11	(1,4%)	10	(0,8%)
Overige	(50)	6,4%	(41)	3,2%
Belastingen op de winst	**(80)**	**10,3%**	**(199)**	**16,0%**
waarvan				
Actuele belastingslast voor de periode tot 31 december	*(127)*		*(90)*	
Uitgestelde belastingslast voor de periode tot 31 december (noot 5.j)	*47*		*(109)*	

3 Segmentinformatie

De organisatie, het operationele model en de bestuursstructuur van Fortis Bank ondergingen een grondige verandering na de verwerving van een participatie van 75% in Fortis Bank door BNP Paribas en de start van het integratieproject, dat werd gekristalliseerd tot het industrieel plan. Deze veranderingen hadden ook een grote invloed op de manier waarop prestaties werden beoordeeld en middelen aan de segmenten werden toegekend, en op het formaat en de inhoud van de rapportering over segmenten door Fortis Bank.

Binnen het juridische en regelgevende kader van Fortis Bank ('gecontroleerde perimeter'), worden de aard en financiële gevolgen van de zakelijke activiteiten waarbij ze betrokken is, en de economische omgeving waarin ze actief is, het best weerspiegeld via operationele segmenten op basis van geografische componenten, namelijk:

- Fortis Bank in België
- Fortis Bank in Luxemburg
- Overige landen.

Een operationeel segment is een onderdeel van een entiteit dat zich inlaat met bedrijfsactiviteiten waaruit het inkomsten kan halen en waarvoor het kosten kan maken. De operationele resultaten ervan worden regelmatig doorgelicht door de chief operating decision maker (CODM) van de entiteit, die beslissingen neemt over de middelen die aan het segment moeten worden toegewezen en de prestaties ervan beoordeelt. Hiervoor is discrete financiële informatie beschikbaar.

De Raad van Bestuur van Fortis Bank wordt in het kader van IFRS 8, Operationele Segmenten, beschouwd als de CODM, die gezamenlijk overzicht houdt over de activiteiten, prestaties en middelen van Fortis Bank.

Net als vele andere bedrijven met uiteenlopende activiteiten organiseert en meldt Fortis Bank financiële informatie aan de CODM op meer dan één manier.

De gecombineerde activiteiten van Fortis Bank in België, Luxemburg en overige landen worden geïntegreerd in het wereldwijde operationele model van BNP Paribas. Deze integratie van Fortis Bank-activiteiten in de organisatiestructuur van businesses en ondersteunende functies van BNP Paribas zorgt ervoor dat er gepaste hefbomen bestaan om de strategie van de BNP Paribas-groep ten uitvoer te leggen binnen alle entiteiten die deel uitmaken van Fortis Bank.

De Fortis Bank Groep en de juridische entiteiten die deel uitmaken van deze groep moeten managementcontrole blijven uitoefenen over de volledige juridische en prudentiële perimeter, de zogenaamde 'gecontroleerde perimeter'. Daaronder valt ook het opzetten van de gepaste bestuursstructuren en controleprocedures.

Binnen deze organisatorische structuur, met de aanwezigheid van belangrijke minderheidsaandeelhouders, en in het kader van de prudentiële perimeter ('gecontroleerde perimeter') van Fortis Bank, staan de operationele segmenten gebaseerd op geografische gebieden en regelgevende omgevingen het meest op één lijn met het kernprincipe en de criteria om operationele segmenten te bepalen zoals gedefinieerd in IFRS 8, Operationele Segmenten.

De basis van segmentatie is veranderd sinds de Geconsolideerde Jaarrekening voor het jaar eindigend per 31 december 2009, omwille van de ontplooiing van het integratieproces binnen de BNP Paribas-groep en het bijbehorende industrieel plan. Hierbij worden de vereisten nageleefd die voortvloeien uit de 'gecontroleerde perimeter', inclusief het opzetten van aangepaste bestuursstructuren en controle- en rapporteringsprocessen.

Transacties tussen segmenten worden aangegaan onder normale commerciële voorwaarden, zoals het geval is met niet-verwante partijen.

De segmenten winst en verlies, activa en verplichtingen worden voorbereid in overeenstemming met de grondslagen van administratieve verantwoording en rapportering die zijn goedgekeurd voor de voorbereiding en de presentatie van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank. Dit is immers de maatstaf die wordt gebruikt bij de rapportering aan de CODM.

3.a Operationele segmenten

Fortis Bank in België

Onder de merknaam BNP Paribas Fortis biedt Fortis Bank NV een allesomvattend pakket financiële diensten aan, bestemd voor privépersonen, zelfstandigen, professionals en KMO's. Fortis Bank levert ook oplossingen op maat aan individuen met een hoge nettowaarde, vennootschappen en openbare en financiële instellingen. Daarvoor kan ze een beroep doen op de knowhow en het internationale netwerk van haar moederbedrijf BNP Paribas.

Bij Retail & Private Banking (RPB) heeft Fortis Bank een stevige voetafdruk: ze bedient 3,7 miljoen individuen, professionals, KMO's en private banking-klanten. RPB heeft een zeer sterke aanwezigheid op de plaatselijke markt, via een uitgebreid netwerk van bijna 1.000 filialen en ook andere kanalen zoals ATM's, online- en telefonisch bankieren. Voor haar retail banking-activiteiten opereert Fortis Bank onder drie elkaar aanvullende merken: het hoofdmerk BNP Paribas Fortis, Fintro en Bank van de Post.

Bij Corporate & Public Banking Belgium (CPBB) wordt een volledig gamma plaatselijke en internationale diensten aangeboden aan Belgische ondernemingen, overheidsinstellingen en plaatselijke autoriteiten. Het aanbod omvat binnenlandse bankproducten, gespecialiseerde financiële vaardigheden, en diensten betreffende effecten, verzekeringen en onroerend goed. De vaardigheden omvatten gespecialiseerde handelsdiensten, kasbeheer, factoring en leasing, en ook fusies & overnames en kapitaalmarkten. Een centraal team van bedrijfsbankiers, relatiebeheerders en skills officers zorgt ervoor dat Fortis Bank dicht bij de markt blijft. Dit team, gecombineerd met het Europese netwerk van business centra, die worden beheerd binnen Corporate & Investment Banking, stelt Fortis Bank in staat haar Belgische klanten plaatselijk en in het buitenland een eengemaakt commercieel beheer aan te bieden.

Corporate & Investment Banking (CIB) biedt zijn klanten (in België en over heel Europa) een volledige toegang tot de productenportefeuille van BNP Paribas CIB. Het bestaat uit zes business lines: Capital Markets, Structured Finance, Corporate Finance, Private Equity, Institutional Banking Group Europe en Corporate & Transaction Banking Europe.

In de verzekeringssector werkt Fortis Bank nauw samen met de Belgische marktleider AG Insurance.

Fortis Bank in Luxemburg

Fortis Bank in Luxemburg verwijst naar alle dochterondernemingen van Fortis Bank die gevestigd zijn in Luxemburg (waaronder BGL BNP Paribas en BNP Paribas Fortis Funding).

BGL BNP Paribas behoort tot de topbanken op de Luxemburgse financiële markt. Ze heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de opkomst van het land als belangrijk internationaal financieel centrum en is diep geworteld in het economische, culturele, sportieve en sociale leven in Luxemburg.

Als partner met een jarenlang engagement voor de plaatselijke economie brengt BGL BNP Paribas een bijzonder breed gamma producten op de markt, niet alleen voor individuen, maar ook voor professionele en institutionele klanten. Fortis Bank is de grootste aanbieder van bankdiensten aan professionals en kleine en middelgrote ondernemingen in Luxemburg, en de nummer twee inzake diensten aan individuen. Ze is ook de leider op het gebied van bankverzekeringen, en biedt een gecombineerd aanbod verzekerings- en bankdiensten.

Overige landen

Het segment 'overige landen' bestrijkt alle activiteiten van Fortis Bank buiten haar thuismarkten, zijnde België en Luxemburg.

In Polen heeft BNP Paribas Bank Polska SA een netwerk van 227 kantoren en 2.700 werknemers, met nagenoeg 400.000 klanten, grotendeels uit het retail banking-segment. BNP Paribas Bank Polska SA is 100%-aandeelhouder van twee dochterbedrijven: een vermogensbeheerder 'Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska SA' en Fortis Lease Polska Sp. z o.o., een leasingbedrijf dat, in samenwerking met de bank, langetermijnhuuroplossingen biedt voor vaste activa, zoals vastgoed, transportmiddelen, bouwmachines en gespecialiseerde industriële uitrustingen. Andere gespecialiseerde dochterbedrijven van de groep BNP Paribas bieden diensten aan, zoals effectendiensten, verzekeringen, leasing en het beheer van wagenparken.

BNP Paribas Fortis is in Turkije actief via TEB, waarin het een participatie van 44,58% heeft. Dit is het gevolg van de fusie tussen Fortis Bank Turkey en TEB A.Ş. op 14 februari 2011. De fusiebank bekleedt de 9e plaats in de Turkse banksector op basis van haar marktaandeel in leningen en deposito's. Retail Banking biedt zijn klanten debet- en kredietkaarten, woonleningen, persoonlijke leningen, en beleggings- en verzekeringsproducten via een netwerk van 602 filialen en via internet-, telefoon- en mobiel bankieren. Corporate banking-diensten omvatten internationale handelsfinanciering, activa- en cashbeheer, kredietdiensten, hedging van valuta-, rente- en grondstoffenrisico's, factoring en leasing. Via de afdeling voor commercieel bankieren, biedt de bank een volledig scala bankdiensten aan kleine en middelgrote bedrijven.

De bijkantoren van Fortis Bank NV die buiten België gelegen zijn, worden ook opgenomen onder het segment 'overige landen'.

3.b Informatie per operationeel segment

Opbrengsten per operationeel segment

	Boekjaar 2011				Boekjaar 2010			
In miljoenen euro's	Fortis Bank in België	Fortis Bank in Luxemburg	Overige Landen	Totaal	Fortis Bank in België	Fortis Bank in Luxemburg	Overige Landen	Totaal
Opbrengsten	**3.773**	**878**	**1.082**	**5.733**	**3.634**	**839**	**906**	**5.379**
Algemene bedrijfskosten	(2.782)	(415)	(659)	(3.856)	(3.229)	(432)	(465)	(4.126)
Risicokost	(929)	(157)	(66)	(1.152)	53	(22)	(28)	3
Bedrijfsresultaat	**62**	**306**	**357**	**725**	**458**	**385**	**413**	**1.256**
Niet operationele elementen	(243)	32	151	(60)	87	34	2	123
Resultaat voor belastingen	**(181)**	**338**	**508**	**665**	**545**	**419**	**415**	**1.379**

Activa en verplichtingen per operationeel segment

	Boekjaar 2011				Boekjaar 2010			
In miljoenen euro's	Fortis Bank in België	Fortis Bank in Luxemburg	Overige landen	Totaal	Fortis Bank in België	Fortis Bank in Luxemburg	Overige landen	Totaal
Activa	**284.966**	**29.496**	**31.717**	**346.179**	**270.591**	**35.376**	**42.000**	**347.967**
- waarvan goodwill op acquisities van de periode	*2*		*167*	*169*				
- waarvan deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	*2.655*	*453*	*1.033*	*4.141*	*3.196*	*509*	*749*	*4.454*
Verplichtingen	**274.264**	**24.894**	**27.740**	**326.898**	**260.617**	**30.530**	**37.218**	**328.365**

4 Risicobeheer en solvabiliteit

Inleiding

De informatie die in dit hoofdstuk wordt gepresenteerd weerspiegelt de risico's waaraan Fortis Bank is blootgesteld. Er wordt een volledig overzicht gegeven van de risicobeheerorganisatie van Fortis Bank, evenals een kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de risicopositie van Fortis Bank aan het eind van 2011.

De risicomaatstaven van Fortis Bank worden gepresenteerd volgens de grondslagen van Basel II Pijler 3. Deze risico's worden berekend met behulp van methoden die zijn goedgekeurd door de Belgische toezichthouder (i.e. de NBB – Nationale Bank van België en, tot maart 2011, door de CBFA – Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen) en worden voor zover mogelijk gemeten en beheerd volgens de methodologie die bij BNP Paribas wordt toegepast door Group Risk Management.

Nadere informatie over de wijze waarop BNP Paribas Groep de risico's die voortvloeien uit de bankactiviteiten beheert en meet zijn te vinden in het registratiedocument en in het financiële jaarverslag 2011 van BNP Paribas.

4.a Risicobeheerorganisatie

4.a.1 Missie en organisatie

Risicobeheer is binnen het bankbedrijf een cruciale activiteit. Bij BNP Paribas zijn de operationele methoden en procedures binnen de hele organisatie gericht op een effectieve aanpak hiervan. Het toezicht op het totale proces berust hoofdzakelijk bij de afdeling Group Risk Management (GRM), die verantwoordelijk is voor het meten en beheren van de risico's op groepsniveau. GRM is onafhankelijk van de divisies, business lines en regio's en rapporteert rechtstreeks aan het Uitvoerend Bestuur op groepsniveau. De afdeling Group Compliance (GC) volgt het operationele en reputatierisico op in het kader van haar verantwoordelijkheid voor de permanente controles.

De richtlijnen voor de missie en organisatie van de Risicoafdeling van Fortis Bank zijn in overeenstemming:

- met de missie van BNP Paribas Groep Risk Management (GRM):
  - het management van Fortis Bank adviseren over risicotolerantie en- beleid
  - een bijdrage leveren als 'tweede paar ogen', zodat door Fortis Bank genomen risico's passen binnen haar beleid en verenigbaar zijn met haar doelstellingen ten aanzien van winstgevendheid en solvabiliteit
  - aan het management van Fortis Bank, het management van de kernsegmenten (core businesses) en het speciale comité van de Raad van Bestuur verslag uitbrengen en waarschuwen over de status van de risico's waaraan Fortis Bank blootstaat
  - het waarborgen van de naleving van de bankregels op het gebied van risico, in overleg met andere betrokken groepsfuncties.

- en haar organisatorische uitgangspunten:
  - één geïntegreerde risico-entiteit ('Single Integrated risk entity'), verantwoordelijk voor risico-aspecten binnen alle bedrijfsonderdelen
  - onafhankelijk van het management van de business lines
  - georganiseerd volgens lokale en wereldwijde rapportagelijnen (matrixprincipe).

De Risicoafdeling van Fortis Bank is sinds november 2009 geïntegreerd binnen de functie GRM bij BNP Paribas. De Chief Risk Officer (CRO) van Fortis Bank is lid van het directiecomité en heeft ook een rapporteringslijn naar het hoofd van de Group Risk Management (GRM) van de BNP Paribas Groep. De CRO heeft geen hiërarchische band met de bedrijfs- of landshoofden. Het doel van deze positionering is:

- het verzekeren van objectieve risicocontrole
- ervoor te zorgen dat tijdig, objectieve en volledige informatie wordt verstrekt in het geval van een verhoogd risico
- het handhaven van één set van hoogwaardige normen voor risicobeheer binnen Fortis Bank
- ervoor te zorgen dat risk professionals methoden en procedures van de hoogste kwaliteit blijven ontwikkelen in lijn met de 'best practice' van de internationale concurrentie.

De CRO geeft leiding aan de verschillende risicofuncties:

- Risk Information, Modelling & Reporting is verantwoordelijk voor het Basel II-programma, het bouwen van kredietmodellen, modelcertificatie, bedrijfsarchitectuur, risicoperformance en kredietrapportage, strategische risicoanalyse, voorzieningen en landenrisico
- Risk Investments and Markets (Risk-IM) is verantwoordelijk voor het verstrekken van volledige transparantie en dynamische analyses over de markt-, liquiditeits-en tegenpartijrisico's alsook over de kredietrisico's op kredietinstellingen en landen voor alle businesses
- Credit Risk Retail & Private Banking Belgium is verantwoordelijk voor de kredietrisico's van de activiteiten van Retail & Private Banking in de binnenlandse markt
- Corporate Credit Risk is verantwoordelijk voor het beheer van kredietrisico's die voortkomen uit de activiteiten van Corporate, Public & Commercial Banking in België en van Corporate & Investment Banking
- Strategy & Organisation is verantwoordelijk voor het permanente operationele beheer (verzorgen van de tweedelijns aansturing van de risicofunctie en de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten), het Risk Operating Office (coördineren van ondersteunende functies die niet tot de kernactiviteiten behoren), projecten in het kader van change management en communicatie.

Buiten België, en naast de bestaande nationale en internationale rapportagelijnen, rapporteren de CRO's van de bedrijven die onderdeel blijven van Fortis Bank aan de CRO van Fortis Bank om te waarborgen dat interne en externe regels afdoende worden nageleefd.

Het basisprincipe voor het totale risicobeheer (dat alle soorten risico betreft, met inbegrip van krediet-, markt-, tegenpartij-, liquiditeitsrisico, etc.) is de dubbele bescherming (zoals beschreven in het door het directiecomité en het Audit, Risk & Compliance Committee goedgekeurde Risicobeleid van Fortis Bank).

De primaire verantwoordelijkheid voor risico's berust bij de businesses (de eerste verdedigingslinie), die verantwoordelijk zijn voor het goedkeuren, bewaken en beheren van de risico's die voortvloeien uit hun activiteiten.

De Risicofunctie helpt, als tweede paar ogen, waarborgen dat de risico's die Fortis Bank aangaat in overeenstemming en verenigbaar zijn met het beleid van Fortis Bank en vormt als zodanig de tweede verdedigingslinie, in lijn met de hierboven beschreven missie, waarbij zij sterk bijdraagt aan een gezamenlijke besluitvorming met de business en de nadruk op risicobewaking en- beheersing versterkt.

4.a.2 De risicocomités van Fortis Bank

Structuur van de risicocomités Fortis Bank

Risicocomités

- Fortis Bank Audit & Risk Compliance Committee (ARCC): de rol van het ARCC bestaat uit het assisteren van het directiecomité bij het toezien op en bewaken van de interne controle binnen Fortis Bank in de breedste zin. Dit betreft onder meer de risicostrategie en de interne beheersing van de financiële verslaggeving en van de risico's
- Central Credit Committee: het hoogste kredietcomité van Fortis Bank, dat optreedt binnen de bevoegdheden die zijn gedelegeerd aan haar leden (CEO en hoofden van de business lines samen met de CRO en andere senior risicofunctionarissen); ziet er op toe dat kredietbeslissingen op het niveau van de klant worden genomen binnen de grenzen van het gewenste kredietrisico, het geformuleerde kredietbeleid en de wettelijke kredietrestricties die gelden voor Fortis Bank
- Capital Markets Risk Committee: formuleert de risicostrategie, het risicobeleid, de methodes en de drempels voor de kapitaalmarktactiviteiten, met inbegrip van beleggingsportefeuilles, op activiteits- en transactieniveau en ziet toe op de naleving hiervan
- Risk Policy Committee: bepaalt de risicobereidheid, keurt het belangrijkste risicobeleid en de risicomethodologieën goed, beoordeelt risicoposities, risicoconcentraties en de kosten van risico, beoordeelt bestaande en potentiële risico's in het licht van de marktomstandigheden, de bedrijfsstrategie en de verwachte winstgevendheid en implementeert risicobeslissingen op portefeuilleniveau
- Bank Assets en Liabilities Committee: is verantwoordelijk voor het beheer van het liquiditeits-, rente en valutarisico op de balans en voor de funding en het kapitaal van Fortis Bank
- Committee on Impairments en Provisions: neemt de definitieve beslissingen over de geconsolideerde voorzieningen en bijzondere waardeverminderingen

- Exceptional Transactions Committees: beoordelen uitzonderlijke transacties en keuren deze goed
- New Activity Committees: beoordelen nieuwe activiteiten en producten, inclusief ingrijpende veranderingen in bestaande activiteiten, en keuren deze goed.

4.b Risicometing en -categorieën

4.b.1 Risicometing

Risicometing is een cruciale stap in het risicobeheerproces.

Voor het beoordelen en meten van risico's gebruikt Fortis Bank verschillende kwalitatieve en/of kwantitatieve methodes. Deze variëren van regelmatige rapportages over onderwerpen zoals risicoconcentratie en kwalitatieve en kwantitatieve portefeuilleoverzichten tot meer complexe kwantitatieve risicomodellen voor het bepalen van interne risicoparameters zoals de probability of default (kans dat debiteuren in gebreke blijven), loss given default (verlies bij wanbetaling), exposure at default (uitstaand kredietrisico bij wanbetaling) en expected loss (verwacht verlies; voor kredietrisico) en value at risk (voor marktrisico).

Om de effectiviteit en consistentie te garanderen wordt bij de ontwikkeling, de toetsing en de validatie van deze modellen uitgegaan van voor de gehele bank geldende standaarden.

De waargenomen risicoparameters, de stresstesten en de verwachtingen op basis van modellen worden vervolgens vergeleken met een raamwerk van limieten en risicorichtlijnen.

Uiteindelijk worden al deze risicometingen met de stresstesten samengebracht binnen een Risico Dashboard, dat een algemeen overzicht oplevert voor het topmanagement. Deze algemene overzichten dienen als onderbouwing voor weloverwogen beslissingen en worden regelmatig verbeterd.

4.b.2 Risicoclassificatie

De hieronder beschreven risicocategorieën ontwikkelen zich in lijn met de methodologische ontwikkelingen bij BNP Paribas en de vereisten van de toezichthouders.

Krediet- en tegenpartijrisico

Het kredietrisico is het risico van een verlies op leningen en vorderingen (bestaand of potentieel, uit hoofde van verstrekte verbintenissen) als gevolg van een verandering in de kredietwaardigheid van de debiteuren van Fortis Bank, die er uiteindelijk toe kan leiden dat debiteuren in gebreke blijven. De kans dat een debiteur in gebreke blijft en het verwachte realiseerbare bedrag voor de lening of vordering indien de debiteur in gebreke blijft zijn belangrijke elementen van de beoordeling van de kredietkwaliteit.

Het kredietrisico wordt gemeten op portefeuilleniveau, waarbij rekening wordt gehouden met de correlatie tussen de waarde van de leningen en vorderingen waaruit de portefeuille bestaat.

Het tegenpartijrisico is het kredietrisico dat zich voordoet bij markt-, beleggings- en/of betalingstransacties waardoor Fortis Bank potentieel wordt blootgesteld aan het risico dat de tegenpartij in gebreke blijft. Er is hierbij sprake van een wederzijds risico op een tegenpartij waarmee een of meerdere markttransacties zijn uitgevoerd. De omvang van dit risico kan in de loop van de tijd variëren, afhankelijk van de marktparameters die van invloed zijn op de waarde van het onderliggende marktinstrument.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico van een waardeverlies als gevolg van een ongunstige ontwikkeling van marktprijzen of parameters, ongeacht of deze direct waarneembaar zijn.

Marktrisico's doen zich voornamelijk voor als gevolg van transacties in het handelsboek die worden uitgevoerd door de Fixed Income en Equity teams binnen Corporate Investment Banking. De parameters zijn:

- het renterisico, dat wil zeggen het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van veranderingen in de marktrente
- het valutarisico, dat wil zeggen het risico van een verandering in de waarde van een instrument door veranderingen in de koersen van vreemde valuta's
- het aandelenrisico, dat voortkomt uit veranderingen in de marktprijzen en de volatiliteit van aandelen en veranderingen in het niveau van aandelenindices
- het grondstoffenrisico, dat voortkomt uit fluctuaties in de marktprijzen en de volatiliteit van grondstoffen en veranderingen in het niveau van grondstoffenindices
- het credit spread risico, dat voortkomt uit veranderingen in de kredietwaardigheid van een emittent en tot uiting komt in een stijging of daling van de kosten van het kopen van bescherming ten aanzien van die emittent
- opties veroorzaken een intrinsiek volatiliteits- en correlatierisico, waarvan de parameters kunnen worden afgeleid van waarneembare prijzen van opties die worden verhandeld op een actieve markt.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico op verlies door inadequate of falende interne processen, of door externe gebeurtenissen hetzij opzettelijk, accidenteel of natuurlijk. Het beheer van het operationeel risico is gebaseerd op de analyse van de ketting 'oorzaak – gebeurtenis – gevolg'.

Interne processen die aanleiding geven tot een operationeel risico kunnen te maken hebben met werknemers en/of IT-systemen. Enkele voorbeelden van externe gebeurtenissen zijn overstromingen, brand, aardbevingen en terreuraanslagen. Krediet- of marktgebeurtenissen zoals wanbetaling of waardeschommelingen vallen niet binnen het domein van operationele risico's.

Het operationeel risico omvat personeelsrisico's, juridische risico's, fiscale risico's, informatiesysteemrisico's, risico's op foute behandelingen, risico's gelinkt aan gepubliceerde financiële informatie en de financiële gevolgen van compliance- en reputatierisico.

Compliance- en reputatierisico

Het compliancerisico is het risico van juridische, administratieve of disciplinaire sancties, alsook de belangrijke financiële verliezen die een bank kan lijden ten gevolge van de niet-naleving van wetten, reglementen, gedragscodes en praktijknormen van toepassing op bank– en financiële activiteiten (inclusief niet-naleving van instructies gegeven door een uitvoerend orgaan, met name in de toepassing van de richtlijnen uitgevaardigd door een toezichthoudend orgaan).

Het compliancerisico is per definitie een onderdeel van het operationele risico. Doordat het compliancerisico meer gevolgen kan hebben dan alleen een financieel verlies en zelfs de reputatie van Fortis Bank kan schaden, behandelt Fortis Bank het compliancerisico afzonderlijk.

Het reputatierisico is het risico van aantasting van het vertrouwen dat in een onderneming wordt gesteld door klanten, tegenpartijen, leveranciers, medewerkers, aandeelhouders, toezichthouders en andere belanghebbenden waarvan het vertrouwen voor de onderneming essentieel is om de dagelijkse activiteiten te kunnen uitoefenen.

Het reputatierisico wordt voornamelijk bepaald door alle andere risico's waaraan Fortis Bank is blootgesteld.

Asset - liability management (ALM)-risico

Het ALM-risico is het risico dat zich een verlies voordoet als gevolg van een ongelijkheid in de rentetarieven, de looptijden of de aard van activa en verplichtingen. Het ALM-risico heeft betrekking op niet-handelsportefeuilles en omvat voornamelijk het globale renterisico.

Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat Fortis Bank haar verplichtingen op een bepaalde plaats en in een specifieke valuta niet kan nakomen tegen een acceptabele prijs.

4.c Solvabiliteit

Raamwerk

Als kredietinstelling is Fortis Bank onderworpen aan het toezicht van regelgevende autoriteiten.

Op geconsolideerd en statutair niveau wordt het toezicht op Fortis Bank uitgeoefend door de NBB (Nationale Bank van België) en, tot maart 2011, door de CBFA (Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen). Daarnaast kunnen ook de dochtermaatschappijen van Fortis Bank onderworpen zijn aan de regelgeving van de diverse toezichthoudende instellingen in de landen waar zij actief zijn.

Banken moeten van de toezichthouders beschikken over een minimum toetsingsvermogen (8% van de naar risico gewogen activa). Sinds 2008 berekent Fortis Bank het toetsingsvermogen en de naar risico gewogen activa volgens het Basel II raamwerk.

De CBFA heeft Fortis Bank toestemming verleend voor de toepassing van de meest geavanceerde methode voor het berekenen van de naar risico gewogen activa onder Basel II: de Geavanceerde Interne Ratingbenadering voor kredietrisico en marktrisico en de Geavanceerde Meetmethoden voor operationele risico's.

Bepaalde dochterondernemingen van Fortis Bank hebben deze toestemming niet gekregen en gebruiken daarom de gestandardiseerde benadering voor de berekening van naar risico gewogen activa.

Samenstelling van het wettelijk vereist vermogen

Het toetsingsvermogen voor toezichtdoeleinden wordt op geconsolideerd niveau berekend op basis van IFRS- rapporteringsregels, waarbij rekening wordt gehouden met de door de regelgever opgelegde prudentiële filters, zoals beschreven in de Circulaire PPB 2007-1-CPB.

De onderstaande tabel toont de samenstelling van het wettelijk eigen vermogen van Fortis Bank:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen, aandeel van de Goep	**21.313**	**21.377**
Aandelenkapitaal, ingehouden winsten en gelijkaardige reserves	17.650	17.806
waarvan dividend-uitbetaling	*(208)*	*(387)*
Super-achtergestelde schuldbewijzen en gelijkaardige effecten	3.663	3.571
Minderheidsbelangen	**2.974**	**2.827**
Reglementaire aftrekposten en andere elementen	**(4.794)**	**(4.541)**
Aftrek van immateriële vaste activa	(319)	(268)
waarvan goodwill	*(192)*	*(179)*
Andere reglementaire elementen	(4.475)	(4.273)
waarvan aftrek van Tier 1 kapitaal aan 50%	*(2.265)*	*(2.142)*
TIER 1 KAPITAAL	19.493	19.663
Totaal Tier 2 kapitaal	8.370	9.623
waarvan het positief verschil tussen voorzieningen en verwachte verliezen binnen 1 jaar	*367*	*424*
Tier 2 reglementaire aftrekposten	(2.320)	(2.322)
Toegewezen Tier 3 kapitaal		
REGLEMENTAIR EIGEN VERMOGEN	25.543	26.964

(*) Dividend voorgesteld aan de jaarlijkse Algemene vergadering van Aandeelhouders

In de tabel hieronder worden de kernvermogen indicatoren weergegeven:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Tier 1 kapitaal	19.493	19.663
Totaal kapitaal	25.543	26.964
Naar risico gewogen verbintenissen		
Kredietrisico	105.551	107.188
Marktrisico	3.080	3.536
Operationeel risico	9.360	8.619
TOTAAL NAAR RISICO GEWOGEN VERBINTENISSEN	117.991	119.343
Tier 1 ratio	16,5%	16,5%
Totaal kapitaal ratio	21,6%	22,6%

Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)

De tweede pijler van de Basel II- kapitaalvereisten beschrijft hoe de toezichthoudende autoriteiten en banken daadwerkelijk het niveau van het wettelijk vereiste vermogen kunnen bepalen. De bepaling moet alle risico's die de Bank lijdt dekken, hun gevoeligheid voor crisisscenario's, en hoe deze verwacht worden te evolueren in het licht van veranderingen in de toekomstige activiteiten.

De interne Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) van Fortis Bank ondersteunt de beoordeling die meet of het niveau van vermogen voldoende is om het risicoprofiel van de Bank te beperken. Deze interne beoordeling wordt regelmatig geïntegreerd in de beslissings- en beheersprocessen van de Bank en wordt, in voorkomend geval, ondersteund door impact en 'wat-als'- analyses.

4.d Krediet- en tegenpartijrisico

De onderstaande tabel toont alle financiële activa van Fortis Bank, met inbegrip van vastrentende effecten, die zijn blootgesteld aan kredietrisico. Het kredietrisico houdt geen rekening met onderpanden en andere zekerheden die Fortis Bank heeft verkregen in het kader van haar kredietverleningsactiviteiten of de aankoop van kredietbescherming.

Uitstaand kredietrisico uitgesplitst volgens Basel-activacategorie

	31 december 2011			31 december 2010		
In miljoenen euro's	IRBA	Standaard-benadering	Totaal	IRBA	Standaard-benadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	50.465	8.667	59.132	60.080	6.595	66.676
Ondernemingen	83.966	21.335	105.301	91.857	18.895	110.752
Instellingen (*)	40.628	16.554	57.182	59.793	9.097	68.890
Retail	63.145	8.115	71.260	58.713	8.614	67.327
Effectiseringsposities	21.982		21.982	31.336		31.336
Andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen		2.702	2.702		2.549	2.549
TOTALE BLOOTSTELLING	260.186	57.373	317.559	301.779	45.750	347.530

(*) Onder Basel II omvat de activacategorie Instellingen kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook bepaalde posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

(**) Onder 'andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen' vallen materiële activa en overlopende en overige activa.

De bovenstaande tabel heeft betrekking op de volledige prudentiële consolidatiekring op basis van de activacategorieën die zijn vastgesteld volgens artikel VI.2 van het reglement van de CBFA van 17 oktober 2006 ten aanzien van vermogensvereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.

Het uitstaande kredietrisico is met 8% verminderd vergeleken met 31 december 2010. Deze evolutie was het meest waarneembaar in de risicopositieklassen 'Instellingen' en 'Effectiseringsposities' en in mindere mate in 'Centrale overheden' en 'Ondernemingen'. Deze dalingen werden gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging van 6% in de retailportefeuille.

De blootstelling aan 'Instellingen' is met 17% gedaald, hoofdzakelijk het gevolg van de liquidatie van de financiering van BNPP NY branch door BGL BNP Paribas. De blootstelling aan effectiseringen daalde met 30% als gevolg van het vervallen en stopzetten van effectiseringsposities.

De onderstaande tabel toont de blootstelling aan het tegenpartijrisico (gemeten op basis van de waarde van de positie op het moment dat de tegenpartij in gebreke gaat) per Basel activacategorie voor derivatencontracten en effectenleen-/uitleentransacties, rekening houdend met de invloed van eventuele salderingsovereenkomsten.

Exposure at Default voor het tegenpartijrisico per Basel-activacategorie

	31 december 2011			31 december 2010		
In miljoenen euro's	IRBA	Standaard-benadering	Totaal	IRBA	Standaard-benadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	374		374	621	6	627
Ondernemingen	2.654	1.128	3.782	1.998	1.078	3.076
Instellingen (*)	20.268	520	20.788	14.421	95	14.516
Retail		2	2		9	9
TOTALE BLOOTSTELLING	23.296	1.650	24.946	17.040	1.188	18.228

(*) Onder Basel II omvat de activacategorie 'Instellingen' kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

De stijging van 37% van het tegenpartijrisico is vooral het gevolg van de geleidelijke stijging van de terugkooptransacties met entiteiten van de groep BNP Paribas tijdens het jaar.

4.d.1 Kredietrisico

4.d.1.1 Algemeen kredietbeleid en controle- en voorzieningsprocedures

De kredietactiviteiten van Fortis Bank vallen onder het Global Credit Policy dat van toepassing is voor alle onderdelen van BNP Paribas Groep. Dit beleid is goedgekeurd door het Risk Committee van de groep BNP Paribas, dat wordt voorgezeten door de Chief Executive Officer, en is bekrachtigd door het directiecomité van Fortis Bank, voorgezeten door haar Chief Executive Officer. Dit beleid steunt op kernprincipes met betrekking tot de naleving van de ethische standaarden van de Groep, duidelijk omschreven verantwoordelijkheden (Business en Risico), de aanwezigheid en implementatie van procedures en de vereiste van een grondige analyse van risico's. Het beleid wordt geïmplementeerd in de vorm van specifieke regels die zijn afgestemd op elke type activiteit of tegenpartij. Het raamwerk voor het beheer van kredietrisico's binnen Fortis Bank wordt verder uitgewerkt in een specifieke, transversale benadering die nader ingaat op de belangrijkste grondregels voor de routering van kredieten, regels met betrekking tot het delegeren van bevoegdheden en de rol van het Central Credit Committee, het hoogste kredietcomité binnen Fortis Bank. Ook wordt hiermee de grondregel dat de Risicofunctie onafhankelijk is van de Business herhaald en versterkt.

4.d.1.2 De krediet-levenscyclus

Besluitvormingsprocedures

Het onderkennen van het bestaande en potentiële kredietrisico van een product of activiteit vormt de basis voor effectief kredietrisicobeheer. Onderdeel van dit proces is het verzamelen van alle relevante informatie over de aangeboden producten, de betreffende tegenpartijen en alle andere elementen die het kredietrisico kunnen beïnvloeden. Met name maakt Fortis Bank alvorens verplichtingen aan te gaan een uitvoerige beoordeling van eventuele bekende ontwikkelingsplannen van de kredietnemer en zorgt zij ervoor dat zij grondige kennis bezit van alle structurele aspecten van de activiteiten van de kredietnemer en dat afdoende opvolging mogelijk is.

De beoordeling van het kredietrisico van een contractvoorstel vindt plaats door middel van:

- Analyse van de kans dat de klant niet aan zijn verplichtingen zal kunnen voldoen, wat tevens wordt vertaald naar een risicoclassificatie volgens de ratingschaal van Fortis Bank
- Analyse van de mogelijkheden voor het nakomen van de verplichtingen van de klant op enige andere wijze indien de tegenpartij zelf in gebreke blijft
- Het formuleren van een kredietvoorstel waarin al deze facetten onder de aandacht worden gebracht van de besluitvormers.

Bevoegde personen of comités bestaande uit daarvoor aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling nemen gezamenlijk een kredietbesluit op basis van het kredietvoorstel. Kredietvoorstellen moeten voldoen aan de Global Credit Policy van Fortis Bank en aan meer specifieke richtlijnen en moeten in alle gevallen voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Er is een systeem van discretionaire kredietlimieten opgezet op grond waarvan alle kredietverleningsbesluiten moeten worden goedgekeurd door daarvoor formeel aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling. De grondgedachte hierachter is dat een juist evenwicht (gemeten naar rendement) moet worden gevonden tussen twee tegengestelde factoren, namelijk de maximalisatie van de autonome besluitvorming van de businesses enerzijds en de verlaging van het onverwachte tegenpartijrisico anderzijds.

Goedkeuringen worden altijd schriftelijk vastgelegd, door middel van een ondertekend goedkeuringsformulier of in de notulen van formele vergaderingen van een kredietcomité. De discretionaire kredietlimieten hebben betrekking op de totale verplichtingen per businessgroep en variëren afhankelijk van de interne kredietratings en de specifieke aard van de betreffende business. Daarnaast kan vereist worden dat kredietaanvragen voor bepaalde sectoren/bedrijfstakken tevens goedgekeurd worden door een sectorspecialist of een daarvoor aangewezen deskundige. Binnen Retail Banking worden voor standaardproducten en voor beperkte bedragen vereenvoudigde procedures toegepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van statistische hulpmiddelen voor de besluitvorming.

Opvolgingsprocedures

Binnen alle Fortis Bank entiteiten vindt een uitvoerige opvolging en rapportage van risico's plaats. Dit wordt uitgevoerd door controle- en rapportageafdelingen die moeten waarborgen dat kredietverplichtingen in overeenstemming zijn met het kredietgoedkeuringsbesluit, dat rapportagegegevens over het kredietrisico betrouwbaar zijn en dat de door Fortis Bank aanvaarde risico's effectief worden opgevolgd. Er worden uitzonderingsrapportages opgesteld (met uiteenlopende frequenties, afhankelijk van de activiteit) en er worden diverse hulpmiddelen gebruikt om vroegtijdig te kunnen waarschuwen voor een potentiële escalatie van kredietrisico's. De risico's worden opgevolgd op verschillende niveaus, die over het algemeen de organisatie van de discretionaire kredietlimieten weerspiegelen. De bewakingsteams rapporteren aan de risicoafdeling. De bewakingsteams zijn nauw betrokken bij de organisatie van de Watchlist- en Impairmentcomités, die maandelijks bijeenkomen voor het evalueren van alle gevoelige of probleemkredieten en kredieten met een hoger risico die boven een bepaald bedrag liggen. Deze teams hebben onder meer tot taak strategische aanwijzingen te geven en een opinie te geven over eventuele aanpassingen van de voorzieningen voor bijzondere waardevermindering, op basis van de aanbevelingen van de Business Line en de Risico-afdeling.

Procedures voor bijzondere waardeverminderingen

De Risico-afdeling beoordeelt maandelijks alle achterstallige leningen aan bedrijven, banken en overheden om het bedrag van eventuele op te nemen verliezen door bijzondere waardevermindering te bepalen. Bij deze evaluatie wordt gekeken naar alle materiële beslissingen die zijn genomen op de relevante besluitvormingsniveaus zoals voorgeschreven in de desbetreffende richtlijnen. Het bedrag van het verlies door bijzondere waardevermindering is gebaseerd op de contante waarde van het nettobedrag dat waarschijnlijk gerealiseerd kan worden, rekening houdend met de mogelijke realisatie van ontvangen zekerheden.

Daarnaast wordt voor elke activiteit op basis van statistische gegevens een collectieve bijzondere waardevermindering vastgesteld. Het 'Committee on Impairments and Provisions' van Fortis Bank komt elk kwartaal bijeen om het bedrag van de bijzondere waardevermindering goed te keuren. Hierbij wordt uitgegaan van een simulatie van de verliezen tot het einde van de looptijd op portefeuilles met leningen waarvan de kredietkwaliteit als verminderd wordt beschouwd maar waarbij de betreffende klanten niet zijn aangemerkt als zijnde in gebreke (in dat geval zijn immers specifieke bijzondere waardeverminderingen van toepassing). De Risico-afdeling gebruikt bij de simulaties de parameters van het hieronder beschreven interne ratingsysteem.

Het genoemde comité neemt de eindbeslissing over alle elementen van de risicokost, met inbegrip van specifieke voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen en collectieve bijzondere waardeverminderingen. Dit comité neemt ook de besluiten over de portefeuille met gestructureerde kredieten.

4.d.1.3 Intern ratingsysteem

Fortis Bank heeft gekozen voor toepassing van de meest geavanceerde benadering - de zogenaamde Geavanceerde Interne Ratingbenadering (AIRBA) zoals beschreven in het Basel II akkoord - en heeft op 3 maart 2008 goedkeuring gekregen van de CBFA voor het toepassen van deze benadering voor de berekening van het onder Basel II vereiste vermogen. Deze benadering is op consistente wijze binnen de hele bankgroep geïmplementeerd. Er vinden momenteel convergentieprojecten plaats met als doel de methodes, processen en systemen van enerzijds Fortis Bank en anderzijds BNP Paribas groep te harmoniseren, waarbij steeds de regelgevingseisen worden nageleefd.

Fortis Bank beschikt over een uitgebreid intern ratingsysteem voor het vaststellen van de naar risico gewogen activa die worden gebruikt voor het berekenen van de solvabiliteitsratio's. Er wordt een periodiek beoordelings- en controleproces toegepast om te waarborgen dat het systeem effectief is en op de juiste wijze is geïmplementeerd. Voor zakelijke kredieten gaat het systeem uit van drie parameters: de kans dat de tegenpartij in gebreke zal blijven uitgedrukt in de vorm van een rating, het verlies bij wanbetaling (Loss Given Default), dat afhankelijk is van de structuur van de transactie, en de kredietconversiefactor (CCF), die is gebaseerd op een schatting van het gedeelte van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico.

Er kunnen twintig verschillende ratings worden toegekend aan een tegenpartij. Zeventien hiervan worden gebruikt voor klanten die niet in gebreke zijn, waarbij de kredietbeoordeling kan variëren van 'uitstekend' tot 'zeer zorgwekkend', en drie hiervan hebben betrekking op klanten die worden geclassificeerd als in gebreke zijnde, volgens de definitie van de bankentoezichthouder.

De ratings worden ten minste eens per jaar vastgesteld, in combinatie met de jaarlijkse beoordeling van het totale klantenrisico waarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van zowel de medewerkers van de business line als de Senior Credit Officers van de Risico-afdeling, waarbij laatstgenoemden de beslissende stem hebben. Er zijn hulpmiddelen van hoge kwaliteit ontwikkeld ter ondersteuning van het ratingproces, zoals analyse-instrumenten en systemen voor het toekennen van kredietscores. Of deze hulpmiddelen gebruikt worden en welke de techniek is die wordt gekozen, is afhankelijk van de aard van het risico.

Er worden diverse kwantitatieve en andere methodes gebruikt om de consistentie van de ratings en de soliditeit van het ratingsysteem te controleren. Aan leningen aan particuliere klanten en zeer kleine bedrijven wordt een rating toegekend op basis van een statistische analyse van risicogroepen met dezelfde kenmerken. De Risico-afdeling heeft de algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het totale systeem en waarborgt deze door het systeem zelf te definiëren, door een validatie van het systeem of door de werking ervan te evalueren.

De 'loss given default' wordt bepaald met behulp van statistische modellen voor de meest gediversifieerde portefeuilles of op basis van het oordeel van een deskundige, waarbij wordt uitgegaan van vergelijkbare waardes. Onder Basel II wordt 'loss given default' gedefinieerd als een verlies dat Fortis Bank zou leiden wanneer de tegenpartij in gebreke zou blijven.

Voor elke transactie wordt de 'loss given default' bepaald aan de hand van het realisatiepercentage voor senior - niet door zekerheden gedekte - vorderingen op de betreffende tegenpartij, gecorrigeerd voor het eventuele effect van de structuur van de transactie (zoals achterstelling) en voor het effect van eventuele risicobeperkende technieken (onderpand en andere zekerheden). Bedragen die gerealiseerd kunnen worden op basis van onderpand en andere zekerheden worden jaarlijks geschat op basis van voorzichtige berekeningen. Hierbij worden kortingen toegepast voor het realiseren van zekerheden in een stresssituatie.

Het risico van wanbetaling wordt gemodelleerd door de Bank waarbij gebruik wordt gemaakt van interne historische wanbetalingcijfers of van andere technieken als er niet voldoende historische gegevens beschikbaar waren. Conversiefactoren worden gebruikt voor het berekenen van de omvang van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico wanneer een kredietnemer in gebreke blijft.

Elk van de drie parameters voor het kredietrisico wordt jaarlijks getoetst door middel van backtesting en gebenchmarkt om te controleren hoe het systeem bij elk van de bedrijfsonderdelen van Fortis Bank functioneert. Bij de backtests worden voor elke parameter de geschatte en de gerealiseerde uitkomsten met elkaar vergeleken.

Voor het backtesten van ratings wordt het wanbetalingspercentage voor populaties binnen elke ratingcategorie of, in het geval van retail banking activiteiten, elke groep risico's met vergelijkbare kenmerken elk jaar vergeleken met het feitelijke wanbetalingspercentage. Per ratingbeleid, rating, geografisch gebied en ratingmethode wordt een analyse uitgevoerd om vast te stellen op welke punten de modellen mogelijk niet voldoen. Ook de stabiliteit van de rating en de populatie wordt geverifieerd. Fortis Bank heeft eveneens backtestingtechnieken ontwikkeld die zijn afgestemd op portefeuilles met een laag wanbetalingspercentage, zodat de effectiviteit van het systeem zelfs kan worden beoordeeld wanneer het aantal feitelijke wanbetalingen zeer laag is.

Bij backtesting van de globale realisatiepercentages wordt over het algemeen uitgegaan van een analyse van de bedragen die worden gerealiseerd op achterstallige posities. Wanneer een positie is afgeboekt wordt elk bedrag dat wordt gerealiseerd terugverdisconteerd naar de dag waarop de achterstalligheid ontstond en berekend als een percentage van die positie. Wanneer een positie nog niet is afgeboekt, wordt het bedrag van de gevormde voorzieningen gebruikt als indicator voor in de toekomst te realiseren bedragen. Het aldus bepaalde realisatiepercentage wordt vervolgens vergeleken met het in eerste instantie voorspelde percentage. Voor wat betreft de rating wordt het realisatiepercentage geanalyseerd op totaalbasis en per ratingbeleid en geografisch gebied. Individuele en gemiddelde afwijkingen worden geanalyseerd, waarbij rekening wordt gehouden met de bimodale verdeling van de realisatiepercentages. De uitkomsten van deze tests laten zien dat de schattingen van Fortis Bank in overeenstemming zijn met de omstandigheden tijdens een economische neergang en gemiddeld genomen conservatief zijn.

Ook de kredietconversiefactor wordt jaarlijks aan backtests onderworpen.

De resultaten van alle backtests worden jaarlijks gepresenteerd aan de afdelingen die wereldwijd verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het ratingsysteem en aan de risicofunctionarissen. Deze resultaten en de daaruit voortvloeiende discussies worden gebruikt voor het vaststellen van prioriteiten voor het ontwikkelen van methodieken en het toepassen van hulpmiddelen.

Interne schattingen van risicoparameters worden toegepast bij het dagelijkse bestuur van Fortis Bank in lijn met de Basel II -aanbevelingen. Behalve voor de berekening van de solvabiliteitsvereisten worden ze bijvoorbeeld ook gebruikt om bij het verstrekken van nieuwe leningen of het evalueren van bestaande leningen de winstgevendheid te meten, om de collectieve waardevermindering te bepalen, het controleren en garanderen van een actief risicobeheer of voor interne en externe rapportagedoeleinden.

4.d.1.4 Portefeuillebeleid

Fortis Bank selecteert en beoordeelt individuele risico's niet alleen zorgvuldig maar past daarnaast een portefeuillebeleid toe dat is gericht op spreiding van risico's over debiteuren, bedrijfstakken en landen. In het kader van dit beleid kan Fortis Bank voor het afdekken van individuele risico's, het verminderen van portefeuilleconcentraties of het limiteren van potentiële verliezen als gevolg van een crisisscenario gebruik maken van instrumenten voor het afwentelen van kredietrisico's (zoals effectiseringsprogramma's of kredietderivaten).

4.d.1.5 Risicobeperkende technieken

Onderpand en andere zekerheden

Risicobeperking komt tot stand door vermindering van het kredietrisico door afdekking (hedging) of door het verkrijgen van zekerheden. Afdekking is een financiële techniek die gericht is op de vermindering of eliminatie van het door producten en/of activiteiten veroorzaakte financiële risico. Zekerheden (onderpand) bestaan uit toezeggingen die zijn gedaan of voorrechten die zijn verschaft door een tegenpartij of een derde waarop Fortis Bank ter beperking van de verliezen op leningen een beroep kan doen indien de tegenpartij in gebreke blijft of elke andere overeenkomst of regeling met een gelijkaardig effect. Kredietverlening is nooit alleen gebaseerd op onderpand of afdekking. De risicobeperkende voorzieningen worden altijd beschouwd als een alternatieve oplossing.

In de Global Credit Policy van BNP Paribas, die ook van toepassing is voor Fortis Bank, wordt uiteengezet hoe transacties moeten worden gestructureerd om het risico te beperken. Onderpand en andere zekerheden worden tegen reële waarde in aanmerking genomen en worden alleen in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij de financiering van grondstoffentransacties, geaccepteerd als de belangrijkste bron van terugbetaling; liquiditeiten die worden gegenereerd door de activiteiten van de kredietnemer worden beschouwd als de primaire bron van middelen voor het aflossen van de lening. Garantieverstrekkers worden vooraf onderworpen aan dezelfde strenge beoordelingsprocedures als primaire kredietnemers.

De regelgeving voor banken geeft duidelijke richtlijnen voor het beoordelen van het risicobeperkende effect van onderpand en andere zekerheden volgens de geavanceerde benadering van Basel II. Door de uiteenlopende aard van de activiteiten van Fortis Bank wordt zekerheid verkregen voor de door Fortis Bank verstrekte leningen in de vorm van vele soorten onderpand en zakelijke zekerheden zoals bijvoorbeeld voorraden, vorderingen of onroerend goed. Bij risico-evaluaties wordt ook rekening gehouden met directe garanties die zijn verstrekt door de moedermaatschappij van de tegenpartij of door andere garantieverstrekkers, zoals financiële instellingen. Andere garanties die door Fortis Bank worden beoordeeld zijn onder meer kredietderivaten, exportkredietverzekeraars en kredietverstrekkers. Deze soorten garanties mogen alleen worden geaccepteerd wanneer wordt voldaan aan strenge criteria. Een garantie wordt alleen geacht een risico te beperken wanneer de garantiegever een hogere rating heeft dan de tegenpartij. De waarde van onderpand of andere zekerheden wordt alleen in aanmerking genomen bij het meten van de risicopositie wanneer er geen sterke correlatie bestaat met het risico op de eersterangsdebiteur.

Aankoop van kredietbescherming

Optimaal beheer van een kredietportefeuille vereist de toepassing van efficiënte afdekkingstechnieken om concentraties of ongewenste risicoposities in de krediet- en obligatieportefeuille te voorkomen. Fortis Bank gebruikt hiervoor hoofdzakelijk single name Credit Default Swaps (CDS). De tegenpartijen van CDS'en worden zorgvuldig geselecteerd en vrijwel alle contracten worden gedekt door onderpand.

Effectisering van activa

De effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument wordt gecreëerd dat wordt gedekt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheken) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens worden verkocht aan beleggers. Nadere informatie over de effectisering van activa wordt gegeven in paragraaf 4.d.3. 'Effectisering' van dit hoofdstuk en in noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

Diversificatie van de blootstelling aan kredietrisico

Met concentratie van kredietrisico wordt bedoeld dat er sprake is van een uitstaand bedrag bij een tegenpartij of een totaal aan uitstaande bedragen bij positief gecorreleerde tegenpartijen (bijvoorbeeld doordat deze over het algemeen onder gelijkaardige omstandigheden in gebreke blijven) die een aanzienlijk verlies kunnen opleveren bij een faillissement of het in gebreke blijven van die tegenpartij of tegenpartijen. Het vermijden van concentraties is daarom een fundamenteel onderdeel van de kredietrisicostrategie van Fortis Bank die erop is gericht in omvang gespreide, liquide en gediversifieerde portefeuilles aan te houden.

Om potentiële verbanden tussen uitstaande bedragen op dezelfde tegenpartij te kunnen onderkennen past Fortis Bank het concept van 'total one obligor' toe. Dit houdt in dat groepen verbonden tegenpartijen voor het kredietrisicobeheer worden beschouwd als een enkele en zelfde entiteit.

Om de diversiteit aan kredietrisico's te beheren, is het kredietrisicobeleid van Fortis Bank erop gericht het kredietrisico te spreiden over meerdere sectoren en landen. In de onderstaande figuur wordt de sectorconcentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2011 weergegeven.

Uitsplitsing van het kredietrisico per Basel II-activacategorie en per bedrijfstak op 31 december 2011

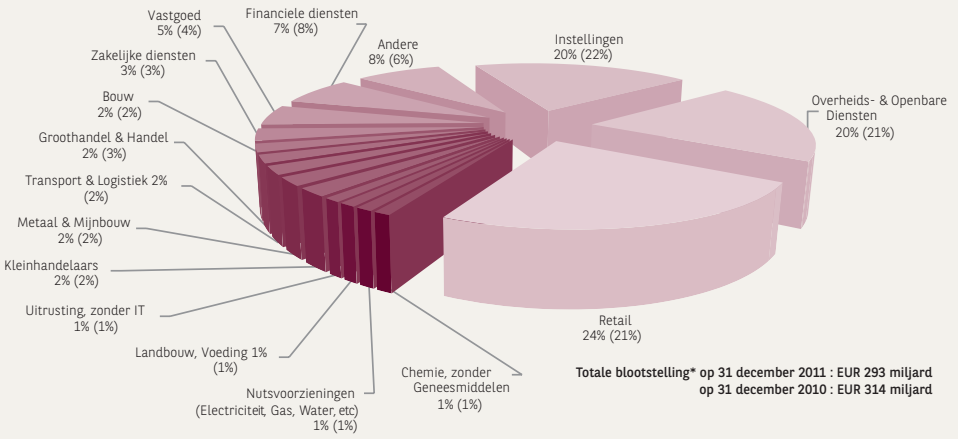

(*) Bevat risicoposities exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities. De percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2010 weer.

Het concentratierisico voor landen bestaat uit de som van alle risicoposities op kredietnemers in het betreffende land. In de onderstaande tabel wordt de geografische concentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2011 weergegeven.

Geografische verdeling van het kredietrisico per 31 december 2011 jaar per vestigingsland van de tegenpartij

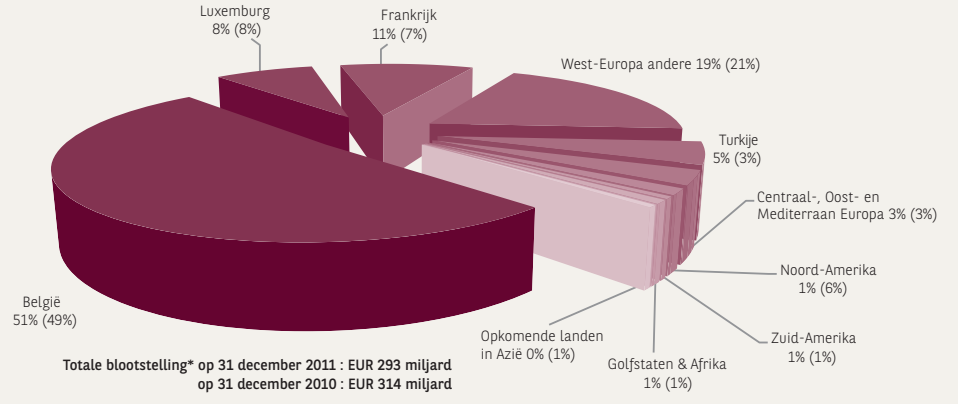

(*)Totale blootstelling exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities.

Percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2010 weer.

4.d.1.6 Kredietrisicorating

Een kredietrisicorating is een classificatie die voortkomt uit het zogenaamde Risk Rating Assignment Process en is gebaseerd op een gekwalificeerde beoordeling en formele evaluatie. Deze classificatie is het resultaat van een analyse van de financiële geschiedenis van iedere debiteur en een raming van de mate waarin deze in de toekomst aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Fortis Bank heeft hiervoor de zogenaamde Master Scale ontwikkeld. Deze schaal loopt van 1 tot 20 en geeft een indicatie van de kans dat een tegenpartij binnen een jaar in gebreke blijft. Als een lening een rating tussen 1 en 6 heeft houdt dit in dat de lening een 'investment'-grade kwaliteit heeft. Een lening met een rating tussen 7 en 17 wordt beschouwd als een 'sub-investment grade'-lening en een rating van 18, 19 of 20 wordt toegekend aan vorderingen waarop een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden.

Uitstaande zakelijke kredieten per kredietrating volgens IRBA

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de zakelijke kredietportefeuille (activacategorieën: ondernemingen, centrale overheden en centrale banken, instellingen) voor alle business lines van Fortis Bank, gemeten op basis van de interne ratingbenadering. Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 78,2 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2011, vergeleken met EUR 86,4 miljard per 31 december 2010.

Uitsplitsing van de blootstelling op ondernemingen volgens kredietrisicorating – IRBA

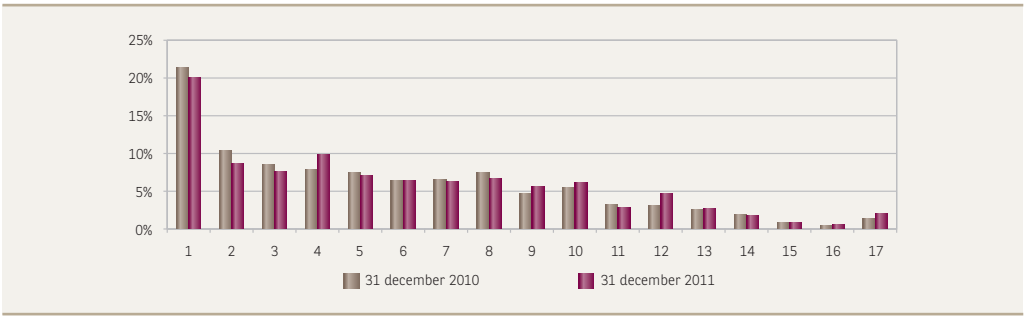

Retail banking-activiteiten

De retail banking-activiteiten vinden plaats via de Fortis Bank vestigingen en via de dochteronderneming Alpha Credit. De activiteiten in België zijn verankerd in gestructureerde en geautomatiseerde kredietprocessen, die voldoen aan de Interne Ratingbenadering volgens Basel II waarvoor in maart 2008 goedkeuring werd verkregen.

Alle schattingen ten behoeve van de geavanceerde Basel II-benadering (PD, EAD, LGD) worden jaarlijks herzien en/of aangepast. De verklarende variabelen voor het retailgedeelte van de portefeuille zijn gebaseerd op interne gedragsgegevens. Deze parameters worden maandelijks berekend op basis van de meest recente beschikbare informatie en worden zonder handmatige tussenkomst beschikbaar gesteld.

Voor het screenen van klanten op het moment dat een kredietaanvraag wordt gedaan worden klassieke technieken voor het toekennen van scores toegepast, waarbij altijd de Basel II-parameters in acht worden genomen.

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de retailportefeuille voor alle business lines van Fortis Bank, gemeten op basis van de interne ratingbenadering. Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 62,5 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2011, vergeleken met EUR 57,3 miljard per 31 december 2010.

Uitsplitsing van de blootstelling op Retail activiteiten volgens kredietrisicorating – IRBA

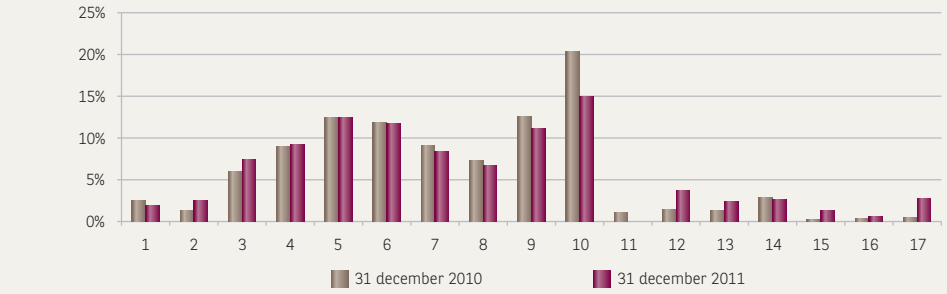

De relatieve toename van de posities met een hoge rating (12 en hoger) werd voornamelijk gedreven door een meer conservatieve risicoweging van de hypothecaire leningen alsook door de herziening van de modellen gebruikt voor leningen aan KMO's.

Gestandaardiseerde benadering

Fortis Bank past ook de gestandaardiseerde benadering of de zogenaamde 'Unrated Standardised Approach' (USTA) toe voor rechtspersonen of bedrijfsonderdelen, onder andere deze die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen'.

De entiteiten die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen' zijn rechtspersonen of bedrijfsonderdelen die worden aangemerkt als niet-materieel op grond van de daarvoor door Fortis Bank gedefinieerde criteria of processen. Permanente uitzonderingen blijven bestaan zolang wordt voldaan aan de criteria voor niet-materialiteit.

De onderstaande grafiek geeft informatie over de blootstelling aan de zakelijke kredietportefeuille gewaardeerd op basis van de gestandaardiseerde benadering en uitgesplitst naar risicoweging.

Uitsplitsing blootstelling aan zakelijke kredieten (*) volgens weging in de gestandaardiseerde benadering

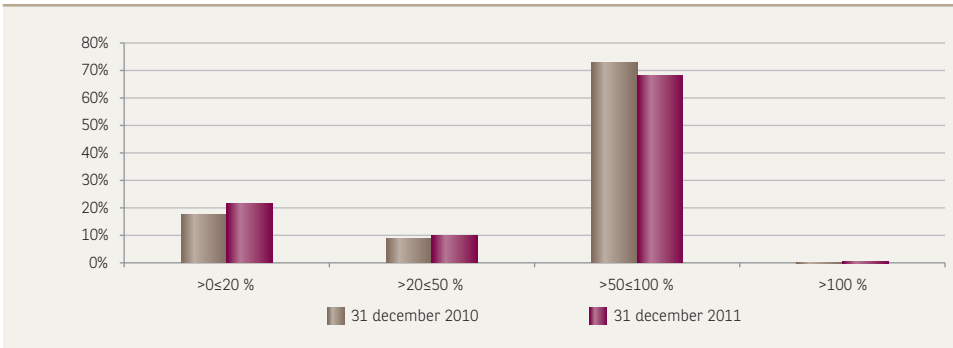

(*) De in bovenstaande grafiek weergegeven zakelijke kredietportefeuille betreft ondernemingen, centrale overheden en centrale banken en instellingen.

De totale blootstelling aan ondernemingen, risicogewogen via de gestandaardiseerde benadering, steeg met 35%. Het businesssegment Corporate and Transaction Banking Europe (CTBE) leverde de belangrijkste bijdrage aan deze evolutie.

4.d.1.7 Leningen met achterstallige aflossingen, met of zonder bijzondere waardevermindering, en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden

De volgende tabel toont de boekwaarde van de financiële activa waarop aflossingen achterstallig zijn maar waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden (gerangschikt naar de datum waarop de achterstalligheid is ontstaan), activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden. De getoonde bedragen zijn niet gecorrigeerd voor voorzieningen op portefeuillebasis.

										31 december 2011
	Vervaldag van achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan									
In miljoenen euro's	Totaal	< 90 dagen	Tussen 90 dagen en 180 dagen	Tussen 180 dagen en 1 jaar	Meer dan 1 jaar	Activa en verbintenissen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, gedekt door een voorziening	Totaal leningen en verbintenissen	Verkregen garanties op achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	Verkregen garanties op leningen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan
Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (excl. niet-vastrentende effecten)									
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)						13	13		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	203	203				382	585	132	88
Leningen aan en vorderingen op klanten	2.924	2.708	150	65	2	3.458	6.382	1.793	2.296
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden						44	44		
Totaal dubieuze en achterstallige vorderingen, na aftrek van individuele bijzondere waardeverminderingen	**3.127**	**2.911**	**150**	**65**	**2**	**3.897**	**7.024**	**1.925**	**2.383**
Verstrekte financieringsverbintenissen						284	284		102
Verstrekte financiële garanties						184	184		120
Totaal dubieuze, niet in de balans opgenomen verbintenissen, na aftrek van voorzieningen						**468**	**468**		**222**
TOTALE BLOOTSTELLING	3.127	2.911	150	65	2	4.364	7.492	1.925	2.605

										31 december 2010
	Vervaldag van achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan									
In miljoenen euro's	Totaal	< 90 dagen	Tussen 90 dagen en 180 dagen	Tussen 180 dagen en 1 jaar	Meer dan 1 jaar	Activa en verbintenissen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, gedekt door een voorziening	Totaal leningen en verbintenissen	Verkregen garanties op achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	Verkregen garanties op leningen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan
Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (excl. niet-vastrentende effecten)									
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)						29	29		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	134	134				310	445	105	267
Leningen aan en vorderingen op klanten	3.146	3.140	7			3.644	6.791	2.180	2.596
Totaal dubieuze en achterstallige vorderingen, na aftrek van individuele bijzondere waardeverminderingen	**3.281**	**3.274**	**7**			**3.983**	**7.264**	**2.285**	**2.863**
Verstrekte financieringsverbintenissen						361	361		123
Verstrekte financiële garanties						388	388		335
Totaal dubieuze, niet in de balans opgenomen verbintenissen, na aftrek van voorzieningen						**749**	**749**		**458**
TOTALE BLOOTSTELLING	3.281	3.274	7			4.733	8.014	2.285	3.321

4.d.2 Tegenpartijrisico

Fortis Bank is blootgesteld aan een tegenpartijrisico uit hoofde van haar kapitaalmarkt- en ALM & Treasury transacties. Dit risico wordt beheerd door de veelvuldige toepassing van standaard close-out salderings- en zekerheidsovereenkomsten en met behulp van een dynamisch afdekkingsbeleid en houdt rekening met de wijziging van de waarde van dit risico in de waardebepaling van onderhandse financiële instrumenten door middel van een proces van kredietwaardeaanpassingen.

Salderingsovereenkomsten

Saldering wordt gebruikt door de Bank om het tegenpartijkredietrisico gebonden aan de handel in afgeleide financiële instrumenten te beperken. De belangrijkste salderingswijze is de saldering via liquidatie die toelaat om, als de tegenpartij in gebreke blijft, alle posities te sluiten tegen de huidige marktwaarde. Alle positieve en negatieve bedragen worden opgeteld om een te ontvangen van of te betalen aan de tegenpartij (netto) bedrag te verkrijgen. Het saldo ('close out netting') kan onderworpen zijn aan een garantie ('zekerheidstelling') toegekend als onderpand in cash, effecten of deposito's.

De Bank past ook saldering toe in het geval van valutavereffeningen om het tegenpartijkredietrisico te beperken. Dit komt overeen met de saldering van alle betalingen en ontvangsten tussen de Bank en een tegenpartij in dezelfde munt op dezelfde dag. Deze saldering leidt tot een te betalen bedrag (voor elke munt) door de Bank of door de tegenpartij.

Deze transacties worden verwerkt in overeenstemming met de bilaterale en multilaterale overeenkomsten die de algemene principes van het nationale en internationale kader respecteren. De voornaamste vormen van bilaterale overeenkomsten zijn deze uitgevaardigd door de Nationale Bank van België en op internationaal vlak door de International Swaps and Derivatives Association (ISDA).

Waardering van het tegenpartijrisico

Het risico van wanbetaling ('Exposure at default' - EAD) voor het tegenpartijrisico wordt gemeten door het gebruik van een intern model en wordt daarna opgenomen in het kredietrisico-evaluatiesysteem. Dit instrument wordt regelmatig bijgewerkt. Het is gebaseerd op 'Monte Carlo'-simulaties die de mogelijke veranderingen in de risicoposities beoordelen. De gebruikte stochastische processen zijn gevoelig voor parameters zoals volatiliteit en correlatie en worden geijkt op basis van historische marktgegevens. Potentiële toekomstige risicoposities uit hoofde van het tegenpartijrisico worden berekend met behulp van een intern model ('ValRisk') waarmee duizenden mogelijke markttrendscenario's gesimuleerd kunnen worden en transacties die met elke tegenpartij zijn uitgevoerd gewaardeerd kunnen worden op verschillende toekomstige tijdstippen (van één dag tot meer dan 30 jaar voor transacties met de langste levensduur). Waardeveranderingen worden berekend tot het einde van de looptijd van de betreffende transacties.

Bij het berekenen van de volledige risicoblootstelling houdt het systeem rekening met de juridische contracten gelinkt aan elke transactie en tegenpartij zoals salderings- en 'margin call'-overeenkomsten.

Tegenpartijkredietrisicoposities worden gekenmerkt door een sterke evolutie van de variabiliteit als gevolg van voortdurende veranderingen in de marktparameters die van invloed zijn op de waarde van de onderliggende transactie. Het is daarom belangrijk om niet alleen de huidige waarde van de transactie te controleren maar ook mogelijke toekomstige veranderingen te beoordelen.

Voor de prudentieel vereiste berekeningen gebruikt Fortis Bank geen VaR die is berekend met het hierboven beschreven interne model omdat de NBB de toepassing van dit model nog niet heeft goedgekeurd. Een verzoek tot uitbreiding van de Valrisk-perimeter tot Fortis Bank is ingediend bij de NBB. Een beslissing wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2012.

Omkadering en opvolging van het tegenpartijrisico

De potentiële toekomstige risicoposities berekend door ValRisk worden dagelijks vergeleken met de limieten per tegenpartij. Bovendien kan ValRisk nieuwe transacties simuleren en hun impact op het tegenpartijrisico op de portefeuille meten. ValRisk is daarom een belangrijk onderdeel in het risico-goedkeuringsproces. De volgende comités (in oplopende volgorde van bevoegdheid): het Regional Credit Committee, het Global Credit Committee en het General Management Credit Commitee leggen de limieten vast op grond van hun bevoegdheid.

Kredietwaardeaanpassingen voor onderhands verhandelde financiële instrumenten

De waardering van onderhandse verhandelde financiële activiteiten uitgevoerd door Fortis Bank als onderdeel van haar handelsactiviteiten (Fixed Income, Global Equity & Commodity derivatves) bevat kredietwaardeaanpassingen. Een kredietwaardeaanpassing (of CVA 'Credit Value Adjustment') is een aanpassing aan de waarde van het handelsboek voor het tegenpartijrisico. Deze correctie weerspiegelt de verwachte daling van de reële waarde van een risicopositie op een tegenpartij als gevolg van de positieve waarde van het contract, de kans op wanbetaling, de verandering van de kredietkwaliteit en het geschatte realisatiepercentage.

Dynamisch beheer van het tegenpartijrisico

De kredietwaardeaanpassing is afhankelijk van de verandering in de bestaande risicopositie en van de verandering in het kredietrisiconiveau van de tegenpartij die gekoppeld is aan de veranderingen in de spreads voor credit default swaps (CDS) die worden gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Voor klanten van Corporate en Investment Banking (CIB) is de CVA afhankelijk van veranderingen in de bestaande risicopositie en in de prijzen die worden verstrekt voor het kredietrisico op de tegenpartij evenals van het globale realisatiepercentage, welke met name tot uiting kunnen komen in de veranderingen in de spreads voor credit default swaps (CDS'en) die worden gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Voor klanten van Corporate & Public Banking Belgium (CPBB) is de CVA afhankelijk van veranderingen in de bestaande risicopositie en de interne rating en van het globale realisatiepercentage dat wordt gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Om het risico dat veroorzaakt wordt door een verslechtering van de inherente kredietkwaliteit van een portefeuille met financiële instrumenten te verminderen kan Fortis Bank gebruik maken van een dynamische afdekkingsstrategie op basis van de aankoop van marktinstrumenten zoals kredietderivaten.

4.d.3 Effectisering

Effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument gecreëerd wordt dat gedekt wordt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheken) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens verkocht worden aan beleggers.

Eigen effectisering (originator volgens Basel II)

Om de ontwikkeling van de business te ondersteunen en tegelijkertijd te voldoen aan de kapitaalvereisten van de toezichthouders heeft Fortis Bank diverse effectiseringsprogramma's uitgegeven. Effectisering van eigen activa kan, afhankelijk van de vereisten, zorgen voor langetermijnfinanciering of voor liquiditeit of worden gebruikt als een instrument voor kapitaalbeheer. De betreffende effectiseringsinstrumenten worden volledig geconsolideerd en dientengevolge worden de geëffectiseerde activa in de geconsolideerde jaarrekening op de balans verantwoord.

Fortis Bank heeft tevens het special purpose vehicle genaamd Bass Master Issuer NV/SA opgericht om woonkredieten die oorspronkelijk zijn verstrekt door Fortis Bank te effectiseren en heeft de SPV Esmee Master Issuer NV/SA in het leven geroepen voor het effectiseren van leningen die oorspronkelijk door Fortis Bank zijn verstrekt aan zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. De blootstelling aan Bass Master Issuer NV/SA en Esmee Issuer NV/SA worden niet in de onderstaande tabel opgenomen omdat de effecten uitgegeven onder deze programma's nog niet werden verkocht aan derde partijen en daarom als niet-efficiënt worden beschouwd onder Basel 2.5. Nadere informatie over beide effectiseringstransacties is opgenomen in het hoofdstuk 'Overige informatie' van de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank.

Effectisering als sponsor ten behoeve van klanten

In 2011 werd effectisering toegepast als financieringsalternatief voor de klanten van Fortis Bank. In het bijzonder bood financiering via Scaldis Capital Limited ('Scaldis'), een Asset Backed Commercial Paper (ABCP)-entiteit die gesponsord wordt door Fortis Bank, de zakelijke en institutionele klanten van Fortis Bank een alternatief middel om financiering aan te trekken via de kapitaalmarkt. Per 31 december 2011 bedroeg de totale nominale waarde van het door Scaldis uitgegeven commercial paper USD 6,23 miljard (of EUR 4,81 miljard). De opbrengst van het uitgegeven commercial paper is geïnvesteerd in USD 3,55 miljard (of EUR 2,74 miljard) aan beleenbare effecten met een hoge rating en USD 1,88 miljard (of EUR 1,45 miljard) aan beleenbare financiële activa van klanten van Fortis Bank en van Fortis Bank zelf en USD 0,79 miljard (of EUR 0,61 miljard) in cash en deposito's.

Door Scaldis gekochte beleenbare activa worden zodanig gestructureerd dat deze in aanmerking komen voor een rating van A-1+/F1+/P1. Het gehele jaar 2011 had het door Scaldis uitgegeven commercial paper de hoogste korte termijn rating van Standard & Poor's, Moody's en Fitch Ratings: A-1+/ F1+/P1.

Effectisering als investeerder

Fortis Bank heeft geïnvesteerd in een grote variëteit aan ABS/MBS (asset-backed securities/mortgage-backed securities), met een duidelijke focus op spreiding binnen een uitgifte, diversificatie naar activatype en geografische spreiding. Deze posities omvatten onder meer European Prime RBMS'en, Amerikaanse studieleningen, creditcards, commerciële MBS'en, CLO's, consumenten-ABS'en, leningen aan kleine en middelgrote bedrijven en kleine bedrijfsleningen aan in de VS uitgegeven RMBS'en. Aflossingen op deze activa worden niet langer herbelegd in de ABS/MBS-portefeuille.

De gestructureerde kredieten van Fortis Bank bestaan overwegend uit effecten met een investment grade rating (94% van de portefeuille heeft een investment grade rating). Het kredietrisico voor Fortis Bank dat voortvloeit uit de hiervoor genoemde transacties per jaareinde 2011 en de toegepaste waarderingsmethoden zijn beschreven in noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de activiteiten van Fortis Bank op elk van deze terreinen:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Rol van Fortis Bank		
Uitgever		639
Sponsor	4.916	5.340
Investeerder	17.066	25.478
TOTALE BLOOTSTELLING	21.982	31.457

Risicobeheer bij effectisering

De effectiseringstransacties die door Fortis Bank voor klanten worden uitgevoerd zijn uiterst technisch en specifiek van aard. Hiervoor wordt dan ook een specifiek risicobeheersingssysteem toegepast:

- onafhankelijke analyse en bewaking door gespecialiseerde teams binnen de Risico-afdeling;
- specifieke processen (met specifieke comités, goedkeuringsprocedures, krediet- en ratingbeleid) om een consistente specifiek op dit doel aangepaste benadering te waarborgen.

4.e Marktrisico

4.e.1 Marktrisico in verband met handelsactiviteiten

4.e.1.1 Inleiding

Het marktrisico is voornamelijk het gevolg van handelsactiviteiten uitgevoerd door Fixed Income en Equity teams binnen Corporate Investment Banking en omvat verschillende, als volgt gedefinieerde, risicofactoren:

- Het renterisico, dat wil zeggen het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van veranderingen in de marktrente
- het valutarisico, dat wil zeggen het risico van een verandering in de waarde van een instrument door veranderingen in de koersen van vreemde valuta's
- het aandelenrisico, dat voortkomt uit veranderingen in de marktprijzen en de volatiliteit van aandelen en veranderingen in marktprijzen van aandelenindices
- het grondstoffenrisico, dat voortkomt uit fluctuaties in de marktprijzen en de volatiliteit van grondstoffen en veranderingen in de prijzen van grondstoffenindices
- het 'credit spread'-risico, dat voortkomt uit veranderingen in de kredietwaardigheid van een emittent en o.a. tot uiting komt in een wijziging van de kosten bij het kopen van bescherming ten aanzien van die emittent
- optionele producten omvatten van nature volatiliteits- en correlatierisico's, waarvan de parameters kunnen worden afgeleid van waarneembare prijzen van opties die worden verhandeld op een actieve markt.

4.e.1.2 Organisationele principes

Beheer

Het systeem voor het beheer van het marktrisico is erop gericht het marktrisico te volgen en te beheren en tegelijkertijd te waarborgen dat de beheersfuncties volledig onafhankelijk blijven van de business lines.

De controle van de marktrisico's is opgebouwd rond verschillende comités binnen Fortis Bank:

- het Capital Markets Risk Comité (CMRC) is het belangrijkste comité voor het beheer van risico's die verband houden met kapitaalmarktactiviteiten. Het comité is verantwoordelijk voor de coherente aanpak van problemen in verband met markt- en tegenpartijrisico. Het CMRC bepaalt de totale transactielimieten, legt de risicogoedkeuringsprocedures vast en kijkt de verliesrekeningen en hypothetische verliezen geschat op basis van stresstests na. Het comité komt tweemaandelijks bijeen (uitgezonderd tijdens de zomer) en wordt voorgezeten door ofwel de CEO of het hoofd van Corporate and Investment Banking (en lid van het uitvoerend comité)
- op het niveau van de business units komt het Valuation Review Committee (VRC) elke maand bijeen om de uitkomsten van de herziening van de marktparameters en eventuele aanpassingen van de reserves te beoordelen en goed te keuren. Het Valuation Review Committee treedt tevens op als scheidsrechter bij eventuele meningsverschillen tussen de business en de controlefuncties. Het comité staat onder het voorzitterschap van de Head of Trading en bestaat onder meer uit vertegenwoordigers van Trading, Risk-IM (Investments & Markets), Valuation en Risk Control en Finance.

Risicobewaking en vaststellen en bewaken van limieten

De Groep gebruikt een geïntegreerd systeem genaamd Market Risk eXplorer (MRX) voor de dagelijkse opvolging van handelsposities en het beheer van VaR berekeningen. MRX houdt niet alleen de VaR bij maar ook de gedetailleerde posities en gevoeligheid aan marktparameters waarbij gelijktijdig meerdere criteria worden gehanteerd (valuta's, product, tegenpartij, etc.) MRX is tevens zodanig geconfigureerd dat het systeem handelslimieten, reserves en stresstests kan bevatten. Het systeem is al ingezet binnen Fortis Bank en bestond naast de vroegere toepassing Market Risk MrMa tot eind juni. Vanaf 1 juli 2011 werd de uitbreiding van MRX tot de Fortis Bank perimeter goedgekeurd door de toezichthouders (ACP en NBB).

De verantwoordelijkheid van Risk-IM m.b.t. het beheren van marktrisico's is het afbakenen, bewaken en analyseren van sensitiviteiten en risicofactoren en het meten en beheren van de Value at Risk (VaR) als algemene indicator voor potentiële verliezen. Risk-IM garandeert dat elke businessactiviteit voldoet aan de limieten goedgekeurd door de verschillende comités. In dit opzicht neemt Risk-IM ook deel aan de goedkeuring van de nieuwe activiteiten en grote transacties, past het de BNP Paribas positie-waarderingsmodellen toe, keurt deze ook goed en voert een maandelijks nazicht uit van de marktparameters (MAP review) in samenwerking met Valuation and Risk Control.

De verantwoordelijkheid voor het vaststellen en het bewaken van de limieten is toegekend aan twee niveaus. Deze zijn het CMRC (onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van CMRC) en de Métier (onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de business line). Limieten kunnen zowel tijdelijk als permanent gewijzigd worden in overeenstemming met het niveau van delegatie en de geldende procedures.

Rapportering en informatie verstrekt aan het Uitvoerend bestuur

Risk-IM brengt verslag uit aan het uitvoerend bestuur en het senior management van de business lines door middel van verschillende risicoanalyses en rapporten over haar risicoanalyses (limieten, bewaken van VaR, risicoanalyse...). Het Global Risk Analysis and Reporting team is verantwoordelijk voor het opstellen/verspreiden van de voornaamste globale risicorapporten.

De volgende risicorapporten worden op regelmatige basis opgesteld:

- wekelijkse rapportages met de belangrijkste posities voor de hoofden van de business. Deze rapportages bevatten een samenvatting van alle posities naast punten die een speciale aandacht vereisen
- CMRC ondersteunende documenten die worden gebruikt als basis voor overleg tijdens CMRC-vergaderingen
- maandelijkse risicoboordtabellen betreffende het markt- en tegenpartijrisico van Capital Markets
- trimestriële risicoboordtabellen betreffende de belangrijkste markt-, krediet-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's waarop Risk-Capital Markets, CIB Other en Treasury zich richten.

4.e.1.3 Waarderingscontrole

De financiële instrumenten die onderdeel zijn van de prudentiele handelsportefeuille worden gewaardeerd en gerapporteerd, in overeenstemming met IAS39, tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Maar er bestaan ook producten in het bankboek die tegen reële waarde gerapporteerd worden.

De waarderingscontrole werd versterkt dankzij het Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering dat definieert hoe verantwoordelijkheden worden gescheiden alsook de creatie van de specifieke Valuation and Risk Control teams die het waarderingsproces en de controle op de resultatenrekening superviseren. Deze beleids- en bestuursregels zijn van toepassing op alle marktactiviteiten en wordt uitgebreid tot ALM & Treasury. Via het integratieproces heeft Fortis Bank geprofiteerd van de sinds 2007 ingevoerde verbeteringen op Groepsniveau op de waarderingscontrole van portefeuilles, bv. met de creatie van een 'Value and Risk Control team' en het ontwerp van een eigen Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering gebaseerd op de Groepsprincipes.

Naast dit charter worden de onderwerpen in verband met waarderingscontroles gedetailleerd in een specifiek beleid. Hieronder worden de belangrijkste processen toegelicht die samen de verantwoordelijkheid inzake waarderingscontrole vormen.

Controles voor de boekhoudkundige verwerking van transacties

Capital Markets Operations garandeert dat de weerspiegeling van de transactie in de officiële systemen overeenstemt met de contractuele voorwaarden van de transacties, behalve als er specifieke benaderingen zijn overeengekomen. In dit laatste geval controleren ze dat de benadering correct werd ingevoerd. Dit is niet van toepassing op de complexe deals waarvoor de eerstelijnscontroles zoals hierboven vermeld onder de verantwoordelijkheid vallen van Risk-IM.

Market parameter (MAP) review, ook gekend als Independent Price Verification (IPV)

Deze taak wordt gezamenlijk uitgevoerd door het Risk-IM departement en het Valuation and Risk Control departement (V&RC). Een uitgebreide en formele controle van alle marktparameters wordt op het einde van de maand uitgevoerd. De soorten parameters die gecontroleerd worden door V&RC zijn exact opgelijst. Deze zijn in wezen de parameters waarvoor een automatische controle ten opzichte van externe bronnen kan uitgevoerd worden, in het bijzonder voor prijzen van obligaties en de 'vanilla' parameters. Dit kan het gebruik van consensus prijs diensten omvatten. Risk-IM is belast met de controle van de meest complexe parameters. Risk-IM blijft ook de controle uitvoeren op de parameters waarvoor de controle nog niet officieel werd overgedragen aan V&RC.

Het resultaat van de toetsing van de marktparameters is een schatting van de waardeaanpassingen die gecommuniceerd worden aan Finance om verwerkt te worden in de officiële resultatenrekening nadat ze besproken zijn met de desbetreffende traders. De resultaten worden gecommuniceerd aan het Trading management tijdens de Valuation Review Committees waar de finale arbitrages worden gedaan. Meningsverschillen kunnen geëscaleerd worden naar het Group Product and Financial Control Committee (PFC).

De algemene principes van de toetsing van de marktparameters zijn beschreven in het Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering en in de gespecialiseerde algemene richtlijnen zoals de 'Global Marking and IPV Policy' en in de 'MAP' toetsingsprincipes.

Goedkeuring en toetsing van modellen

Voor alle soorten transacties die gemeenschappelijk zijn voor BNP Paribas en Fortis Bank, gebruikt Fortis Bank de modellen van BNP Paribas. In het geval Fortis Bank specifieke producten/activiteiten heeft die niet buiten Brussel gecontroleerd worden, dan moet Fortis Bank Risk-IM, in nauwe samenwerking met BNP Paribas Risk-IM, een officiële waarderingsmethodologie en reservebeleid definiëren. In dit geval is Fortis Bank Risk-IM ook verantwoordelijk voor de 'model/product'-mapping. Het volledige modelcontroleraamwerk van BNP Paribas moet garanderen dat het gebruik van de modellen voldoet aan de IAS/IFRS-standaarden met betrekking tot de waardering op basis van de reële waarde van financiële instrumenten.

Reserve en andere waardeaanpassingen

Risk-IM definieert en berekent reserves. Vanuit een boekhoudkundig standpunt zijn reserves een deel van de reële waardeaanpassingen.

Reserves dienen voornamelijk als dekking voor:

- het liquiditeitsrisico en de 'bid/offer spread'
- onzekerheden met betrekking tot model- of marktparameters
- een risicopremie die marktdeelnemers kunnen aanrekenen voor posities die niet afgedekt en gediversifieerd kunnen worden.

Alle reserves zijn verenigbaar met de voorzichtige waardering die door de toezichthouders vereist wordt. Sommige reserves kunnen echter niet in overeenstemming zijn met de boekhoudkundige principes zoals de boetes voor geconcentreerde posities. In dit geval zal de genomen reserve teruggedraaid moeten worden in de boekhouding.

Er bestaat een algemeen waardeaanpassingsbeleid. Reservemethodologieën zijn gedocumenteerd door Risk-IM voor elke productlijn en deze documentatie wordt regelmatig bijgewerkt. De analyse van wijzigingen in reserves worden gerapporteerd op de maandelijkse V&RC.

Reservemethodologieën worden regelmatig verbeterd en elke wijziging is een 'Valuation Model event'. Reserveverbeteringen worden in het algemeen gemotiveerd door de conclusies van een toetsing van een model of door de calibratie van marktinformatie tijdens het marktparametertoetsingsproces.

'Day one profit' en niveau's van reële waarde

Bepaalde transacties worden gewaardeerd op basis van niet-observeerbare parameters. Deze worden ook de 'Level 3 inputs' genoemd en de reële waarde die hieruit voortvloeit stemt overeen met niveau 3 in de reële-waardehiërarchie. IAS 39 vereist het uitstellen van de initiële resultaten op niet-observeerbare transacties want de initiële reële waarde moet afgestemd zijn op de transactieprijs.

Het beheer van dit 'Day one profit'-process berust bij Finance, Middle-Office, Risk-IM and Trading. Dit process omvat:

- het vastleggen van de regels die bepalen of een parameter of transactie waarneembaar is of niet en het documenteren van deze regels ('observability rules')
- het uitvoeren van de controle of een bepaalde transactie al dan niet observeerbaar is, in overeenstemming met de 'observability rules' wanneer de automatische screening niet mogelijk is of de automatische screening gevalideerd moet worden.

De impact op de resultatenrekening van de initieel uitgestelde winst of verlies wordt berekend door Middle-Office.

Bovenstaande regels betreffende de observeerbaarheid van transacties worden ook gebruikt voor de IFRS 7 reële-waarderapportering.

In 2011 heeft Fortis Bank geen transacties uitgevoerd waarop de 'day one profit' van toepassing is.

4.e.1.4 Marktrisicocontrole

Marktrisicocontrole is gebaseerd op de analyse van drie types indicatoren (marktrisicogevoeligheden, VaR en stresstesten) die erop gericht zijn om de volledige marktrisico-omvang te dekken.

Analyse van marktrisicogevoeligheden

Het marktrisico wordt eerst geanalyseerd door op systematische wijze de gevoeligheid van de portefeuille voor verschillende marktparameters te meten. De aldus verkregen informatie wordt gebruikt om tolerantiegrenzen vast te leggen m.b.t. de looptijden van posities en de uitoefenprijs voor opties. Deze gevoeligheidsanalyses worden uitgevoerd voor verschillende positietotalen en de uitkomsten hiervan worden vergeleken met marktlimieten.

Marktrisicocontrole in normale marktomstandigheden

Value at Risk (VaR)

VaR wordt berekend op basis van een intern model. Het maakt een schatting van de potentiële verliezen op de handelsportefeuille in normale marktomstandigheden, voor een handelsperiode van één dag op basis van de ontwikkelingen in de voorgaande 260 dagen met een betrouwbaarheid van 99%. Dit model werd goedgekeurd door de bankentoezichthouder en houdt rekening met alle gebruikelijke risicofactoren (rentevoeten, credit spreads, wisselkoersen, aandelenkoersen, grondstofprijzen en de ermee geassocieerde volatiliteiten) alsook met de correlatie tussen deze factoren om rekening te houden met het diversificatie-effect. Het houdt ook rekening met specifieke kredietrisico's.

De algoritmes, methodologieën en indicatorensets worden regelmatig herzien en verbeterd zodat er rekening wordt gehouden met de groeiende markt- en productcomplexiteit.

In december 2010 heeft Fortis Bank een aanvraag ingediend bij de Franse (ACP) en Belgische (NBB) toezichthouders voor de uitbreiding van de perimeter van het interne model van BNP Paribas naar de juridische entiteit Fortis Bank SA/NV.

De uitbreiding van de perimeter werd toegestaan en vanaf 1 juli 2011 wordt het marktrisico-onderdeel van het vereiste eigen vermogen van de handelsportefeuille van Fortis Bank gebaseerd op de VaR-cijfers bepaald door het interne model van BNP Paribas.

Historische VaR (10 dagen – 99%) in 2011

De onderstaande Values at Risk (VaR) cijfers zijn berekend met behulp van een intern model, waarvoor parameters worden gebruikt die overeenstemmen met de methode die door het Basel Comité wordt geadviseerd voor het bepalen van de geschatte Value at Risk ('Supplement to the Capital Accord to Incorporate Market Risks'). Deze zijn gebaseerd op een tijdshorizon van 10 dagen en een betrouwbaarheid van 99%.

In 2011 bedroeg de totale gemiddelde VaR over 10 dagen EUR 23,1 miljoen (met een minimum van EUR 9,4 miljoen en een maximum van EUR 56,6 miljoen), inclusief een salderingseffect van EUR (9,2) miljoen doordat verschillende soorten risico elkaar compenseerden. Deze bedragen kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	Boekjaar 2011				Boekjaar 2010			
Type risico	**Gemiddeld**	**Minimum**	**Maximum**	**Eind van het jaar**	**Gemiddeld**	**Minimum**	**Maximum**	**Eind van het jaar**
Renterisico	19,2	6,7	57,9	9,8	27,4	10,3	44,3	29,2
Kredietrisico	6,5	2,7	9,5	6,4				
Wisselkoersrisico	2,3	0,5	7,1	2,8	4,4	0,7	10,7	4,1
Prijsrisico aandelen	4,3	0,4	15,6	2,0	10,9	5,1	29,2	6,5
Prijsrisico grondstoffen					1,6	0,7	6,3	1,2
Effect van saldering	*(9,2)*	*(0,9)*	*(33,5)*	*(9,2)*	*(12,0)*	*(1,4)*	*(28,8)*	*(3,1)*
TOTAAL RISICOWAARDE	23,1	9,4	56,6	11,8	32,3	15,4	61,7	37,9

Risicoblootstelling in 2011

Historische VaR (1dag, 99%) in 2011

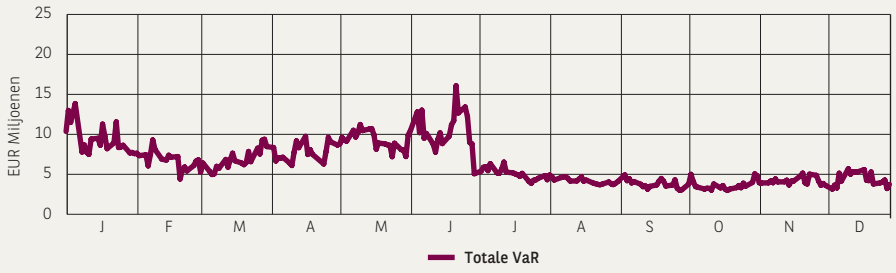

De VaR is significant gedaald na de vermindering van de blootstelling en de migratie naar het interne model van BNP Paribas, dat nu de kredietrisicocomponent (niet goedgekeurd door de Belgische toezichthouder in het interne model van Fortis Bank) en eveneens de globale portefeuille voor 'Strips and Credit Flow trading' omvat. In de tweede helft van het jaar werden de posities klein gehouden gezien de onrust op de markt, wat leidt tot lage VaR-cijfers.

Risk-IM test constant de nauwkeurigheid van zijn intern model via verschillende technieken, zoals een regelmatige vergelijking over een langetermijnhorizon tussen de actuele dagelijkse verliezen op capital market transacties en de 1-dag VaR. Een betrouwbaarheidsniveau van 99% betekent dat de Bank, in theorie, geen dagelijkse verliezen zou mogen lijden die hoger zijn dan de VaR gedurende meer dan twee of drie dagen per jaar.

In 2011 waren de dagelijkse verliezen slechts in een geval hoger dan de VaR. Dit betekent dat een vermenigvuldigingsfactor van minimum drie voor de eerste twee kwartalen (minimale vermenigvuldigingsfactor voor het intern model van Fortis Bank) en van minimum vier voor de laatste twee kwartalen (minimale vermenigvuldigingsfactor voor het intern model van BNP Paribas) werd toegepast voor de 10 dagen VaR in de RegCap-berekeningsformule. Tijdens de eerste twee kwartalen was de back testing een hypothetische back testing voor Fortis Bank (op basis van het Fortis Bank intern model, d.w.z een back testing waarbij de theoretische veranderingen in de marktwaarde van een bevroren portefeuille op het einde van de dag werden vergeleken met de VaR). Voor de laatste twee kwartalen werd een echte back testing toegepast (BNP Paribas intern model), d.w.z. een back testing met de geobserveerde winst of verlies van de volgende dag die dus intraday aanpassingen, fees en commissies bevat.

In Europa zijn Basel richtlijnen ingevoerd via de Capital Requirement Directive (CRD). De CRD is opgesteld en toegepast door de EU Commissie en is vervolgens omgezet door de nationale toezichthouders naar hun eigen jurisdictie.

De CRD III (Basel 2.5) bestaat uit een herziening van het marktrisicokader (Stressed VaR, IRC, CRM en effectisering). Basel 2.5 draagt bij aan de eigen vermogensvereisten vanaf 31 december 2011.

Historische Stressed VaR (10 dagen, 99%) in het vierde kwartaal van 2011

Een Stressed VaR (SVaR) wordt berekend om te voldoen aan de Basel 2.5 vereisten. Deze is gekalibreerd op een vaste periode tijdens de crisis en wordt berekend om een minimumniveau van de VaR aan te houden. Een periode van 12 maanden (Q1-Q4 2008) wordt beschouwd als referentieperiode voor de kalibratie van de Stressed VaR. Deze keuze moet jaarlijkse herzien worden en werd gemotiveerd door de extreme ernst van de marktonrusten tijdens 2008. Deze methode wordt toegepast bovenop de VaR met de bedoeling om het 'korte geheugen' van de VaR te corrigeren en het Specifiek Risico te versterken.

In het vierde kwartaal van 2011, was de totaal gemiddelde SVaR over 10 dagen EUR 23,3 miljoen (met een minimum van EUR 16,3 miljoen en een maximum van EUR 35,2 miljoen) nadat er rekening werd gehouden met een salderingseffect van EUR (13,4) miljoen tussen de verschillende soorten risico's.

	4de kwartaal 2011			
Type risico	**Gemiddeld**	**Minimum**	**Maximum**	**Boekjaar 2010**
Renterisico	14,2	10,3	24,9	14,3
Kredietrisico	16,5	6,7	27,8	18,4
Wisselkoersrisico	2,9	1,3	10,8	2,7
Eigen vermogenrisico	3,1	0,8	12,4	4,7
Prijsrisico grondstoffen				
Effect van saldering	*(13,4)*	*(2,8)*	*(40,7)*	*(17,0)*
TOTAAL RISICOWAARDE	**23,3**	**16,3**	**35,2**	**23,1**

Historiek van het incrementele risicokapitaal (IRC) in het vierde kwartaal van 2011

De 'Incremental Risk Capital (IRC)'-benadering meet, met een betrouwbaarheidinterval van 99.9%, verliezen als gevolg van wanbetaling en ratingwijzigingen over een kapitaalshorizon van een jaar, uitgaande van een constant risiconiveau op deze horizon. De benadering om de incrementele wanbetaling en migratierisico's vast te leggen dekt alle posities onderworpen aan een kapitaalvereiste voor het specifieke renterisico met inbegrip van alle staatsobligaties, maar met uitzondering van securitisatieposities en 'nde-to-default' kredietderivaten.

Dit model wordt momenteel gebruikt in het risicomanagementproces en een verzoek voor homologatie werd ingediend bij de ACP en NBB in 2011. Het verzoek werd goedgekeurd.

De berekening van de IRC is gebaseerd op de veronderstelling van een constant risiconiveau over een kapitaalshorizon van een jaar. Dit betekent dat de handelsposities of sets van posities geherbalanceerd kunnen worden tijdens de kapitaalshorizon van een jaar op een wijze die het initiële risiconiveau behoudt, gemeten door de VaR of door blootstelling van het profiel aan kredietratings en concentratie. Deze frequentie van de herbalancering noemt men de liquiditeitshorizon.

Het model is opgebouwd rond een op een rating gebaseerde simulatie voor elke debiteur, die zowel het risico van wanbetaling als het risico van ratingwijziging dekt. De afhankelijkheid onder de debiteuren is gebaseerd op een multi-factor rendementsmodel. De waardering van de portefeuilles gebeurt in elk gesimuleerd scenario. Het model gebruikt een constante liquiditeitshorizon van een jaar.

Het model werd intern gevalideerd door een onafhankelijke eenheid. Het nazicht bestond uit het controleren van de consistentie van de voorgestelde methodologieën, de reikwijdte van de risicofactoren en de samenhang tussen de kalibratie van modelparameters en hun gebruik tijdens de simulaties met een verdere focus op de productie en op de definitie van de perimeter.

In het vierde kwartaal van 2011 is de totaal gemiddelde IRC EUR 58 miljoen (met een minimum van EUR 24 miljoen en een maximum van EUR 92 miljoen).

	4de kwartaal 2011			
Type risico	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Boekjaar 2010
TOTAAL IRC	57,76	23,65	92,41	47,53

Uitgebreide risicomaatregel (Correlatieportefeuille)
De uitgebreide risicomaatregel (CRM) is een last voor de gestructureerde kredietcorrelatieproducten in de handelsboeken. Naar aanleiding van de 'de-risking' zoals bepaald in het Industrieel Plan is de uitgebreide Risk Measure (CRM) niet van toepassing voor Fortis Bank.

Effectiseringsposities in het handelsboek (niet in de correlatieportefeuille)
Naar aanleiding van de 'de-risking' zoals bepaald in het Industrieel Plan is de bijkomende last voor hereffectiseringen niet van toepassing voor Fortis Bank.

Meting bij extreme marktomstandigheden

Om een inschatting te maken van potentiële variaties in de waarde van de handelsportefeuille bij extreme marktomstandigheden worden stresstesten gesimuleerd.

Extreme marktomstandigheden kenmerken zich door een breukscenario, waarvoor de aannames worden beoordeeld op basis van de economische omstandigheden. De resultaten van de strestests worden verder uitgewerkt voor de verschillende niveaus van de activiteiten van Capital Markets. Omdat stresstesten tot doel hebben het management bewust te maken van de risico's (en de gevolgen voor de resultatenrekening) van deze extreme en abnormale ontwikkelingen, zijn 'vroegtijdige waarschuwingsindicatoren' ingebouwd om alle belanghebbenden in staat te stellen om:

- dezelfde werkwijze toe te passen volgens de risicobereidheid van de entiteiten
- gelijktijdig te worden gewaarschuwd
- oplossingsgerichte acties te ondernemen.

Als de uitkomsten van de stresstesten een overschrijding laten zien ten opzichte van de vroegtijdige waarschuwingsindicatoren is dit voor het management een reden om over te gaan tot actie. In overeenstemming met de groep maakt Fortis Bank eveneens gebruik van 15 wereldwijde macro-stresstestscenario's die alle marktactiviteiten bestrijken: vastrentend, valuta's, aandelenderivaten, grondstoffen en treasury. Deze scenario's worden om de twee maanden gepresenteerd aan en beoordeeld door het CMRC.

Risk kan tevens specifieke scenario's schetsen ten behoeve van de zorgvuldige beheersing van bepaalde soorten risico, met name de meer complexe risico's die een volledige herwaardering vereisen in plaats van een schatting op basis van gevoeligheidsindicatoren. De resultaten van deze stresstesten kunnen worden gepresenteerd aan de managers van de business lines en er kunnen limieten voor stresstesten worden vastgesteld.

4.e.2 Marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten

Het marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten omvat enerzijds het risico van verlies op aandelen en anderzijds de rente- en valutarisico's uit hoofde van de bancaire bemiddelingsactiviteiten. Alleen het aandelen- en valutarisico is opgenomen in de berekening van naar risico gewogen activa volgens Pijler 1. Het renterisico valt onder Pijler 2.

De rente- en valutarisico's in verband met bancaire bemiddelingsactiviteiten en beleggingen hebben voornamelijk betrekking op retail banking-activiteiten, de gespecialiseerde dochterbedrijven die zich bezighouden met de financiering en het beheer van spaartegoeden, de financieringsactiviteiten van CIB en de beleggingen van Fortis Bank. Deze risico's worden beheerd door de afdeling ALM-Treasury.

Op groepsniveau rapporteert ALM-Treasury rechtstreeks aan de groepsfuncties. Group ALM-Treasury heeft functionele zeggenschap over de ALM- en Treasury-medewerkers van elke dochteronderneming. Strategische beslissingen worden genomen door het Asset and Liability Committee (ALCO), dat toezicht houdt op de activiteiten van ALM-Treasury. Deze comités zijn opgezet op groepsniveau, per divisie en per operationele eenheid.

4.e.2.1 Aandelenrisico

Aandelenbelangen die door Fortis Bank worden aangehouden buiten het handelsboek zijn effecten die een achtergestelde restvordering verschaffen op de activa of inkomsten van de emittent of een vergelijkbare economische grondslag hebben. Hiertoe behoren:

- genoteerde en niet-genoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen
- opties die verbonden zijn aan converteerbare en verplicht converteerbare obligaties
- aandelenopties
- super-achtergestelde schuldbewijzen
- aangegane verplichtingen en hedges met betrekking tot aandelen
- belangen in bedrijven die worden verantwoord volgens de vermogensmutatiemethode.

Modelmatige berekening van het aandelenrisico

Volgens de Capital Requirement Directive moeten banken die de Interne Risicobenadering toepassen de aandelenbelangen in hun bankboek afzonderlijk behandelen. Fortis Bank past daarom de 'Simple Risk Weight'-benadering toe (behalve voor (i) aandelenbelangen die al werden aangehouden vóór 2008 of aandelenbelangen in niet-materiële entiteiten waarvoor de gestandaardiseerde benadering wordt toegepast en (ii) participaties die in mindering worden gebracht op het eigen vermogen).

De 'Simple Risk Weight'-benadering is gebaseerd op marktwaarnemingen over een lange periode en genereert afzonderlijke risicowegingen voor onverwachte verliezen:

- 190% van de waarde van de risicopositie voor belangen van private equity in voldoende gediversifieerde portefeuilles
- 290% van de waarde van de risicopositie voor aandelen die worden verhandeld op een beurs
- 370% voor de waarde van de risicopositie voor andere aandelen.

Daarnaast worden verwachte verliezen op aandelenposities in mindering gebracht op het eigen vermogen. Het model is goedgekeurd door de CBFA voor het meten van de solvabiliteitsvereiste voor het aandelenrisico in het kader van het Basel II goedkeuringsproces.

Blootstelling* aan aandelenrisico

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Simply risk weight' methode	**623**	**757**
190% gewogen	584	571
290% gewogen	5	5
370% gewogen	34	181
Standaardbenadering	**957**	**1.099**
TOTAAL	1.580	1.856

(*) reële waarde (op en buiten de balans)

4.e.2.2 Valutarisico (Pijler 1)

Berekening van de naar risico gewogen activa

Het valutarisico heeft betrekking op alle transacties, ongeacht of deze deel uitmaken van het handelsboek of niet. Dit risico wordt onder Basel I en Basel II op dezelfde manier behandeld.

Met uitzondering van de valutapositie van Fortis Bank België, die wordt berekend volgens het interne model van Fortis Bank dat is goedgekeurd door de CBFA, wordt de blootstelling aan valutarisico tegenwoordig bepaald volgens de gestandaardiseerde methode, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die de bankentoezichthouder biedt om hierbij alleen het operationele valutarisico in aanmerking te nemen.

De onderdelen van de groep berekenen hun nettopositie in elke valuta, met inbegrip van de euro. De nettopositie is gelijk aan de som van alle activaposten minus alle verplichtingen plus de posten buiten de balans (inclusief de netto valutatermijnpositie en het netto delta-equivalent van de valuta-optieportefeuille), minus structurele niet-vlottende activa (voor de lange termijn aangehouden aandelen, materiële vaste activa en immateriële activa). Deze posities worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers die geldt op de afsluitdatum en bij elkaar opgeteld, waaruit de totale netto open positie van Fortis Bank in elke valuta resulteert. Er is sprake van een netto longpositie in een bepaalde valuta wanneer de activa de verplichtingen overtreffen en een shortpositie wanneer de verplichtingen de activa overtreffen. Voor elke entiteit van de groep wordt de netto valutapositie in de relevante valuta (dat wil zeggen de rapporteringsvaluta) op zodanige wijze in evenwicht gebracht dat de som van de long posities gelijk is aan de som van de short posities.

Voor het berekenen van de solvabiliteitsvereiste voor het valutarisico gelden de volgende regels:

- voor gecompenseerde posities in valuta's van de lidstaten van het Europees Monetair Stelsel geldt een solvabiliteitsvereiste van 1,6% van de waarde van de gecompenseerde posities
- voor posities in nauw gecorreleerde valuta's geldt een solvabiliteitsvereiste van 4% van het gecompenseerde bedrag
- voor de overige posities, waaronder het saldo van de niet-gecompenseerde posities in de bovengenoemde valuta's, geldt een solvabiliteitsvereiste van 8% van het bedrag daarvan.

Valutarisico en afdekking van winsten gerealiseerd in buitenlandse valuta's

Het operationele valutarisico van Fortis Bank komt voort uit de nettowinst die wordt gerealiseerd in andere valuta's dan de euro. Het beleid van Fortis Bank is om maandelijks alle winsten in andere valuta's dan de euro af te dekken naar de euro. Winsten die lokaal worden gerealiseerd in een andere valuta dan de functionele valuta van die activiteit worden lokaal afgedekt. Nettowinsten die worden gegenereerd door buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen en posities die betrekking hebben op een bijzondere waardevermindering van de portefeuille worden centraal beheerd.

Valutarisico en afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

De valutapositie van Fortis Bank uit hoofde van investeringen in buitenlandse activiteiten ontstaat voornamelijk door de dotaties aan succursalen en door participaties uitgedrukt in vreemde valuta's.

Het beleid van Fortis Bank is over het algemeen om leningen af te sluiten in de valuta van de investering teneinde de investering te beschermen tegen valutarisico. Dergelijke leningen worden gedocumenteerd als een afdekking van een netto investering in buitenlandse activiteiten. Voor de meeste zwakke valuta's kan de investering echter ook gefinancierd worden door aankoop van de betreffende valuta.

4.e.2.3 Renterisico (Pijler 2)

Raamwerk voor renterisicobeheer

Het renterisico op de commerciële transacties van de retail banking-activiteiten, de gespecialiseerde financieringsbedrijven, de business lines binnen de divisies Investment Solutions die zich bezighouden met het beheer van spaartegoeden en de 'corporate banking'-divisies van CIB wordt centraal beheerd door ALM-Treasury via de bemiddelingsportefeuille voor klanten. Het renterisico op het eigen vermogen en de beleggingen van Fortis Bank wordt eveneens beheerd door ALM-Treasury via de bemiddelings- en beleggingsportefeuille.

Transacties die worden geïnitieerd door de diverse business lines van Fortis Bank worden overgedragen naar ALM-Treasury via interne contracten of via leningen en financieringen. ALM-Treasury is verantwoordelijk voor het beheren van het renterisico dat verbonden is aan deze transacties.

De belangrijkste besluiten met betrekking tot posities die voortkomen uit de bancaire bemiddelingsactiviteiten worden genomen tijdens de comitévergaderingen die elke maand of elk kwartaal worden gehouden. Deze vergaderingen worden bijgewoond door het management van de business line, ALM-Treasury, Finance en de afdeling Risk.

De vier belangrijkste bronnen van renterisico zijn:

- het renteherzieningsrisico, dat het gevolg is van een rente-mismatch tussen activa en verplichtingen (gebruikelijke mismatch)
- veranderingen in de vorm van de rentecurve (parallelle verschuiving, vervlakking of steiler worden van de curve)
- het basisrisico dat het gevolg is van de imperfecte correlatie tussen verschillende referentierentes (bijvoorbeeld swaptarieven en het rendement op staatsobligaties)
- optionaliteit: aan de activakant kunnen in bepaalde financiële instrumenten (verborgen of expliciete) opties besloten liggen die afhankelijk van de renteontwikkeling zullen worden uitgeoefend.

Meting van het renterisico

Fortis Bank meet, beheert en volgt het renterisico op in het bankboek aan de hand van de volgende indicatoren:

- duration van het eigen vermogen
- rentegevoeligheid van de reële waarde van het eigen vermogen
- Earnings at Risk (EaR).

Duration van het eigen vermogen - De duration is een maatstaf voor de gemiddelde looptijd van kasstromen uit een portefeuille bestaande uit activa of verplichtingen. De duration van het eigen vermogen is een toepassing van de durationanalyse waarmee de geconsolideerde rentegevoeligheid van Fortis Bank wordt gemeten en wordt berekend als het verschil tussen de actuele waarde van de toekomstige gewogen kasstromen uit de activa en actuele waarde van de toekomstige gewogen kasstromen uit de verplichtingen. De duration van het eigen vermogen is een algemene indicator voor de mismatch in durations tussen activa en verplichtingen.

Rentegevoeligheid van de reële waarde van het eigen vermogen - Bij deze methode worden stresstesten toegepast van +/- 100 basispunten op de reële waarde van een instrument of portefeuille.

Earnings at Risk – Voor de retail banking-activiteiten wordt het structurele renterisico ook gemeten op 'going concern' basis, aan de hand van een winstgevoeligheidsindicator. Door het bestaan van een gedeeltelijke of zelfs geen correlatie tussen de rente die wordt berekend aan klanten en de marktrente en de gevoeligheid van het volume als gevolg van gedragsopties, zorgt de rotatie van balansposten voor een structurele gevoeligheid van de baten voor veranderingen in de rentestand. Tot slot wordt voor producten met onderliggende gedragsopties een specifieke risico-indicator voor opties geanalyseerd om de hedgingstrategieën te optimaliseren.

De keuze van indicatoren en risicomodellen en het formuleren van indicatoren vallen onder de verantwoordelijkheid van onafhankelijke Product Control teams en gespecialiseerde teams van Risk. De resultaten van deze controles worden regelmatig gepresenteerd aan gespecialiseerde comités en worden eens per jaar voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Deze indicatoren worden systematisch gepresenteerd aan de ALM-comités en dienen als basis voor hedgingbeslissingen, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van het betreffende risico.

Risicolimieten

Voor de bemiddelingsportefeuilles voor klanten van het bankbedrijf geldt voor het totale renterisico van de retail bankingbedrijven een primaire limiet die is gebaseerd op de gevoeligheid van de baten voor veranderingen in de rente in de komende 12 maanden. De limiet is gebaseerd op regelmatig terugkerende baten ten einde de onzekerheid van toekomstige fluctuaties in de baten als gevolg van veranderingen in de rentestand te beheren. De gespecialiseerde financieringsbedrijven zijn blootgesteld aan een zeer laag renterisico, dankzij de centralisatie van de risico's op het niveau van ALM-Treasury. Het resterende risico wordt beheerd door technische renteverschil-limieten die worden opgevolgd door het ALM-comité van de betreffende business line.

Bij Fortis Bank wordt per entiteit een limiet vastgesteld voor de duration van het eigen vermogen. De duration van het eigen vermogen is de duration die moet worden toegeschreven aan het verschil tussen de waarde van de activa en de waarde van de verplichtingen om de totale balans ongevoelig te maken voor veranderingen in de rentestand. De duration van het eigen vermogen van Fortis Bank is positief. Dit betekent dat een stijging van de rente resulteert in een waardedaling voor Fortis Bank. Deze limiet wordt jaarlijks beoordeeld en goedgekeurd door het ALM-comité.

Gevoeligheid van de waarde van het bankboek

Omdat de portefeuilles met financiële instrumenten die het resultaat zijn van de bancaire activiteiten van Fortis Bank niet bedoeld zijn om verkocht te worden, worden ze niet beheerd op basis van hun reële waarde.

Bij de sensitiviteitsanalyse wordt rekening gehouden met alle toekomstige kasstromen uit lopende transacties op de verslagdatum, ongeacht de looptijd. Bij de berekening van de sensitiviteitsgegevens wordt rekening gehouden met de replicatieportefeuilles en modellen die worden gebruikt voor het genereren van theoretische looptijden, met name voor het eigen vermogen van Fortis Bank.

Uit de gevoeligheidsanalyse blijkt dat een plotse stijging of daling van de rentestand met één basispunt per 31 december 2011 zou leiden tot respectievelijk een stijging of een daling van de waarde van het bankboek van het bankbedrijf met ongeveer EUR 12.839 miljoen per 31 december 2011, vergeleken met EUR 11.256 miljoen per 31 december 2010.

Intrestgevoeligheid van de waarde van het bankboek

						31 december 2011
In duizenden euro's	minder dan 3 maanden	van 3 tot 12 maanden	van 1 jaar tot 3 jaar	van 3 tot 5 jaar	meer dan 5 jaar	TOTAAL
EUR	71	(883)	637	1.335	(12.907)	(11.747)
USD	(4)	(30)	(89)	(482)	(24)	(629)
GBP	(2)	(21)	(15)	(2)	(1)	(41)
Overige valuta	4	(12)	(57)	(97)	(260)	(422)
TOTAAL	69	(946)	476	754	(13.192)	(12.839)

						31 december 2010
In duizenden euro's	minder dan 3 maanden	van 3 tot 12 maanden	van 1 jaar tot 3 jaar	van 3 tot 5 jaar	meer dan 5 jaar	TOTAAL
EUR	(35)	(757)	(761)	2.315	(11.653)	(10.891)
USD	41	(12)	77	100	(297)	(91)
GBP	8	(62)	(20)	(59)	(2)	(135)
Overige valuta	3	(50)	(129)	139	(102)	(139)
TOTAAL	17	(881)	(833)	2.495	(12.054)	(11.256)

Afdekking van rente- en valutarisico's

De hedgerelaties die door Fortis Bank zijn aangegaan betreffen hoofdzakelijk rente- of valutahedges in de vorm van swaps, opties, termijncontracten of futures.

Afhankelijk van het doel van de hedge worden afgeleide financiële instrumenten die worden gebruikt voor hedgedoeleinden aangemerkt als reële-waardehedge, als cash flow hedge of als afdekking van een netto-investering in buitenlandse activiteiten. Elk hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

Algemeen renterisico

De strategie van Fortis Bank voor het beheer van het algemene renterisico is gebaseerd op een zorgvuldige bewaking van de gevoeligheid van de winst van Fortis Bank voor veranderingen in de rentestand. Op deze manier kan Fortis Bank bepalen hoe de verschillende risico's optimaal tegen elkaar kunnen afgewogen worden. Deze procedure vereist een buitengewoon zorgvuldige beoordeling van de risico's waaraan Fortis Bank is blootgesteld, zodat Fortis Bank de meest geschikte afdekkingsstrategie kan formuleren, rekening houdend met het effect van de saldering van verschillende soorten risico.

De afdekkingsstrategieën worden voor elke portefeuille en elke valuta afzonderlijk vastgesteld en geïmplementeerd.

De evolutie van de activa en verplichtingen van klanten (zonder reverse repos en repos) blijft erg stabiel tussen december 2010 en eind 2011. Als gevolg van het verschillende tempo in de productie van verplichtingen tegenover activa, zijn de structurele rentevoetindekkingen, die Fortis Bank heeft opgezet in 2011, gebaseerd op een ontlenersstrategie op basis van vaste rente. Deze omvatten derivaten die worden verwerkt als reële-waardeafdekkingen en staatsobligaties die gerapporteerd worden in de 'voor verkoop beschikbare' categorie.

Het renterisico wordt beperkt met behulp van diverse instrumenten. De belangrijkste zijn derivaten, met name renteswaps en opties. Renteswaps worden gebruikt voor het aanpassen van het lineaire risicoprofiel, dat hoofdzakelijk wordt bepaald door de langlopende activa en verplichtingen. Opties worden gebruikt voor de verlaging van het niet-lineaire risico, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door in klantcontracten besloten opties, zoals een rentevoetplafond of de mogelijkheid van vervroegde aflossing van hypothecaire leningen.

Structureel valutarisico

Valutahedges worden door de afdeling ALM aangegaan voor het afdekken van de investeringen van Fortis Bank in buitenlandse valuta's en de toekomstige inkomsten in buitenlandse valuta's. Elke hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

Er wordt een hedgerelatie aangegaan en gedocumenteerd voor investeringen die gefinancierd zijn met leningen in vreemde valuta's, zodat de invloed van veranderingen in wisselkoersen op symmetrische wijze kan worden vastgelegd en geen invloed heeft op de winst- en verliesrekening. Deze instrumenten worden aangemerkt als netto-investeringshedges.

Een vergelijkbare hedgerelatie wordt tot stand gebracht voor het afdekken van het valutarisico op de nettoactiva in vreemde valuta's van de succursalen en de geconsolideerde dochterondernemingen. Reële-waardehedges worden gebruikt om het valutarisico op aandelenbelangen in niet-geconsolideerde ondernemingen af te dekken. Er waren in 2011 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Afdekking van financiële instrumenten die zijn opgenomen op de balans (reële-waardehedge)

Reële-waardehedges voor renterisico's hebben betrekking op specifieke vastrentende activa of verplichtingen of op portefeuilles met vastrentende activa of verplichtingen. Er worden contracten aangegaan in derivaten om de gevoeligheid van de reële waarde van deze instrumenten voor veranderingen in de rentestand te verminderen. De geïdentificeerde activa betreffen hoofdzakelijk voor verkoop beschikbare effecten. Bij de afdekking van portefeuilles met financiële activa en verplichtingen gaat het om zowel hypotheken als uitgegeven leningen met een vaste rente, direct opvraagbare deposito's en leningen.

Om het afgedekte bedrag te bepalen wordt het uitstaande bedrag van de afgedekte post opgesplitst in looptijdsegmenten en wordt aan elk looptijdsegment een afzonderlijk bedrag toegerekend. De looptijdverdeling wordt bepaald op basis van de contractuele voorwaarden voor de transactie en de historische waarnemingen ten aanzien van het klantengedrag (aannames met betrekking tot vervroegde aflossing en geschatte wanbetalingspercentages). Er waren in 2011 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Voor elke hedgerelatie wordt de verwachte effectiviteit van de hedge gemeten door te verifiëren of voor elk looptijdsegment de reële waarde van de afgedekte posten groter is dan de reële waarde van de daarvoor aangewezen hedge-instrumenten.

De werkelijke effectiviteit wordt beoordeeld op een ex-post basis door ervoor te zorgen dat de maandelijkse verandering in de reële waarde (startend vanaf het begin van de maand) van het afgedekte item geen overafdekking aangeeft.

Cash Flow Hedge
Fortis Bank gebruikt afgeleide instrumenten voor het afdekken van fluctuaties in de baten en lasten uit activa en verplichtingen met een variabele rente als gevolg van renteveranderingen. Ook zeer waarschijnlijke toekomstige transacties worden afgedekt. De afgedekte posten worden opgesplitst in looptijdsegmenten per valuta en benchmarkrente. Na toepassing van een correctie voor aannames met betrekking tot vervroegde aflossing en geschatte wanbetalingspercentages gebruikt de groep derivaten om de risicopositie die door deze instrumenten met een variabele rente ontstaat geheel of gedeeltelijk af te dekken. De geïdentificeerde activa bestaan hoofdzakelijk uit 'voor verkoop beschikbare'-activa. De afdekkingen van portefeuilles van financiële activa en verplichtingen hebben betrekking op de leningen en deposito's , termijndeposito's en toekomstige leningen van de Bank.

In het per 31 december 2011 afgesloten boekjaar was er geen sprake van hedges voor verwachte transacties die niet langer in aanmerking kwamen voor hedge accounting omdat de betreffende toekomstige gebeurtenis niet langer zeer waarschijnlijk was.

4.f Operationeel risico

Raamwerk voor risicobeheer

Toezichtskader
Fortis Bank heeft ervoor gekozen om voor de hele bank gebruik te maken van één allesomvattend raamwerk voor het beheren van het operationele risico dat voldoet aan de Basel II criteria die zijn vastgelegd in de Advanced Measurement Approach ('AMA'). Dit raamwerk draagt bij tot een beter risicobeheer doordat hiermee het bewustzijn ten aanzien van operationele risico's wordt versterkt. Het waarborgt een effectieve meting en opvolging van het operationele risicoprofiel en zorgt ervoor dat wordt voldaan aan de eigenvermogensvereisten.

Belangrijke partijen en organisatie
Er is een effectieve risicobeheerstructuur ontwikkeld op basis van een model met drie verdedigingslinies, waarbij de businesses de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het beheren en beperking van operationele risico's. De tweede verdedigingslinie wordt gevormd door de risicobeheerfuncties. Zij hebben tot taak erop toe te zien dat het raamwerk voor het beheren van het operationele risicobeheer goed is verankerd, dat de operationele risico's die worden geconstateerd, beoordeeld, gemeten en beheerd een juiste afspiegeling geven van het risicoprofiel en dat wordt voldaan aan de eigenvermogensvereisten. De interne auditafdeling vertegenwoordigt de derde verdedigingslinie en ziet toe op de juiste implementatie van de risicostructuren en het risicobeleid.

De belangrijkste bestuursorganen op het gebied van operationeel risico en interne controle zijn de Internal Control Committees (ICC's).

Fortis Bank heeft vijf ICC's die elk worden voorgezeten door een lid van het Executive Committee. Daarnaast is er een ICC op het niveau van het Executive Committee.

Het ICC is verantwoordelijk voor het beheer van het permanente operationele controlekader en het beheren van de operationele en compliancerisico's. Operationele risico's en compliancerisico's omvatten het reputatierisico, frauderisico, financiële-verslaggevingsrisico, het belastingrisico, juridisch risico, risico van niet-naleving van wetten, regelgeving en beleid, operationele risico's in verband met mensen, processen en systemen en het externe klimaat en het bedrijfsrisico. De rol van de ICC's omvat onder meer:

- het ontwikkelen van een georganiseerde en wereldwijde visie op het permanente operationele controlekader en het beheren van operationele en compliancerisico's bij Fortis Bank NV/SA
- het analyseren van en het nemen van beslissingen over deze onderwerpen
- het opzetten van een waarschuwings- en escalatiesysteem voor waargenomen zwakheden
- het aantonen en documenteren van de betrokkenheid van de Executive Board en het Directiecomité bij het beheren van deze kwesties en de follow-up van de betreffende acties.

De doelstelling van het ICC is de businesses en functies in staat te stellen de belangrijkste operationele risico's, compliancerisico's en zwakheden van het permanente controlekader te signaleren, het belang van het daarvoor ontwikkelde actieplan te benadrukken en een overzicht te verschaffen van de status van de genomen maatregelen.

Een kader dat de vier vereiste elementen die zijn vereist voor een Advanced Measurement Approach (AMA) omvat:

- De eerste bouwsteen van het raamwerk voor het beheren van het operationele risico bestaat uit het verzamelen van verliescijfers. Informatie over operationele verliezen die zich voordoen binnen alle delen van de organisatie wordt systematisch opgeslagen in een centrale database

- Naast informatie uit deze interne database gebruikt Fortis Bank voor haar risicoanalyses verliesgegevens uit externe bronnen, zoals de database met operationele verliesgegevens die wordt bijgehouden door een consortium van banken waarin Fortis Bank deelneemt en openbare databases

- Een kernelement van het raamwerk bestaat uit risicoprognoses, die het risicoprofiel van Fortis Bank bepalen en als primaire input dienen voor de berekening van de eigenvermogensvereisten
  - Risico's worden beoordeeld door een combinatie van een bottom-up Risk Self Assessment (RSA) en een top-down scenarioanalyse. De Risk Self Assessment verschaft inzicht in de operationele risico's die nauw verband houden met de interne organisatie en controleomgeving. RSA's worden met een redelijke mate van gedetailleerdheid uitgevoerd binnen elke business en ondersteunende functie en resulteren in een beschrijving van de geconstateerde risico's, een analyse van de oorzaken van die risico's en een beschrijving en beoordeling van de controleomgeving. Tot slot wordt de resterende risicopositie gekwantificeerd
  - De top-down scenarioanalyse vult het operationele risicoprofiel aan met een analyse van de meer systematische operationele risico's die zich minder vaak voordoen maar wel veel impact hebben. Hierbij wordt gekeken naar de operationele risico's waaraan Fortis Bank is blootgesteld als gevolg van de aard van de activiteiten waarop zij zich richt en de bedrijfsmatige omstandigheden waaronder zij opereert. Scenarioanalyses vinden plaats op het hoogste bestuursniveau en worden voornamelijk gebaseerd op een analyse van externe verliesgegevens. In de scenariodocumentatie worden het soort risico, de kwaliteit van de controleomgeving en de kwantificering van de risicopositie uiteengezet

- Triggers voor operationeel risico (of Key Risk Indicators) worden opgevolgd om veranderingen te signaleren in het operationele risicoprofiel door interne oorzaken of omgevingsfactoren.

Berekening van de eigenvermogensvereisten

Fortis Bank maakt gebruik van de meeste geavanceerde methodes om – voor de belangrijke onderdelen van haar activiteiten - de eigenvermogensvereisten uit hoofde van het operationele risico te bepalen. Deze methodes voldoen aan de vereisten voor de Advanced Measurement Approach (AMA). Voor kleinere en niet-materiële onderdelen van de activiteiten wordt de Basic Indicator benadering toegepast.

Fusie met BNP Paribas

Het systeem voor het beheren van het operationele risico van BNP Paribas Groep is sterk vergelijkbaar met dat van Fortis Bank. Fortis Bank voldoet aan de vereisten voor de AMA en heeft een systeem opgezet waarmee verliesgegevens en prospectieve cijfers worden geanalyseerd. Op termijn zal het systeem van BNP Paribas Groep ook bij Fortis Bank en BGL BNP Paribas worden geïmplementeerd.

Beheersing en vermindering van operationele risico's

Fortis Bank hanteert diverse processen voor het beheren en het verminderen van operationele risico's. Aan de hand van risicobeoordelingen, analyses van verliesgegevens en de ontwikkeling van key risk indicators kunnen stappen worden ontwikkeld waarmee het beheren van operationele risico's verder kan worden verbeterd. Deze stappen hebben meestal betrekking op organisatorisch aspecten en processen. De centraal gecoördineerde technieken voor risicobeperking betreffen het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit, informatiebeveiliging, verzekeringen en een organisatiestructuur voor de besluitvorming over uitzonderlijke transacties (via de Exceptional Transactions Committees) en nieuwe activiteiten (via de New Activities Committees).

4.g Compliance- en reputatierisico

Compliancemissie

De algemene missie van Compliance bestaat uit het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de coherentie en effectiviteit van het permanente controlesysteem van Fortis Bank, de naleving van wet- en regelgeving bij de uitvoering van de diverse activiteiten en de bescherming van de reputatie van Fortis Bank door middel van i) adviezen, ii) toezicht en iii) onafhankelijke controles.

Compliance heeft, als tweede verdedigingslinie, een dubbele taak:

De eerste taak van Compliance bestaat uit het uitoefenen van toezicht op een effectieve beheersing van het compliancerisico. Dit behelst het formuleren van beleid, het geven van advies en het versterken van het bewustzijn onder medewerkers met betrekking tot de volgende belangrijke compliance-aspecten:

- financiële veiligheid: antiwitwaspraktijken, strijd tegen corruptie en financiering van terrorisme, financiële sancties en meldingen aan financiële onderzoeksinstanties
- bescherming van de belangen van de klanten: dit heeft betrekking op zowel de levering van producten en diensten aan klanten als belangenconflicten
- integriteit van medewerkers: hieronder vallen gedragscodes, geschenkenbeleid, belangenconflicten, beleid voor privétransacties
- marktmisbruik: marktintegriteit, belangenconflicten.

Compliance stelt het beleid vast en geeft bindende adviezen op deze terreinen. Adviezen van compliance kunnen worden geëscaleerd naar een hoger niveau, totdat een consensus wordt bereikt, om te komen tot een adequate oplossing voor het probleem.

De tweede taak van Compliance betreft het afbakenen van het algemene raamwerk voor permanente controle. 'Oversight of Operational Permanent Controls' (2OPC), dat deel uitmaakt van Compliance, draagt zorg voor het formuleren en coördineren van het algemene controleraamwerk.

Organisatie van Compliance

Zoals vereist door de Belgische regelgeving, is de compliancefunctie een onafhankelijke controlefunctie die rapporteert aan de Chief Executive Officer. De functie heeft rechtstreeks en onafhankelijk toegang tot het Audit, Risk en Compliance Committee van de Raad van Bestuur en is daar permanent uitgenodigd.

De functie maakt deel uit van een groepsbrede functie die wordt aangestuurd vanuit Parijs en die verantwoordelijk is voor het toezicht op alle compliancekwesties. Het hoofd Compliance van Fortis Bank heeft een sterke lijn naar het hoofd Compliance voor de groep, wat de lokale implementatie van het groepsbrede bedrijfsmodel waarborgt. De compliancefunctie binnen de groep is sinds 2004 continu gegroeid.

Fundamentele principes

Bij het beheren van compliance- en reputatierisico's wordt uitgegaan van de volgende fundamentele principes:

- individuele verantwoordelijkheid: iedereen is verantwoordelijk voor compliance en niet alleen de afdeling Compliance
- exhaustieve en allesomvattende benadering: de verantwoordelijkheid van Compliance strekt zich uit tot alle bankactiviteiten. Uit hoofde hiervan heeft Compliance onbeperkt toegang tot alle noodzakelijke informatie
- onafhankelijkheid: de medewerkers van Compliance voeren hun missie uit binnen een context die de onafhankelijkheid van hun denken en handelen waarborgt
- prioriteit van het groepsbeleid boven lokaal beleid, voor zover dit is toegestaan op grond van de lokale wetgeving.

4.h Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat Fortis Bank niet in staat zal zijn om te voldoen aan bestaande of toekomstige voorzienbare of niet voorzienbare liquiditeits- of dekkingsvereisten zonder dat dit ten koste gaat van reguliere transacties of haar financiële positie.

Het liquiditeits en herfinancieringsrisico wordt beheerd met behulp van een wereldwijd liquiditeitsbeleid dat is goedgekeurd door het Directiecomité van Fortis Bank. Dit beleid is gebaseerd op risicobeheersingsprincipes die zowel onder normale omstandigheden als tijdens een liquiditeitscrisis van toepassing zijn. Het liquiditeitsbeleid van Fortis Bank is volledig afgestemd op het liquiditeitsbeleid van BNP Paribas Groep. De liquiditeitspositie van Fortis Bank wordt beoordeeld op basis van interne standaarden en door toezichthouders voorgeschreven ratio's.

4.h.1 Beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico

Beleidsdoelstellingen

De doelstellingen van het beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico van Fortis Bank zijn (i) het waarborgen van een evenwichtige financieringsmix ter ondersteuning van de ontwikkelingsstrategie van Fortis Bank, (ii) waarborgen dat Fortis Bank altijd in staat zal zijn om haar verplichtingen tegenover klanten na te komen, (iii) voldoen aan de standaarden van de lokale toezichthouder op het bankwezen, (iv) de herfinancieringskosten zo laag mogelijk houden en (v) Fortis Bank in staat stellen een liquiditeitscrisis te overleven.

Taken en verantwoordelijkheden bij het beheer van het liquiditeitsrisico

Het ALCO van Fortis Bank bepaalt het algemene beleid voor het beheren van het liquiditeitsrisico, met inbegrip van de grondslagen voor risicometing, de aanvaardbare risiconiveaus en het systeem voor de interne facturering. Het ALCO legt haar besluiten voor definitieve goedkeuring voor aan het Directiecomité. De verantwoordelijkheid voor het bewaken en implementeren hiervan is gedelegeerd aan de afdeling ALM & Treasury. Het Audit, Risk en Compliance Committee brengt verslag uit aan de Raad van Bestuur over de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid en de positie van Fortis Bank.

Het ALCO van Fortis Bank wordt regelmatig geïnformeerd over liquiditeitsindicatoren, de uitkomsten van stresstesten en de uitvoering van financieringsprogramma's. Ook wordt het comité op de hoogte gesteld van eventuele crisissituaties en is het verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen over de toewijzing van taken in het kader van crisisbeheersing en de goedkeuring van noodplannen.

Na goedkeuring door het ALCO van Fortis Bank draagt de afdeling ALM & Treasury zorg voor het implementeren van het beleid op zowel centraal niveau als op het niveau van de individuele entiteiten. Deze afdeling is tevens eigenaar van de systemen die worden gebruikt voor het beheren van het liquiditeitsrisico.

De ALCO's van de business lines en de entiteiten implementeren op lokaal niveau de strategie die is goedgekeurd door het ALCO van Fortis Bank.

Group Risk Management (GRM) levert een bijdrage aan het definiëren van de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid. Daarnaast zorgt het voor een tweedelijnscontrole door validatie van de modellen, risico-indicatoren (waaronder stresstesten voor de liquiditeit), limieten en toegepaste marktparameters. De CRO van Fortis Bank is lid van het ALCO van Fortis Bank en van het directiecomité.

Gecentraliseerd beheer van het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt voor alle looptijden en valuta's centraal beheerd door ALM & Treasury. ALM & Treasury heeft ook tot taak financiering te verschaffen voor de kernactiviteiten en business lines van Fortis Bank en de overtollige liquiditeiten te beleggen. De afdeling Treasury is verantwoordelijk voor de herfinanciering op korte termijn en de uitgifte van kortlopend papier (depositobewijzen, commercial paper, enz.), terwijl de afdeling ALM verantwoordelijk is voor de uitgifte van senior en achtergestelde leningen (MTN's, obligaties middellange/langlopende deposito's, etc), de uitgifte van preferente aandelen en de effectisering van leningen voor de retail banking-activiteiten en de financieringsactiviteiten binnen Corporate en Investment Banking.

4.h.2 Het beheer van en het toezicht op het liquiditeitsrisico

Bij de dagelijkse beheersing van het liquiditeitsrisico wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide verzameling interne informatiehulpmiddelen en standaarden die informatie verschaffen over het verschil tussen de binnenkomende en uitgaande kasstroom voor verschillende looptijden en valuta's.

De herfinancieringscapaciteit die noodzakelijk is om tegemoet te kunnen komen aan een onverwachte sterke toename van de liquiditeitsbehoefte wordt dagelijks gemeten op het niveau van Fortis Bank als geheel. Deze capaciteit bestaat voornamelijk uit beschikbare effecten en leningen die in aanmerking komen voor herfinanciering door de centrale bank, beschikbare effecten die niet in aanmerking komen voor herfinanciering maar kunnen worden verkocht op grond van terugkoopovereenkomsten of die direct op de markt kunnen verkocht en daggeldleningen die waarschijnlijk niet zullen worden verlengd.

Fortis Bank bepaalt dagelijks de spreiding van haar bronnen van kortetermijnfinanciering om ervoor te zorgen dat zij niet overmatig afhankelijk is van een beperkt aantal aanbieders van financiering.

Het beheer van de liquiditeit op middellange en lange termijn is hoofdzakelijk gebaseerd op een analyse van de bronnen van middelen met middellange en lange looptijd die beschikbaar zijn voor het financieren van activa met dezelfde looptijd. De geconsolideerde liquiditeitspositie van Fortis Bank wordt regelmatig berekend per looptijdsegment, per business line en per valuta.

Daarnaast worden stresstesten uitgevoerd voor extreme scenario's, op basis van marktfactoren en specifiek voor Fortis Bank en ook BNP Paribas geldende factoren die een ongunstig effect zouden hebben op de liquiditeitspositie van Fortis Bank.

Door toezichthouders voorgeschreven observatieratio's vormen de laatste stap van het systeem voor het beheer van het liquiditeitsrisico. Deze betreffen de liquiditeits-observatieratio's voor één week en één maand, die maandelijks worden berekend op een statutaire en geconsolideerde basis. Fortis Bank voldoet volgens beide berekeningswijzen aan de vereisten voor de observatieratio's. Buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen moeten desgevallend ook voldoen aan door lokale toezichthouders vereiste ratio's.

4.h.3 Risicobeperkende technieken

In het kader van de dagelijkse beheersing van de liquiditeit vormen de meest liquide activa van de bank in het geval van een tijdelijke liquiditeitscrisis een financieringsreserve waarmee Fortis Bank haar treasurypositie kan aanpassen door deze activa te herfinancieren op de repomarkt of te verdisconteren bij de centrale bank. In het geval van een langdurige liquiditeitscrisis zal Fortis Bank mogelijk haar balanstotaal geleidelijk moeten reduceren door rechtstreeks activa te verkopen.

Minder liquide activa kunnen worden omgezet in liquide activa of in het kader van het dagelijkse liquiditeitsbeheer in verpandbare effecten, door pools met consumentenkredieten die zijn verstrekt aan particuliere bankklanten en pools met bedrijfskredieten te securitiseren.

Het liquiditeitsrisico wordt tevens verminderd door financieringsbronnen te diversifiëren qua structuur, investeerders en al dan niet door zekerheden gedekte financiering.

Hedgingstrategieën

Fortis Bank heeft de diversificatie van de financieringsbronnen qua investeerders, valuta's en door zekerheden gedekte financieringsvormen voortgezet. De vorming van de 'depositoproductlijn' in 2010, een verkoopeenheid binnen de afdeling Treasury, droeg bij aan de diversificatie van het zakelijke en institutionele beleggersbestand. Fortis Bank blijft voorts in verschillende landen financiering aantrekken via diverse 'Commercial Paper'- en 'Certificate of Deposit'- programma's.

Vanuit een structureel oogpunt heeft de Bank een stevige 'lening tegenover deposito'-ratio van 101,4% eind 2011.

Senior-schuld

In 2011 kochten particuliere klanten van Fortis Bank voor in totaal EUR 1,1 miljard aan seniorleningen in diverse valuta.

5 Toelichting op de balans op 31 december 2011

5.a Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Financiële activa en financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden en bepaalde activa en verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde waardeveranderingen in de resultatenrekening op het moment van aanschaf of van uitgifte.

Financiële activa

Activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten aandelentransacties voor eigen rekening, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa met besloten derivaten die niet werden gescheiden van het hoofdcontract en ook activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening om boekhoudkundige mismatch te vermijden.

Financiële verplichtingen

Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten leningen van effecten en ongedekte verkopen, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening zijn voornamelijk transacties die zijn ontstaan en gestructureerd zijn voor rekening van klanten, waarbij de blootstelling aan het risico en de afdekkingsstrategie gezamenlijk worden beheerd. Deze types van transacties bevatten belangrijke besloten derivaten, waarvan de waardeveranderingen van de reële waarde geneutraliseerd worden door de waardeveranderingen van de reële waarde van het economisch afdekkingsinstrument.

In miljoenen euro's	31 december 2011			31 december 2010		
	Portefeuille aangehouden voor handels-doeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveran-dering in de resultaten-rekening	TOTAAL	Portefeuille aangehouden voor handels-doeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveran-dering in de resultaten-rekening	TOTAAL
FINANCIELE ACTIVA TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERING IN DE RESULTATENREKENING						
Verhandelbare schuldbewijzen	**68**		**68**	**499**		**499**
Schatkistcertificaten en andere vlottende effecten						
bij centrale banken	68		68	14		14
Overige verhandelbare schuldbewijzen				485		485
Obligaties	**3.740**	**118**	**3.858**	**2.482**	**604**	**3.086**
Staatsobligaties	1.532		1.532	1.913		1.913
Overige obligaties	2.208	118	2.326	569	604	1.173
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	**335**	**706**	**1.041**	**426**	**769**	**1.195**
Terugkoopovereenkomsten	**18.917**		**18.917**	**22.169**		**22.169**
Leningen	**27**	**1.804**	**1.831**		**2.031**	**2.031**
Financiële derivaten aangehouden						
voor handelsdoeleinden	**65.526**		**65.526**	**49.259**		**49.259**
Wisselkoersderivaten	909		909	635		635
Rentederivaten	63.723		63.723	46.987		46.987
Aandelenderivaten	382		382	1.013		1.013
Kredietderivaten	450		450	604		604
Overige derivaten	62		62	20		20
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATEN REKENING	88.613	2.628	91.241	74.835	3.404	78.239
waarvan geleende effecten	*4.142*	*823*	*4.965*	*3.407*	*1.372*	*4.779*
FINANCIELE VERPLICHTINGEN TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERING IN DE RESULTATENREKENING						
Lenen van effecten en ongedekte verkopen	**1.235**		**1.235**	**921**		**921**
Terugkoopovereenkomsten	**23.623**		**23.623**	**29.396**		**29.396**
Leningen	**47**	**841**	**888**	**11**	**1.039**	**1.050**
Schuldbewijzen		**3.916**	**3.916**		**3.675**	**3.675**
Achtergestelde schulden		**3.153**	**3.153**		**3.881**	**3.881**
Financiële derivaten aangehouden						
voor handelsdoeleinden	**66.544**		**66.544**	**50.385**		**50.385**
Wisselkoersderivaten	845		845	594		594
Rentederivaten	65.025		65.025	48.442		48.442
Aandelenderivaten	319		319	970		970
Kredietderivaten	285		285	351		351
Overige derivaten	70		70	28		28
TOTAAL FINANCIËLE VERPLICHTINGEN TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATEN REKENING	91.449	7.910	99.359	80.713	8.595	89.308

Leningen (vorderingen)

Fortis Bank heeft in het segment CPBB (Commercial and Public Banking Belgium) bepaalde financiële activa in de vorderingen op klanten verantwoord als leningen tegen reële waarde met waardeverminderingen in de resultatenrekening. Een aantal inflatie-geïndexeerde kredietcontracten met overheidstegenpartijen worden verantwoord tegen reële waarde met waardeverandering in de resultatenrekening, waardoor een potentiële boekhoudkundige mismatch tussen de verantwoording van enerzijds de renteswap en overige betrokken derivaten en anderzijds de kredieten, die werden geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, wordt vermeden.

De ontwikkeling van de reële waarde van de leningen aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, wordt beïnvloed door de aflossingen, de ontwikkeling van de rentevoeten alsook de wereldwijde verruiming van de credit spreads gelinkt aan de soevereine schuldencrisis.

Enkele gestructureerde leningen en contracten, met inbegrip van derivaten, worden eveneens verantwoord tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening ter voorkoming van een potentiële boekhoudkundige mismatch.

De geamortiseerde kostprijs van activa gehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedraagt op 31 december 2011 EUR 1.723 miljoen (2010: EUR 2.097 miljoen).

Leningen (schulden)

Fortis Bank heeft bepaalde financiële verplichtingen geclassificeerd als schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Binnen de gedefinieerde beleggingsstrategieën worden financiële activa en verplichtingen, inclusief derivaten, samengebracht in specifieke portefeuilles waarvan de prestatie wordt beheerd en geëvalueerd op basis van de reële waarde.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening voor **leningen aan klanten** bedroeg EUR 712 miljoen (2010: EUR 934 miljoen). Er is geen significant verschil tussen de boekwaarde van de verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en de nominale waarde van deze verplichtingen.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening voor **leningen aan kredietinstellingen** bedroeg EUR 155 miljoen (2010: EUR 106 miljoen). Er is er geen significant verschil tussen de boekwaarde en de nominale waarde van deze verplichtingen.

Schuldbewijzen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Fortis Bank heeft bepaalde schuldbewijzen met besloten derivaten en ermee overeenstemmende beleggingen geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, om een mogelijke boekhoudkundige mismatch te vermijden.

De nominale waarde van de schuldbewijzen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden geboekt bedraagt op 31 december 2011 EUR 4.142 miljoen (2010: EUR 3.910 miljoen), dit doordat de uitgegeven schuldbewijzen hoger zijn dan deze die werden terugbetaald.

De reële waarde van verplichtingen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gehouden, houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico van de uitgever met betrekking tot Fortis Bank zelf. Deze worden beïnvloed door de wereldwijde verruiming van de credit spreads gelinkt aan de soevereine schuldencrisis.

De wijziging in reële waarde van schuldbewijzen ten gevolge van het eigen kredietrisico bedraagt EUR (147) miljoen gecumuleerd sedert aanvang.

Achtergestelde schulden tegen reele waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Achtergestelde converteerbare obligatieleningen: CASHES

Fortis Bank NV/SA heeft op 19 december 2007 'Floating Rate Convertible en Subordinated Hybrid Equity-linked Securities' ('CASHES') zonder afloopdatum uitgegeven voor een nominaal bedrag van EUR 3 miljard in coupures van EUR 250.000 elk. De coupons zijn per kwartaal betaalbaar, op het einde van de periode, tegen een variabele rentevoet gelijk aan driemaands-Euribor + 2,0%.

De CASHES worden door de toezichthouders beschouwd als onderdeel van het Tier1-vermogen en vormen een directe, door zekerheid gedekte en achtergestelde obligatie van Fortis Bank NV/SA, Ageas NV/SA en Ageas NV, hoofdelijk en solidair als mededebiteuren.

De CASHES zijn achtergesteld ten opzichte van alle overige leningen, achtergestelde leningen en preferente aandelen, maar hebben voorrang op gewone aandelen. De hoofdsom van de obligatielening zal nooit in contanten worden terugbetaald. De enige terugbetalingsmogelijkheid die de houders van de CASHES hebben tegenover de mededebiteuren met betrekking tot de hoofdsom van de CASHES betreft de 125.313.283 Ageas aandelen die Fortis Bank NV/SA in onderpand heeft gegeven ten gunste van de houders van de CASHES.

Vanaf 19 december 2014 zullen de obligaties automatisch worden ingewisseld tegen Ageas-aandelen als de aandelenprijs gelijk of hoger is dan EUR 35,91 gedurende twintig opeenvolgende beurswerkdagen. De CASHES hebben geen vervaldatum, maar mogen worden ingewisseld tegen Ageas aandelen voor een prijs van EUR 23,94 per aandeel op iniatief van de houder.

Op het moment van uitgifte van de CASHES-instrumenten, zijn Ageas NV/SA en Fortis Bank NV/SA een Relative Performance Note ('RPN') overeengekomen. De reële waarde van deze RPN moest de impact op Fortis Bank neutraliseren van de verschillen in de waardeveranderingen in de CASHES en de waardeveranderingen in de gerelateerde Ageas-aandelen die verantwoord worden op de balans van Fortis Bank en dus haar resultatenrekening beïnvloeden.

In 2009 zijn enige voorwaarden uit de initiële overeenkomst door 'Avenant 3' van het 'Protocole d'Accord' tussen Ageas Holding, de Belgische Staat en BNP Paribas gewijzigd. Er werd overeengekomen om de RPN te behouden en een rentebetalingsmechanisme in te stellen tussen Ageas en Fortis Bank, gebaseerd op het referentiebedrag van de RPN en met rentebetalingen per kwartaal vanaf het derde kwartaal van 2009. De Belgische Staat heeft een staatswaarborg uitgegeven met betrekking tot de door Ageas betaalde RPN-interesten in het voordeel van Fortis Bank NV/SA. Indien Ageas in gebreke zou blijven op haar rentebetalingen met betrekking tot de RPN (en de Belgische Staat zou afzien van de mogelijkheid om in de plaats te treden van Ageas), dan kan Fortis Bank een einde maken aan de RPN. In een dergelijk geval zou Ageas de verplichting hebben om Fortis Bank het volgens de RPN verschuldigde bedrag te betalen, maar met een maximum van EUR 2,35 miljard.

Afhankelijk van de evolutie in de reële waarde van de CASHES en van de Ageas-aandelen, heeft een van beide partijen – Ageas of Fortis Bank – een verplichting ten opzichte van de andere volgens de RPN. De partij die het referentiebedrag verschuldigd is, heeft ook de verplichting om hierop elk kwartaal rente te betalen die bepaald wordt als driemaands-Euribor verhoogd met 20 basispunten.

Eind 2011 resulteerde de basis voor de berekening van de verschuldigde rente op de RPN in een bedrag verschuldigd door Ageas aan Fortis Bank. Dit bedrag zal mettertijd evolueren op basis van de reële waardeveranderingen van de CASHES-instrumenten en de reële waardeveranderingen van de gerelateerde Ageas-aandelen.

Sinds de start van de transactie heeft Fortis Bank de schuldcomponent van de CASHES-instrumenten, inclusief een besloten derivaat, steeds gerapporteerd als 'Aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze boekhoudbenadering vermijdt de afsplitsing van het besloten derivaat van het hoofdcontract.

Om volatiliteit als gevolg van een boekhoudkundige mismatch in de resultatenrekening te voorkomen, werd er in 2007 beslist om ook de gerelateerde Ageas-aandelen en de RPN te verantwoorden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

De reële waarde van de CASHES-instrumenten (schuld) en de reële waarde van de gerelateerde Ageas-aandelen zijn gebaseerd op marktprijzen, op het einde van de rapporteringsperiode. Op 31 december 2011 heeft Fortis Bank de waarde van de RPN berekend, op consistente wijze met de waardering van de RPN vorig jaar, gebaseerd op het verschil tussen de verandering in reële waarde van de CASHES-instrumenten sedert aanvang en de verandering in reële waarde van de gerelateerde Ageas-aandelen sedert aanvang.

De waardering van de CASHES, de gerelateerde Ageas-aandelen en de RPN zijn gebaseerd op de oorspronkelijke veronderstellingen van de transactie, namelijk dat de hoofdsom van de CASHES niet zal worden terugbetaald in contanten en dat de enige terugbetalingsmogelijkheid van de houders van de CASHES de 125 miljoen Ageas-aandelen zijn die Fortis Bank in hun voordeel heeft verpand. Per 31 december 2011 is de schuldcomponent van de CASHES gewaardeerd op EUR 1.028 miljoen, de Ageas-aandelen op EUR 150 miljoen en de RPN op EUR 227 miljoen.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en Fortis Bank een overeenkomst aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de RPN en de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening die door Fortis Bank is uitgegeven in 2001 en voor 95% in handen is van Ageas sinds september 2011. Meer informatie over deze transactie is opgenomen in de noot 8.l 'gebeurtenissen na de verslagperiode'.

Hybride niet-innovatieve Tier 1-leningen aangegaan door Fortis Bank (gerelateerd aan Nitsh I & II)

In 2006 heeft Ageas de Luxemburgse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid 'Ageas Hybrid Financing SA' opgericht. Deze vennootschap heeft uitsluitend tot doel solvabiliteitsvermogen aan te trekken voor Ageas NV/SA, Ageas NV en de entiteiten van de Ageas-groep door de uitgifte van effecten die onderling gelijkgesteld zijn en de opbrengst daarvan te beleggen in instrumenten (andere dan gewone aandelen) die zijn uitgegeven door een bank- of verzekeringsbedrijf van de Ageas-groep en worden aangemerkt als solvabiliteitsvermogen voor die entiteit.

Als gevolg hiervan en steunend op de hybride Tier1-effecten uitgegeven door Ageas Hybrid Financing in de loop van 2008, is Fortis Bank twee achtergestelde hybride Tier-1 leningen aangegaan met Ageas Hybrid Financing:

- een eeuwigdurende lening met een nominaal bedrag van USD 750 miljoen, uitgegeven op 27 februari 2008, tegen een rentevoet van 8,28% (een doorgeeflening van Nitsh I uitgegeven op 27 februari 2008 door Ageas Hybrid Financing). Fortis Bank kan deze lening op eigen initiatief terugkopen vanaf 27 augustus 2013.
- een eeuwigdurende lening met een nominaal bedrag van EUR 375 miljoen, uitgegeven op 2 juni 2008, tegen een rentevoet van 8,03% (een doorgeeflening van Nitsh II uitgegeven op 2 juni 2008 door Ageas Hybrid Financing). Fortis Bank kan deze lening op eigen initiatief terugkopen vanaf 2 juni 2013.

Fortis Bank heeft beide achtergestelde eeuwigdurende leningen gerubriceerd als 'Aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en dit om een boekhoudkundige mismatch te vermijden. Het renterisico verbonden aan de vaste rente die betaald moet worden op de leningen, alsook de mogelijkheid dat de leningen door de emittent vanaf het vijfde jaar kunnen worden teruggekocht, worden ingedekt via derivaten die geboekt worden aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Deze achtergestelde eeuwigdurende leningen zijn leningen tussen Ageas Hybrid Financing en Fortis Bank en zijn dus niet de Nitsh I en Nitsh II effecten die uitgegeven werden door Ageas Hybrid Financing. Zodoende hebben de leningen tussen Ageas Hybrid Financing en Fortis Bank en de Nitsh I en Nitsh II een verschillend risicoprofiel omwille van een verschillend kredietrisicoprofiel van de schuldenaar, namelijk Fortis Bank of Ageas Hybrid Financing.

De reële waarde van de achtergestelde eeuwigdurende leningen tussen Fortis Bank en Ageas Hybrid Financing wordt bepaald door een 'mark-to-model'-methode die is gebaseerd op de volgende elementen:

- de structuur van het renterisico dat verband houdt met de mogelijkheid de vastrentende schuld op te vragen
- de prijsontwikkeling in verhouding tot de ontwikkeling van de creditspreads op achtergestelde kredietinstrumenten en rekening houdend met het eigen kredietrisico van de uitgever.

Overige achtergestelde schulden

De overige achtergestelde schulden hebben betrekking op:

- schuldbewijzen in diverse valuta
- eeuwigdurende leningen in diverse valuta.

Fortis Bank heeft beslist om bepaalde achtergestelde schulden en gerelateerde investeringen te rapporteren tegen reële waarde in de resultatenrekening om een boekhoudkundige mismatch te voorkomen.

De totale nominale waarde van achtergestelde leningen aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedroeg EUR 5.396 miljoen per 31 december 2011 (2010: EUR 5.627 miljoen).

De reële waarde van verplichtingen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gehouden, houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico met betrekking tot Fortis Bank zelf. Deze worden beïnvloed door de wereldwijde verruiming van de credit spreads gelinkt aan de soevereine schuldencrisis.

De wijziging in reële waarde van deze achtergestelde leningen (met uitzondering van de CASHES) die veroorzaakt werd door het eigen kredietrisico bedroeg, cumulatief sedert aanvang, EUR (417) miljoen.

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden hebben grotendeels betrekking op transacties voor het indekken van posities. Anderzijds handelt Fortis Bank actief in derivaten in het kader van verkoopsactiviteiten naar haar klanten. Transacties betreffen zowel gewone instrumenten als renteswaps, en gestructureerde transacties met op maat gemaakte risicoprofielen. Elke nettopositie wordt in alle gevallen getoetst aan limieten.

Derivateninstrumenten voor handelsdoeleinden omvatten ook derivaten aangegaan voor de afdekking van financiële activa of financiële verplichtingen waarvoor Fortis Bank geen gedocumenteerde hedgingrelatie heeft. Bijgevolg worden deze geclassificeerd als activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Deze derivaten komen niet in aanmerking voor hedge accounting onder IFRS, wat meer bepaald het geval is voor verrichtingen met kredietderivaten die voornamelijk zijn aangegaan om de leningenportefeuille van Fortis Bank af te dekken.

De positieve of negatieve reële waarde van derivateninstrumenten geboekt in het handelsboek vertegenwoordigt de vervangingswaarde van deze instrumenten. Deze waarde kan in belangrijke mate schommelen als gevolg van wijzigingen van parameters in de markt zoals rentevoeten of wisselkoersen.

Onderstaande tabel toont het totale notionele bedrag aan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. De notionele bedragen van derivateninstrumenten zijn louter een indicatie van het volume aan activiteiten van Fortis Bank op de markten voor financiële instrumenten en geven niet de marktrisico's weer die verbonden zijn aan deze instrumenten.

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	**2.643.240**	**3.030.033**
Wisselkoersderivaten	113.899	95.297
Rentederivaten	2.520.766	2.918.212
Aandelenderivaten	5.040	13.285
Kredietderivaten	3.209	2.905
Overige derivaten	326	334

Derivatentransacties op georganiseerde markten maken 1 % uit van de totale derivatentransacties van Fortis Bank op 31 december 2011 (1% op 31 december 2010).

5.b Financiële hedgingderivaten

De financiële hedgingderivaten bestaan uit reële waarde-afdekkingen en kasstroomafdekkingen. Fortis Bank gebruikt derivaten, voornamelijk renteswaps, voor het afdekken van posities bij het beheer van de eigen activa en passiva en voor het afdekken van structurele posities. Fortis Bank kan hierdoor het marktrisico beperken dat anders zou ontstaan door structurele ongelijkheden tussen de looptijden en andere kenmerken van haar activa en passiva.

Onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van financiële hedgingderivaten.

	31 december 2011		31 december 2010	
In miljoenen euro's	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER REELE WAARDE-AFDEKKING VAN NIET-AFGELEIDE FINANCIELE INSTRUMENTEN	2.235	698	1.298	390
Wisselkoersderivaten	8	4	1	1
Rentederivaten	2.227	694	1.297	389
Overige derivaten				
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER AFDEKKING VAN DE TOEKOMSTIGE KASSTROMEN VAN NIET-AFGELEIDE FINANCIELE INSTRUMENTEN	47	237	23	113
Wisselkoersderivaten				
Rentederivaten	47	237	23	113
Overige derivaten				
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER AFDEKKING VAN NETTO-INVESTERINGEN IN VREEMDE VALUTA				
Wisselkoersderivaten				
HEDGINGDERIVATEN	2.282	935	1.321	503

Het totale notionele bedrag van derivaten aangehouden voor afdekking bedroeg EUR 41.632 miljoen op 31 december 2011, in vergelijking met EUR 34.902 miljoen op 31 december 2010.

Derivaten aangehouden voor afdekking worden voornamelijk aangegaan op de over-the-counter markten.

5.c Voor verkoop beschikbare financiële activa

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Vastrentende effecten	**41.431**	**52.530**
Schatkistcertificaten en andere vlottende effecten bij centrale banken	38	411
Overige verhandelbare schuldbewijzen	355	3
Staatsobligaties	35.276	43.468
Overige obligaties	5.762	8.648
Niet-vastrentende effecten	**1.257**	**609**
Genoteerde effecten	37	167
Niet-genoteerde effecten	1.220	442
TOTAAL VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA	42.688	53.138
waarvan geleende effecten	*21.724*	*157*
waarvan wijzigingen in waarde in het eigen vermogen		
vastrentende effecten	*(1.499)*	*(884)*
niet-vastrentende effecten	*89*	*34*
waarvan voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen in de resultatenrekening		
vastrentende effecten	*(37)*	*(429)*
niet-vastrentende effecten	*(1.320)*	*(151)*

Fortis Bank gebruikt beleggingsstrategieën waarbij (micro) hedge accounting voor reële-waarde-afdekkingen wordt toegepast. In het algemeen is het doel van deze strategieën om een middellange- of langetermijnbeleggingspositie in te nemen op de 'credit spread' tussen een obligatie en de swapcurve over een bepaalde periode. De renteswap, die verbonden is aan de obligatie, is bedoeld om de onderliggende obligatie af te dekken tegen renteschommelingen. Het risico dat wordt afgedekt, is het renterisico. Het kredietrisico wordt momenteel niet afgedekt. De belangrijkste posities die worden afgedekt betreffen posities in staatsleningen, bedrijfsobligaties en gestructureerde kredietinstrumenten.

Wijzigingen in de reële waarde van de obligaties gerelateerd aan het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'Staatsobligaties' en 'Overige obligaties'.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, worden de waarderingen van renteswaps en obligaties opgenomen tegen reële waarde in de resultatenrekening.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte obligaties bij aanvang van de afdekking wordt afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument.

Ten einde het risico van schommelingen in kasstromen in verband met obligaties met variabele rente in voor verkoop beschikbare portefeuilles af te dekken, maakt Fortis Bank gebruik van micro-kasstroomhedges. Renteswaps worden gebruikt als derivaten ter afdekking van obligaties.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord onder 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten' in het eigen vermogen. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Fortis Bank dekt de overnamekost of de nettowaarde van de aangekochte geconsolideerde participaties af tegen wisselkoersfluctuaties. Fortis Bank heeft hiertoe leningsovereenkomsten in vreemde valuta aangewezen als afdekkingsinstrumenten.

5.d Meting van de reële waarde van financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden ingedeeld in drie niveaus in afnemende volgorde van de waarneembaarheid van hun waarde en van de gegevens die worden gebruikt voor de waardebepaling ervan:

Niveau 1 – Financiële instrumenten met genoteerde marktprijzen

Dit niveau omvat financiële instrumenten met in een actieve markt genoteerde prijzen die direct kunnen worden gebruikt.

Het gaat hier bijvoorbeeld om liquide aandelen en obligaties, leningen en ongedekte verkopen van deze instrumenten, op gereguleerde markten verhandelde derivaten (zoals futures en opties) en participaties in fondsen waarvan de intrinsieke waarde dagelijks wordt berekend.

Niveau 2 – Financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken op basis van waarneembare gegevens

Dit niveau omvat financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald op basis van de prijs van soortgelijke instrumenten genoteerd op een actieve markt of op basis van identieke of soortgelijke instrumenten genoteerd op een niet-actieve markt waarvoor echter regelmatige transacties kunnen worden waargenomen of op basis van instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken op basis van waarneembare gegevens.

Het gaat hier bijvoorbeeld om aandelen en obligaties met een geringe liquiditeit, leningen en ongedekte verkopen van deze instrumenten, terugkoopovereenkomsten op korte termijn die niet gewaardeerd zijn op basis van een marktprijs, en waarvan de onderliggende activa regelmatig getoetst worden door gebruik te maken van observeerbare marktgegevens, participaties in fondsen waarvan de liquiditeit op regelmatige basis verzekerd wordt, derivaten verhandeld op OTC-markten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van technieken op basis van waarneembare gegevens en gestructureerde schuldbewijzen waarvan de waarde uitsluitend wordt bepaald door gebruik te maken van waarneembare gegevens.

Niveau 3 – Financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald met gebruik van waarderingstechnieken op basis van niet-waarneembare gegevens

Dit niveau omvat financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken die geheel of gedeeltelijk zijn gebaseerd op niet-waarneembare gegevens. Een niet-waarneembaar gegeven wordt gedefinieerd als een parameter waarvan de waarde wordt afgeleid van veronderstellingen of correlaties die niet gebaseerd zijn op ofwel waarneembare transactieprijzen van het identieke instrument op de waardebepalingsdatum ofwel waarneembare marktgegevens die op diezelfde datum beschikbaar zijn.

Een instrument wordt ingedeeld in Niveau 3 als de waardebepaling ervan voor een aanzienlijk deel is gebaseerd op niet-waarneembare gegevens.

Het gaat hier bijvoorbeeld om niet-beursgenoteerde aandelen, obligaties waarvan de waarde wordt bepaald door gebruikt te maken van waarderingsmodellen die ten minste één significant gegeven gebruiken dat niet-waarneembaar is of afgeleid is van prijsgegevens in een niet-actieve markt (zoals CDO-, CLO- en ABS-effecten), lange termijn of gestructureerde terugkoopovereenkomsten, participaties in fondsen die in liquidatie zijn of waarvan de notering is opgeschort, complexe derivaten met meerdere onderliggende waarden (zoals hybride instrumenten en synthetische CDO's) en de gestructureerde schulden waarop deze derivaten zijn gebaseerd.

Opsplitsing naar waarderingsmethoden van financiële instrumenten tegen reële waarde overeenkomstig de aanbevelingen van ifrs 7

	31 december 2011				31 december 2010			
In miljoenen euro's	Genoteerde marktprijzen (Niveau 1)	Waarderings-technieken op basis van waarneem-bare gegevens (Niveau 2)	Waarderings-technieken op basis van niet-waarneem-bare gegevens (Niveau 3)	TOTAAL	Genoteerde marktprijzen (Niveau 1)	Waarderings-technieken op basis van waarneem-bare gegevens (Niveau 2)	Waarderings-technieken op basis van niet-waarneem-bare gegevens (Niveau 3)	TOTAAL
FINANCIELE ACTIVA								
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	1.765	86.460	388	**88.613**	12.327	60.086	2.422	**74.835**
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	251	1.888	489	**2.628**	512	2.419	473	**3.404**
Financiële hedgingderivaten (noot 5.b)		935		**935**		503		**503**
Voor verkoop beschikbare financiële activa (noot 5.c)	29.644	11.825	1.219	**42.688**	33.426	19.275	437	**53.138**
FINANCIELE VERPLICHTINGEN								
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	429	90.858	162	**91.449**	12.848	67.045	820	**80.713**
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	339	7.537	34	**7.910**	181	7.925	489	**8.595**
Financiële hedgingderivaten (noot 5.b)		2.282		**2.282**		1.321		**1.321**

Tabel van de wijzigingen voor financiële instrumenten van niveau 3

Voor financiële instrumenten van Niveau 3 vonden tussen 1 januari en 31 december de volgende mutaties plaats:

	Financiële activa				Financiële verplichtingen		
In miljoenen euro's per 31 december 2011	**Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening**	**Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening**	**Voor verkoop beschikbare financiële activa**	**TOTAAL**	**Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening**	**Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening**	**TOTAAL**
Begin van de periode	**2.422**	**473**	**437**	**3.332**	**820**	**489**	**1.309**
Aankoop			70	**70**			
Emissies					(430)		**(430)**
Verkoop	(2.057)		(88)	**(2.145)**			
Uitkeringen (1)			5	**5**		(80)	**(80)**
Herclassificaties (2)			(1.909)	**(1.909)**			
Mutaties naar niveau 3			2.754	**2.754**		10	**10**
Mutaties van niveau 3			(107)	**(107)**		(398)	**(398)**
Winsten (of verliezen) opgenomen in de resultatenrekening	23	16	(32)	**7**	(228)	13	**(215)**
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen, opgenomen in het eigen vermogen							
- Wisselkoerswijzigingen			(1)	**(1)**			
- Wijzigingen in activa en passiva geboekt in eigen middelen			90	**90**			
Overige							
Eind van de periode	**388**	**489**	**1.219**	**2.096**	**162**	**34**	**196**
Totaal winsten of verliezen van de periode opgenomen in de resultatenrekening op uitstaande instrumenten aan het einde van de periode	2			2			

In miljoenen euro's per 31 december 2010	Financiële activa				Financiële verplichtingen		
	Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Voor verkoop beschikbare financiële activa	TOTAAL	Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	TOTAAL
Begin van de periode	**761**	**1.125**	**722**	**2.608**	**1.627**	**540**	**2.167**
Aankoop	2.069			**2.069**			
Emissies					429	233	**662**
Verkoop	(250)			**(250)**			
Uitkeringen (1)	(1.164)		28	**(1.136)**	(1.588)	(320)	**(1.908)**
Herclassificaties (2)							
Mutaties naar niveau 3		473	11	**484**		56	**56**
Mutaties van niveau 3			(606)	**(606)**		(335)	**(335)**
Winsten (of verliezen) opgenomen in de resultatenrekening	137		29	**166**	516	321	**837**
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen, opgenomen in het eigen vermogen							
- Wisselkoerswijzigingen							
- Wijzigingen in activa en passiva geboekt in eigen middelen			(17)	**(17)**	(284)		**(284)**
Overige	869	(1.125)	270	**14**	120	(6)	**114**
Eind van de periode	**2.422**	**473**	**437**	**3.332**	**820**	**489**	**1.309**
Totaal winsten of verliezen van de periode opgenomen in de resultatenrekening op uitstaande instrumenten aan het einde van de periode	137		(384)	**(247)**	516	461	**977**

(1) Bevat voor de activa de terugbetalingen van kapitaal, intrestbetalingen en de in- en uitgaande kasstromen van derivaten waarvan de reële waarde positief is. Bij de verplichtingen zijn terugbetalingen van kapitaal en intrest inbegrepen en de in- en uitgaande kasstromen voor derivaten waarvan de reële waarde negatief is.

(2) Het betreft hier financiële instrumenten oorspronkelijk verantwoord tegen reële waarde die geherclassificeerd zijn als leningen of vorderingen.

Financiële instrumenten van Niveau 3 kunnen worden afgedekt door andere instrumenten van niveau 1 en/of niveau 2. Daaruit voortvloeiende winsten en verliezen worden niet getoond in deze tabel. De in deze tabel getoonde winsten en verliezen zijn dus niet representatief voor de winsten en verliezen die ontstaan uit het beheer van het nettorisico op al deze instrumenten.

Gevoeligheid van modelwaarden voor redelijkerwijs waarschijnlijke veranderingen in veronderstellingen

Instrumenten in de handelsportefeuille die worden beheerd via dynamische risicoafdekking, veelal met complexe derivaten, worden onderworpen aan globale gevoeligheidsberekeningen op basis van aanpassingen voor de modelwaarden.

Via deze aanpassingen kan rekening worden gehouden met risico's die niet in het model zijn meegenomen en de onzekerheid die inherent is aan de schatting van de gegevens. Zij vormen een onderdeel van de reële waarde van deze portefeuilles.

Bij het meten van de gevoeligheid van de reële waarde van de portefeuille voor een verandering in de veronderstellingen, werden de volgende twee scenario's in aanmerking genomen: een gunstig scenario waarin geen enkele waardering waardeaanpassingen vereist voor Niveau 3-risico's en een ongunstig scenario waarin alle waarderingen een dubbele aanpassing van de modelwaarde noodzakelijk maken voor Niveau 3-risico's. Op basis van deze methode wordt elke positie (portefeuilles van gezamenlijk beheerde instrumenten met compensatie van risico's) afzonderlijk bekeken, zonder rekening te houden met diversificatie-effecten tussen niet-waarneembare gegevens van een andere soort.

De gevoeligheid van de reële waarde van effectenposities, ongeacht of het gaat om effecten in de handelsportefeuille, voor verkoop beschikbare activa of instrumenten aangeduid om te waarderen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, is gebaseerd op een verandering van 1% in de reële waarde. Voor instrumenten van dubieuze tegenpartijen wordt de gevoeligheid berekend op basis van het scenario van een verandering van 1% in het aangenomen invorderingspercentage.

	31 december 2011		31 december 2010	
In miljoenen euro's	Mogelijk impact op de resultatenrekening	Mogelijk impact op het eigen vermogen	Mogelijk impact op de resultatenrekening	Mogelijk impact op het eigen vermogen
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening aangehouden voor handelsdoeleinden of aangeduid om te waarderen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (1)	+/- 170		+/- 138	
Voor verkoop beschikbare financiële activa		+/- 12		+/-4

(1) Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, onafgezien of ze deel uitmaken van het handelsboek of zijn aangeduid aan en te waarderen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden in dezelfde rubriek opgenomen, want de gevoeligheid van instrumenten die geclassificeerd zijn als Niveau 3 wordt berekend op netto-posities, onafgezien van hun boekhoudkundige classificatie.

Uitgestelde marge op financiële instrumenten gewaardeerd door gebruik van intern ontwikkelde technieken en gebaseerd op gegevens die niet volledig kunnen getoetst worden in actieve markten

De uitgestelde marge van financiële instrumenten ('Day one profit') betreft alleen de marktactiviteiten die in aanmerking komen voor Niveau 3.

De uitgestelde marge wordt berekend na het aanleggen van de reserves voor onzekerheden zoals voorheen beschreven en wordt teruggenomen via de resultatenrekening over de periode waarvoor de parameters verwacht worden niet waarneembaar te zijn. Het nog af te schrijven bedrag wordt geboekt op de balans in de rubriek 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Het verlies wordt geboekt als een vermindering in de reële waarde van de betreffende complexe verrichtingen.

De uitgestelde marge die niet werd geboekt in de resultatenrekening en deel uitmaakt van de prijs van derivaten verkocht aan klanten en gemeten werd op basis van interne modellen met niet-verifieerbare parameters ('day one profit') is minder dan EUR 1 miljoen, zowel op 31 december 2011 als op 31 december 2010.

5.e Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen

Fortis Bank heeft ervoor gekozen om bepaalde financiële activa te transfereren van 'voor verkoop beschikbare beleggingen', 'financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa' naar 'Leningen en vorderingen'. De herclassificatie van deze financiële activa weerspiegelt de intentiewijziging en de mogelijkheid van Fortis Bank om deze te behouden in de voorzienbare toekomst.

Financiële activa die zijn geherclassificeerd als leningen en vorderingen, werden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van herclassificatie, die op die datum hun nieuwe kostprijs werd. Na eerste opname gebeurt de waardering tegen geamortiseerde kostprijs.

Financiële activa die geherclassificeerd werden naar leningen en vorderingen zijn enerzijds een belangrijk deel van de gestructureerde kredietinstrumenten (zie noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten') en anderzijds een deel van de soevereine obligatieportefeuille gerelateerd aan Griekenland, Ierland en Portugal (zie noot 8.h 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico').

5.f Leningen en schulden aan en vorderingen op kredietinstellingen

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Zichtrekeningen	1.983	625
Leningen	29.928	25.988
Terugkoopovereenkomsten	4.141	2.084
TOTAAL LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	**36.052**	**28.697**
Bijzondere waardeverminderingen op leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (noot 2.f)	(266)	(339)
TOTAAL LENINGEN ANN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	**35.786**	**28.358**

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Vanaf 2011 werd dit overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van Fortis Bank.

In het kader van het monetaire beleid moeten de kredietinstellingen verplicht bedragen deponeren bij de centrale banken in de landen waar Fortis Bank actief is. Het totale tegoed dat bij centrale banken en op postgirorekeningen wordt aangehouden bedraagt EUR 7.694 miljoen op het einde van 2011 (2010: EUR 2.489 miljoen).

Fortis Bank heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'micro fair value hedge accounting' is toegepast. De algemene doelstelling van deze strategie is om wijzigingen in de reële waarde van bepaalde leningen in USD afgesloten met verbonden partijen af te dekken.

Verschillende cross currency swaps worden aangemerkt om onderliggende leningen af te dekken tegen ongunstige wijzigingen in de rentevoet en/of wijzigingen in de USD/EUR wisselkoers.

Zoals vereist door de hedge accounting principes, worden de wijzigingen in de reële waarde van de cross currency swaps en de leningen die toewijsbaar zijn aan de afgedekte rentevoet of het valutarisico, verantwoord in de lijn 'Nettowinsten of –verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Fortis Bank heeft ook beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'macro cash flow hedge accounting' is toegepast. Deze strategie bestaat uit het afdekken van toekomstige interesten op het kasmiddelenoverschot dat de bank heeft geïnvesteerd bij de Nationale Bank van België.

De afdekkingsinstrumenten zijn renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten' in het eigen vermogen. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Schulden aan kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Zichtrekeningen	8.553	7.594
Leningen	23.952	19.098
Terugkoopovereenkomsten	6.413	5.442
TOTAAL SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN	**38.918**	**32.134**

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Vanaf 2011 werd dit overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van Fortis Bank.

Fortis Bank heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop macro cash flow hedge accounting is toegepast. De algemene doelstelling van deze strategie is het afdekken van de toekomstige vaste rente verschuldigd op bankdeposito's aangehouden door kredietinstellingen. De afdekkingsinstrumenten zijn renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten' in het eigen vermogen. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

5.g Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten

Leningen aan en vorderingen op klanten

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Zichtrekeningen	1.533	1.329
Leningen aan klanten	146.367	144.697
Terugkoopovereenkomsten	1.071	9.541
Financiële lease-verrichtingen	428	2
Totaal leningen aan en vorderingen op klanten voor bijzondere waardeverminderingen	**149.399**	**155.569**
Bijzondere waardeverminderingen op leningen aan en vorderingen op klanten (noot 2.f)	(3.642)	(3.462)
TOTAAL LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KLANTEN NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	**145.757**	**152.107**

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Vanaf 2011 werd dit overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van Fortis Bank.

Bovendien dekt Fortis Bank op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') het renterisico van hypotheken met vaste rente af door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten, voornamelijk renteswaps. Hypotheken die zijn opgenomen in een qua renterisico te hedgen portefeuille, moeten dezelfde af te dekken risicokenmerken hebben.

Door de afdekking wordt de volatiliteit van veranderingen in de netto contante waarde van de afgedekte posities als gevolg van veranderingen in de relevante benchmarktrentecurve, gecompenseerd door de veranderingen in de netto contante waarde van de afgeleide financiële instrumenten

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie met externe tegenpartijen. De wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Veranderingen in de reële waarde van de hypotheken die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans om de boekwaarde van de lening te corrigeren.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte hypotheken bij de aanvang van de afdekking wordt afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt eveneens verantwoord in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans.

Fortis Bank dekt op portefeuillebasis ook de cash flows af van de toekomstige productie van leningen met vaste rentevoet door het gebruik van constant maturity swaps Een constant maturity swap is een swap die de aankoper toelaat de duur van de ontvangen geldstromen vast te leggen op een swap.

De constant maturity swaps zijn afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Uitsplitsing van de financiële leaseverrichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Bruto-investering	427	
Te ontvangen binnen het jaar	99	
Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar	175	
Te ontvangen na 5 jaar	153	
Niet verworven financieringsbaten	**1**	**2**
Netto-investering voor bijzondere waardeverminderingen	428	2
Te ontvangen binnen het jaar	99	
Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar	176	2
Te ontvangen na 5 jaar	153	
Bijzondere waardeverminderingen	**(36)**	
Netto-investering na bijzondere waardeverminderingen	392	2

In 2011 heeft BNP Paribas Leasing Solutions (geconsolideerd via de vermogensmutatie) zijn investering in Fortis Lease Polska Sp.z.o.o. verkocht aan BNP Paribas Bank Polska (volledig geconsolideerd). Daardoor wordt Fortis Lease Polska Sp.z.o.o dat in 2010 geconsolideerd werd via vermogensmutatie nu volledig geconsolideerd. De stijging van de vorderingen van de financiële leaseverrichtingen van EUR 2 miljoen naar EUR 392 miljoen is te wijten aan deze wijziging in consolidatiemethode.

Schulden aan klanten

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Zichtrekeningen	45.210	47.831
Termijnrekeningen en kasbons	41.026	39.119
Gereglementeerde Belgische spaardeposito's	56.455	56.345
Terugkoopovereenkomsten	11.823	9.526
TOTAAL SCHULDEN AAN KLANTEN	**154.514**	**152.821**

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Vanaf 2011 werd dit overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van Fortis Bank.

Fortis Bank heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'macro cash flow hedge accounting' is toegepast. De strategie van Fortis Bank bestaat uit het afdekken van het renterisico op termijndeposito's met een variabele rentevoet door de aan –en verkoop van renteopties (caps). Als gevolg wordt bij de afdekking uitgegaan van de fluctuatie van de rentevoet binnen een vooraf bepaalde marge. De bank koopt renteopties ter bescherming tegen een stijging in de rentevoet. Als de rentevoet de uitoefenprijs overschrijdt, kan de ontvangen betaling van het derivaat gebruikt worden als ondersteuning van de interestbetaling op de deposito voor die periode. De bank verkoopt ook caps tegen een hogere uitoefenprijs.

Resultaten met betrekking tot de intrinsieke waarde van de caps die aangewezen zijn als afdekkingsinstrument worden verantwoord onder 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten' in het eigen vermogen. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Bovendien heeft Fortis Bank ook beslist om 'macro fair value hedge accounting' toe te passen op zichtrekeningen ontvangen in de Belgische markt van Retail en Private Banking klanten van BNP Paribas Fortis. Het doel van de bank is om het renterisico op zichtrekeningen af te dekken door de aankoop van renteswaps. Zichtrekeningen worden aangewezen als de afgedekte positie en vormen een portefeuille. De afdekkingsrelatie wordt beschouwd als een 'macro fair value hedge'.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, wordt de waardering van zichtrekeningen en renteswaps verantwoord tegen reële waarde in de resultatenrekening.

5.h Schuldbewijzen en achtergestelde schulden

Deze noot behandelt alle schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs. Schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden opgenomen in noot 5.a. 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Schuldbewijzen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Verhandelbare schuldbewijzen	10.257	22.793
Obligatieleningen	4.303	4.532
TOTAAL SCHULDBEWIJZEN	**14.560**	**27.325**

Achtergestelde leningen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Terugbetaalbare achtergestelde schulden	7.350	8.489
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	2.141	2.137
TOTAAL ACHTERGESTELDE SCHULDEN GEWAARDEERD AAN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	**9.491**	**10.626**

Hybride innovatieve Tier 1-leningen rechtstreeks uitgegeven door Fortis Bank

In 2001 en 2004 heeft Fortis Bank rechtstreeks eeuwigdurende hybride obligatieleningen uitgeven, telkens voor een nominaal bedrag van EUR 1 miljard.

- Een afkoopbare eeuwigdurende cumulatieve obligatielening van nominaal EUR 1 miljard uitgegeven door Fortis Bank in 2001 met een coupon van 6,50% tot 26 september 2011 en daarna driemaands Euro Reference Rate + 2,37%.
- Een rechtstreeks uitgegeven eeuwigdurende lening van nominaal EUR 1 miljard uitgegeven door Fortis Bank in 2004, met een coupon van 4,625% tot 27 oktober 2014 en daarna driemaands Euro Reference Rate + 1,70%.

Beide uitgiftes hebben erg gelijkaardige kenmerken. Ze zijn geheel terugbetaalbaar (en niet gedeeltelijk) naar keuze van de emittent na 10 jaar. De obligaties profiteren van een 'support agreement' aangegaan door Ageas SA/NV en Ageas N.V.

Deze Support Agreement geeft de houders van de obligaties de optie om, als de obligaties niet vervroegd worden afgelost door Fortis Bank SA/NV, Ageas SA/NV en Ageas N.V. te verzoeken de obligaties te ruilen tegen nieuw uit te geven Ageas aandelen. Op 27 en 28 april 2011 heeft de aandeelhoudersvergadering van Ageas niet ingestemd met een voor de ruil toereikend toegestaan kapitaal. Derhalve zullen Ageas SA/NV en Ageas N.V., overeenkomstig de uitgiftevoorwaarden van de obligaties, de ruil moeten afwikkelen in contanten, na goedkeuring door de toezichthoudende autoriteiten.

Fortis Bank heeft besloten haar calloptie op het aflosbare eeuwigdurende cumulatieve schuldbewijs met een nominale waarde van EUR 1 miljard niet uit te oefenen op de eerste inkoopdatum van 26 september 2011. Naar aanleiding van de beslissing van Fortis Bank en in overeenstemming met de voorwaarden van de obligaties heeft Ageas de Nationale Bank van België toestemming gevraagd om de obligaties in contanten en tegen nominale waarde te verkrijgen op 26 september 2011. Op 19 augustus 2011 heeft de NBB Ageas laten weten dat zij instemt met de ruil. Daarnaast is Ageas meegedeeld dat de houders die 95% van alle obligaties vertegenwoordigen besloten hebben voor de ruil te kiezen.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en Fortis Bank een overeenkomst aangekondigd voor de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening. De overeenkomst vond plaats op voorwaarde dat BNP Paribas een minimale acceptatiegraad van 50% behaalt op het bod in contanten op de CASHES gelanceerd op 26 januari 2012 en succesvol afgesloten op 30 januari 2012. Deze transactie is verder beschreven in noot 8.I 'Gebeurtenissen na de verslagperiode'.

Overige achtergestelde schulden

Fortis Bank dekt het renterisico van achtergestelde schulden met vaste rente op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') af door gebruik te maken van renteswaps.

Van de achtergestelde schulden met deze kenmerken wordt een portefeuille gevormd die aangeduid wordt om af te dekken. Achtergestelde schulden opgenomen in een portefeuille-afdekking voor renterisico moeten dezelfde risicokenmerken hebben. De kasstromen worden toegewezen aan maandelijkse intervallen op basis van de contractuele vervaldata.

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps gesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven op de datum van de transactie. Wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Wijzigingen in de reële waarde van de achtergestelde schulden die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans teneinde de boekwaarde van de achtergestelde schulden te corrigeren.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte achtergestelde schulden bij de aanvang van de afdekking wordt afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt eveneens verantwoord in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans.

5.i Financiële activa tot einde looptijd aangehouden

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Verhandelbare schuldbewijzen	**5**	57
Schatkistcertificaten en andere mobiliseerbare effecten bij centrale banken	5	57
Overige verhandelbare schuldbewijzen		
Obligaties	**2.182**	**3.016**
Staatsobligaties	1.781	2.712
Overige obligaties	401	304
TOTAAL FINANCIELE ACTIVA AANGEHOUDEN TOT EINDE LOOPTIJD	2.187	3.073

De bijzondere waardeverminderingen op financiële activa verbonden aan Griekse obligaties bedroegen EUR 116 miljoen per 31 december 2011. Op 31 december 2010 waren er geen bijzondere waardeverminderingen.

Verkopen van soevereine obligaties geclassificeerd als 'financiële activa tot einde looptijd aangehouden' tijdens 2011 zijn beschreven in noot 8.h 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico'.

5.j Actuele en uitgestelde belastingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Actuele belastingen	80	91
Uitgestelde belastingen	4.118	3.807
ACTUELE EN UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN	**4.198**	**3.898**
Actuele belastingen	110	103
Uitgestelde belastingen	148	187
ACTUELE EN UITGESTELDE BELASTINGSVERPLICHTINGEN	**258**	**290**

Wijzigingen in de uitgestelde belastingen over de periode:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**3.620**	**3.344**
Baten (lasten) van uitgestelde belastingen (noot2.g)	47	(109)
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderingen van voor verkoop beschikbare activa	158	279
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderingen van hedgingderivaten	(27)	(36)
Wijzigingen in wisselkoersen en overige	172	142
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	**3.970**	**3.620**

Verdeling van de uitgestelde belastingen naar herkomst:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Voor verkoop beschikbare financiële activa	964	452
Hedging derivaten	483	306
Niet-gerealiseerde reserve voor financiële lease		42
Voorzieningen voor sociale verplichtingen	59	23
Voorzieningen voor kredietrisico	572	735
Overige	5	7
Overdraagbare fiscale verliezen	1.887	2.055
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN	**3.970**	**3.620**
waarvan		
Uitgestelde belastingsvorderingen	*4.118*	*3.807*
Uitgestelde belastingsverplichtingen	*(148)*	*(187)*

Om de grootte van de overdraagbare fiscale verliezen opgenomen als activa te bepalen voert Fortis Bank elk jaar een specifieke analyse van elke relevante entiteit door op basis van het toe te passen fiscale regime – rekening houdend met verliezen die beperkt in de tijd overdraagbaar zijn – en een realistische projectie van hun toekomstige opbrengsten en kosten in lijn met hun businessplan. De niet-verantwoorde overdraagbare verliezen bedroegen EUR 1.364 miljoen op 31 december 2011 (EUR 1.445 miljoen op 31 december 2010).

Voor de belangrijkste entiteiten worden hieronder de uitgestelde nettobelastingsvorderingen per 31 december 2011, de wettelijke beperkingen inzake de overdraagbaarheid van de fiscale verliezen en de verwachte recuperatieperiode weergegeven.

In miljoenen euro's	31 december 2011	Wettelijke beperking inzake overdraagbaarheid	Verwachte recuperatie-periode
Fortis Bank (België)	3.601	onbeperkt	14 jaar
Esmée	125	onbeperkt	14 jaar
BASS	112	onbeperkt	14 jaar
US bijkantoor	71	20 jaar	13 jaar
Overige	209	-	-
TOTAAL NETTO UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN	4.118		

Met betrekking tot Fortis Bank België bedragen de uitgestelde nettobelastingsvorderingen EUR 3.601 miljoen en deze zijn samengesteld uit overdraagbare verliezen van EUR 1.848 miljoen, tijdelijke verschillen als gevolg van wijzigingen in de reële waarde in het eigen vermogen (die voornamelijk betrekking hebben op de portefeuille 'voor verkoop beschikbaar') voor EUR 837 miljoen en overige tijdelijke verschillen (voornamelijk gekoppeld aan bijzondere waardeverminderingen) voor EUR 916 miljoen.

Bass en Esmée zijn effectiseringsvehikels van Fortis Bank. De wijzigingen in reële waarde van de derivaten die het intrestrisico in deze entiteiten afdekken zijn volledig gespiegeld in Fortis Bank België. De uitstaande uitgestelde belasting in deze entiteiten bestaat uit tijdelijke verschillen, die als volledig gedekt worden beschouwd door het businessplan van Fortis Bank België.

5.k Overlopende rekeningen en overige activa/ verplichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Gestorte garantiedeposito's en gevormde borgstellingen	41	16
Vereffeningsrekeningen met betrekking tot effectentransacties	730	2.038
Incassorekeningen	18	107
Te ontvangen baten en vooruitbetaalde lasten	170	87
Overige vorderingen en diverse activa	7.322	5.828
TOTAAL OVERLOPENDE REKENINGEN EN DIVERSE ACTIVA	8.281	8.076
Verkregen garantiedeposito's	14	
Vereffeningsrekeningen met betrekking tot effectentransacties	696	526
Incassorekeningen	84	189
Toe te rekenen lasten en over te dragen baten	159	41
Overige te betalen posten en diverse verplichtingen	2.529	266
TOTAAL OVERLOPENDE REKENINGEN EN DIVERSE VERPLICHTINGEN	3.482	1.022

De post 'vereffeningsrekeningen met betrekking tot effectentransacties' bevat de tijdelijke verschillen tussen de bedragen op de transactiedatum en afwikkelingsdatum voor aan- en verkopen van financiële activa met verplichte levering binnen een tijdsbestek (voorgeschreven door regelgeving of marktconventie) die worden geboekt op de transactiedatum, zijnde de datum waarop Fortis Bank toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument. De tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten worden echter verantwoord op afwikkelingsdatum.

5.l Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast

De volgende tabel toont per 31 december 2011 de deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
AG insurance	1.102	1.431
BNP Paribas Investment Partners S.A.	1.921	1.873
BNP Paribas Lease group	786	784
Cardif Luxembourg Vie	54	
Fortis Commercial Finance Gmbh	20	
Fortis Commercial Finance Ltd	25	
Stradios FCP FIS		99
Textainer Marine Containers LTD		57
Trip Rail Holdings LLC		26
TAP Ltd	87	
Fortis Luxembourg - Vie SA BNPP		50
Belgolaise		29
Fortis Bank Malta Ltd	43	
FORTIS YATIRIM MENKUL DEGERLER A.S		22
Immob Sauvenière SA	19	19
Crédit pour habitations sociales - Krediet voor sociale woningen		11
Cronos Holding Company Ltd	48	28
Overige	36	25
DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAAROP DE VERMOGENSMUTATIE WORDT TOEGEPAST	**4.141**	**4.454**

De volgende tabel toont de statutaire financiële gegevens van de holding entiteiten voor de belangrijkste ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast:

In miljoenen euro's	Land	Totaal activa	Nettobaten van het bankbedrijf	Netto resultaat
BNP Paribas Investment Partners S.A. [1]	Frankrijk	4.072	(148)	(138)
AG insurance [2]	België	57.910	6.659	176
BNP Paribas Lease group [1]	Luxemburg	6.231	169	162

[1] *Gegevens per 31 december 2011.*

[2] *Gegevens per 31 december 2010.*

Meer informatie over de wijzigingen die een impact hebben op de geassocieerde deelnemingen en joint ventures is opgenomen in noot 8.a 'Consolidatiekring' en noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

In overeenstemming met IFRS, is het vereist om op het eind van elke periode na te gaan of er een objectieve aanwijzing bestaat dat een investering in een geassocieerde deelneming onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering of niet. Er is sprake van een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering als er na de aanschaffing van het actief, gebeurtenissen hebben plaatsgevonden, die een negatieve invloed hebben op de geschatte toekomstige kasstromen die gegenereerd worden door de investering.

Als er een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering bestaat, dan wordt, in overeenstemming met IAS 36, de volledige boekwaarde van de investering getoetst op bijzondere waardeverminderingen door haar realiseerbare waarde te vergelijken met de boekwaarde.

Op 31 december 2011 waren er geen objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering op investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures, met uitzondering van de investeringen in BNP Paribas Investment Partners (BNPP-IP) en AG Insurance (AGI).

De algemene onzekere omstandigheden op de financiële markten en vooral in de bank- en verzekeringsindustrie samen met de risico's verbonden aan de euro-staatsschuldcrisis, gaven aanleiding tot een zekere druk op het vermogensbeheer en de verzekeringsactiviteiten. Deze omstandigheden kunnen beschouwd worden als objectieve wijzigingen dat het bedrag van de investering in BNPP-IP en AGI niet volledig gerealiseerd zou kunnen worden.

Onder deze omstandigheden werden de investeringen in BNPP-IP en AGI getoetst op bijzondere waardeverminderingen.

Een methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen werd gebruikt om de gebruikswaarde van de investering in BNPP-IP te bepalen. De methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen is gebaseerd op een aantal veronderstellingen op het gebied van toekomstige opbrengsten, kosten en voorzieningen voor kredietrisico voor elke rapporteringseenheid. Deze parameters zijn overgenomen uit het business plan op middellange termijn voor de eerste drie jaar, daarna geëxtrapoleerd over een duurzame groeiperiode van zeven jaar en dan geëxtrapoleerd tot een onbepaalde horizon en zijn gebaseerd op duurzame groeipercentages tot 10 jaar en inflatiepercentages.

De testen houden rekening met de kapitaalkost op basis van een risicovrije rentevoet plus een risicopremie specifiek voor de business. De essentiële parameters, die gevoelig zijn voor de gemaakte veronderstellingen, zijn daarom de 'cost/income'-ratio, de duurzame groeiratio en de kapitaalkost. Deze parameters zijn specifiek voor elke business.

De notioneel toegewezen kapitaalcijfers zijn vastgelegd op 7% van de risico gewogen activa en de groeipercentages verder dan 10 jaar zijn vastgelegd op 2%. Het percentage van het geïnvesteerd vermogen voldoet aan de wettelijke vereisten en het groeipercentage voor de komende 10 jaar is conservatief in het licht van de inflatie in de meeste landen waar de entiteiten opereren.

De kapitaalkost gebruikt voor de verdiscontering van de toekomstige winsten zijn specifiek aan de entiteit en gebaseerd op een risicovrije rentevoet, de beta en de verwachte marktrisicopremie.

Op middellange tot lange termijn is Fortis Bank van oordeel dat BNPP-IP in staat zou moeten zijn om te profiteren van gestabiliseerde markten en een nettogroei te bereiken (nieuwe netto kasinstromen) boven de normale marktprestaties. Aan de kostenzijde, is de verbetering van de 'cost/income'-ratio haalbaar gezien de aan de gang zijnde herstructurerings- en integratiemaatregelen. De waardering gebaseerd op deze veronderstellingen leidt tot een realiseerbare waarde boven de boekwaarde van de investering in BNPP-IP.

De gevolgde waarderingsbenadering voor de investering in AGI bestaat uit de berekening van een realiseerbare waarde gebaseerd op de bepaling van de verbruikswaarde van de investering en houdt ook rekening met de specificiteiten van de verzekeringsbusiness –en activiteiten.

Een waarderingsmethode specifiek voor de verzekeringsindustrie om de verbruikswaarde te bepalen is gebaseerd op de taxatiewaarde van de verzekeringsportefeuille en bestaat uit:

- de besloten waarde, zijnde de waarde van het netto-actief toegewezen aan de verzekeringsactiviteit, verhoogd met de waarde van de van kracht zijnde business, zijnde de contante waarde van de uitkeerbare winst gegenereerd door de actuele verzekeringsportefeuille
- de waarde van toekomstige nieuwe businesses, zijnde de contante waarde van de geprojecteerde toekomstige uitkeerbare winst gegenereerd door de toekomstige nieuwe businesses.

De waarde van het netto-actief en de toekomstige rentabiliteit van de huidige business zijn waarderingsmethoden die specifiek zijn voor de verzekeringsindustrie en zijn consistent met de principes van de verdisconteerde winstbenaderingen omdat de waarde van de betreffende business het gevolg is van de projectie van de uitkeerbare winst. De waarde van nieuwe toekomstige businesses wordt berekend op basis van 'multiples' van een jaar van nieuwe business.

De waardering voor AGI leidt tot een realiseerbare waarde die lager is dan de boekwaarde van de investering en gaf aanleiding tot een bijzondere waardevermindering van EUR (240) miljoen, EUR (167) miljoen verantwoord via de resultatenrekening en EUR (73) miljoen via het eigen vermogen.

5.m Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen

In miljoenen euro's	31 december 2011			31 december 2010		
	Bruto Boekwaarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waarde-verminderingen	Netto Boekwaarde	Bruto Boekwaarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waarde-verminderingen	Netto Boekwaarde
VASTGOEDBELEGGINGEN	**110**	**(52)**	**58**	**117**	**(49)**	**68**
Terreinen en gebouwen	1.944	(919)	1.025	1.780	(750)	1.030
Installaties, machines en uitrustingen	1.300	(928)	372	1.254	(850)	404
In leasing gegeven bedrijfsmiddelen						
Overige vaste activa	181	(69)	112	50	(42)	8
MATERIËLE VASTE ACTIVA	**3.425**	**(1.916)**	**1.509**	**3.084**	**(1.642)**	**1.442**
Aangekochte software	176	(141)	35	208	(177)	31
Software, ontwikkeld door de onderneming	296	(286)	10	320	(301)	19
Overige immateriële vaste activa	156	(74)	82	86	(50)	36
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	**628**	**(501)**	**127**	**614**	**(528)**	**86**

Vastgoedbeleggingen

De geschatte reële waarde van vastgoedbeleggingen geboekt aan historische kostprijs op 31 december 2011 bedroeg EUR 65 miljoen, te vergelijken met EUR 88 miljoen op 31 december 2010.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa bestaan uit erfpachtrechten, goodwill en handelsmerken verworven door Fortis Bank.

Over het algemeen wordt software afgeschreven over maximaal vijf jaar en hebben overige immateriële vaste activa een verwachte economische levensduur van maximaal 10 jaar.

Met uitzondering van goodwill (zie noot 5.n 'Goodwill') en immateriële activa gerelateerd aan de overdracht van activiteiten door BNP Paribas aan Fortis Bank zijn er geen immateriële vaste activa met een onbeperkte economische levensduur. De vergoedingen betaald door Fortis Bank aan BNP Paribas voor de overdracht van de corporate en transaction banking Europe (CTBE) portefeuille, door de Portugese, Duitse, Engelse en Spaanse bijkantoren van BNP Paribas aan de bijkantoren van Fortis Bank, worden beschouwd als overige immateriële vaste activa met onbeperkte levensduur (EUR 32 miljoen). De immateriële activa met onbeperkte levensduur worden niet afgeschreven, maar ondergaan een test om te oordelen of een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden door hun netto boekwaarde te vergelijken met de realiseerbare waarde. Er werden geen bijzondere waardeverminderingen geboekt op 31 december 2011.

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Netto afschrijvingslasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2011 bedroegen EUR 227 miljoen, tegen EUR 303 miljoen voor het boekjaar eindigend op 31 december 2010.

De terugname van provisies voor bijzondere waardeverminderingen op materiële en immateriële activa geboekt in de resultatenrekening bedroeg EUR 0,3 miljoen op 31 december 2011, tegenover een terugname van EUR 1 miljoen op 31 december 2010.

5.n Goodwill

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
BOEKWAARDE AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**24**	**292**
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		246
BOEKWAARDE VAN DE VOORGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**24**	**46**
Aankopen	198	6
Verkopen		(14)
Bijzondere waardeverminderingen, opgenomen tijdens de periode		(13)
Omrekeningsverschillen	(30)	
Overige		
BOEKWAARDE VAN VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	**192**	**24**
waarvan		
brutoboekwaarde	*571*	*408*
som van de bijzondere waardeverminderingen aan het einde van de periode	*(379)*	*(383)*

De goodwill per operationeel segment op 31 december 2011 is als volgt:

	Netto bedrag		Bruto bedrag		Waardeverminderingen		Cumulatieve waardevermindering	
In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010
Fortis Bank in België	**24**	**22**	**24**	**22**				
Alpha Crédit	22	22	22	22				
Fortis Commercial Finance	2		2					
Fortis Bank in Luxemburg			**40**	**40**		**(10)**	**(40)**	**(40)**
SADE			12	12		(10)	(12)	(12)
Fundamentum Asset Management			28	28			(28)	(28)
Andere Landen	**169**	**2**	**508**	**345**		**(4)**	**(339)**	**(343)**
Dominet			206	206			(206)	(206)
Margaret Inc.			102	102			(102)	(102)
Von Essen KG Bank			28	28			(28)	(28)
TEB Bank	167		167					
Overige	2	2	5	9		(4)	(3)	(7)
TOTAAL	192	24	572	407	-	(14)	(379)	(383)

Fortis Bank heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden die de rapporteringsentiteiten van Fortis Bank vertegenwoordigen. Deze splitsing is consistent met de organisatorische structuur en beheersmethodes van Fortis Bank en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden kunnen beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

Goodwill is toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden. Er wordt jaarlijks, of wanneer er een aanwijzing is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, getoetst of goodwill een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord en wordt de goodwill afgeschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid boven het realiseerbaar bedrag.

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid kan op drie verschillende methodes gebaseerd zijn: transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses, gegevens over de aandelenkoersen van beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses, en verdisconteerde toekomstige kasstromen.

Als een van de twee methodes gebaseerd op vergelijkbare business de noodzaak voor een bijzondere waardevermindering aanduidt, wordt de methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen gebruikt voor de validatie van de resultaten en om het bedrag van de vereiste bijzondere waardevermindering te bepalen. De methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen wordt ook toegepast als er geen transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses of aandelenkoersen voor beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses beschikbaar zijn.

De methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen is gebaseerd op een aantal veronderstellingen op het gebied van toekomstige opbrengsten, kosten en voorzieningen voor kredietrisico voor elke rapporteringseenheid. Deze parameters zijn overgenomen uit het business plan op middellange termijn voor de eerste drie jaar, daarna geëxtrapoleerd over een duurzame groeiperiode van zeven jaar en dan geëxtrapoleerd tot een onbepaalde horizon gebaseerd op duurzame groeipercentages tot 10 jaar en de inflatiepercentages.

De testen houden rekening met de kapitaalkost op basis van een risicovrije rentevoet plus een risicopremie specifiek aan de business. De essentiële parameters, die gevoelig zijn aan de gemaakte veronderstellingen, zijn daarom de 'cost/income'-ratio, de duurzame groeiratio en de kapitaalkost. Deze parameters zijn specifiek voor elke business.

De notioneel toegewezen kapitaalcijfers zijn vastgesteld op 7% van de risico gewogen activa en de groeipercentages verder dan 10 jaar zijn vastgesteld op 2%. Het percentage van het geïnvesteerd vermogen voldoet aan de wettelijke vereisten en het groeipercentage voor de komende 10 jaar is conservatief in het licht van de inflatie in de meeste landen waar de entiteiten opereren. De kapitaalkost gebruikt voor de verdiscontering van de toekomstige winsten zijn specifiek aan de entiteit en gebaseerd op een risicovrije rentevoet, de beta en de verwachte marktrisicopremie.

De voortdurende expansie van Alpha Crédit is gebaseerd op de groei van persoonlijke leningen, de ontwikkeling van de directe financieringsactiviteit en de versterking van haar positie als marktleider in de autofinancieringsactiviteit.

In de Turkse snelgroeiende markt versterkt TEB Bank haar positie na de integratie dankzij een stevige groei in deposito's en leningen.

De waardering voor Alpha Crédit en TEB Bank leidden tot een realiseerbare waarde ruim boven hun boekwaarde waardoor geen bijzondere waardevermindering op goodwill vereist is.

De initiële boekhoudkundige verwerking van de acquisitie van Fortis Commercial Finance is nog niet afgerond en zal beëindigd worden tijdens het eerste halfjaar van 2012.

5.o Voorzieningen voor risico's en kosten

De voorzieningen voor risico's en kosten bevatten voornamelijk voorzieningen voor vergoedingen na uitdiensttreding (noot 7.b 'Verplichtingen voor personeelsvoordelen'), voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van kredietrisico's (noot 2.f 'Risicokost'), voor risico's op gereglementeerde spaarproducten en voor geschillen in verband met bancaire transacties.

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
TOTAAL GEBOEKTE VOORZIENINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**3.821**	**3.916**
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		66
TOTAAL VOORZIENINGEN VOOR VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	**3.821**	**3.850**
Toevoegingen aan voorzieningen	360	648
Terugnames op voorzieningen	(573)	(182)
Gebruik van voorzieningen	(248)	(236)
Wisselkoersschommelingen en diversen	24	(259)
TOTAAL GEBOEKTE VOORZIENINGEN VOOR VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	**3.384**	**3.821**

6 Financierings- en garantieverbintenissen

6.a Verstrekte en ontvangen financieringsverbintenissen

Contractuele waarde van verstrekte en ontvangen financieringsverbintenissen door Fortis Bank:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Verstrekte financiële verbintenissen :		
- aan kredietinstellingen	2.230	21.217
- aan klanten	38.086	47.375
toegestane documentaire kredieten	*37.332*	*46.750*
overige verbintenissen tegenover klanten	*754*	*625*
Totaal verstrekte financiële verbintenissen	**40.316**	**68.592**
Verkregen financiële verbintenissen :		
- van kredietinstellingen	30.421	27.759
- van klanten	21	718
Totaal verkregen financiële verbintenissen	**30.442**	**28.477**

6.b Door ondertekening verstrekte garantieverbintenissen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Verstrekte garantie verbintenissen:		
- aan kredietinstellingen	15.176	1.426
- aan klanten	14.229	12.701
TOTAAL VERSTREKTE GARANTIEVERBINTENISSEN	**29.405**	**14.127**

De toename van de verstrekte garantieverbintenissen aan kredietinstellingen betreft de verstrekte garanties door de bijkantoren van Fortis Bank aan de bijkantoren van BNP Paribas. In 2010 heeft Fortis Bank van BNP Paribas de activiteiten van haar 'Corporate Transaction Groep' overgenomen. Voor de verworven activa die nog niet zijn overgedragen heeft Fortis Bank een garantie aan BNP Paribas gegeven.

6.c Overige garantieverbintenissen

Financiële instrumenten gegeven als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Financiële instrumenten (verhandelbare effecten en prive-vorderingen) ingediend bij centrale banken en gebruikbaar op elk moment als onderpand voor herfinancieringstransacties	**19.999**	**11.635**
- Gebruikt als onderpand bij centrale banken	8.814	
- Beschikbaar voor herfinancieringstransacties	11.185	11.635
Effecten verkocht onder terugkoopovereenkomsten	**37.391**	**42.026**
Overige financiële activa gebruikt als onderpand voor transacties met banken en financiële klanten	**27.281**	**10.537**

Financiële instrumenten door Fortis Bank gegeven als onderpand en waarbij het de begunstigde is toegestaan om deze te verkopen of te herbruiken als onderpand, bedragen EUR 80.572 miljoen per 31 december 2011 (EUR 44.179 miljoen per 31 december 2010).

Financiële instrumenten ontvangen als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Financiële instrumenten ontvangen als onderpand (exclusief terugkoopovereenkomsten)	**9.536**	**10.550**
waarvan instrumenten waarvoor de Groep bevoegd is ze te verkopen en te herbruiken als onderpand	*1.219*	*1.272*
Effecten ontvangen als terugkoopovereenkomsten	**20.000**	**33.224**

Financiële instrumenten die Fortis Bank ontvangen heeft als onderpand of via terugkoopovereenkomsten werden door Fortis Bank effectief verkocht of herbruikt als onderpand ten belope van EUR 18.723 miljoen per 31 december 2011 (EUR 28.036 miljoen per 31 december 2010).

7 Personeelskosten en personeelsvoordelen

7.a Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Vaste en variabele vergoeding, bonussen en winstdeelname	(1.678)	(1.601)
Pensioenbonussen, pensioenkosten en sociale zekerheidsbijdragen	(595)	(740)
TOTAAL VERGOEDINGEN EN PERSONEELSKOSTEN	(2.273)	(2.341)

7.b Verplichtingen voor personeelsvoordelen

7.b.1 Voordelen na uitdiensttreding

De IAS 19 norm maakt een onderscheid tussen twee categorieën van regelingen, die elk afzonderlijk behandeld worden, afhankelijk van het risico dat door de onderneming wordt gelopen. Wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om een gedefinieerd bedrag te betalen (bijvoorbeeld uitgedrukt als een percentage van het jaarloon van de begunstigde) aan een externe organisatie die instaat voor de betaling van de prestaties op basis van de beschikbare activa voor elk lid van de regeling, dan wordt hiernaar verder verwezen als een toezegging van het type vaste bijdragen. Omgekeerd, wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om de financiële activa te beheren die gefinancierd worden uit de opvraging van premies bij de werknemers, en om zelf de kosten te dragen van prestaties - of er het definitieve bedrag van te waarborgen afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen - dan wordt hiernaar verder verwezen als een toezegging van het type vaste prestaties. Hetzelfde geldt wanneer de onderneming het beheer van de opvraging van de premies en van de betaling van de prestaties toevertrouwt aan een externe organisatie, maar zelf het risico blijft dragen dat voortvloeit uit het beheer van de activa en uit de toekomstige evolutie van de prestaties.

Pensioenregeling en andere voordelen na uitdiensttreding

Fortis Bank heeft sinds enkele jaren een beleid gevoerd, waarbij toezeggingen van het type vaste prestaties werden omgevormd naar toezeggingen van het type vaste bijdragen.

Fortis Bank draagt bij tot verscheidene toezeggingen van het type vaste prestaties in België, in Turkije en Luxemburg, waarvan de meeste zijn afgesloten. Nieuwe werknemers krijgen voordelen in de vorm van toezeggingen van het type vaste bijdragen aangeboden. Krachtens deze regelingen bestaat de verbintenis van de onderneming er hoofdzakelijk in om een gedefinieerd percentage van het jaarloon van de werknemer in het pensioenplan te storten.

De bedragen die werden betaald aan Belgische en buitenlandse toezeggingen voor voordelen na uitdiensttreding van het type vaste bijdragen lopen op tot EUR 23 miljoen voor het boekjaar 2011, in vergelijking met EUR 11 miljoen voor het boekjaar 2010.

1) Pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen van de Fortis Bank entiteiten.

In België voorziet Fortis Bank een pensioenregeling voor haar werknemers en middenkaders, die bij Fortis Bank zijn beginnen werken voordat haar pensioenregelingen op 1 januari 2002 werden geharmoniseerd, op basis van het eindloon en het aantal dienstjaren. Die verbintenissen worden voornamelijk gefinancierd bij de verzekeringsmaatschappij AG Insurance, waarin Fortis Bank een belang bezit van 25%. Voor de hogere kaderleden wordt een pensioenregeling, die voorziet in een kapitaal op basis van het aantal dienstjaren en het eindloon, voornamelijk gefinancierd bij de verzekeringsmaatschappijen AXA Belgium en AG Insurance.

Krachtens de Belgische wetgeving is de werkgever verantwoordelijk voor een gewaarborgd minimumrendement op de toezeggingen van het type vaste bijdragen. Als gevolg van deze verplichting worden deze toezeggingen gezien als toezeggingen van het type vaste prestaties.

In sommige landen bestaan er nog steeds toezeggingen van het type vaste prestaties, die over het algemeen gesloten zijn voor nieuwe werknemers, en die bestaan uit de verwerving van een welomschreven pensioen in functie van het eindloon en het aantal dienstjaren van de werknemer (Turkije, Luxemburg en Verenigd Koninkrijk).

Op 31 december 2011 was België goed voor 86% van het totaal van de pensioenregelingen van Fortis Bank. De marktwaarde van de onderliggende fondsbeleggingen en de afzonderlijke restitutierechten van de pensioenregelingen van Fortis Bank wordt als volgt opgesplitst: 77% obligaties, 10% cash, 9% verzekeringscontracten, 3% aandelen en 1% onroerend goed.

De verwachte bijdrage aan diverse pensioenregelingen in 2012 bedraagt EUR 157 miljoen, waarvan EUR 145 miljoen voor de verplichtingen in België.

2) Gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding.

In België heeft Fortis Bank een regeling inzake gezondheidszorgen voor haar gepensioneerde werknemers en middenkaders.

3) Verbintenissen in het kader van pensioenplannen met vaste toezegging.

Reconciliatie van activa en verplichtingen geboekt op de balans van de plannen met vaste toezegging

In miljoenen euro's	Vergoedingen na uitdiensttreding		Gezondheidszorgregeling na uitdiensttreding	
	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010
Contante waarde van de verplichtingen	**3.301**	**3.000**	**59**	**58**
Contante waarde van verplichtingen, volledig of gedeeltelijk gefinancierd door activa	3.271	2.980		
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	30	20	59	58
Marktwaarde van fondsbeleggingen	**(462)**	**(128)**		
Marktwaarde van afzonderlijke restitutierechten	**(2.410)**	**(2.356)**		
Kosten die nog niet worden opgenomen volgens de toepassing van IAS 19	**(462)**	**(514)**	**(3)**	**(4)**
Pensioenkosten van verstreken diensttijd				
Actuariële nettoverliezen of -winsten	(462)	(514)	(3)	(4)
Niet-verantwoorde activa door restricties	**76**			
NETTO VERPLICHTING VOOR PENSIOENPLANNEN				
OP BASIS VAN VASTE TOEZEGGINGEN	43	2	56	54
Activa opgenomen in de balans voor pensioenplannen op basis van vaste toezeggingen	(2.430)	(2.373)		
- waarvan netto activa van pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen	*(20)*	*(17)*		
- waarvan marktwaarde van restitutierechten	*(2.410)*	*(2.356)*		
Verplichtingen opgenomen in de balans voor pensioenplannen				
op basis van vaste toezeggingen	2.473	2.375	56	54

Verandering in de contante waarde van de verplichtingen van het type vaste toezegging

In miljoenen euro's	Vergoedingen na uitdiensttreding		Gezondheidszorgregeling na uitdiensttreding	
	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010
CONTANTE WAARDE VAN VERPLICHTINGEN AAN				
HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.000	3.819	58	55
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		556		4
CONTANTE WAARDE VAN VERPLICHTINGEN VAN VOORT-				
GEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.000	3.263	58	51
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	134	130	1	1
Lasten met betrekking tot de discontering van de verbintenissen	130	107	3	2
Kost van de planwijzigingen van de periode	6			
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen	(2)	(250)		
Actuariële verliezen (of winsten) van de periode	(1)	(113)	(1)	5
Bijdragen van deelnemers	13	8		
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden door de werkgever	(22)	(17)	(1)	(1)
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden van fondsbeleggingen/restitutierechten	(171)	(158)		
Effect van veranderingen in wisselkoersen	(10)	3		
Effect van verandering in consolidatiekring	224	26		
Overige wijzigingen		1	(1)	
CONTANTE WAARDE VAN VERPLICHTINGEN VAN VOORT-				
GEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	3.301	3.000	59	58

Verandering in de marktwaarde van de fondsbeleggingen

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
MARKTWAARDE VAN DE ACTIVA AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	128	784
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		667
MARKTWAARDE VAN DE ACTIVA VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	128	117
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	35	6
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen		
Actuariële winsten van de periode	(12)	4
Werknemersbijdragen	4	
Door de werkgever gestorte bijdragen aan fondsbeleggingen	13	2
Uitkeringen	(12)	(6)
Effect van veranderingen in wisselkoersen	(13)	2
Effect van verandering in consolidatiekring	320	1
Overige wijzigingen	(1)	2
MARKTWAARDE VAN DE ACTIVA VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	462	128

Verandering in de reële waarde van restitutierechten

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
REELE WAARDE VAN DE RESTITUTIERECHTEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	2.356	2.548
Beëindigde bedrijfsactiviteiten		5
REELE WAARDE VAN DE RESTITUTIERECHTEN VAN DE VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	2.356	2.543
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	92	95
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen		(198)
Actuariële winsten van de periode	1	(58)
Werknemersbijdragen	9	8
Door werkgever gestorte bijdragen aan fondsbeleggingen	109	106
Uitkeringen	(159)	(153)
Effect van veranderingen in wisselkoersen		
Effect van verandering in consolidatiekring	1	12
Overige wijzigingen	1	1
REELE WAARDE VAN DE RESTITUTIERECHTEN VAN DE VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	2.410	2.356

De verzekeringsmaatschappijen, waarbij Fortis Bank de pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen heeft ondergebracht zijn verbonden verzekeringsondernemingen. Om deze reden worden de aan deze pensioenregelingen gerelateerde beleggingen aangemerkt als niet-kwalificerende fondsbeleggingen en dienen deze beschouwd te worden als 'restitutierechten' overeenkomstig IAS 19. Dit betekent dat deze activa niet in mindering gebracht mogen worden op de verplichtingen voor plannen met vaste toezeggingen om de omvang van deze verplichtingen te bepalen, maar als afzonderlijke activa onder de noemer 'restitutierechten' moeten worden opgenomen. Hierin komt het recht op restitutie van uitgaven (ter afwikkeling van de verplichtingen voor plannen met vaste toezeggingen) door de verbonden partij tot uitdrukking.

Componenten van pensioenkost

In miljoenen euro's	Vergoedingen na uitdiensttreding		Gezondheidszorgregeling na uitdiensttreding	
	31 december 2011	31 december 2010	31 december 2011	31 december 2010
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	134	130	1	1
Lasten met betrekking tot de discontering van de verbintenissen	130	107	3	2
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	(35)	(6)		
Verwacht rendement op restitutierechten	(92)	(95)		
Afschrijvingen van actuariële winsten en verliezen	63	35		
Afschrijvingen van verstreken diensttijd	6			
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen	(1)	13		
Overige wijzigingen	(28)			
TOTAAL KOSTEN ONDER "PERSONEELSKOSTEN"	177	184	4	3

Methode voor het meten van de verplichtingen

De overblijvende toezeggingen van het type vaste prestaties in België en in het buitenland zijn het voorwerp van onafhankelijke actuariële evaluaties volgens de methode van de geprojecteerde eenheidskost, met de bedoeling om de uitgaven te bepalen die voortvloeien uit de door de werknemers verworven rechten en nog te betalen prestaties aan gepensioneerde werknemers. De demografische en financiële veronderstellingen die worden gebruikt om de verdisconteerde waarde van deze verplichtingen en van de waarde van de onderliggende financiële activa te ramen, houden rekening met de specifieke economische omstandigheden eigen aan elk land en elke onderneming van Fortis Bank.

De overblijvende verbintenissen op het gebied van gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding worden gewaardeerd door gebruik te maken van de specifieke mortaliteitstabellen eigen aan elk land en van veronderstellingen inzake de evolutie van de medische kosten. Deze veronderstellingen, gebaseerd op historische waarnemingen, houden rekening met geschatte toekomstige evoluties van de kosten voor de medische dienstverlening die het gevolg zijn van enerzijds de kostprijs van gezondheidsdiensten zelf en anderzijds de inflatie.

De voornaamste actuariële veronderstellingen, gebruikt om de verbintenissen van de voordelen na uitdiensttreding te berekenen op het einde van de periode (met uitzondering van gezondheidszorgvergoedingen na uitdiensttreding)

Voor iedere monetaire zone verdisconteert Fortis Bank haar verbintenissen op basis van het rendement van eerste klas privéobligaties met een vervaldag die vergelijkbaar is met de 'duratie' van de gewaardeerde verplichtingen. Wanneer de markt voor dergelijke obligaties niet voldoende liquide is, zoals bijvoorbeeld beoordeeld voor de eurozone, gebeurt de verdiscontering op basis van overheidsobligaties.

De aldus bepaalde verdisconteringvoeten zijn als volgt:

In %	31 december 2011			31 december 2010	
	Eurozone	VK	Turkije	Eurozone	VK
Disconteringsvoet	3,30%-4,70%	3,50%	9,15%-9,55%	3,80%-4,50%	4,70%
Percentage van toekomstige loonsverhoging (*)	3,50%-4,27%	2,00%	7,00%	3,90%-4,35%	3,25%

(*) inclusief inflatie

Werkelijk rendement van de fondsbeleggingen en de restitutierechten over de periode

Het verwacht rendement van de fondsbeleggingen en de restitutierechten wordt bepaald door de verwachte rendementen voor elke activaklasse te wegen op basis van haar respectievelijk aandeel in de marktwaarde van alle fondsbeleggingen.

	31 december 2011			31 december 2010	
In %	Eurozone	VK	Turkije	Eurozone	VK
Verwacht rendement op fondsbeleggingen en restitutierechten(1)	3,25%-4,65%	6,24%	9,15%	3,25%-4,54%	6,80%
Werkelijk rendement op fondsbeleggingen en restitutierechten(1)	(3,43)%-7,33%	2,80%	6,91%-7,79%	(1,64)%-8,18%	7,80%

(1)Reeks waarden, die het bestaan van verscheidene regelingen binnen één enkel land of één enkele geografische of monetaire zone weerspiegelen

Actuariële winsten en verliezen

Actuariële winsten en verliezen die het resultaat zijn van variaties in de verdisconteerde waarde van verbintenissen inzake toezeggingen van het type vaste prestaties komen enerzijds voor uit ervaringsaanpassingen (verschillen tussen eerder bepaalde actuariële veronderstellingen en de waargenomen werkelijkheid) en anderzijds de effecten van veranderende actuariële veronderstellingen.

Fortis Bank past de 'corridor'-methode toe, zoals toegestaan door de IAS 19 norm. Deze norm specificeert dat de erkenning van actuariële winsten en verliezen wordt uitgesteld zolang zij niet meer bedragen dan 10% van het grootste bedrag van ofwel de verbintenissen ofwel van de kwalificerende beleggingen. De berekening van de 'corridor' wordt afzonderlijk gemaakt voor elk toezegging van het type vaste prestaties. Wanneer deze limiet wordt overschreden wordt het deel van de actuariële winsten en verliezen dat deze limiet overschrijdt opgenomen in het resultaat door afschrijving over de gemiddelde resterende diensttijd van de deelnemers aan het plan.

De volgende tabel detailleert de actuariële winsten en verliezen:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
BEDRAG VAN NETTO CUMULATIEVE NIET-OPGENOMEN ACTUARIËLE WINSTEN (VERLIEZEN)	(462)	(514)
NETTO ACTUARIËLE WINSTEN EN VERLIEZEN GEGENEREERD OVER DE PERIODE	(10)	59
waarvan actuariële winsten en (verliezen) op fondsbeleggingen of restitutierechten	*(11)*	*(54)*
waarvan actuariële winsten en (verliezen) door wijzigingen van actuariële veronderstellingen over de verplichtingen	*1*	*109*
waarvan 'experience losses' van de verplichtingen		*4*

7.b.2 Andere langetermijnvergoedingen

Fortis Bank biedt aan haar werknemers verscheidene langetermijn voordelen aan, voornamelijk gratificaties wegens langdurig dienstverband, de mogelijkheid om vakantiedagen op te sparen, en bepaalde beschermingen in geval van arbeidsongeschiktheid.

Als onderdeel van het beleid van de Groep inzake variabele bezoldiging worden er jaarlijks regelingen voor uitgestelde bezoldigingen opgesteld voor bepaalde medewerkers, waarvan de bijdrage belangrijk is voor de performantie van de Groep, of krachtens speciale reglementaire bepalingen.

Deze regelingen voorzien in de storting van de variabele bezoldiging, weliswaar uitgesteld in de tijd, en maken de betaling ervan afhankelijk van de prestaties van de specifieke 'métiers', de grotere departementen en van de Groep.

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Netto voorzieningen voor andere voordelen op lange termijn	90	96

7.b.3 Ontslagvergoedingen

Fortis Bank heeft een aantal vervroegde vertrekregelingen ingevoerd gebaseerd op de bereidwilligheid van werknemers die aan bepaalde toegangscriteria voldoen. De lasten verbonden aan deze regelingen inzake vrijwillig vertrek moeten geprovisioneerd worden voor de actieve werknemers die aanmerking komen, vanaf het moment dat de regeling het voorwerp is van een (voorstel tot) paritair akkoord.

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
Provisies voor vrijwillig vertrek en vervroegde pensioneringsplannen	217	275

8 Bijkomende informatie

8.a Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld volgens de bepalingen van het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de niet-geconsolideerde en geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, gewijzigd door het koninklijk besluit van 5 december 2004. Dit besluit bepaalt dat, voor vennootschappen waarvan het financiële jaar begint op of na 1 januari 2006, de geconsolideerde jaarrekeningen moeten opgemaakt worden volgens de bepalingen van de internationale standaard (IAS/IFRS), zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de jaarrekeningen van Fortis Bank NV/SA en haar dochterondernemingen begrepen. Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin Fortis Bank, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap'). Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de effectieve zeggenschap aan Fortis Bank wordt overgedragen en worden van consolidatie uitgesloten vanaf de datum waarop een einde komt aan die zeggenschap.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van IAS 27 Geconsolideerde en Enkelvoudige jaarrekeningen, IAS 28 Investeringen in Geassocieerde Ondernemingen, IAS 31 Belangen in Joint Ventures alsook SIC-12 Consolidatie-Special Purpose Entities (SPE). SPE's worden geconsolideerd indien de economische werkelijkheid van de realiteit aangeeft dat Fortis zeggenschap heeft over de SPE's.

Belangen in joint ventures worden verantwoord op basis van de proportionele methode. Joint ventures zijn contractuele afspraken waarbij Fortis Bank en andere partijen een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijk en evenredig zeggenschap hebben.

Investeringen in geassocieerde deelnemingen worden verantwoord op basis van vermogensmutatiemethode. Dit zijn investeringen waarin Fortis Bank invloed van betekenis heeft, maar geen zeggenschap, en over het algemeen een belang aanhoudt van tussen de 20% en 50% van de stemrechten.

De consolidatiedrempels worden gedetailleerd in de paragraaf 1.c.1 'Consolidatiekring' in de noot 1 'Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door Fortis Bank'.

In de onderstaande tabellen zijn de wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het jaar 2010 en 2011 opgenomen.

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Consoliderende onderneming							
Fortis Banque SA / Fortis Bank NV	België			VC		100,00%	100,00%
België							
Ace Equipment Leasing	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Ace Leasing	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Ag Insurance-Groupe	België			VM		25,00%	25,00%
Alpha Card Scrl (Groupe)	België			VM		50,00%	50,00%
Alpha Crédit SA	België			VC		100,00%	100,00%
Banking Funding Company SA	België	2010	< drempels				
Banque De La Poste S.A. - Bank Van De Post N.V.	België			PC		50,00%	50,00%
Bcc Corporate	België			VM		50,00%	50,00%
Belgolaise SA	België	2011	< drempels				
		2010		VM	1	100,00%	100,00%
Bnp Paribas Fortis Factor	België			VC		99,99%	99,99%
Bnp Paribas Investment Partners Be Holding	België	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners Belgium	België	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Bancontact-MisterCash BC-MC	België	2011	Ervoor gekend onder 'Brand & Licence Company SA'				
		2010	< drempels				
Certifimmo V SA	België	2010	< drempels				
Comptoir Agricole De Wallonie	België	2010	< drempels				
Continuing Care Retirement Community NV	België	2011	< drempels				
		2010		VC		99,00%	99,00%
Credissimo	België	2010	< drempels				
Credissimo Hainaut SA	België	2010	< drempels				
Crédit Pour Habitations Sociales	België	2011	< drempels				
		2010		VM	1	81,66%	81,66%
Demetris N.V.	België			VM	1	99,99%	99,99%
Eos Aremas Belgium S.A./N.V.	België			VM		49,97%	49,97%
Es-Finance	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Euro Fashion Center SA	België	2010	Desinvestering				
Europay Belgium	België			VM		40,02%	40,02%
F.L. Zeebrugge	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	12,50%
Finalia	België			VC		51,00%	51,00%
Fintrimo SA	België	2010	< drempels				
Fortis Commercial Finance Nv	België	2011	Acquisitie	VC		100,00%	100,00%
Fortis Film Fund SA	België	2010	< drempels				
Fortis Finance Belgium S.C.R.L.	België			VC		100,00%	100,00%
Fortis Lease	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Fortis Lease Car & Truck	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Group Services	België	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Private Equity Asia Fund SA	België	2010	< drempels				
Fortis Private Equity Belgium N.V.	België			VC		100,00%	100,00%
Fortis Private Equity Expansion Belgium N.V.	België			VC		100,00%	100,00%
Fortis Private Equity Management NV	België	2010	< drempels				
Fortis Private Equity Venture Belgium S.A.	België			VC		100,00%	100,00%
Fpre Management (Belgium) SA	België	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fpre Second Residences SA	België	2010	Fusie				
Fpre Second Residences Sca	België	2010	Fusie				
Frynaco	België	2011	< drempels				
		2010		VC		99,00%	99,00%
Fund Administration Services & Technology Network Belgium	België	2011	Desinvestering				
		2010		VM		47,80%	23,90%
Fv Holding NV	België			VM		40,00%	40,00%
Genfinance International SA	België	2010	< drempels				
Het Werkmanshuis NV	België	2010	< drempels				
Immobiliere Sauveniere S.A.	België			VM	1	99,99%	99,99%
Isabel SA	België	2010	< drempels				
La Propriété Sociale De Binche-Morlanwelz SA	België	2010	< drempels				
Landbouwkantoor Van Vlaanderen NV	België	2010	< drempels				
Mees Pierson Private Belgian Offices NV	België	2011	< drempels				
		2010		VC		99,00%	99,00%
Nieuwe Maatschappij Rond Den Heerd NV	België	2010	Liquidatie				
Nissan Finance Belgium N.V.	België			VC		100,00%	79,17%
Prestibel Left Village	België	2010	< drempels				
Sowo Investment SA	België	2010	< drempels				
Visa Belgium Srcl	België	2010	< drempels				
Special purpose Entities							
Bass Master Issuer NV	België			VC			
Esmee Master Issuer	België			VC			
Luxemburg							
Alleray	Luxemburg	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	50,00%
Argance	Luxemburg	2010	Desinvestering				
Bgl Bnp Paribas	Luxemburg			VC		50,00%	50,00%
Bnp Paribas Fortis Funding	Luxemburg			VC		100,00%	100,00%
Bnp Paribas Lease Group Luxembourg	Luxemburg	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Bnp Paribas Leasing Solutions	Luxemburg	2011		VM		33,33%	16,67%
		2010	Acquisitie	VM		33,33%	16,67%
Bnp Paribas Luxembourg SA	Luxemburg	2010	Acquisitie & fusie				
Cardif Lux Vie	Luxemburg	2011	Acquisitie	VM		33,33%	16,67%
Cofhylux S.A.	Luxemburg			VC		100,00%	50,00%
Compagnie Financière De La Porte Neuve SA	Luxemburg	2011	< drempels				
		2010	Acquisitie	VC			
Dalgarno	Luxemburg	2010	< drempels				
Delvino	Luxemburg	2010	< drempels				

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Elfa Auto	Luxemburg	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		34,00%	17,00%
Eris Investissements	Luxemburg	2010	< drempels				
F.A.M. Fund Advisory	Luxemburg	2010	Ontbinding				
Fb Energy Trading S.A R.L.	Luxemburg	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Flexifund Associates	Luxemburg	2010	Ontbinding				
Fortis Bank Reinsurance S.A.	Luxemburg	2011	Desinvestering				
		2010		VC	3	100,00%	100,00%
Fortis Direct Real Estate Management	Luxemburg	2010	Desinvestering				
Fortis International Finance Luxembourg Sarl	Luxemburg	2010	Desinvestering				
Fortis Investment Management Luxembourg SA	Luxemburg	2010	Fusie				
Fortis Luxembourg - Vie S.A.	Luxemburg	2011	Fusie				
		2010		VM		50,00%	25,00%
Fortis Private Real Estate Holding	Luxemburg	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fund Administration Services & Technology Network Luxembourg	Luxemburg	2010	Desinvestering				
Fundamentum Asset Management	Luxemburg			VC		100,00%	50,00%
Generalcorp 10	Luxemburg	2011	Desinvestering				
		2010		VC	3	100,00%	100,00%
Immoparibas Royale-Neuve SA	Luxemburg	2011	< drempels				
		2010	Acquisitie	VC		100,00%	50,00%
Internaxx Bank	Luxemburg	2010	Desinvestering				
Marie Lease Sarl	Luxemburg	2010	< drempels				
Paribas Trust Luxembourg SA	Luxemburg			VC		100,00%	50,00%
Pattison	Luxemburg	2010	< drempels				
Plagefin - Placement, Gestion, Finance Holding S.A.	Luxemburg			VC		100,00%	50,00%
Quainton Funding Sarl.	Luxemburg	2010	< drempels				
Tabor Funding	Luxemburg	2010	< drempels				
Special purpose Entities							
Aura Capital Investment SA	Luxemburg			VC			
Delphinus Titri 2010 SA	Luxemburg			VC			
Royale Neuve Finance S.A.R.L.	Luxemburg			VC			
Royale Neuve Investments Sarl	Luxemburg			VC			
Stradios Fcp Fis	Luxemburg	2011	Desinvestering				
		2010		VM			
Rest van de wereld							
3D Güvenlik Sistemleri Ve Org Tic. As	Turkije	2010	Ontbinding				
Abn Amro Asset Management Investments (Asia) Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Ontbinding				
Abn Amro Asset Management Real Estate (Asia)	Kaaimaneilanden	2010	< drempels				
Abn Amro Asset Management Real Estate, Korea (Cayman)	Kaaimaneilanden	2010	< drempels				
Abn Amro Emerging Europe Private Equity (Curaçao)	Nederlandse Antillen	2010	< drempels				
Abn Amro Investment Trust Company	VS	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Abn Amro Teda Fund Management Co. Ltd	China	2010	Desinvestering				
Ace Leasing BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Acg Capital Partners LLC	VS	2010	Desinvestering				
Acg Investment Capital Partners LLC	VS	2010	Desinvestering				

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode	Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Afl Lease BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Agrilease BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Alfred Berg Administration A/S	Denemarken	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Asset Management Ab	Zweden	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Asset Management Services	Zweden	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Fonder Ab	Zweden	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Fondsmaeglerselskab A/S	Denemarken	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Forvaltning As	Noorwegen	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Funds	Finland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Kapitalförvaltning Ab	Zweden	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Kapitalforvaltning As	Noorwegen	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alfred Berg Kapitalforvaltning Finland Ab	Finland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Alsabail	Frankrijk	2011	Desinvestering			
		2010		VM	40,68%	20,34%
Aramea Asset Management Ag	Duitsland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	10,00%	9,23%
Arnhem Investment Management Pty Ltd	Australië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	13,33%	12,31%
Artemis Asset Management Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Fund Managers Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Investment Management Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Ocean Racing 2 Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Ocean Racing Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Strategic Asset Management Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Artemis Unit Trust Managers Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Athymis Gestion SA	Frankrijk	2010	< drempels			
Bnp Paribas Asset Management India Private Limited	India	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode	Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Bnp Paribas Bank Polska	Polen			VC	99,87%	99,87%
Bnp Paribas Clean Energy Partners Gp Limited	Verenigd Koninkrijk	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Energy Trading Canada Corp	Canada	2010	Desinvestering			
Bnp Paribas Energy Trading Gp	VS	2010	Desinvestering			
Bnp Paribas Fortis Yatirimlar Holding Anonim Sirketi	Turkije	2011		VC	100,00%	100,00%
		2010	Creatie	VC	100,00%	100,00%
Bnp Paribas Investment Partners	Frankrijk	2011		VM	33,33%	30,78%
		2010	Acquisitie	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners (Australia) Holdings Pty Limited	Australië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners (Australia) Pty Limited	Australië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners (Suisse) SA	Zwitserland	2010	< drempels			
Bnp Paribas Investment Partners Asia Limited	Hongkong	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners Canada Ltd.	Canada	2010	< drempels			
Bnp Paribas Investment Partners Funds (Nederland) NV	Nederland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners Holding N.V.	Nederland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners Netherlands N.V.	Nederland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Investment Partners Taiwan Co. Ltd.	Taiwan	2010	< drempels			
Bnp Paribas Investment Partners Uk Holding Limited	Verenigd Koninkrijk	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM	33,33%	30,78%
Bnp Paribas Private Investment Management Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Ca Motor Finance Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Camomile Alzette Investments (Uk) Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Desinvestering			
Camomile Asset Finance (N°5) Partnership	Verenigd Koninkrijk	2010	< drempels			
Camomile Canopia Trading (Uk) Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Desinvestering			
Camomile Investments Uk Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Camomile Pearl (Uk) Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Desinvestering			
Camomile Ulster Investments (Uk) Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Desinvestering			
Captive Finance Ltd.	Hongkong	2010	< drempels			
Captive Finance Taiwan Co. Ltd.	Taiwan	2010	< drempels			
Cf Leasing Ltd.	Bermuda	2010	Gedeeltelijke desinvestering & integratie in de Cronos groep	VM	30,00%	29,90%
Cronos Holding Company	Bermuda			VM	30,00%	30,00%
Dikodi BV	Nederland	2010	< drempels			
Dominet Finanse SA	Polen	2010	Desinvestering			
Dominet S.A.	Polen			VC	100,00%	100,00%
Dominet Spv-Ii Sp Z.O.O.	Polen	2010	< drempels			
Dreieck One Ltd.	Kaaimaneilanden	2010	Ontbinding			
Eiser Infrastructure Capital Management Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering			
Euro-Scribe Sas	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	16,67%	8,33%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Fastnet Nederland	Nederland	2011	Desinvestering				
		2010		VM		47,84%	23,92%
Fb Energy Holdings LLC	VS	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Bnp Paribas Holding Canada	Canada	2011	Ontbinding Ervoor gekend onder 'Fb Holdings Canada Corp.'				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fb Transportation Capital LLC	VS			VC		100,00%	100,00%
Fbc Ltd.	Bermuda	2010	Liquidatie				
Fcm Private Equity Sl	Spanje	2010	Liquidatie				
Fimagen Holding SA	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fimapierre	Frankrijk	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fischer Francis Trees & Watts Singapore Ltd.	Singapore	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fisher Francis Trees & Watts Uk Limited	Verenigd Koninkrijk	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Folea Grundstucksverwaltungs Und Vermietungs Gmbh & Co. Objekt Burtenbach Kg	Duitsland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	1,51%
Folea Grundstucksverwaltungs Und Vermietungs Gmbh & Co. Objekt Leverkusen Kg	Duitsland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		3,01%	1,51%
Folea Grundstucksverwaltungs Und Vermietungs Gmbh & Co. Objekt Thalfingen	Duitsland	2010	< drempels				
Folea Ii Verwaltungs Gmbh	Duitsland	2010	< drempels				
Folea Iii Verwaltungs Gmbh	Duitsland	2010	< drempels				
Folea Verwaltungs Gmbh	Duitsland	2010	< drempels				
Fondo Nazca I Fcr	Spanje	2010	Ontbinding				
Fortis / Kfh Scof Advisor Ltd.	Maagdeneilanden	2010	Desinvestering				
Fortis Asset Management Japan Co Ltd.	Japan	2010	Desinvestering				
Fortis Bank Anonim Sirketi	Turkije	2011	Fusie				
		2010		VC		94,11%	94,11%
Fortis Bank Malta Ltd	Malta	2011	< drempels VC	VM	1	100,00%	100,00%
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fortis Bank Suisse SA	Zwitserland	2010	Desinvestering				
Fortis Banque France SA	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Capital (Canada) Ltd.	Canada	2010	Desinvestering				
Fortis Capital Corporation	VS	2010	Desinvestering				
Fortis Commercial Finance Deutschland Bv	Nederland	2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Fortis Commercial Finance Gmbh	Duitsland	2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Fortis Commercial Finance Holding Bv	Nederland	2011	Acquisitie	VC		100,00%	100,00%
Fortis Commercial Finance Ltd	Verenigd Koninkrijk	2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Fortis Energy Leasing X2	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Energy Leasing Xi	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Energy Leasing X3 BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Fortis Energy Leasing Xiv BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Epargne Retraite	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Faktoring As	Turkije	2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Fortis Finansal Kiralama A.S.	Turkije	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Funding LLC	VS			VC		100,00%	100,00%
Fortis Gesbeta Sgiic	Spanje	2010	Desinvestering				
Fortis Gestao De Investimentos Brasil Limitada	Brazilië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fortis Gestion Privée	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Holding Malta B.V.	Nederland			VC		100,00%	100,00%
Fortis Holding Malta Ltd	Malta			VC		100,00%	100,00%
Fortis International Finance (Dublin)	Ierland	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Bnp Paribas Bergere	Frankrijk	2011	Ervoor gekend onder 'Fortis Investment Finance'				
		2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fortis Investment Management (Cayman) Ltd..	Kaaimaneilanden	2010	Liquidatie				
Fortis Investment Management Argentina Soc. Gerente De Fci SA	Argentinië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fortis Investment Management Chile SA	Chili	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Fortis Investment Management France	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Investment Management Hong Kong Ltd.	Hongkong	2010	Liquidatie				
Fortis Investment Management Usa, Inc.	VS	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
'Bnp Paribas Leasing Solutions China Co. Ltd	China	2011	Ervoor gekend onder 'Fortis Lease (China) Co Ltd.'				
		2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease (France)	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease (Malaysia) Sdn. Bhd	Maleisië	2010	< drempels				
Fortis Lease Czech	Tsjechische Republiek	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Danmark As	Denemarken	2010	< drempels				
Fortis Lease Deutschland Ag	Duitsland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Holding Norge As	Noorwegen	2010	< drempels				
Fortis Lease Holdings Uk Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	< drempels				
Fortis Lease Hong Kong Ltd.	Hongkong	2010	< drempels				
Fortis Lease Hungaria Equipment Financing Financial Leasing Company	Hongarije	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode	Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Fortis Lease Hungaria Real Estate	Hongarije	2010	< drempels			
Fortis Lease Hungaria Vehicle Financing Financial Leasing Company	Hongarije	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Iberia	Spanje	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	34,49%	34,49%
Fortis Lease Immobilier Suisse	Zwitserland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
'Bnp Paribas Leasing Solutions N.V.	Nederland	2011	Ervoor gekend onder 'Fortis Lease Nederland N.V.'			
		2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Norge As	Noorwegen	2010	Desinvestering			
Fortis Lease Operativ Lizing Zartkoruen Mukodo Reszvenytarsasag	Hongarije	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Polska Sp.Z.O.O.	Polen	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Portugal	Portugal	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Romania Ifn Sa	Roemenië	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease S.P.A.	Italië	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Singapore Pte Ltd.	Singapore	2010	< drempels			
Bnp Paribas Leasing Solutions Suisse	Zwitserland	2011	Ervoor gekend onder 'Fortis Lease Suisse'			
		2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Sweden Ab	Zweden	2010	Desinvestering			
Fortis Lease Uk (1) Ltd	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Uk (2) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Uk (3) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Uk (4) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%
Fortis Lease Uk (5) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	15,00%
Fortis Lease Uk Ltd	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM	33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Fortis Lease Uk Retail Limited	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Mediacom Finance	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Money Short Term Fund	Frankrijk	2010	Liquidatie				
Fortis Park Lane Ireland Ltd.	Ierland	2010	< drempels				
Fortis Pf Investments (Uk) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	Desinvestering				
Fortis Portföy Yönetimi A.S.	Turkije	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		32,67%	30,16%
Fortis Prime Fund Solutions (Usa) LLC	VS	2010	< drempels				
Fortis Private Equity France Fund	Frankrijk			VC		99,90%	99,90%
Fortis Private Equity France Sas	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Investment Funds management Company	Polen	2011	Ervoor gekend onder 'Fortis Private Investment Polska'				
Investment Funds management Company	Polen	2010	< drempels				
Fortis Proprietary Capital Inc.	VS	2010	Desinvestering				
Fortis Proprietary Investment (Ireland) Ltd.	Ierland	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fortis Securities LLC	VS	2010	Desinvestering				
Fortis Vastgoedlease BV	Nederland	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fortis Wealth Management Hong Kong Ltd.	Hongkong	2011	Desinvestering				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Fortis Wealth Management Taiwan Co. Ltd.	Taiwan	2010	Liquidatie				
Fortis Yatirim Menkul Degerler As	Turkije	2011	Fusie				
		2010		VM	1	100,00%	94,11%
Friedland Participation Et Gestion	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Fsi Holdings Inc.	VS	2010	Desinvestering				
G I Finance	Ierland	2011	Liquidatie				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Generale Belgian Finance Cy Ltd.	Hongkong	2010	Desinvestering				
Geneve Credit & Leasing SA	Zwitserland	2011	Desinvestering				
		2010	Buiten de kwalificatie drempels	PC		51,00%	51,00%
Gesellschaft Fur Capital & Vermogensverwaltung Gmbh	Duitsland	2010	< drempels				
Gie Immobilier Groupe Fortis France	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Gie Services Groupe Fortis France	Frankrijk	2010	Desinvestering				
Global Management Services	Roemenië	2010	< drempels				
Groeivermogen NV	Nederland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Haitong - Fortis Private Equity Fund Management Co. Ltd	China	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		11,00%	10,16%
Hft Investment Management Co., Limited	China	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		16,33%	15,08%
Industrifinans Forskningsparken Eiendom As	Noorwegen	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Inkasso Kodat Gmbh & Co. Kg	Duitsland	2010	< drempels				

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Kit Fortis Investment Management	Kazachstan	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		16,67%	15,39%
Kota Jaya Ltd.	Hongkong	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Kota Juta Ltd.	Hongkong	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Lisia I Ltd.	Jersey	2010	Ontbinding				
Margaret Inc.	VS	2011	< drempels				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Merconter SA	Argentinië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,33%	30,78%
Merkur Beteiligungs Und Verwaltungsgesellschaft Mit Beschränkter Haftung	Duitsland	2010	< drempels				
Mermoz Jet Finance	Spanje	2010	Desinvestering				
Money Alpha	Frankrijk	2011	Ontbinding				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Money Beta	Frankrijk	2011	Ontbinding				
		2010		VC		100,00%	100,00%
Nazca Inversiones SA	Spanje	2010	Liquidatie				
Ostara Partners Inc.	Kaaimaneilanden	2010	< drempels				
Ostara Partners Inc. Korea	Kaaimaneilanden	2010	< drempels				
Otis Vehicle Rentals Ltd.	Verenigd Koninkrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		13,33%	6,67%
Park Mountain Sme 2007-I BV	Nederland	2010	Liquidatie				
Loft Beck Ltd	Ierland	2011	< drempels Ervoor gekend onder 'Postbank Ireland Ltd.'				
		2010		VM		50,00%	25,00%
Pt Abn Amro Manajemen Investasi	Indonesië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		28,33%	26,16%
Pt. Bnp Paribas Investment Partners	Indonesië	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		33,00%	30,47%
Rfh Ltd.	Bermuda			VM	1	100,00%	99,66%
Robin Flight Ltd.	Ierland	2011	< drempels				
		2010	Acquisitie	VC			
Sci Champvernier	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Sci Flif Azur	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Sci Flif Château Landon	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Sci Flif Evry 2	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land		Wijziging in de consolidatiekring	Methode		Fortis Bank stemrechten (%)	Fortis Bank eigendomsbelang (%)
Sci Flif Le Gallo	Frankrijk	2010	(a) - Verwatering van Fortis Bank in de Fortis Lease groep	VM		33,33%	16,67%
Sci Flif Le Port	Frankrijk	2010	Ontbinding				
Sci Flif Sainte Marie	Frankrijk	2010	Ontbinding				
Societe Alsacienne De Developpement Et D'Expansion	Frankrijk			VC		100,00%	50,00%
Tap Ltd	Bermuda	2011	Creatie	VM	1	100,00%	100,00%
Tcg Fund I, L.P.	Kaaimaneilanden			VC		99,66%	99,66%
Teb Holding As	Turkije	2011		PC		50,00%	50,00%
		2010	Acquisitie	PC		50,00%	50,00%
Textainer Marine Containers Ltd.	Bermuda	2011	Desinvestering				
		2010		VM		25,00%	24,92%
Tfunds Mutual Fund Management Company SA	Griekenland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		15,00%	13,85%
Tkb Bnp Paribas Investment Partners LLC	Rusland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		16,67%	15,39%
Tkb Bnp Paribas Investment Partners Holding B.V.	Nederland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		16,67%	15,39%
Tkb Bnp Paribas Investment Partners, Jsc	Rusland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		16,67%	15,39%
Trip Rail Holdings Inc	VS	2011	Zonder invloed van betekenis				
		2010		VM		16,33%	16,33%
Upper Hatch Securities Ltd.	Ierland	2010	< drempels				
Versiko Ag	Duitsland	2010	(b) - Verwatering van Fortis Bank in de groep BNP Paribas IP BE Holding, die gekocht werd door BNPP Investment Partners	VM		8,33%	7,69%
Von Essen Gmbh & Co. Kg Bankgesellschaft	Duitsland			VC		100,00%	100,00%
Wa Pei Finance Company Ltd.	Hongkong	2010	Desinvestering				
Wa Pei Properties Ltd.	Hongkong	2010	Desinvestering				
Special purpose Entities							
Alandes BV	Nederland			VC	2		
Astir B.V.	Nederland			VC			
Black Kite Investments Limited	Ierland			VC			
Scaldis Capital LLC	VS			VC	2		
Scaldis Capital (Ireland) Ltd	Ierland			VC	2		
Scaldis Capital Limited	Jersey			VC	2		
Swallow Flight Ltd.	Ierland	2011	< drempels				
		2010	Acquisitie	VC			

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Entiteiten uitgesloten in de prudentiële consolidatiekring

3 - Entiteiten geconsolideerd onder de vermogensmutatiemethode voor prudentiële doeleinden

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

8.b Bedrijfscombinaties

In het kader van het globale integratieproject van de activiteiten van Fortis Bank in de BNP Paribas Groep werd er voorgesteld om bepaalde activiteiten van Fortis Bank en BNP Paribas te reorganiseren en te integreren door een overdracht en herallocatie tussen verschillende entiteiten van de Groep. Het project dat rond deze reorganisatie en de betrokken transacties werd gevormd, werd het 'Knight-project' genoemd. Het grootste gedeelte van de acquisities en desinvesteringen vond plaats in 2010 en bepaalde transacties werden verder geïmplementeerd tijdens 2011.

8.b.1 Herstructurering van de Turkse entiteiten

Na de implementatie van het project 'Knight', werd de transactie Nectarine opgezet met als doel de fusie van twee banken van de BNP Paribas Groep in Turkije (Türk Ekonomi Bankasi A.S. ('TEB') en Fortis Bank Turkije) te realiseren. Deze transactie werd in verschillende stappen uitgevoerd in 2010 en 2011.

Op 25 oktober 2010 heeft Fortis Bank 250 miljoen (of 50%) aan aandelen van TEB Mali Yatirimlar A.S. ('TEB Mali') verworven van BNP Paribas via BNP Paribas Fortis Yatirimlar, een special purpose vehicle in volledige eigendom, voor een bedrag van TRY 1.162.650.714. TEB Mali wordt in de geconsolideerde cijfers opgenomen volgens de proportionele methode. In 2011 werd TEB Mali hernoemd tot 'TEB Holding'.

Op 14 februari 2011 vond de fusie tussen Türk Ekonomi Bankasi A.S. ('TEB') (een 84% dochteronderneming van TEB Holding) en Fortis Bank Turkije (een 94,10% dochteronderneming van Fortis Bank) plaats. Fortis Bank ontving 1.039.356.553 (of 47,15%) van de aandelen van TEB (marktwaarde van TRY 2,16 / aandeel) voor een totale waarde van TRY 2.245.010.154 tegenover de aangehouden aandelen van Fortis Bank Turkije.

Op 30 maart 2011 is TEB Holding overgegaan tot een kapitaalsverhoging van in totaal 90.863.380 aandelen waar BNP Paribas Fortis Yatirimlar (Fortis Bank's SPV) op 88.423.113 (of 14,97%) van de aandelen heeft ingeschreven tegen TRY 4,65 per aandeel voor een totaal bedrag van TRY 411.167.475.

Op 30 maart 2011 heeft Fortis Bank 280.364.843 (of 12,72 %) van de aandelen, aangehouden in de gefusioneerde bank TEB, verkocht aan TEB Holding voor een totaal bedrag van TRY 605.588.060 (tegen TRY 2,16 / aandeel). Als gevolg van deze transactie heeft TEB Holding 55% aandeel in de gefusioneerde bank TEB.

Op 30 maart 2011 heeft Fortis Bank 448.511.854 (of 20,35%) van de aandelen, aangehouden in de gefusioneerde bank TEB, verkocht aan BNP Paribas voor een totaal bedrag van TRY 865.440.422 (tegen TRY 1,9296 / aandeel).

Op 30 maart 2011 heeft Fortis Bank 310.479.856 (of 14,08%) van de aandelen, aangehouden in de gefusioneerde bank TEB, verkocht aan haar 100% dochteronderneming BNP Paribas Fortis Yatirimlar (SPV) voor een totaal bedrag van TRY 670.636.489 (tegen TRY 2,16 / aandeel).

Op 31 maart 2011 heeft BNP Paribas Fortis Yatirimlar 42.991.423 (of 7,28%) van de aandelen, aangehouden in TEB Holding, verkocht aan de Turkse Partner - Colakoglu Group voor een totaal bedrag van TRY 200.000.000 (tegen TRY 4.65 / aandeel). Als gevolg van deze transactie hebben BNP Paribas Fortis Yatirimlar en de Colakoglu Group nu elk een 50% aandeel in TEB Holding.

Als gevolg van de fusie op 14 februari 2011 heeft Fortis Bank de exclusieve controle over Fortis Bank Turkije verloren. Dit leidde, op de dag van het controleverlies, tot een gerealiseerd verlies van EUR 233 miljoen in de resultatenrekening. Het verlies heeft hoofdzakelijk betrekking op de recyclage van de netto impact op het wisselkoersverschil dat voordien in Fortis Bank Turkije onder niet-gerealiseerde resultaten werd gerapporteerd.

In het kader van de aandeelhoudersovereenkomst hebben BNP Paribas en Fortis Bank (op een 50% / 50% - basis) een liquiditeitsrecht (putoptie) op TEB Holding aandelen toegekend aan de Colakoglu Groep (die de overige 50% in TEB Holding aanhoudt). Deze optie wordt beschouwd als een afgeleid instrument en wordt gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. De initiële (negatieve) reële waarde op deze putoptie leidde tot een verlies van EUR 75 miljoen.

Na de overname van 50% in TEB Holding door Fortis Bank via de SPV op 25 oktober 2010, heeft Fortis Bank de 'voorgangerswaardemethode' toegepast om deze overname te rapporteren. Eind 2010 werd een bestaande historische goodwill van TRY 212 miljoen gereflecteerd in negatief eigen vermogen op het niveau van TEB Holding, dat gerelateerd is aan de overname van de vroegere TEB Bank door TEB Holding.

Op 31 maart 2011 werd deze goodwill van TRY 212 miljoen (EUR 97 miljoen) getransfereerd naar Fortis Bank. Na de verkoop van de TEB-aandelen (448.511.854 aandelen of 20,35%) door Fortis Bank aan BNP Paribas, werd een deel van de goodwill (TRY 69 miljoen (EUR 32 miljoen)) getransfereerd naar BNP Paribas. Dit verminderde het bedrag van goodwill gerapporteerd op de balans van de dochteronderneming van Fortis Bank - BNP Paribas Fortis Yatirimlar - naar TRY 143 miljoen (EUR 65 miljoen). Op 31 december 2011 bedroeg de goodwill TRY 143 miljoen (EUR 59 miljoen).

Op de balans van Fortis Bank werd ook een nieuwe goodwill erkend die het verschil vertegenwoordigt tussen de reële waarde van de TEB-aandelen ontvangen door Fortis Bank en het proportioneel aandeel van Fortis Bank in de activa en verplichtingen in de nieuw gefusioneerde bank TEB. Deze goodwill bedraagt TRY 237 miljoen (EUR 98 miljoen).

Op 17 juni 2011 vond een Verplicht Openbaar Bod plaats waar Fortis Bank, via haar 100% dochteronderneming BNP Paribas Fortis Yatirimlar, 66.103.950 bijkomende aandelen (of 3,00%) van de gefusioneerde bank TEB heeft gekocht. Als gevolg van deze aankoop werd een bijkomende goodwill van TRY 26 miljoen (EUR 11 miljoen) opgenomen.

Na alle herstructureringstransacties heeft Fortis Bank gezamenlijke controle in de nieuw gefusioneerde bank TEB verworven via het 50% aandeel in TEB Holding (TEB Holding heeft een participatie van 55% in de gefusioneerde bank) alsook door een direct aandeel van 17,08% via haar dochteronderneming BNP Paribas Fortis Yatirimlar. BNP Paribas heeft een participatie van 23,58% in de gefusioneerde bank TEB. De overblijvende aandelen in de gefusioneerde bank TEB zijn vrij op de markt.

8.b.2 Acquisities

Transacties met BNP Paribas

Op 29 december 2011 heeft Cardif Luxembourg International, Fortis Luxembourg Vie SA geabsorbeerd waarin BGL BNP Paribas SA een aandeel van 50% heeft. BGL BNP Paribas SA is een dochteronderneming van Fortis Bank.

Na de fusie werd Fortis Luxembourg Vie SA gedeconsolideerd door Fortis Bank en BGL BNP Paribas SA. De nieuw gefusioneerde onderneming is Cardif Luxembourg Vie waarin BGL BNP Paribas SA een aandeel heeft van 33,33%. Cardif Luxembourg Vie wordt geconsolideerd via de vermogensmutatiemethode. De transactie leidde tot een winst van EUR 6,2 miljoen door de verwatering van het aandeelhouderschap van BGL BNP Paribas SA in Fortis Luxembourg Vie van 50% naar 33,33% en een badwill van EUR 8,2 miljoen bij de verwerving van 33,33% van Cardif Luxembourg Vie.

Tijdens 2010 heeft Fortis Bank verschillende overnames gedaan in de context van het globale integratieproject van Fortis Bank in de BNP Paribas Groep. De voornaamste entiteiten overgenomen van BNP Paribas zijn BNP Paribas Luxembourg (BNPPL), BNP Paribas Investment Partners (BNPP IP) en TEB Mali Yatirimlar A.S. ('TEB Mali'). Details van deze transacties zijn beschikbaar in het jaarverslag 2010 van Fortis Bank, noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Transacties met niet-verbonden partijen

Op 10 juni 2011 hebben Fortis Bank en ABN AMRO bekend gemaakt dat ze een overeenkomst hebben getekend waarbij Fortis Bank het wereldwijde netwerk van Fortis Commercial Finance (FCF) zal overnemen met uitzondering van de Nederlandse activiteiten.

FCF is een toonaangevend factoringbedrijf met een wereldwijd netwerk in 12 landen in Europa en Azië. Het aangekochte deel van het netwerk van FCF in België en andere landen zal toetreden tot het BNP Paribas Factoringnetwerk dat na de overname de BNP Paribas bedrijfsklanten zal bedienen in 14 landen.

Op 3 oktober 2011 heeft Fortis Bank de overname afgerond van FCF Holding, het holdingbedrijf van verschillende dochterondernemingen. Onder de entiteiten van de groep worden Fortis Commercial Financial Holding NV (een Nederlandse onderneming) en Fortis Commercial Finance NV (België) gerapporteerd als volledig geconsolideerde entiteiten. Fortis Commercial Finance Deutschland BV, Fortis Commercial Finance Gmbh, Fortis Commercial Finance Ltd en Fortis Faktoring AS worden gerapporteerd op basis van de vermogensmutatiemethode in de Fortis Bank geconsolideerde jaarrekening. De andere entiteiten worden niet geconsolideerd. Bovendien werd Fortis Commercial Finance SAS in Frankrijk verkocht aan BNP Paribas Factor op 21 december 2011.

In 2012 zijn verdere herstructureringen binnen de BNP Paribas Groep in verband met de overgenomen factoringbedrijven gepland.

8.b.3 Desinvesteringen

Transacties met BNP Paribas

Op 23 december 2011 heeft Fortis Bank haar 100% dochteronderneming Fortis Bank Réinsurance verkocht aan Royal Neuve VII voor een bedrag van EUR 149 miljoen. Dit resulteerde in een nettowinst van EUR 36,9 miljoen.

Fortis Bank Azië

Op 16 april 2011 heeft Fortis Bank de activiteiten van haar bijkantoren in Shanghai en Guangzhou (China) verkocht aan BNP Paribas China Ltd voor een bedrag van USD 131,8 miljoen. Dit resulteerde in een nettoverlies van EUR 2,7 miljoen.

Op 20 juni 2011 heeft Fortis Bank haar dochteronderneming Fortis Wealth Management Hong Kong verkocht aan Fortune Business Holding Ltd. voor een bedrag van HKD 76,7 miljoen (EUR 6,9 miljoen). Dit resulteerde in een nettowinst van EUR 1,7 miljoen.

Tijdens het jaar 2010 heeft Fortis Bank enkele activiteiten van haar bijkantoren (in Tokio, Taipei, Singapore, Hong Kong, New York, Londen, Parijs, Athene, Boedapest, Madrid) en enkele dochterondernemingen (voornamelijk Fortis Capital Corp, Fortis Bank Switzerland, Fortis Investment Management) verkocht aan de BNP Paribas Groep. Deze verkopen zijn het resultaat van de implementatie van het globale integratieproject. Details over deze transacties zijn het beschikbaar in het jaarverslag 2010 van Fortis Bank, noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Transacties met niet-verbonden partijen

Op 5 mei 2011 heeft BGL BNP Paribas SA, een dochteronderneming van Fortis Bank, haar aandeel in Alsabail verkocht aan OSEO SA voor een bedrag van EUR 5,4 miljoen. Dit resulteerde in een nettowinst van EUR 0,5 miljoen.

Op 13 juli 2011 heeft Fortis Bank haar gebouw 'Chambon' verkocht voor een bedrag van EUR 35 miljoen. Dit resulteerde in een nettowinst van EUR 3,1 miljoen.

Op 30 september 2011 heeft BGL BNP Paribas SA, een dochteronderneming van Fortis Bank haar aandeel van 47,80% in Fastnet Belgium verkocht aan CACEIS BANK LUXEMBOURG SA voor een bedrag van EUR 8,3 miljoen. Dit resulteerde in een nettowinst van EUR 2,9 miljoen.

De voornaamste verkopen in 2010 met niet-verbonden partijen waren gerelateerd aan de verkoop van Artemis Asset Management Ltd, Internaxx Bank, Teda, Infrastructure Capital Management Limited (ICM) en Captive Finance Noorwegen en Zweden. Details over deze transacties zijn beschikbaar in het jaarverslag 2010 van Fortis Bank, noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

De onderstaande tabel geeft verdere details in verband met de bedrijfscombinaties van 2011.

			31 december 2011						
Verworven dochterondernemingen	Land	Verworven %	Acquisitie-prijs	Goodwill (Badwill)	Netto kas-instroom	Kerncijfers op de overnamedatum			
						Activa		Verplichtingen	
Fortis Commercial Finance-Holding N.V.	Nederland	100,00%	48	2	(34)	Leningen aan en vorderingen op klanten	1.458	Schulden aan kredietinstellingen	867
								Schulden aan klanten	463
Cardif Luxembourg Vie	Luxemburg	16,66%	82	(8)		Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2.506	Technische voorzieningen van verzekerings-maatschappijen	2.126
						Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.351	Schulden aan klanten	2.579

8.c Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Op 12 en 13 mei 2009 verwierf BNP Paribas de zeggenschap over Fortis Bank NV door de overname van 74,93% van de aandelen van Fortis Bank NV en 15,96% van de aandelen van BGL BNP Paribas SA ('BGL'). Onmiddellijk nadat BNP Paribas de zeggenschap over Fortis Bank NV had verworven, werd een mondiaal integratieproject opgestart voor de integratie van Fortis Bank NV en de BNP Paribas Groep. De hoofddoelen van het mondiaal integratieproject zijn beide groepen te consolideren en te integreren, de groepsstructuur te stroomlijnen en te vereenvoudigen, synergieën te bereiken tussen de diverse activiteiten van elke groep en mogelijkheden voor waardecreatie te identificeren. Een aantal transacties tussen verschillende dochters van BNP Paribas SA ('BNPP') en Fortis Bank NV worden uitgevoerd in de context van de integratie van bepaalde activiteiten van Fortis Bank NV binnen bepaalde activiteiten van BNP Paribas.

In het Jaarverslag 2009 van Fortis Bank, onder de rubriek 'Fortis Bank jaarverslag 2009 (niet-geconsolideerd)', werd informatie in verband met artikel 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen over de integratie van de transacties, goedgekeurd in 2009 en uitgevoerd in 2010 en 2011 opgenomen.

In het Jaarverslag 2010 van Fortis Bank, onder de rubriek 'Fortis Bank jaarverslag 2010 (niet-geconsolideerd)', werd informatie in verband met artikel 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen over de integratie van de transacties, goedgekeurd in 2010 en uitgevoerd in 2010 en 2011 opgenomen.

Het grootste deel van de integratietransacties goedgekeurd in 2009 en 2010 werd in 2010 en 2011 uitgevoerd. De activa en verplichtingen die eind 2011 nog steeds geclassificeerd zijn als aangehouden voor verkoop hebben te maken met contracten waarvan de verkoop nog niet heeft plaatsgevonden omwille van wettelijke beperkingen.

De activa en verplichtingen van deze entiteiten werden in de geconsolideerde balans per 31 december 2011 geherclassificeerd en verantwoord onder afzonderlijke lijnen 'Activa aangehouden voor verkoop' en 'Verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop'.

De baten en lasten van deze entiteiten werden in de geconsolideerde balans per 31 december 2011 geherclassificeerd en verantwoord onder een afzonderlijke lijn 'Nettowinst (verlies) op de beëindigde bedrijfsactiviteiten'.

In de volgende paragrafen wordt een analyse opgenomen van de belangrijkste categorieën van activa en verplichtingen en het netto resultaat van de entiteiten gepresenteerd als beëindigde bedrijfsactiviteiten.

Belangrijkste categorieën van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop

De samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop per 31 december 2011 en 31 december 2010 is als volgt:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		358
Financiële instrumenten tegen reële waarde met		
waardeveranderingen in de resultatenrekening	125	505
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		516
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	5	4.426
Leningen aan en vorderingen op klanten	(12)	4.490
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		88
Actuele en uitgestelde belastingen		116
Overlopende rekeningen en overige activa		206
Deelnemingen in ondernemingen waarop de		
vermogensmutatie wordt toegepast		14
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa		98
Immateriële vaste activa		4
Goodwill		154
TOTAAL ACTIVA	**118**	**10.975**
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met		
waardeveranderingen in de resultatenrekening	114	226
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen		882
Schulden aan klanten	23	4.513
Schuldbewijzen		2.998
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen		22
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen		577
Voorzieningen voor risico's en kosten		47
Achtergestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**137**	**9.265**

Verrichtingen met BNP Paribas

De volgende tabellen tonen de samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop voor de entiteiten die onderdeel uitmaken van de integratietransacties met BNP Paribas die goedgekeurd werden maar die nog niet volledig zijn uitgevoerd op 31 december 2011:

	31 december 2011	
In miljoenen euro's	Fortis Bank Verenigd Koninkrijk	Fortis Bank Griekenland
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	125	
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen		5
Leningen aan en vorderingen op klanten	(12)	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige activa		
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Goodwill		
TOTAAL ACTIVA	**113**	**5**
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	114	
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen		
Schulden aan klanten	23	
Schuldbewijzen		
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen		
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Achtergestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**137**	

	Boekjaar 2010			
In miljoenen euro's	Fortis Bank Azië	Fortis Bank Noord-Amerika	Fortis Bank Verenigd Koninkrijk	Asset Management
ACTIVA				
Kas, centrale banken en postgirorekeningen	31			
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2	3	115	
Financiële hedgingderivaten				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	36			
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	259	3.464	9	309
Leningen aan en vorderingen op klanten	385	111	46	25
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico				
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden				
Actuele en uitgestelde belastingen	14	81		
Overlopende rekeningen en overige activa	35	7		2
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast				
Vastgoedbeleggingen				
Materiële vaste activa		2		
Immateriële vaste activa				
Goodwill				
TOTAAL ACTIVA	**762**	**3.668**	**170**	**336**
VERPLICHTINGEN				
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen				
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2	54	138	
Financiële hedgingderivaten				
Schulden aan kredietinstellingen	267	162	1	68
Schulden aan klanten	168	900	286	261
Schuldbewijzen		3.000	(2)	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico				
Actuele en uitgestelde belastingen	20			
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	63	164		8
Voorzieningen voor risico's en kosten				
Achtergestelde schulden				
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**520**	**4.280**	**423**	**337**

	31 december 2010				
In miljoenen euro's	Fortis Bank Griekenland	Fortis Bank Hongarije	Fortis Bank Turkije	Fortis Bank Italië	Fortis Bank Zwitserland
ACTIVA					
Kas, centrale banken en postgirorekeningen			327		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening			385		
Financiële hedgingderivaten					
Voor verkoop beschikbare financiële activa			480		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	4	1	373	7	
Leningen aan en vorderingen op klanten			3.923		
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico					
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			88		
Actuele en uitgestelde belastingen			21		
Overlopende rekeningen en overige activa	8		70	84	
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast					
Vastgoedbeleggingen					
Materiële vaste activa			66		
Immateriële vaste activa			4		
Goodwill			154		
TOTAAL ACTIVA	**12**	**1**	**5.891**	**91**	
VERPLICHTINGEN					
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen					
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening			32		
Financiële hedgingderivaten					
Schulden aan kredietinstellingen			384		
Schulden aan klanten			2.898		
Schuldbewijzen					
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico					
Actuele en uitgestelde belastingen	4		(3)	1	
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	25		237	78	2
Voorzieningen voor risico's en kosten			47		
Achtergestelde schulden					
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**29**		**3.595**	**79**	**2**

Transacties met niet-verbonden partijen

De volgende tabel toont de samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop voor de entiteiten die verkocht zullen worden aan niet-verbonden partijen:

In miljoenen euro's	31 december 2011 Andere entiteiten	31 december 2010 Andere entiteiten
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen		
Leningen aan en vorderingen op klanten		
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige activa		
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		14
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa		30
Immateriële vaste activa		
Goodwill		
TOTAAL ACTIVA		44
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen		
Schulden aan klanten		
Schuldbewijzen		
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen		
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Achtergestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN		

Nettoresultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten

Het resultaat met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop wordt verantwoord in de resultatenrekening onder beëindigde bedrijfsactiviteiten. Resultaten op verkopen gedurende het jaar worden eveneens onder het nettoresultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten gerapporteerd. Het totale nettoresultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten wordt in de volgende tabellen gedetailleerd weergegeven:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Rentebaten	60	1.059
Rentelasten	(27)	(478)
Commissiebaten	9	474
Commissielasten	(6)	(253)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	1	(25)
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	3	5
Overige baten	3	60
Overige lasten	(1)	(42)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	**42**	**800**
Algemene bedrijfskosten	(39)	(596)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	(3)	(48)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		**156**
Risicokost	(3)	(113)
BEDRIJFSRESULTAAT	**(3)**	**43**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		(3)
Nettowinsten op overige vaste activa		(6)
Goodwill		(102)
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**(3)**	**(68)**
Winstbelastingen	(2)	35
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	**(5)**	**(33)**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	(309)	1.003
NETTORESULTAAT	**(314)**	**970**

Transacties met BNP Paribas

Het totale nettoresultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten van de entiteiten die deel uitmaken van de integratietransacties met BNP Paribas wordt in de volgende tabellen gedetailleerd:

	Boekjaar 2011			
In miljoenen euro's	Fortis Bank Azië	Fortis Bank Turkije	Fortis Bank Verenigd Koninkrijk	Fortis Bank Spanje
Rentebaten	5	55		
Rentelasten	(2)	(25)		
Commissiebaten	1	8		
Commissielasten	(1)	(5)		
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		1		
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde		3		
Overige baten		3		
Overige lasten		(1)		
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	**3**	**39**		
Algemene bedrijfskosten	(1)	(38)		
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		(3)		
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**2**	**(2)**		
Risicokost		(3)		
BEDRIJFSRESULTAAT	**2**	**(5)**		
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				
Nettowinsten op overige vaste activa				
Goodwill				
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**2**	**(5)**		
Winstbelastingen	(1)	(1)		
NETTORESULTAAT VAN DE PERIODE	**1**	**(6)**		
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten		(308)	(6)	2
NETTORESULTAAT	**1**	**(314)**	**(6)**	**2**

In miljoenen euro's	Fortis Bank Azië	Fortis Bank Noord-Amerika	Fortis Bank Verenigd Koninkrijk	Asset Management
				Boekjaar 2010
Rentebaten	99	35	47	3
Rentelasten	(42)	(14)	(14)	(2)
Commissiebaten	21	16	10	280
Commissielasten	(6)	(2)	10	(192)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	(8)	25	3	9
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	(10)	(10)		(1)
Overige baten	6			
Overige lasten		(6)		
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	**60**	**44**	**56**	**97**
Algemene bedrijfskosten	(57)	(47)	(26)	(66)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	(5)	(7)	(1)	(7)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**(2)**	**(10)**	**29**	**24**
Risicokost	24	35	(78)	4
BEDRIJFSRESULTAAT	**22**	**25**	**(49)**	**28**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				5
Nettowinsten op overige vaste activa	(2)			
Goodwill				
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**20**	**25**	**(49)**	**33**
Winstbelastingen	(7)	65	10	(12)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	**13**	**90**	**(39)**	**21**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	509	23	122	195
NETTORESULTAAT	**522**	**113**	**83**	**216**

In miljoenen euro's	Fortis Bank Frankrijk	Fortis Bank Italië	Fortis Bank Zwitserland	Fortis Lease
				Boekjaar 2010
Rentebaten	16	7	9	252
Rentelasten		(2)	(4)	(173)
Commissiebaten	6	2	13	1
Commissielasten	(23)	(1)	(2)	(1)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2		3	7
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde				5
Overige baten		1		32
Overige lasten	(3)			(15)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	**(2)**	**7**	**19**	**108**
Algemene bedrijfskosten	(1)	(5)	(14)	(51)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa			(2)	(1)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**(3)**	**2**	**3**	**56**
Risicokost	(9)	(10)	(4)	(77)
BEDRIJFSRESULTAAT	**(12)**	**(8)**	**(1)**	**(21)**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				(8)
Nettowinsten op overige vaste activa				(3)
Goodwill				
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**(12)**	**(8)**	**(1)**	**(32)**
Winstbelastingen	5	(8)		
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	**(7)**	**(16)**	**(1)**	**(32)**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	13	3	65	97
NETTORESULTAAT	**6**	**(13)**	**64**	**65**

In miljoenen euro's	Fortis Bank Griekenland	Fortis Bank Hongarije	Fortis Bank Turkije	Fortis Bank Spanje
				Boekjaar 2010
Rentebaten	13	3	572	2
Rentelasten	(1)	(1)	(223)	
Commissiebaten	1		95	4
Commissielasten	(1)		(26)	
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening			(66)	
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde			21	
Overige baten			14	
Overige lasten			(13)	
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	**12**	**2**	**374**	**6**
Algemene bedrijfskosten	(3)	(2)	(303)	(11)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa			(25)	
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**9**		**46**	**(5)**
Risicokost	23	1	16	1
BEDRIJFSRESULTAAT	**32**	**1**	**62**	**(4)**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				
Nettowinsten op overige vaste activa				(1)
Goodwill			(102)	
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**32**	**1**	**(40)**	**(5)**
Winstbelastingen	(9)		(19)	
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	**23**	**1**	**(59)**	**(5)**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	(22)	(1)		(1)
NETTORESULTAAT	**1**		**(59)**	**(6)**

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011 Overige entiteiten	Boekjaar 2010 Overige entiteiten
Rentebaten		1
Rentelasten		(1)
Commissiebaten		1
Commissielasten		
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde		
Overige baten		
Overige lasten		
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF		**1**
Algemene bedrijfskosten		
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		**1**
Risicokost		
BEDRIJFSRESULTAAT		**1**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		
Nettowinst/verlies op overige vaste activa		
Goodwill		
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		**1**
Winstbelastingen		
NETTORESULTAAT VAN DE PERIOD		**1**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten		10
NETTO RESULAAT		**11**

Transacties met niet-verbonden partijen

Het totale nettoresultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten van de entiteiten die verkocht zullen worden aan niet-verbonden partijen wordt in de volgende tabellen gedetailleerd:

	Boekjaar 2011		Boekjaar 2010	
In miljoenen euro's	Non-core Asset Management ondernemingen	Overige entiteiten	Non-core Asset Management ondernemingen	Overige entiteiten
Rentebaten				
Rentelasten				(1)
Commissiebaten			24	
Commissielasten			(9)	
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening				
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde				
Overige baten				7
Overige lasten				(5)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF			**15**	**1**
Algemene bedrijfskosten			(9)	(1)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa				
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT			**6**	
Risicokost				(39)
BEDRIJFSRESULTAAT			**6**	**(39)**
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				
Nettowinsten op overige vaste activa				
Goodwill				
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN			**6**	**(39)**
Winstbelastingen			(2)	12
NETTORESULTAAT VAN DE PERIOD			**4**	**(27)**
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten		3	(9)	(1)
NETTORESULTAAT		**3**	**(5)**	**(28)**

8.d Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van Fortis Bank

Bezoldiging en voordelen toegekend aan de leden van de raad van bestuur en het executive committee van Fortis Bank

8.d.1 Bezoldigingsbeleid

Aan het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur en het Executive Committee werden in de loop van 2011 geen belangrijke aanpassingen gedaan.

Categorie 1: De Chief Executive Officer

Tijdens 2011 werd de positie van Chief Executive Officer (CEO) en Voorzitter van het Directiecomité ingevuld door Mr. Jean-Laurent Bonnafé van 1 januari tot 28 februari en door Mr. Maxime Jadot vanaf 1 maart 2011. Deze zelfstandige positie geeft recht op de volgende beloningscomponenten: een vaste maandelijkse bezoldiging, een variabele jaarlijkse bezoldiging gebaseerd op het behalen van duidelijke prestatiecriteria, risicobeheer en de mogelijkheid om een prestatiebeloning op lange termijn te ontvangen (gratis aandelen of aandelenopties) en de voordelen in natura (het gebruik van een bedrijfswagen, een gsm en internet). Het variabele gedeelte van de bezoldiging wordt ter inzage door de Voorzitter van de Raad van Bestuur voorgesteld aan het Governance, Nomination en Remuneration Committee (GNRC) en goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het variabele gedeelte van de bezoldiging wordt uitbetaald volgens het uitgesteld principe zoals beschreven in de 'Algemene Principes' hieronder en kan onderwerp worden van verdere regelgeving voorgesteld door de overheid.

Met betrekking tot bedrijfsverzekeringen (pensioenplan en sociale voordelen) heeft Mr. Maxime Jadot recht op een verzekeringsplan dat een pensioenregeling op basis van vaste toezeggingen en een pensioenregeling op basis van vaste bijdrage bevat alsook een hospitalisatieverzekering, een levensverzekering en invaliditeitsuitkeringen. Mr. Bonnafé genoot niet van bijkomende verzekeringsplannen, bovenop de plannen die al bestaan op het niveau van BNP Paribas SA in Frankrijk, en gekoppeld aan zijn verschillende posities binnen de BNP Paribas Groep.

Categorie 2: De niet-Executive Members van de Raad van Bestuur

De niet-Executive Members van de Raad van Bestuur ontvangen alleen een bezoldiging van de Raad gebaseerd op onderstaande principes, zoals goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 21 april 2011. Tijdens deze vergadering werd het principe om de maximale vergoeding van de Raad van Bestuur te behouden op in totaal EUR 1,5 miljoen per jaar bevestigd.

Jaarlijks vast salaris Voorzitter Raad van Bestuur	EUR	50.000 (bruto)
Jaarlijks vast salaris Leden Raad van Bestuur	EUR	25.000 (bruto)
Zitpenning Voorzitter vergaderingen Raad van Bestuur	EUR	4.000 (bruto)
Zitpenning Leden Raad van Bestuur	EUR	2.000 (bruto)

De niet-Executive Members van de Raad van Bestuur ontvangen geen variabele betaling, pensioenplan of verzekeringen, noch enig ander voordeel[1].

De gedetailleerde bezoldiging die aan de niet-Executive Members van de Raad van Bestuur wordt betaald, wordt verderop in deze noot verstrekt.

[1] *Met uitzondering van de Voorzitter die het recht krijgt op het gebruik van een bedrijfswagen, een mobiele telefoon en internet thuis.*

Categorie 3: De Executive Members van de Raad van Bestuur (die samen met de CEO het Directiecomité vormen)

De Executive Members van de Raad van Bestuur zijn zelfstandig en ontvangen een bezoldiging van de Raad op basis van dezelfde principes als niet-Executive Members van de Raad van Bestuur. Daarnaast worden zij beloond voor hun functies in het Uitvoerend Bestuur via de volgende componenten: een vaste maandelijkse bezoldiging, een variabele jaarlijkse bezoldiging op basis van het behalen van duidelijke prestatiecriteria en risicobeheer gekoppeld aan collectieve en individuele prestatiecriteria zoals hierna vermeld, een bedrijfsverzekeringsplan (pensioenplan, hospitalisatieverzekering, levensverzekering en invaliditeitsuitkeringen), voordelen in natura (het gebruik van een bedrijfswagen, gsm en internet) en de mogelijkheid om betalingen in incentive-aandelen op lange termijn (gratis aandelen of aandelenopties) te krijgen. De variabele vergoeding kan onderwerp worden van verdere regelgeving voorgesteld door de overheid.

Het variabele gedeelte van de bezoldiging wordt uitbetaald volgens het uitgesteld principe zoals beschreven in de 'Algemene Principes' hieronder en kan onderwerp worden van verdere regelgeving voorgesteld door de overheid.

Categorie 4: De Leden van het Executive Committee

De Leden van het Executive Committee hebben, gezien ze behoren tot een raad van advies, een arbeidsovereenkomst. Hun beloningspakket bestaat uit de volgende elementen: een vaste maandelijkse bezoldiging, een variabele jaarlijkse bezoldiging op basis van het behalen van duidelijke prestatiecriteria gekoppeld aan collectieve en individuele prestatiecriteria zoals hierna vermeld, een bedrijfsverzekeringsplan (pensioenplan (een pensioenregeling op basis van vaste toezeggingen voor iedereen en voor enkelen een bijkomend pensioenplan op basis van toegezegde bijdragen), hospitalisatieverzekering, levensverzekering en invaliditeitsuitkeringen), voordelen in natura (het gebruik van een bedrijfswagen, gsm en internet) en de mogelijkheid om betalingen in incentive-aandelen op lange termijn (gratis aandelen of aandelenopties) te krijgen.

Het variabele gedeelte van de bezoldiging wordt uitbetaald volgens het uitgesteld principe zoals beschreven in de 'Algemene Principes' hieronder.

Algemene Principes

De bezoldigingsstructuur en de niveaus van het bezoldigingsbeleid worden vastgelegd door de Raad van Bestuur op advies van het GNRC, met verwijzing naar de gepaste gebruikelijke werkwijzen van vergoeding van het Uitvoerend Bestuur en de benchmarking op de markt, en met de steun van gespecialiseerde consultancykantoren. Het beleid met betrekking tot de bezoldigingen volgde hetzelfde proces en dezelfde principes als vorig jaar. Hieraan worden de komende jaren geen veranderingen verwacht.

Rekeninghoudend met het toegepaste bezoldigingsbeleid zal het variabele deel van de vergoeding de volgende principes volgen, waarbij het uitgestelde deel onder voorwaarde van de toekomstige prestaties van de onderneming en degelijk risicobeheer:

Categorie 1: De Chief Executive Officer, Categorie 3: De Executive Members van de Raad van Bestuur

Het Governance, Nomination en Remuneration Committee heeft nog geen beslissing genomen in verband met de variabele vergoedingen en de lange termijnbeloningen op het moment van de publicatie van dit rapport.

Categorie 4: De Leden van het Executive Committee

Hiervoor worden de regels van het DCP2012 plan zoals goedgekeurd door het GNRC en het Directiecomité op 9 februari 2012 toegepast.

Na toepassing van de toe te passen uitstelregels is dit uitgesplitst als volgt:

- Het effectieve deel:
  - 50% effectief te betalen in april 2012
  - 50% te betalen binnen het jaar nadat de provisie op de bonus geboekt is

- Het uitgestelde deel:
  - Delen te betalen in 2013, 2014 en 2015
  - Geïndexeerd deel (min. 50%):
    - Deel van het 'Global Share-based Incentive Plan (GSIP)': in 2016
    - Geïndexeerde deel na aftrek van het GSIP-deel: betaling in 2013, 2014 en 2015

Overzicht van de arbeidsvoorwaarden van het Uitvoerend Bestuur

Uitvoerende leden van de Raad van Bestuur en leden van het Uitvoerend Comité	Arbeidscontract	
	Ja	Nee
Raad van Bestuur		
Mr. Jean-Laurent Bonnafé (tot 28/2/2011)		x
Mr. Maxime Jadot (vanaf 1/3/2011)		x
Mr. Filip Dierckx		x
Mr. Jean-Yves Fillion (vanaf 1/2/2011)		x
Mr. Camille Fohl		x
Mr. Thomas Mennicken		x
Mr. Peter Vandekerckhove (vanaf 1/5/2011)		x
Uitvoerend Comité		
Mr. Olivier de Broqueville (vanaf 1/3/2011)	x	
Mr. Yvan De Cock (vanaf 1/3/2011)	x	
Mr. Jacques Godet	x	
Mr. Luc Haegemans	x	
Mr. Maxime Jadot (tot 28/2/2011)	x	
Mr. Lars Machenil	x	
Mr. Frédéric Van Gheluwe	x	
Mr. Peter Vandekerckhove (tot 30/4/2011)	x	
Mr. Bert Van Rompaey	x	

Prestatiecriteria die worden gebruikt om variabele bezoldiging te bepalen

Er worden drie prestatiecriteria gebruikt om het variabele gedeelte van de bezoldiging van Uitvoerend Bestuurders van de Raad en leden van het Executive Committee te bepalen:

- individuele prestaties en risicobeheer
- prestaties van de Businesses
- prestaties van het Bedrijf.

A. Individuele prestaties

Een zelfbeoordeling wordt voorbereid door elk lid van het directiecomité en het Uitvoerend Comité. Die beoordeling zal gechallenged worden door de Chief Executive Officer die in nauwe discussie met de Voorzitter van de Raad van Bestuur beslist over de score. Een globale beoordeling wordt ook opgesteld door de Controle Functies.

De individuele prestaties worden gedefinieerd als het behalen van persoonlijke doelstellingen en managementdoelstellingen zoals beoordeeld door de Raad van Bestuur op het gebied van de volgende vier beheersprincipes:

- klantgerichtheid: inspireer mensen om eerst op een innovatieve manier te focussen op de klant omdat de belangen van de klant altijd centraal staan
- risicobewust ondernemerschap: neem initiatieven voor ontwikkeling en efficiëntie terwijl er verantwoording kan afgelegd worden voor:
  - het handelen op een onderling afhankelijke en coöperatieve manier met andere entiteiten om het globale belang van de Groep en haar klanten te dienen
  - de voortdurende waakzaamheid voor risico's verbonden aan ons verantwoordelijkheidsgebied en onze mensen stimuleren om hetzelfde te doen

- zorg voor mensen: zorg voor onze mensen door hen respect te tonen, door gelijke kansen te bevorderen en hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen
- het goede voorbeeld te geven: een voorbeeld stellen via het eigen gedrag en met betrekking tot ethiek door het respecteren van de regelgevingen, het toepassen van de compliance-regels en door zich op een sociaal verantwoorde manier te gedragen.

B. Prestaties van de Businesses gebaseerd op Key Performance Indicators (KPI's)

De prestaties van de Businesses gebaseerd op Key Performance Indicators (KPI's). Elk jaar stelt elke business een strategisch plan op, waaruit indicatoren worden afgeleid die het Business Management-team in staat stellen de prestaties van de business te meten en evalueren. De prestatiecriteria die voor elke business worden gemeten zijn: financiële resultaten, kostenbeheer, risicobeheer/Mifid, ontwikkeling op lange termijn en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (people management, MVO-beleid, duurzaamheid, enz.). Op jaarbasis geeft het Directiecomité/Executive Committee een score voor de prestaties van elke Business.

C. Prestaties van het Bedrijf

Het Directiecomité/Executive Committee bepaalt een score voor de prestaties van Fortis Bank op basis van de volgende criteria:

- financiële resultaten van Fortis Bank
- verwezenlijking van de integratie en van het industrieel plan
- risicobeheer, naleving en permanente controle
- herpositionering van het bedrijf met een langetermijnperspectief (verbetering van klanttevredenheid, verbetering van indienstneming van werknemers, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, enz.).

De evaluatieperiode tijdens dewelke de prestaties worden gemeten op deze drie niveaus is van januari tot december van elk jaar. De methodes die worden gebruikt om de prestaties te evalueren tegen de doelstellingen zijn zowel kwalitatief (klanttevredenheid, degelijk risicobeheer, resultaten van de globale werknemers enquête, people management, enz.) als kwantitatief (netto-bedrijfsresultaat, bruto-inkomen, toename van marktaandeel, enz.).

8.d.2 Bezoldiging van het jaar

BASISBEZOLDIGING

Bezoldiging van de Raad van Bestuur

Onderstaande tabel laat de brutobezoldiging van de raad zien die in 2011 werd betaald aan elk lid van de Raad van Bestuur.

NAAM	VOORNAAM	ZITPENNING	VASTE BEZOLDIGING	TOTAAL 2011
DAEMS	Herman	82.000	50.000	132.000
CHODRON de COURCEL	Georges	18.000	25.000	43.000
BONNAFÉ	Jean-Laurent	22.000	25.000	47.000
BOOGMANS	Dirk	60.000	25.000	85.000
COUMANS	Wim	8.000	4.167	12.167
DIERCKX	Filip	24.000	25.000	49.000
DUTORDOIR	Sophie	32.000	25.000	57.000
FILLION	Jean-Yves	16.000	18.750	34.750
FOHL	Camille	18.000	25.000	43.000
GEENS	Koenraad	16.000	18.750	34.750
JADOT	Maxime	22.000	25.000	47.000
LAVENIR	Frédéric	20.000	25.000	45.000
MENNICKEN	Thomas	22.000	25.000	47.000
PAPIASSE	Alain	6.000	25.000	31.000
PRUVOT	Jean-Paul	24.000	25.000	49.000
STÉPHENNE	Jean	42.000	25.000	67.000
VANDEKERCKHOVE	Peter	14.000	18.750	32.750
VARÈNE	Thierry	18.000	25.000	43.000
WIBAUT	Serge	38.000	25.000	63.000
TOTAAL		502.000	460.417	962.417

Bezoldiging van de CEO

Onderstaande tabel laat de brutobezoldiging zien die werd betaald of betaalbaar is aan de CEO en Voorzitter van het Directiecomité voor het jaar 2011, met inbegrip van voordelen in natura en bestuurdersvergoedingen.

Betaalde bezoldiging in 2011 In euro's	Bezoldiging			GSIP 2012 tegen reële waarde	Voorzitters vergoeding 2011	Voordelen in natura	Pensioen, levens-verzekering en wezenpensioen	Totale vergoeding
	Vast	Contant deel van variabel 2011	Uitgesteld deel van variabel 2011					
Mr. Jean-Laurent Bonnafé (tot 28/2/2011)	33.333				12.250			**45.583**
Mr. Maxime Jadot (vanaf 1/3/2011)	466.729				47.000	2.283	142.667	**658.679**

Bezoldiging van het Directiecomité en van het Executive Committee

Onderstaande tabel laat, op samengevoegde basis, de brutobezoldiging zien die betaalbaar is of werd uitbetaald aan de Executive Members van de Raad van Bestuur en aan de leden van het Executive Committee, met uitzondering van de CEO, voor het jaar eindigend per 31 december 2011 (met inbegrip van voordelen in natura en bestuurdersvergoedingen).

Betaalde vergoeding in 2011 (1) In euro's	Bezoldiging			GSIP 2012 tegen reële waarde (6)	Voorzitters vergoeding 2011	Voordelen in natura (2)(4)	Pensioen, levens-verzekering en wezenpensioen (3)	Totale vergoeding
	Vast (5)	Contant deel van variabel 2011 (6)	Uitgesteld deel van variabel 2011 (6)					
Leden van de Raad van Bestuur en het Uitvoerend Comité	5.717.530	299.081	334.215	363.638	206.500	212.209	579.522	**7.712.695**

(1) Alleen bezoldiging binnen periodes van lidmaatschap van het Directiecomité en het Executive Committee wordt gemeld.

(2) De leden van het Directiecomité hebben allemaal een bedrijfswagen en een gsm.

(3) Voor pensioenplannen met vaste bijdragen: som van werkgeversbijdragen en voor pensioenplannen met vaste toezegging: som van servicekosten.

(4) In 2011 werden 7350 aandelen onder voorwaarden van 2008 toegekend aan een Uitvoerend bestuurder die besliste over een bijkomende lock-up van 3.675 aandelen. Het belastbaar voordeel hiervan was EUR 8.489,25 en de toepasselijke belastingen werden in november 2011 betaald.

(5) Vakantiegeld, bruto huurvergoedingen en verplaatsingsvergoedingen zijn in de gerapporteerde vaste verloning inbegrepen.

(6) Alleen voor leden van het Executive Committee

Het Governance, Nomination en Remuneration Committee heeft nog geen beslissing genomen in verband met de variabele vergoedingen en de lange termijnbeloningen voor de leden van het Directiecomité op het moment van de publicatie van dit rapport.

Op 15 maart 2012 heeft het Governance, Nomination en Remuneration Committee beslist een 'bonuspool' van EUR 633.296 (EUR 299.081 in contanten en EUR 334.215 uitgesteld), te verdelen over de individuele leden van het Executive Committee.

Aandelenoptieplannen

In 2011 werd, net als in 2010, aan alle werknemers en kaderleden van BNP Paribas Fortis de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan het bestaande aandelenoptieplan op Groepsniveau, dat bestaat uit het kopen van BNP Paribas-aandelen aan verlaagd tarief. Dezelfde voorwaarden zijn van toepassing op alle personeelscategorieën, behalve zelfstandige personeelsleden.

Betalingen in aandelen

2011

Onderstaande tabel laat, op individuele basis, het aantal en de hoofdkenmerken van de aandelen, aandelenopties en andere rechten zien die in 2011 en 2012 werden toegekend aan de Executive Members van de Raad van Bestuur en aan de leden van het Executive Committee, alsook deze die uitgevoerd werden of vervallen zijn tijdens 2011. Deze elementen werden vermeld in het jaarverslag van 2010 als uitgesteld deel van de variabele bezoldiging.

Aandelenoptieplannen toegekend aan/of uitgeoefend door de Leden van de Raad van Bestuur en het Uitvoerend Comité	Aantal opties/ gratis aandelen toegekend uitgeoefend	Uitoefen- prijs in EUR	Datum toekenning	Vervaldag
TOEGEKENDE OPTIES IN 2011				
Mr. Filip Dierckx	7.485	56,45	4/03/2011	5/03/2019
Herzien op basis van de prestatievoorwaarden van 2011	2.495	62,10	4/03/2011	5/03/2019
Mr. Camille Fohl	3.720	56,45	4/03/2011	5/03/2019
Herzien op basis van de prestatievoorwaarden van 2011	1.240	62,10	4/03/2011	5/03/2019
Mr. Thomas Mennicken	2.565	56,45	4/03/2011	5/03/2019
Herzien op basis van de prestatievoorwaarden van 2011	135	62,10	4/03/2011	5/03/2019
Leden van het Uitvoerend Comité	28.389	56,45	4/03/2011	5/03/2019
Herzien op basis van de prestatievoorwaarden van 2011	7.591	62,10	4/03/2011	5/03/2019
GRATIS AANDELEN TOEGEKEND IN 2011				
Mr. Filip Dierckx	2.505	n/a	4/03/2011	5/03/2015
Mr. Camille Fohl	1.260	n/a	4/03/2011	5/03/2015
Mr. Thomas Mennicken	675	n/a	4/03/2011	5/03/2015
Leden van het Uitvoerend Comité	9.000	n/a	4/03/2011	5/03/2015

Zoals beschreven in de bepalingen en voorwaarden van het aandelenoptieplan van 2011, is de definitieve verwerving van een deel van opties onderworpen aan prestatievoorwaarden gebaseerd op een vergelijking van de prestatie van het aandeel van BNP Paribas met de prestatie van de Index. De prestatievoorwaarde zal gebaseerd worden op vier beoordelingen respectievelijk voor het jaar 2011, 2012, 2013 en 2014. Elke beoordeling is van toepassing voor een vierde van de opties onderworpen aan de prestatievoorwaarde. Bij elke beoordeling is de uitoefenprijs van de opties afhankelijk van het resultaat van de prestatiebeoordeling en wordt vastgelegd op EUR 56,45 als het aandeel van BNP Paribas beter presteert dan de Index, EUR 59,28 als het aandeel van BNP Paribas met minder dan 5 punten slechter presteert dan de Index, EUR 62,10 als het aandeel van BNP Paribas met 5 tot 10 punten slechter presteert en EUR 67,74 als het aandeel van BNP Paribas met 10 tot 20 punten slechter presteert dan de Index. Als het aandeel van BNP Paribas met 20 of meer punten slechter presteert dan de Index, worden de overeenkomstige opties die onderworpen zijn aan de prestatievoorwaarde nietig en kunnen ze niet langer uitgeoefend worden.

Zoals beschreven in de bepalingen en voorwaarden van het gratis aandelenplan onder voorwaarden, is de definitieve verwerving van een deel van de totale toekenning van de gratis aandelen onderworpen aan prestatievoorwaarden die verbonden zijn aan de opbrengsten per BNP Paribas-aandeel (Earnings per share - 'EPS'). De prestatievoorwaarde zal drie keer beoordeeld worden, respectievelijk voor elk kalenderjaar 2011, 2012 en 2013 waarbij elke beoordeling telt voor een derde van de gratis aandelen. Als de prestatievoorwaarde niet wordt bereikt op het moment van een van de drie eerste beoordelingen dan zal een bijkomende beoordeling uitgevoerd worden in 2013. Bij elke beoordeling zullen de overeenstemmende gratis aandelen verworven worden op de dag van de onvoorwaardelijke toezegging als de stijging in de EPS groter dan of gelijk is aan 5%. Als de stijging in de EPS kleiner is dan 5% dan worden de gratis aandelen voorgoed verbeurd verklaard, behalve indien als gevolg van de aanvullende beoordeling in 2013, de EPS met tenminste 15% is gestegen tijdens die drie jaar. De eerste beoordeling in 2011 wordt uitgedrukt door een percentage waarbij de EPS voor het kalenderjaar 2011 wordt gedeeld door de EPS voor het kalenderjaar 2010.

2012

Het Governance, Nomination en Remuneration Committee heeft nog geen beslissing genomen in verband met de lange termijnbeloningen voor de leden van het Directiecomité op het moment van de publicatie van dit rapport.

De leden van het Executive Committee hebben 12.700 gratis aandelen onder het 'Group Stock Incentive Plan 2012' ontvangen tegen EUR 32,36 zonder prestatievoorwaarden en tegen EUR 27,46 met prestatievoorwaarden.

Gedurende 2009 werden geen opties toegekend of uitgeoefend door één of meerdere leden van het directiecomité en Executive Committee. In 2010 en 2011 werden er geen opties uitgeoefend door één van hen.

Informatie over verbrekingsvergoeding

De contracten van alle Executive Members van de Raad van Bestuur voldoen volledig aan de bepalingen over verbrekingsvergoeding van de Belgische Corporate Governance Code 2009.

Er werden geen verbrekingsvergoedingen betaald in 2011 aan één of meerdere leden van de Raad van Bestuur of van het Executive Committee van Fortis Bank.

8.e Verbonden partijen

Met Fortis Bank verbonden partijen

Per 31 december 2011 zijn met Fortis Bank verbonden partijen:

- partijen die zeggenschap of een belang hebben dat hen een aanzienlijke invloed geeft op Fortis Bank
- partijen waarin Fortis Bank zeggenschap heeft
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- andere verbonden entiteiten, zoals niet-geconsolideerde deelnemingen en pensioenfondsen
- leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee van Fortis Bank
- nauwe verwanten van de natuurlijke personen waarnaar hierboven verwezen wordt
- entiteiten waarover zeggenschap of een invloed van betekenis uitgeoefend wordt door een van de individuen waarnaar hierboven verwezen wordt.

Bijgevolg zijn de volgende partijen verbonden met Fortis Bank per 31 december 2011:

- geconsolideerde ondernemingen, inclusief entiteiten die proportioneel of via vermogensmutatie geconsolideerd worden.
- BNP Paribas (en al haar dochterondernemingen), die directe zeggenschap uitoefent over Fortis Bank
- FPIM (Federale Participatie- en Investeringmaatschappij), die een aanzienlijke invloed uitoefent op Fortis Bank
- de Belgische overheid, die een indirecte aanzienlijke invloed over Fortis Bank uitoefent
- andere instellingen onder gemeenschappelijke zeggenschap van de Belgische overheid (exclusief lokale, regionale en supranationale organisaties en andere lokale besturen en gemeenten).

Transacties tussen Fortis Bank en haar volledig geconsolideerde dochterondernemingen, die verbonden partijen zijn met Fortis Bank, werden geëlimineerd in de consolidatie en worden niet vermeld in deze noot.

Relaties met de Belgische Overheid, de Nationale Bank van België (NBB), de SFPI/FPIM en andere door de Belgische overheid gecontroleerde instellingen

Overeenkomstig IAS 24, informatieverschaffing over verbonden partijen, zijn er geen informatieverplichtingen voor transacties tussen entiteiten, die gezamenlijk gecontroleerd worden door of waarin dezelfde staat een aanzienlijke invloed heeft.

Er is geen significante verandering in de transacties tussen Fortis Bank en de Belgische Staat, FPIM, de Nationale Bank van België en andere door de Belgische Staat gecontroleerde entiteiten in vergelijking met deze die beschreven zijn in noot 8.e 'Verbonden partijen' van het Jaarverslag 2010.

Relaties met andere verbonden partijen

Fortis Bank sluit transacties met verschillende verbonden partijen in het kader van haar bedrijfsvoering. Dergelijke transacties hebben betrekking op alle soorten transacties die zijn aangegaan onder dezelfde commerciële en marktconforme voorwaarden die gelden voor niet-verbonden partijen.

Een lijst van bedrijven die geconsolideerd worden door Fortis Bank wordt verstrekt in noot 8.a 'Consolidatiekring'. Gezien transacties en eindeperiode saldi tussen volledig geconsolideerde entiteiten volledig worden geëlimineerd tijdens het consolidatieproces, tonen de onderstaande tabellen alleen cijfers met betrekking tot transacties en tegoeden van (i) bedrijven waarover Fortis Bank gezamenlijke zeggenschap uitoefent (geconsolideerd volgens de proportionele consolidatiemethode), en (ii) bedrijven waarover Fortis Bank aanzienlijke invloed uitoefent (geconsolideerd volgens vermogensmutatiemethode). Deze tabel toont alleen het deel dat niet geëlimineerd werd tijdens het consolidatieproces.

Elementen uit de resultatenrekening met verbonden partijen:

	Boekjaar 2011			Boekjaar 2010		
In miljoenen euro's	Entiteiten van BNP Paribas groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens-mutatie wordt toegepast	Entiteiten van BNP Paribas groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens-mutatie wordt toegepast
Rentebaten	321	8	333	212	3	286
Rentelasten	(276)		(51)	(217)	(5)	(7)
Commissielasten	135	1	440	95	1	244
Commissielasten	(34)		(22)	(154)		(8)
Verleende diensten	109	2	17	29	2	5
Verkregen diensten	(62)		(25)	(13)	1	1
Lease opbrengsten						
TOTAAL	193	11	692	(48)	2	521

Balansposten met verbonden partijen:

In miljoenen euro's	31 december 2011			31 december 2010		
	Entiteiten van BNP Paribas groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens-mutatie wordt toegepast	Entiteiten van BNP Paribas groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens-mutatie wordt toegepast
ACTIVA						
Leningen, voorschotten en effecten						
Zichtrekeningen	*1.156*	*1*	*298*	*298*	*1*	*19*
Leningen	*23.693*	*492*	*10.257*	*11.947*	*221*	*9.225*
Effecten	*522*	*74*	*19*	*658*		*56*
Financiële leases						
Niet-verhandelbare effecten in portefeuille	*5*	*1*	*2*	*6*		*850*
Overige activa	**252**	**4**	**133**	**435**		**28**
TOTAAL	25.628	572	10.709	13.344	222	10.178
VERPLICHTINGEN						
Deposito's						
Zichtrekeningen	*1.963*	*29*	*2.610*	*2.062*	*85*	*2.478*
Andere leningen	*15.480*	*1*	*47*	*11.394*		*11*
Schuldbewijzen	**7.193**	**62**	**3**	**2.464**	**188**	**20**
Overige verplichtingen	**65**		**2**	**910**		
TOTAAL	24.701	92	2.662	16.830	273	2.509
FINANCIERINGS- EN GARANTIEVERBINTENISSEN						
Verstrekte financieringsverbintenissen	27.564	1	1.111	12.929	4	2.807
Verstrekte verbintenissen met garanties	707	88	141	547		271
TOTAAL	28.271	89	1.252	13.476	4	3.078

Fortis Bank voert ook verrichtingen zoals derivaten (swaps, opties en forwards, ...) uit met verbonden partijen. De cijfers op de balans van 31 december 2010 en de cijfers van het boekjaar 2010 in de resultatenrekening werden herzien met uitsluiting van deze verrichtingen.

Op 12 maart 2009 werd een overeenkomst gesloten over de verkoop van 25% +1 aandeel AG Insurance aan Fortis Bank voor een bedrag van EUR 1.375 miljoen. Als onderdeel van deze overeenkomst verleende Ageas aan Fortis Bank een put optie om het verworven belang in AG Insurance aan Ageas te verkopen tegen reële waarde gedurende de periode van zes maanden na 1 januari 2018.

Relaties met de leden van de Raad van Bestuur en van het Executive Committee.

Op 31 december 2011 bedroeg het totaal aan openstaande leningen, rechtstreeks of onrechtstreeks toegekend aan leden van de Raad van Bestuur of aan leden van het Executive Committee EUR 4,7 miljoen. Het vertegenwoordigt het totaal van de leningen toegekend aan leden van de Raad van Bestuur en leden van het Executive Committee en nauwe familieleden. Deze leningen vertegenwoordigen normale transacties en zijn uitgevoerd aan normale markttarieven.

8.f Balansgegevens per looptijd

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de balansgegevens per looptijd. De looptijden van financiële activa en verplichtingen geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening binnen de trading portefeuille worden beschouwd als 'van onbepaalde duur' in zoverre deze instrumenten bedoeld zijn om verkocht of terugbetaald te worden voor het contractuele einde van de looptijd. De looptijden van financiële activa met vlottende rente geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop, evenals hedgingderivaten, herwaarderingsreserves voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico en eeuwigdurende achtergestelde schulden worden ook als 'van onbepaalde duur' beschouwd.

31 december 2011 In miljoenen euro's	Onbepaald	'Overnight' en onmiddellijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnight')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	TOTAAL
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		8.287						8.287
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	91.241							91.241
Financiële hedgingderivaten	935							935
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.256		1.390	1.065	7.359	15.259	16.359	42.688
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	71	5.126	3.017	16.683	2.482	6.394	2.013	35.786
Leningen aan en vorderingen op klanten		5.764	15.310	14.220	13.900	29.221	67.342	145.757
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	674							674
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			10	60	631	961	525	2.187
FINANCIËLE ACTIVA PER LOOPTIJD	94.177	19.177	19.727	32.028	24.372	51.835	86.239	327.555
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		41						41
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	99.359							99.359
Financiële hedgingderivaten	2.282							2.282
Schulden aan kredietinstellingen		9.872	5.751	12.180	2.035	8.128	952	38.918
Schulden aan klanten		103.841	23.568	7.244	5.378	10.803	3.680	154.514
Schuldbewijzen			3.972	4.315	1.891	2.281	2.101	14.560
Achtergestelde schulden	2.140		27	259	337	2.933	3.795	9.491
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	472							472
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN PER LOOPTIJD	104.253	113.754	33.318	23.998	9.641	24.145	10.528	319.637

31 december 2010 In miljoenen euro's	Onbepaald	'Overnight' en onmiddellijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnight')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	TOTAAL
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		2.989						2.989
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	78.239							78.239
Financiële hedgingderivaten	503							503
Voor verkoop beschikbare financiële activa	611		1.157	2.034	5.453	22.366	21.517	53.138
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen		1.698	4.950	3.602	3.469	4.460	10.179	28.358
Leningen aan en vorderingen op klanten		15.067	10.455	13.318	17.950	29.427	65.890	152.107
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	537							537
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			30	43	242	2.068	690	3.073
FINANCIËLE ACTIVA PER LOOPTIJD	79.890	19.754	16.592	18.997	27.114	58.321	98.276	318.944
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		25						25
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	89.308							89.308
Financiële hedgingderivaten	1.321							1.321
Schulden aan kredietinstellingen		13.961	10.080	2.809	2.418	3.207	(341)	32.134
Schulden aan klanten		115.145	9.954	7.575	4.574	5.571	10.002	152.821
Schuldbewijzen			8.023	7.789	4.583	4.607	2.323	27.325
Achtergestelde schulden	2.137		20	93	178	3.019	5.179	10.626
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	359							359
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN PER LOOPTIJD	93.125	129.131	28.077	18.266	11.753	16.404	17.163	313.919

Het merendeel van de verstrekte financierings- en garantieverbintenissen die respectievelijk EUR 40.316 miljoen en EUR 15.543 miljoen bedroegen per 31 december 2011 (EUR 68.592 miljoen en EUR 14.127 miljoen per 31 december 2010), zijn op zicht opvraagbaar.

8.g Gestructureerde kredietinstrumenten

Fortis Bank heeft gestructureerde kredietinstrumenten (GKI) in portefeuille. GKI's zijn effecten die gecreëerd worden door het herverpakken van kasstromen uit financiële contracten. Zij bevatten waardepapieren gedekt door activa (Asset-Backed Securities / ABS), waardepapieren gedekt door hypotheken (Mortgage-Backed Securities / MBS) en schuldpapieren met diverse types waardepapieren als onderpand (Collateralised Loan Obligations / CLO). Het uitstaande bedrag met betrekking tot gestructureerde kredietinstrumenten is in de jaarrekening opgenomen in de posten 'Voor verkoop beschikbare financiële activa, 'Beleggingen geherclassificeerd als leningen en vorderingen' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Het netto uitstaand bedrag van de globale portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten is per 31 december als volgt samengesteld:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
GKI begrepen in voor verkoop beschikbare financiële activa	3	152
GKI begrepen in financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	128	394
GKI begrepen in leningen en vorderingen	18.501	20.785
TOTAAL	**18.632**	**21.331**

Het netto uitstaand bedrag van de globale portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten kan per 31 december verder opgesplitst worden per activacategorie:

In miljoenen euro's	31 december 2011	31 december 2010
RMBS	10.511	11.744
CMBS	766	828
CLOs	2.577	3.200
Overige ABS	4.779	5.559
TOTAAL	**18.633**	**21.331**

Op 12 mei 2009 is een substantieel deel van de behouden GKI-portefeuille overgeheveld naar 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen', onder toepassing van de wijzigingen van IAS 39, Financiële instrumenten: Opname en waardering, en IFRS 7, Financiële instrumenten: Informatieverschaffing (zie noot 5.e. 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen'). Deze herclassificatie betrof financiële activa die voorheen werden verantwoord als 'Financiële activa beschikbaar voor verkoop', 'Activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa'.

Een deel van de portefeuille is gewaarborgd door de Belgische overheid met betrekking tot het 'second level'-verlies. Naast een eerste verliesschijf, in overeenstemming met een nominale waarde van EUR 3,5 miljard, waarborgt de overheid op vraag het 'second level'-verlies tot een bedrag van EUR 1,5 miljard.

De financiële activa geherclassificeerd naar leningen en vorderingen zijn samengevat in de volgende tabel:

In miljoenen euro's	Boekwaarde op datum van herclassificatie	31 december 2011 Boek-waarde	31 december 2011 Markt- of model waarde	31 december 2010 Boek-waarde	31 december 2010 Markt- of model waarde
Financiële activa geherclassificeerd van activa aangehouden voor handelsdoeleinden naar	**108**	**251**	**238**	**376**	**397**
-Leningen aan en vorderingen op klanten	108	251	238	376	397
Financiële activa geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare activa naar	**21.312**	**12.917**	**12.854**	**14.871**	**14.613**
-Leningen aan en vorderingen op klanten	21.312	12.917	12.854	14.871	14.613
Financiële activa geherclassificeerd van de andere activa naar	**2.030**	**1.434**	**1.313**	**1.638**	**1.582**
-Leningen aan en vorderingen op klanten	2.030	1.434	1.313	1.638	1.582
TOTALE PORTEFEUILLE GEHERCLASSIFICEERD ALS LENINGEN EN VORDERINGEN	**23.450**	**14.602**	**14.405**	**16.885**	**16.592**

Vanaf de datum van herclassificatie was de gewogen gemiddelde effectieve rentevoet op financiële activa geclassificeerd als leningen en vorderingen 7,157% en de verwachte realiseerbare kasstromen bedroegen EUR 18.531 miljoen.

In september 2010 werden Nederlandse waardepapieren gedekt door activa (Dolphin notes) terugbetaald aan hun nominale waarde ten belope van EUR 4,1 miljard. Deze waardepapieren werden voorheen geboekt als gestructureerde kredietinstrumenten in de rubriek leningen en vorderingen. De opbrengst van deze 'call' werd geherinvesteerd in ander Nederlands waardepapier gedekt door hypotheken (Goldfish notes) voor een bedrag van EUR 3,9 miljard, ook geboekt als GKI in vorderingen en leningen.

Andere verkopen en terugbetalingen sinds de datum van herclassificatie verklaren de verdere daling in de tijd van de portefeuille.

De onderstaande tabel toont de winst- of verlieselementen gerelateerd aan de geherclassificeerde activa, zoals ze zijn gerapporteerd voor de periode en zoals ze zouden gerapporteerd zijn indien de herclassificatie niet had plaatsgevonden.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011	Boekjaar 2010
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen) gerelateerd aan geherclassificeerde activa, zoals geboekt	**(1.014)**	**(1.481)**
Winst of verlies item	**342**	**241**
- Rentebaten	277	191
- Winsten of verliezen op financiële activa	12	(33)
- Risicokost	39	73
- Overige baten	14	10
Eigen vermogen	**(1.356)**	**(1.722)**
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen) indien deze activa niet waren geherclassificeerd	**372**	**(2.739)**
Winst of verlies item	**(125)**	**271**
Eigen vermogen	**497**	**(3.010)**

8.h Blootstelling aan soeverein schuldenrisico

Als onderdeel van het liquiditeitsbeheer proberen Fortis Bank en BNP Paribas Groep de activa beschikbaar voor herfinanciering te maximaliseren zodat ze onverwachte liquiditeitsbehoeften kunnen opvangen. Deze strategie is vooral gebaseerd op het houden van effecten als onderpand voor de herfinanciering van centrale banken en bevat een aanzienlijk deel van obligaties met een hoge rating die zijn uitgegeven door overheden met een laag risiconiveau. Als onderdeel van haar beheersbeleid inzake ALM- en structureel renterisico, houdt de Groep ook een portefeuille van activa aan die staatsobligaties bevat met rentevoetkenmerken die bijdragen aan de afdekkingsstrategieën.

De portefeuille van Fortis Bank wordt in onderstaande tabel getoond:

In miljoenen euro's	31 december 2011
	Bankboek
Eurozone	
België	17.007
Cyprus	23
Duitsland	2.226
Finland	293
Frankrijk	2.761
Italië	1.111
Luxemburg	31
Nederland	7.467
Oostenrijk	539
Slovakije	29
Slovenië	41
Spanje	578
Ondersteunde landen	
Griekenland	290
Ierland	169
Portugal	1.182
Totaal eurozone	**33.747**

Speciale omstandigheden met betrekking tot de soevereine kredietrisico's in Griekenland, Ierland en Portugal die steun hebben ontvangen onder een Europees plan.

Drie Europese landen, Griekenland, Ierland en Portugal, hebben een duidelijke verslechtering in hun overheidsfinanciën ervaren tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis. Dit zorgde voor een geleidelijke opdroging van de handel in overheidsobligaties uitgegeven door deze landen waardoor ze niet in staat zijn om de financiering te verhogen die zij nodig hebben voor het terugdringen van het overheidstekort.

In het kader van het Europees solidariteitsbeleid hebben de leden van de eurozone een steunregeling opgezet in samenwerking met het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Dit heeft geleid tot de formulering en uitvoering van verschillende plannen voor Griekenland en vervolgens voor Ierland en Portugal.

In mei 2010 hebben de regeringen binnen de Eurozone en het IMF toegezegd om Griekenland te voorzien met een steunplan van EUR 110 miljard in ruil voor de verbintenis om haar begrotingstekort terug te dringen. Op 21 juli 2011 werd een tweede hulpverleningsplan voor Griekenland opgesteld door de vertegenwoordigers van de 17 lidstaten van de eurozone met een totale waarde van ongeveer EUR 160 miljard. Dit plan werd bevestigd onder voorbehoud dat Griekenland tot een akkoord kwam met de vertegenwoordigers van de privésector. Deze crediteuren zouden afstand doen van 50% van de nominale waarde van de Griekse staatsobligaties die ze aanhouden in ruil voor de terugbetaling van ongeveer 15% van de aangehouden obligaties onder een nog te bepalen vorm. Dit werd gekoppeld aan de uitgifte van nieuwe obligaties in ruil voor bestaande obligaties en die 35% van hun nominale waarde vertegenwoordigen. Op 21 februari 2012 werd er een volgend akkoord bereikt tussen de Griekse overheid en de Europese ministers van Financiën (de Eurogroep) over de voorwaarden van een bijkomend pakket aan financiële steun voor Griekenland.

Het steunplan voor Ierland, dat werd goedgekeurd in november 2010, voorzag EUR 85 miljard aan publieke steun, terwijl het plan voor Portugal, goedgekeurd in mei 2011, EUR 78 miljard aan publieke steun voorzag.

Elk van deze plannen gaat gepaard met maatregelen die voor forse verminderingen in de overheidstekorten zorgen.

Boekhoudkundige verwerking van obligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal

Herclassificatie van de obligaties op 30 juni 2011

Het gebrek aan liquiditeiten in de markt van de overheidsobligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal tijdens de eerste helft van 2011, heeft ervoor gezorgd dat Fortis Bank en BNP Paribas deze obligaties niet langer konden classificeren als 'voor verkoop beschikbare'-activa.

De stilstand in de primaire markt, de voortdurende geringe handelsvolumes op de secondaire markt, de beperkte omvang en de verruiming van de 'bid/offer'-marges weerspiegelen de risicoaversie van de investeerders voor deze drie landen en het bijna verdwijnen van de markt. Dit wordt geïllustreerd door het feit dat de maandelijkse transactievolumes in Griekse staatsobligaties tijdens de eerste helft van 2011 slechts 2% bedroegen van het maandelijkse gemiddelde van de afgelopen 10 jaar. De impliciete rentecurve op de publieke schuld van deze landen is momenteel omgekeerd – met de kortetermijnrente aanzienlijk hoger dan de langetermijnrente – wat de ontwrichting van de markt bevestigd. Het erg hoge niveau van kortetermijnrente weerspiegelt impliciete verliezen die niet overeenkomen met de verwachte resultaten van de uitgevoerde steunplannen om deze landen terug de mogelijkheid te bieden om hun overheidsfinanciën te saneren en hun verplichtingen na te leven.

Bijgevolg hebben Fortis Bank en BNP Paribas Groep, met ingang van 30 juni 2011, zoals toegestaan in de uitzonderlijke omstandigheden omschreven in paragraaf 50E van IAS 39 en gezien de periode die, naar het oordeel van de Bank, nodig is voor het herstel van de financiën in deze drie landen, de staatsobligaties van deze drie landen geherclassificeerd van de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa'-categorie naar de 'Leningen en vorderingen'-categorie.

De Griekse staatsobligaties die voor 31 december 2020 vervallen worden gedekt door de bepalingen van het tweede steunplan voor Griekenland, gestart in juni 2011 en afgerond op 21 juli 2011, dat de verbintenis van de Bank om ondersteuning te bieden weerspiegelt. Dit plan heeft verschillende opties waaronder een vrijwillige ruil van obligaties met een looptijd van 30 jaar tegen pari met het hoofdbedrag gewaarborgd door zerocoupon-obligaties met een AAA-rating, met voorwaarden die leiden tot de erkenning van een initiële discount van 21%. Fortis Bank en BNP Paribas Groep hebben zich voorgenomen deze ruiloptie op te nemen in het kader van de collectieve verbintenis van de financiële sector. Bijgevolg werden de obligaties, verantwoord op de balans en die zullen worden omgewisseld, gewaardeerd door de erkenning van een discount van 21%. Behandeld als een concessie door de kredietgever als gevolg van de moeilijkheden van de kredietnemer, heeft deze discount geleid tot een bijzondere waardevermindering opgenomen in de resultatenrekening in de eerste helft van 2011.

Wat betreft de Griekse staatsobligaties die niet werden uitgewisseld alsook de Ierse en Portugese staatsobligaties namen de meeste beleggers, na grondige afweging van de verschillende aspecten van het Europese steunplan, het standpunt in dat er geen objectief bewijs was dat de recuperatie van de toekomstige kasstromen verbonden aan deze obligaties in het gedrang kwam, vooral nadat de Europese raad de nadruk had gelegd op de eenmaligheid en niet-herhaalbare aard van de deelname van de privésector in een dergelijke transactie. Bijgevolg nam de Bank het standpunt in dat er geen redenen waren voor de erkenning van een bijzondere waardevermindering met betrekking tot deze obligaties.

Waardering van de obligaties op 31 december 2011

In de tweede helft van 2011 werd er erkend dat Griekenland problemen had om de economische doelstellingen te bereiken waarop het plan van 21 juli was gebaseerd, vooral wat betreft de duurzaamheid van haar schulden. Dit leidde tot een nieuwe principiële overeenkomst, op 26 oktober, gebaseerd op het feit dat de schuldeisers uit de privésector 50% van de bedragen kwijtschelden die aan hen verschuldigd zijn. Initieel heeft de Bank de bijzondere waardevermindering op alle obligaties bepaald op basis van het voorstel van oktober 2011 dat door de schuldeisers uit de privésector vertegenwoordigd door het Institute of International Finance (IIF) naar voor werd gebracht.

De voorwaarden opgenomen in het akkoord van 26 oktober 2011 waren (1) een 50% haircut, (2) de onmiddellijke terugbetaling van 15% van het verschuldigd bedrag via obligaties van de European Financial Stability Facility (EFSF) met een looptijd van 2 jaar en een marktrentevoet, (3) de betaling van de opgelopen rente via EFSF-obligaties met een looptijd van 6 maanden en een marktrentevoet, (4) een coupon van 3% tot 2020 en vervolgens 3,75% op obligaties die vervallen tussen 2023 en 2042 en ontvangen in ruil voor bestaande obligaties en (5) een disconteringsvoet van 12% op toekomstige kasstromen. Op deze basis heeft de bank het waarschijnlijke verlies geschat op 75% op de bestaande obligaties. Dit is bijna gelijk met de marktprijs gebaseerd op de gemiddelde discount op deze effecten op 31 december 2011.

Op 21 februari 2012 werd een volgend akkoord bereikt tussen de Griekse overheid, de Europese ministers van Financiën en de privé-investeerders over de voorwaarden van een bijkomend pakket van financiële steun aan Griekenland. De Eurogroep zei dat de Griekse 'schuld/BBP'-ratio naar verwachting zal dalen van ongeveer 160% in 2011 tot 120,5% tegen 2020 en dat de maatregelen de financiële stabiliteit in Griekenland zullen behouden.

Er werd ook aangekondigd dat gemeenschappelijke afspraken op de bepalingen en voorwaarden op de nieuw uit te geven nieuwe Griekse overheidsobligaties en BBP-verbonden effecten in ruil voor privé-aangehouden Griekse overheidsobligaties, werden bereikt tussen de Griekse overheid, goedgekeurd door de Eurogroup, de Troika (samengesteld uit de vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het IMF en de Europese Centrale Bank) en de stuurgroep van het 'Private Schuldeiser-Belegger Comité' voor Griekenland.

Het aanbod bevat een 53,5% korting op de nominale waarde van de Griekse overheidsobligaties aangehouden door privébeleggers en een steun van de overheid van EUR 30 miljard door de European Financial Stability Facility (EFSF).

Griekenland is ook ingegaan op een breed pakket van afspraken met de officiële en de private sector waarvan de schulduitwisseling een integraal onderdeel van is. Indien dit succesvol wordt afgerond, zal deze schulduitwisseling leiden tot een vermindering van de totale Griekse schuld van ongeveer EUR 107 miljard.

De belangrijkste eigenschappen van het uitwisselingsaanbod dat aangeboden wordt door Griekenland zijn:

- Voor elke privaat-aangehouden Griekse staatsobligatie zal 53,5% van het hoofdbedrag kwijtgescholden worden, 31,5% van het hoofdbedrag zal worden uitgewisseld met 20 nieuwe Griekse overheidsobligaties met een looptijd van 11 tot 30 jaar en de overblijvende 15% zal uitgewisseld worden in kortlopende effecten uitgegeven door de European Financial Stability Facility (EFSF).
- De coupons op de nieuwe Griekse overheidsobligaties zullen zo opgebouwd worden zodat het 2% is voor de driejarige periode van februari 2012 tot februari 2015; dan 3% voor de volgende vijf jaar van februari 2015 tot februari 2020; 3,65% voor 2021 en 4,3% voor de periode van februari 2022 tot februari 2042.
- Opgelopen rente op de bestaande in aanmerking komende Griekse staatsobligaties zal verstrekt worden in kortlopende EFSF-effecten.
- Afzonderlijke effecten verbonden aan de groei van het BBP van de Griekse economie zullen aangeboden worden aan de beleggers en kunnen leiden tot een toename van het rendement indien de groei groter is dan verwacht.

Op basis van de voorwaarden van het nieuwe uitwisselingsaanbod verbonden aan de Griekse overheidsobligaties, gaat de Bank er nog steeds vanuit dat de nettoboekwaarde van de ontvangen obligaties ongeveer 25% is, gebaseerd op een discountratio van 12%. De finale waarde zal vastgesteld worden op basis van de definitieve voorwaarden van het aanbod en de marktvoorwaarden van toepassing op de datum van de uitwisseling.

Als gevolg werden de Griekse obligaties van de Bank afgeschreven met 75% en het verlies met betrekking tot 2011 bedraagt EUR 866 miljoen en is opgenomen in de risicokost (zie noot 2.f 'Risicokost') en EUR 185 miljoen werd opgenomen in het 'Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast' verbonden aan AG Insurance.

Op 9 maart 2012 maakte de Griekse Republiek bekend dat houders van voor ongeveer EUR 172 miljard (hoofdsom) door de Griekse Republiek uitgegeven of gegarandeerde obligaties hun obligaties hebben aangeboden ter inwisseling of hebben ingestemd met de voorgestelde wijzigingen aangekondigd door de Griekse Republiek op 24 februari 2012. Fortis Bank heeft ook aangeboden zijn Griekse overheidsobligaties om te wisselen.

Obligaties uitgegeven door Portugal en Ierland die worden aangehouden door Fortis Bank en die geherclassificeerd zijn onder 'Leningen en vorderingen' werden gewaardeerd tegen marktwaarde in noot 5.e 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen'. Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen en zijn geclassificeerd als 'level 2'-instrumenten gezien het gebrek van een actieve markt.

De blootstelling van Fortis Bank aan het Griekse, Ierse en Portugese soevereine kredietrisico, de drie landen uit de eurozone die onder het Europese steunplan vallen

De volgende tabel toont de blootstelling aan het kredietrisico van deze drie soevereine staten op 31 december 2011 onder de vorm van obligaties, na de opname van de bijzondere waardevermindering op de Griekse obligaties.

De bedragen getoond in de 'Leningen en vorderingen'-categorie komen voort uit de herclassificatie op 30 juni 2011 van de obligaties voorheen getoond onder 'Voor verkoop beschikbare activa'.

Bankboekposities, uitgesplitst naar resterende looptijd tot vervaldag:

In miljoenen euro's	Resterende looptijd op 31 december 2011						
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	5 jaar	10 jaar	> 10 jaar	Totaal
Griekenland							
Leningen en vorderingen							
Risicopositie en boekwaarde na afwaardering	22	34	114	25		52	248
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden							
Risicopositie en boekwaarde na afwaardering	37	6					42
Ierland							
Leningen en vorderingen							
Risicopositie			3	20	187		210
Boekwaarde			3	17	150		169
Portugal							
Leningen en vorderingen							
Risicopositie	113	140	401	478	30	100	1.262
Boekwaarde	115	129	353	367	21	95	1.080
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden							
Risicopositie en boekwaarde	72	10			19		102

Herclassificatie van financiële instrumenten initieel geclassificeerd als 'voor verkoop beschikbare activa'

De wijzigingen aan IAS 39 en IFRS 7, goedgekeurd door de Europese Commissie op 15 oktober 2008, laten de herclassificatie toe van instrumenten die initieel waren geclassificeerd als 'voor verkoop beschikbaar' binnen de portefeuille van leningen aan klanten.

De financiële activa met betrekking tot de staatsobligaties geherclassificeerd naar 'leningen en vorderingen' worden samengevat in de onderstaande tabel:

In miljoenen euro's		Activa geherclassificeerd als leningen en vorderingen		
	Herclassificatie-datum	Boekwaarde	Verwachte recuperatie van kasstromen	Gemiddelde effectieve intrestvoet
Soevereine obligaties van de portefeuille 'voor verkoop beschikbare activa'		1.903	3.897	
waarvan Griekse staatsobligaties	*30 juni 2011*	*687*	*2.168*	*9,0%*
waarvan Portugese staatsobligaties	*30 juni 2011*	*1.020*	*1.446*	*8,8%*
waarvan Ierse staatsobligaties	*30 juni 2011*	*196*	*283*	*6,1%*

Waardering van de geherclassificeerde activa per 31 december 2011

De volgende tabellen tonen de posten gerelateerd aan de geherclassificeerde activa, zoals ze waren geboekt tijdens de periode en zoals ze zouden geboekt geweest zijn als de herclassificatie niet had plaatsgevonden:

Op de balans

In miljoenen euro's	31 december 2011	
	Boekwaarde	Markt- of model-waarde
Soevereine obligaties geherclassificeerd als leningen en vorderingen op klanten	**1.497**	**1.331**
waarvan Griekse staatsobligaties	*248*	*248*
waarvan Portugese staatsobligaties	*1.080*	*907*
waarvan Ierse staatsobligaties	*169*	*176*

In de resultatenrekening en als een directe wijziging in het eigen vermogen

In miljoenen euro's	31 december 2011			
	Gerealiseerd			Pro forma
	voor herclassificering	na herclassificering	Totaal	bedrag voor de periode
In winst en verlies item	**(115)**	**(477)**	**(592)**	**(592)**
in opbrengsten	**29**	**131**	**160**	**161**
waarvan Griekse staatsobligaties	*9*	*65*	*74*	*75*
waarvan Portugese staatsobligaties	*14*	*61*	*75*	*75*
waarvan Ierse staatsobligaties	*6*	*5*	*11*	*11*
in risicokost	**(144)**	**(608)**	**(752)**	**(753)**
waarvan Griekse staatsobligaties	*(144)*	*(608)*	*(752)*	*(753)*
onmiddellijke wijziging in eigen vermogen	**16**	**124**	**139**	**(32)**
waarvan Griekse staatsobligaties	*173*	*95*	*268*	*268*
waarvan Portugese staatsobligaties	*(158)*	*26*	*(132)*	*(308)*
waarvan Ierse staatsobligaties	*1*	*3*	*3*	*8*
Totaal winst en verlies impacten en onmiddellijke wijzigingen in eigen vermogen als gevolg van geherclassificeerde items	**(99)**	**(353)**	**(453)**	**(624)**

Verkoop van obligaties aangehouden tot einde looptijd in 2011

In 2011 heeft BGL BNP Paribas staatsobligaties, uitgegeven door Italië en Spanje die tot dan werden geclassificeerd onder tot einde looptijd aangehouden activa, verkocht ten belope van EUR 550.

Tot de verkoop van de Italiaanse en Spaanse obligaties werd besloten als gevolg van de verslechtering in de Italiaanse en Spaanse economische situatie, zoals weerspiegeld door de downgrading van de kredietratings van Italië en Spanje door verschillende ratingbureaus in september en oktober 2011 en door de val in marktwaarde van deze obligaties.

Ratingverlagingen geleden door sommige emittenten dreigden het bedrag van risico-gewogen activa die overeenstemmen met de betrokken leningen te verhogen. Bijgevolg heeft de Bank haar blootstelling aan de posities die het meest beïnvloed werden door deze ratingverlagingen, verminderd ongeacht hun boekhoudkundige classificatie.

De Groep heeft dus de vereisten van de paragrafen AG 22a) en e) van IAS 39 toegepast om aan te tonen dat deze verkopen niets veranderen aan het voornemen om de andere activa in deze categorie te houden tot de vervaldag of aan het vermogen ze te financieren. Andere activa blijven daarom in deze categorie gerapporteerd.

8.i Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs

De informatie verstrekt in deze noot dient met de grootste voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd om volgende redenen:

- Deze reële waarden zijn een schatting van de waarde van de relevante instrumenten op 31 december 2011. Zij kunnen van dag tot dag schommelen tengevolge van diverse parameters, zoals rentevoeten en de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Meer bepaald kunnen zij in belangrijke mate verschillen van de ontvangen of betaalde bedragen op het einde van de looptijd van het instrument. In de meeste gevallen is het niet de bedoeling de reële waarde onmiddellijk te realiseren en in de praktijk is dit ook niet het geval. Als gevolg daarvan vertegenwoordigt de reële waarde niet de wezenlijke waarde voor Fortis Bank als 'going concern'.
- De meeste van deze reële waarden worden niet in aanmerking genomen bij het beheer van de commerciële bancaire activiteiten.
- De schatting van de reële waarde voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen historische kostprijs vereist het gebruik van technieken en modellen, hypotheses en veronderstellingen die verschillen van bank tot bank. Dit houdt in dat het vergelijken van reële waardes van financiële instrumenten gewaardeerd aan historische kostprijs gepubliceerd door verschillende banken niet betekenisvol kan zijn.
- De reële waarden die in de tabel hieronder worden getoond bevatten niet de reële waarde van niet-financiële instrumenten als materiële activa, goodwill en overige immateriële activa zoals de waarde toegekend aan portefeuilles met onmiddellijk opvraagbare deposito's of klantenrelaties. Bijgevolg dienen deze reële waarden niet beschouwd te worden als de actuele bijdrage van de betrokken instrumenten tot de globale waardering van Fortis Bank.

	31 december 2011		31 december 2010	
In miljoenen euro's	Boekwaarde (1)	Geschatte marktwaarde	Boekwaarde (1)	Geschatte marktwaarde
FINANCIËLE ACTIVA				
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	35.786	35.912	28.358	28.693
Leningen aan en vorderingen op klanten	145.757	151.432	152.107	154.712
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	2.187	2.306	3.073	3.188
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Schulden aan kredietinstellingen	38.918	39.105	32.134	32.336
Schulden aan klanten	154.514	155.583	152.821	153.888
Schuldbewijzen	14.560	15.257	27.325	28.528
Achtergestelde schulden	9.491	9.221	10.626	11.090

(1) De boekwaarde bevat niet de herberekening van portefeuilles met financiële instrumenten geboekt in afdekkingsrelaties tegen reële waarde. Per 31 december 2011 zijn zij inbegrepen in de rubriek 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' voor EUR 674 miljoen op de activazijde en EUR 472 miljoen aan de verplichtingen zijde (EUR 537 miljoen en EUR 359 miljoen respectievelijk op 31 december 2010).

Onder reële waarde wordt het bedrag verstaan waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen, die onafhankelijk zijn.

Fortis Bank zorgt ervoor dat met de gebruikte waarderingstechnieken en veronderstellingen de reële waarde van financiële activa en verplichtingen op een consistente manier wordt gemeten binnen de Groep. Reële waarde is gebaseerd op in een actieve markt genoteerde prijzen voor zover deze beschikbaar zijn. In alle andere gevallen wordt de reële waarde vastgesteld door gebruik te maken van waarderingstechnieken zoals het verdisconteren van toekomstige geschatte cash flows voor leningen en verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd of van specifieke waarderingsmodellen voor overige financiële instrumenten zoals beschreven in noot 1 'Overzicht van de Belangrijkste boekhoudprincipes toegepast door Fortis Bank'. In het geval van leningen en verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd met een initiële looptijd van minder dan één jaar (met inbegrip van onmiddellijk opeisbare deposito's) of toegestaan op basis van vlottende rente, komt de reële waarde overeen met de boekwaarde. Dit geldt eveneens voor het merendeel van de gereglementeerde spaarproducten.

8.j Voorwaardelijke activa en verplichtingen

Juridische procedures

Fortis Bank en haar geconsolideerde dochterondernemingen zijn gedaagden met betrekking tot een aantal claims, geschillen en rechtszaken in België en een aantal buitenlandse jurisdicties die een gevolg zijn van de normale bedrijfsuitoefening van het bankbedrijf en die verband houden met onder meer activiteiten van Fortis Bank als kredietverstrekker, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

Fortis Bank neemt hiervoor voorzieningen op indien het management, na overleg met de juridisch adviseurs, het waarschijnlijk acht dat Fortis Bank een vergoeding dient te betalen en deze vergoeding redelijkerwijs geschat kan worden.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle lopende of dreigende juridische en door toezichthouders ingestelde procedures te voorspellen of te bepalen, is het management, na beraadslaging op basis van ingewonnen advies, van mening dat de claims en juridische procedures tegen Fortis Bank (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) waarmee het management van Fortis Bank bekend is (en waarvoor, in overeenstemming met wat hierboven uiteengezet werd, geen voorziening is gevormd) elke grond missen en dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank.

Na de herstructurering van Fortis (dat verwijst naar zowel 'Fortis NV/SA' als 'Fortis NV' en thans 'Ageas NV/SA' en 'Ageas NV', waarbij naar beide verwezen wordt met Ageas) eind september en begin oktober 2008, hebben een aantal aandeelhoudersvertegenwoordigende groepen en anderen juridische stappen ondernomen (of daarmee gedreigd) tegen verschillende entiteiten van de voormalige Fortis-groep en/of bepaalde leden van de Raad van Bestuur en het management. Deze juridische stappen betreffen onder meer:

Claim van MCS-investeerders tegen Ageas, Fortis Bank en anderen

Sommige houders van 'Verplicht Converteerbare Obligatieleningen' (Mandatory Convertible Securities) hebben twee eisen ingediend voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel tegen de co-emittenten van de MCS, waaronder Fortis Bank, en tegen Bank of New York Corporate Trustee Services Ltd in haar hoedanigheid van trustee. Deze eisen gaan over de nietigverklaring van de MCS-conversie en de restitutie van de MCS en in tweede orde over schadevergoeding. Fortis Bank is, na raadpleging van haar juridische raadgevers, de mening toegedaan dat op basis van de transactiedocumentatie en onder de Belgische wetgeving de eisen ongegrond zijn. Een uitspraak van de rechtbank wordt in de loop van 2012 verwacht.

Claimbrief van de Nederlandse Staat tegen Ageas en Fortis Bank

Op 23 december 2010 heeft de Nederlandse Staat (Ministerie van Financiën) Fortis Bank een claimbrief ten belope van EUR 186 miljoen gestuurd. Deze claim komt voort uit de verkoop door Fortis Bank van de aandelen in Fortis Bank Nederland (Holding) NV aan de Nederlandse Staat op 3 oktober 2008 en is gebaseerd op een vermeende garantiebreuk. Er is voor deze claim geen procedure tegen Fortis Bank opgestart.

Dagvaarding door vereniging VEB NCVB en door de stichting 'Investor Claims Against Fortis' voor Nederlandse rechtbanken

Deze twee dagvaardingen hebben betrekking op de claimemissie van Fortis in het kader van de verwerving van ABN Amro Bank en de rol van Fortis Bank als 'underwriter'.

In september 2007 trad Fortis Bank samen met Merrill Lynch en andere banken op als 'underwriter' bij een claimemissie door Fortis NV/SA en Fortis N.V. (nu respectievelijk Ageas NV/SA en Ageas N.V.) voor een bedrag van EUR 13,4 miljard. De claimemissie diende om de deelname van Fortis in de verwerving van ABN Amro Bank N.V. gedeeltelijk te financieren.

Fortis Bank heeft op 3 februari 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse vereniging van aandeelhouders 'VEB NCVB'. Volgens deze vereniging is Fortis Bank, samen met Ageas, Merrill Lynch en anderen, gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk in verband met de vermeende tekortkomingen van het prospectus. Deze vereniging is op zoek naar een verklaring voor recht dat de vermeldingen en weglatingen in het prospectus misleidend waren voor al wie van 24 september 2007 tot 3 oktober 2008 Fortis aandelen heeft gekocht en dat bijgevolg Fortis Bank mede-aansprakelijk is met andere banken en bepaalde functionarissen qualitate qua voor de schade opgelopen door de aandeelhouders. Omdat het hier handelt om een procedure ingesteld door een belangenvereniging, is er geen eis tot vergoeding van schade ingesteld op dit ogenblik, maar deze procedure kan eventuele toekomstige schadeclaims met zich meebrengen.

Fortis Bank heeft op 7 juli 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse stichting 'Investor Claims Against Fortis'. Deze dagvaarding handelt deels over hetzelfde onderwerp en baseert zich bijna op dezelfde beweringen. Ageas en Merrill Lynch zijn mede-gedaagden.

Hoewel niet kan worden uitgesloten dat voormelde dossiers een negatief effect voor de Geconsolideerde Jaarrekening van Fortis Bank zullen hebben, wordt de kans hierop op dit ogenblik klein geacht.

Er lopen nog andere procedures en onderzoeken met betrekking tot de herstructurering van Fortis groep maar Fortis Bank is hierbij op dit moment geen partij. Dit omvat een onderzoek naar het management en naar de loop van de gebeurtenissen bij Fortis, gevraagd door de Nederlandse Ondernemingskamer, en afgerond in juni 2010. Na indiening van het rapport verzocht de VEB de rechtbank te beslissen of er onbehoorlijk bestuur had plaats gevonden. Het kan niet worden uitgesloten dat de uitkomst van deze procedures en/of onderzoeken ook gevolgen heeft voor Fortis Bank als voormalig lid van de Fortis groep.

Evenals vele andere ondernemingen die actief zijn op het gebied van bankdiensten, beleggen, beleggingsfondsen en effectenhandel, heeft Fortis Bank (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) van toezichthouders, overheidsinstanties of zelfregulerende instanties verzoeken gekregen om informatie of zal zij deze verzoeken mogelijk krijgen. Fortis Bank reageert op dergelijke verzoeken en werkt samen met de betreffende toezichthouders en andere instanties om een oplossing te vinden voor eventuele kwesties. Fortis Bank is van mening dat de kwesties waarvan zij kennis heeft op dit ogenblik geen systematisch probleem vormen voor Fortis Bank of haar bedrijfsonderdelen.

8.k Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren

Het detail van de vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren voor de jaren 2011 en 2010 ziet er als volgt uit:

	Boekjaar 2011						Boekjaar 2010					
In duizenden euro's	Deloitte	%	PwC	%	Totaal	%	Deloitte	%	PwC	%	Totaal	%
Audit												
Financieel commisariaat, certificatiediensten, onderzoek van												
individuele en geconsolideerde rekeningen waarvan:	2.377	47%	2.087	89%	4.464	60%	2.360	36%	2.412	46%	4.772	41%
- Fortis Bank	*1.348*	*26%*	*1.179*	*50%*	*2.527*	*34%*	*1.087*	*17%*	*1.140*	*22%*	*2.227*	*19%*
- Geconsolideerde dochterondernemingen	*1.029*	*20%*	*908*	*39%*	*1.937*	*26%*	*1.273*	*20%*	*1.272*	*24%*	*2.545*	*22%*
Overige onderzoeken en diensten met betrekking tot												
de opdracht van de revisor waarvan:	85	2%	256	11%	341	5%	627	10%	2.653	51%	3.280	28%
- Fortis Bank	*40*	*1%*	*233*	*10%*	*273*	*4%*	*573*	*9%*	*2.507*	*48%*	*3.080*	*26%*
- Geconsolideerde dochterondernemingen	*45*	*1%*	*23*	*1%*	*68*	*1%*	*54*	*1%*	*146*	*3%*	*200*	*2%*
Totaal audit	**2.462**	**48%**	**2.343**	**100%**	**4.805**	**64%**	**2.987**	**46%**	**5.065**	**97%**	**8.052**	**69%**
Niet-Audit												
Juridisch en fiscaal	4	0%		0%	4	0%	67	1%	63	1%	130	*1%*
- Fortis Bank		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*
- Geconsolideerde dochterondernemingen	*4*	*0%*		*0%*	*4*	*0%*	*67*	*1%*	*63*	*1%*	*130*	*1%*
Overige	2.645	52%		0%	2.645	35%	3.461	53%	110	2%	3.571	30%
- Fortis Bank		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*		*0%*
- Geconsolideerde dochterondernemingen	*2.645*	*52%*		*0%*	*2.645*	*35%*	*3.461*	*53%*	*110*	*2%*	*3.571*	*30%*
Totaal niet-audit	**2.649**	**52%**		**0%**	**2.649**	**36%**	**3.528**	**54%**	**173**	**3%**	**3.701**	**31%**
TOTAAL	**5.111**	**100%**	**2.343**	**100%**	**7.454**	**100%**	**6.515**	**100%**	**5.238**	**100%**	**11.753**	**100%**

De auditvergoedingen betaald aan auditors die geen lid zijn van het netwerk van één van de auditors die het geconsolideerde financiële jaarverslag en niet geconsolideerde financiële jaarverslag van Fortis Bank goedkeuren, bedroegen EUR 635.000 voor het jaar 2011.

8.l Gebeurtenissen na de verslagperiode

Na balansdatum hebben geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de Geconsolideerde Financiële Staten op 31 december 2011.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en Fortis Bank een overeenkomst aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de RPN met betrekking tot de CASHES en de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening die door Fortis Bank is uitgegeven in 2001 en voor 95% in handen is van Ageas sinds september 2011. De afwikkeling en aflossing vinden plaats op voorwaarde dat BNP Paribas een minimale acceptatiegraad van 50% behaalt op het bod in contanten op de CASHES gelanceerd op 26 januari 2012.

De CASHES (Convertible And Subordinated Hybrid Equity-linked Securities) zijn effecten van Fortis Bank uitgegeven in 2007 met een variabele rente (driemaands-Euribor + 200bp), met de voormalige moedermaatschappijen van Fortis, nu Ageas N.V. en Ageas SA/NV, als mededebiteuren en converteerbaar in 125.313.283 Ageas aandelen. De CASHES worden verder beschreven in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

De RPN met betrekking tot de CASHES is een financieel instrument aangehouden door Ageas SA/NV, Ageas N.V. en Fortis Bank dat leidt tot kwartaalbetalingen aan of door Fortis Bank SA/NV. Elke trimestriële rentebetaling (driemaands-EURIBOR + 20bps) wordt betaald op basis van een referentiebedrag van de Relative Performance Note (RPN). Deze RPN was oorspronkelijk bedoeld om de boekhoudkundige volatiliteit bij Fortis Bank als gevolg van veranderingen in de marktwaarde van de CASHES en de onderliggende 125.313.283 Ageas-aandelen te vermijden.

Het Tier 1-instrument uitgegeven door Fortis Bank in 2001 heeft betrekking op een aflosbare eeuwigdurende cumulatieve obligatielening met een nominale waarde van EUR 1 miljard, die Ageas N.V. op 26 september 2011 voor EUR 952,9 miljoen in eigendom heeft verkregen, na een ruil tegen cash met voormalige obligatiehouders omdat Fortis Bank had besloten haar calloptie op deze obligaties niet uit te oefenen op de eerste inkoopdatum. Deze omwisseling vond plaats als gevolg van de Support Agreement aangegaan door de vroegere moedermaatschappijen van Fortis, nu Ageas SA/NV en Ageas N.V. Deze hybride Tier 1 innovatieve effecten zijn verder beschreven in noot 5.h 'Schuldbewijzen en achtergestelde schulden'.

Op 31 januari 2012 werd er aangekondigd dat het bod in contanten op de CASHES gelanceerd door BNP Paribas op 26 januari 2012 met succes werd afgerond op maandag 30 januari 2012. De acceptatiegraad bedroeg 63% bij een biedprijs van 47,5%.

Op 6 februari 2012 heeft BNP Paribas 7.553 van de aangeboden effecten van de 12.000 uitstaande CASHES-effecten (62,94%) uitgewisseld voor 78.874.241 bestaande Ageas-aandelen met dividend- en stemrechten. BNP Paribas heeft zich verbonden deze aandelen niet te verkopen gedurende een periode van 6 maanden.

BNP Paribas zal een schadevergoeding ontvangen van Ageas en Fortis Bank. Het RPN-mechanisme houdt op te bestaan voor de geconverteerde CASHES. De aflossing van de Tier 1-obligaties en de vergoeding zullen worden verrekend.

Deze transactie heeft verschillende gevolgen voor Fortis Bank in 2012. Het belangrijkste positief impact is het gevolg van de terugbetaling van het grootste deel van de CASHES om zo een relatief hoge rentelast te vermijden. Dit impact is verrekend met de schadevergoedingen en de transactiekosten betaald voor de (gedeeltelijke) uitstap van deze instrumenten. Bovendien zal BNP Paribas, indien ze bijkomende CASHES inwisselt binnen een periode van 2 jaar, vergoed worden door Fortis Bank en Ageas binnen de limieten vastgelegd voor het recente bod.

Er is een negatief impact op de liquiditeit en de solvabiliteit hoewel dit niet leidt tot een grote wijziging in de gerelateerde reglementaire ratio's.

8.m Bijkomende informatie over de Bass en Esmée effectiseringstransacties

BASS Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht.

Beschrijving van de transactie

BASS Master Issuer NV/SA is een vennootschap met beperkte activiteit (Special purpose vehicle, SPV), opgericht met als doel hypothecaire leningen verstrekt door Fortis Bank NV/SA in België te securitiseren. Voor het securitiseren van de leningen wordt de volgende structuur gebruikt:

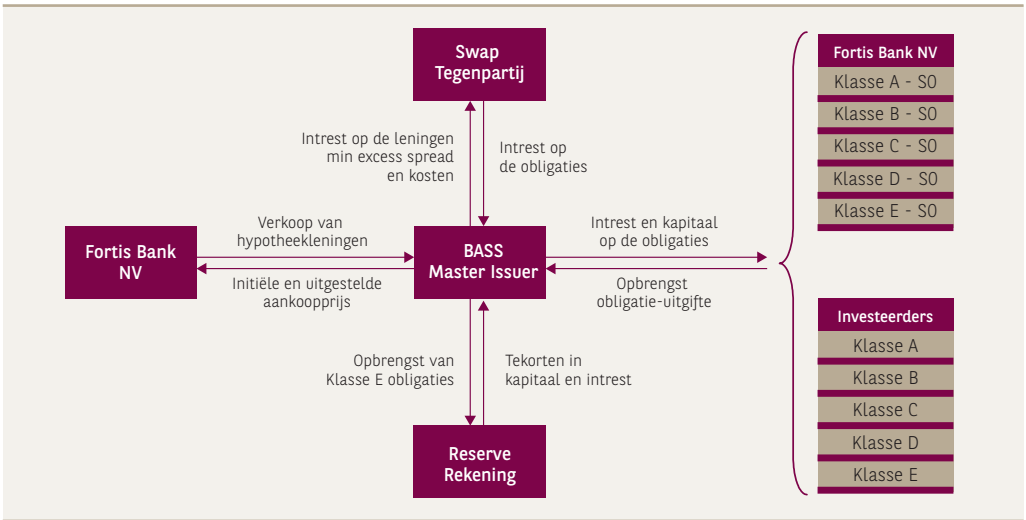

Fortis Bank NV/SA transfereert op maandelijkse basis de intresten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de gesecuritiseerde leningen aan BASS Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten doo bepalingen in het programma gebruikt BASS Master Issuer NV/SA het ontvangen kapitaal voor de aankoop van nieuwe hypothecaire leningen van Fortis Bank NV/SA. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële basis door BASS Master Issuer NV/SA uitgewisseld tegen interesten die moeten betaald worden op de uitgegeven obligaties, vermeerderd met de gegarandeerde 'excess spread' van 0,20% per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het BASS Master Issuer programma per 31 december 2011. BASS Master Issuer NV/SA is opgericht in juni 2008. Sinds dan is het bedrag aan uitgegeven obligaties geleidelijk aan verhoogd.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2011	Step up datum	Wettelijke vervaldatum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moodys	S&P
Bass 2008-1 A0	BE0002364363	15.750.000.000	23.400.000.000	15/07/2012	15/07/2052	3-m Euribor + 25	3-m Euribor + 25	AAA	Aaa	NR
Bass 2008-1 B0	BE0002365378	525.000.000	780.000.000	15/07/2012	15/07/2052	3-m Euribor + 45	3-m Euribor + 45	AA	Aa3	NR
Bass 2008-1 C0	BE0002366384	525.000.000	780.000.000	15/07/2012	15/07/2052	3-m Euribor + 60	3-m Euribor + 60	A	A2	NR
Bass 2008-1 D0	BE0002367390	700.000.000	1.040.000.000	15/07/2012	15/07/2052	3-m Euribor + 120	3-m Euribor + 120	BBB	NR	NR
Bass 2008-1 E0	BE0002368406	157.500.000	234.000.000	15/07/2012	15/07/2052	3-m Euribor + 600	3-m Euribor + 600	NR	NR	NR
Totaal Bass			26.234.000.000							

Op 31 december 2011 had Fortis Bank NV/SA een totaal bedrag aan hypothecaire leningen van EUR 25.800.721.999,90 getransfereerd naar BASS Master Issuer NV/SA.

Overzicht van de belangrijkste partijen

Fortis Bank NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de securitisatietransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan Fortis Bank NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties
BASS Master Issuer NV/SA vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht. De vennootschap is geen dochteronderneming van Fortis Bank NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen
Fortis Bank NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden zouden directe of indirecte dochterondernemingen van Fortis Bank NV/SA kunnen toetreden in het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt.

Leninggever
Fortis Bank NV/SA of één van haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer
Fortis Bank NV/SA

Administrateur van BASS Master Issuer NV/SA
Intertrust (Nederland) B.V.

GIC-tegenpartij
Fortis Bank NV/SA

Interest swap tegenpartij
Fortis Bank NV/SA

Security Agent
Stichting Security Agent BASS, Stichting onder Nederlands recht. De stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van BASS Master Issuer
Stichting Holding BASS, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding BASS wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent
Fortis Bank NV/SA

Listing Agent
Fortis Bank NV/SA

Reference Agent
Fortis Bank NV/SA

Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het securitisatievehikel volledig geconsolideerd wordt door Fortis Bank NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht

Beschrijving van de transactie

Esmée Master Issuer NV/SA is een tweede vennootschap met beperkte activiteit (Special Purpose Vehicle , SPV) opgericht om leningen aan zelfstandigen en KMO's te securitiseren. De gesecuritiseerde leningen zijn initiëel toegestaan door Fortis Bank NV/SA in België. Voor het securitiseren van de leningen is onderstaande structuur gebruikt:

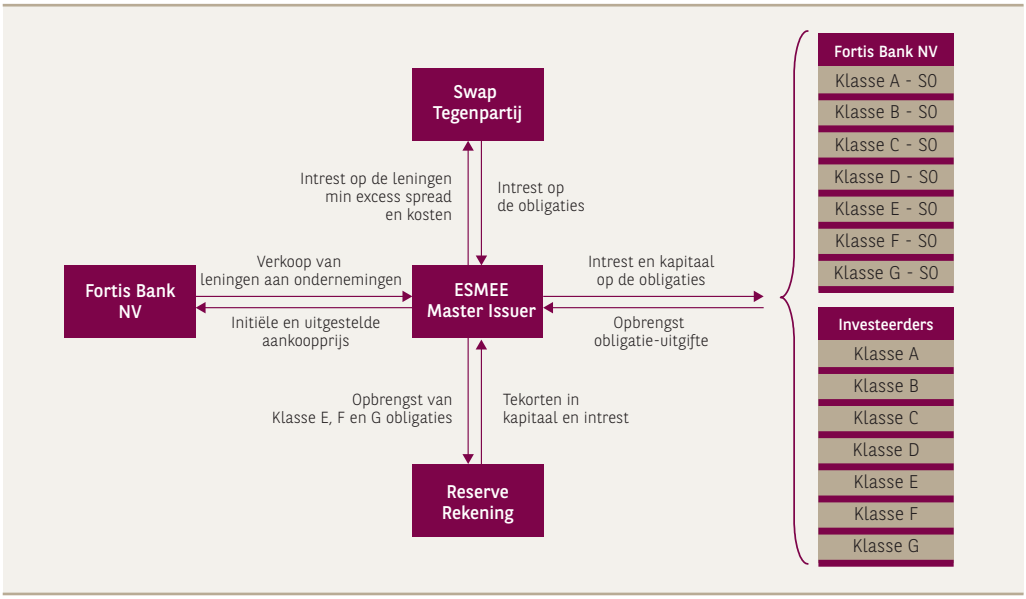

Fortis Bank NV/SA transfereert op maandelijkse basis de interesten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de gesecuritiseerde leningen aan Esmée Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten door de bepalingen in het programma, gebruikt Esmée Master Issuer NV/SA de ontvangesten in kapitaal voor aankoop van nieuwe leningen van Fortis Bank NV/SA, in zoverre die voldoen aan de vooraf bepaalde criteria. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële v-basis door Esmée Master Issuer NV/SA uitgewisseld tegen de interesten die betaald moeten worden op de uitgegeven obligaties vermeerderd met de gegarandeerde 'excess spread' van 0,75% per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het Esmée Master Issuer NV/SA programma per 31 december. Esmée Master Issuer NV/SA werd opgericht in december 2009.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2011	Step up datum	Wettelijke vervaldatum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moodys	S&P
Esmee 2009-1 A0	BE0002387596	6.040.000.000	6.040.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 35	3-m Euribor + 35	AAA	Aaa	NR
Esmee 2009-1 B0	BE0002388602	1.400.000.000	1.400.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 75	3-m Euribor + 75	NR	A2	NR
Esmee 2009-1 C0	BE0002389618	320.000.000	320.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 100	3-m Euribor + 100	NR	Baa2	NR
Esmee 2009-1 D0	BE0002390624	240.000.000	240.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 150	3-m Euribor + 150	NR	Ba2	NR
Esmee 2009-1 E0	BE0002391630	96.000.000	96.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 300	3-m Euribor + 300	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 F0	BE0002392646	96.000.000	96.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 400	3-m Euribor + 400	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 G0	BE0002393651	88.000.000	88.000.000	25/10/2013	25/10/2045	3-m Euribor + 500	3-m Euribor + 500	NR	NR	NR
Totaal Esmée			**8.280.000.000**							

Op 31 december 2011 had Fortis Bank NV/SA een totaal bedrag aan leningen van EUR 7.854.189.449,02 getransfereerd naar Esmée Master Issuer NV/SA.

Overzicht van de belangrijkste partijen

Fortis Bank NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de securitisatietransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan Fortis Bank NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties
Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen naar Belgisch recht. De venootschap is geen dochteronderneming van Fortis Bank NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen
Fortis Bank NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden kunnen ook directe en indirecte dochterondernemingen van Fortis Bank NV/SA toetreden tot het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt.

Leninggever
Fortis Bank NV/SA of haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer
Fortis Bank NV/SA

Administrateur van Esmée Master Issuer NV/SA
Intertrust (Nederland) B.V.

GIC tegenpartij
Fortis Bank NV/SA

Interest swap tegenpartij
Fortis Bank NV/SA

Security Agent
Stichting Security Agent Esmée, Stichting onder Nederlands recht. De Stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van Esmée Master Issuer
Stichting Holding Esmée, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding Esmée wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent
Fortis Bank NV/SA

Listing Agent
Fortis Bank NV/SA

Reference Agent
Fortis Bank NV/SA

Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het securitisatievehikel volledig geconsolideerd wordt door Fortis Bank NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Verslag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2011

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij U verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring over de geconsolideerde jaarrekening zonder voorbehoud met toelichtende paragraaf

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Fortis Bank NV (de "Vennootschap") en haar dochterondernemingen (de "Groep") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2011, opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt EUR (000.000) 346.179 en de geconsolideerde resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar (aandeel Groep) van EUR (000.000) 104.

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijkingen bevat van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten, alsook het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over deze geconsolideerde jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen bevat van materieel belang.

Overeenkomstig deze normen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter staving van de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en inlichtingen. De keuze van de uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling en van de inschatting van het risico op materiële afwijkingen in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van deze risico-inschatting, hebben wij rekening gehouden met de interne controle van de Groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening om controleprocedures vast te leggen die geschikt zijn in de gegeven omstandigheden, maar niet om een oordeel te geven over de doeltreffendheid van die interne controle. Wij hebben tevens een beoordeling gemaakt van het passende karakter van de waarderingsregels, de redelijkheid van de door de Groep gemaakte boekhoudkundige ramingen en de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening in haar geheel. Tenslotte hebben wij van de raad van bestuur en de verantwoordelijken van de Groep de voor onze controle noodzakelijke verduidelijkingen en inlichtingen bekomen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2011 een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep evenals van haar resultaten en kasstromen voor het boekjaar dan eindigend, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op toelichting 8.j van de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2011 waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de raad van bestuur en management. Het uiteindelijk resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Bijkomende vermeldingen

Het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de Groep wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 23 maart 2012

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba
Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba
Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

Fortis Bank Jaarverslag 2011 (niet-geconsolideerd)

Verslag van de Raad van Bestuur

In overeenstemming met het Belgische vennootschapswetboek (art. 119) en om herhalingen te vermijden heeft Fortis Bank het niet-geconsolideerde en het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur gecombineerd. Het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur staat op bladzijde 10 tot en met 46 van dit Jaarverslag.

Toelichting bij de ontwikkeling van de balans

De **totale balans** op 31 december 2011 bedraagt EUR 301 miljard, een stijging met EUR 2 miljard of 1% in vergelijking met 31 december 2010. De toename met EUR 6 miljard in Fortis Bank in België wordt in ruime mate gecompenseerd door een vermindering van EUR (4) miljard in de buitenlandse bijkantoren van de bank, voornamelijk het gevolg van de transfer van activiteiten naar andere entiteiten van de groep BNP Paribas.

Activa

De **Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten** bedragen EUR 2 miljard op 31 december 2011, een stijging van EUR 1,7 miljard. Deze evolutie heeft betrekking op de tegoeden bij de centrale banken.

De **vorderingen op kredietinstellingen** komen op EUR 44 miljard eind 2011, een groei met EUR 3 miljard of 7%, zijnde een toename met EUR 7 miljard in België en een afname met EUR (4) miljard in de buitenlandse bijkantoren.

Het bedrag van EUR 44 miljard bestaat hoofdzakelijk uit terugkoopovereenkomsten (EUR 17 miljard), zichtrekeningen en dag-op-dag leningen (EUR 8 miljard), interbancaire beleggingen (EUR 14 miljard) en monetaire reserve (EUR 4 miljard). Eind 2011 komt het relatieve gewicht van de interbancaire vorderingen op 14% van de totale activa, vergelijkbaar met vorig jaar.

In België nemen de interbancaire beleggingen en de monetaire reserve toe, respectievelijk met EUR 6 miljard en EUR 3 miljard, de zichtrekeningen en de dag-op-dag leningen nemen af met EUR (2) miljard. In de buitenlandse bijkantoren dalen de zichtrekeningen en de dag-op-dag leningen met EUR (3) miljard.

De **vorderingen op cliënten** bedragen EUR 82 miljard op 31 december 2011, een daling met EUR (9) miljard of 10% waarvan EUR (7) miljard in België en EUR (2) miljard in de buitenlandse bijkantoren.

Het bedrag van EUR 82 miljard bestaat uit termijnkredieten (EUR 52 miljard), terugkoopovereenkomsten (EUR 10 miljard), hypothecaire leningen (EUR 11 miljard), voorschotten op zichtrekeningen (EUR 4 miljard) en overige vorderingen (EUR 5 miljard). Eind 2011 vertegenwoordigen zij 27% van de totale activa tegenover 31% eind 2010.

De effectisering via 'Special Purpose Vehicles' blijft stabiel met EUR 33 miljard eind 2011 waarvan EUR 25 miljard betrekking heeft op hypothecaire leningen en EUR 8 miljard op termijnleningen.

De evolutie in vergelijking met 2010 is als volgt te verklaren. In België dalen de terugkoopovereenkomsten met EUR (11) miljard en stijgen de hypothecaire leningen met EUR 3 miljard. In de bijkantoren dalen de termijnleningen met EUR (2) miljard, vooral door de overdracht van bijkantoren naar de Groep BNP Paribas.

De **obligaties en andere vastrentende effecten** bedragen EUR 91 miljard. Deze portefeuille daalt met EUR (5) miljard of 5%, voornamelijk in België.

Het bedrag van EUR 91 miljard is voor het grootste deel samengesteld uit een investeringsportefeuille bestaande uit leningen van andere uitgevers (EUR 56 miljard), leningen van openbare besturen (EUR 31 miljard) en leningen van financiële instellingen (EUR 2 miljard). De handelsportefeuille bedraagt EUR 2 miljard. De obligaties en andere vastrentende effecten vertegenwoordigen 30% van de totale activa tegenover 32% eind 2010.

De algemene daling kan worden verklaard door een vermindering van de investeringsportefeuille (EUR (5) miljard) en voornamelijk van de leningen van openbare besturen.

De **financiële vaste activa** bedragen EUR 9 miljard op 31 december 2011. De vermindering met EUR (207) miljoen of 2% is voornamelijk te wijten aan de verkoop van participaties (Fortis Bank Reinsurance en BIM) en de waardevermindering op de participatie AG Insurance.

De **overige activa** bedragen EUR 5 miljard op 31 december 2011 en nemen af met EUR (1) miljard of 12%. Deze daling doet zich vooral voor in België, wegens minder betaalde premies op afgeleide producten, voornamelijk handelsopties.

De **overlopende rekeningen** bedragen EUR 67 miljard en stijgen met EUR 13 miljard of 25%, voornamelijk in België. Deze stijging betreft voornamelijk de pro-rata's op afgeleide producten, hoofdzakelijk op renteswaps (EUR 11 miljard) en renteopties (EUR 4 miljard) en is te wijten aan het waarderingseffect ingevolge de invloed van de evolutie van de lange termijn rentevoeten op de waarde van het vaste gedeelte van de contracten. Anderzijds dalen de volumes inzake renteopties en renteswaps met 15% in België.

De overlopende rekeningen vertegenwoordigen 22% van de totale activa tegenover 18% eind 2010.

Passiva en eigen vermogen

De **schulden aan kredietinstellingen** bedragen EUR 47 miljard op 31 december 2011. Ze nemen toe met EUR 5 miljard ofwel 11% in vergelijking met 2010, vooral in België.

Het bedrag van EUR 47 miljard bestaat voornamelijk uit terugkoopovereenkomsten (EUR 27 miljard), interbancaire leningen (EUR 12 miljard) en zichtrekeningen van financiële instellingen (EUR 7 miljard). Eind 2011 komt het relatieve gewicht van de interbancaire schulden op 16% van het totaal van de verplichtingen tegenover 14% eind 2010.

De terugkoopovereenkomsten evolueren positief met EUR 5 miljard. Deze evolutie wordt echter enigszins gecompenseerd door een daling in de interbancaire leningen met EUR (1) miljard.

De **schulden aan cliënten** belopen EUR 132 miljard op 31 december 2011. Dit is een daling van EUR (8) miljard of 6% waarvan EUR (2) miljard in België en EUR (6) miljard in de buitenlandse bijkantoren.

Het bedrag van EUR 132 miljard bestaat vooral uit spaarrekeningen (EUR 54 miljard), zichtrekeningen (EUR 30 miljard), terugkoopovereenkomsten (EUR 26 miljard) en termijnrekeningen (EUR 19 miljard) en vertegenwoordigt 44% van de totale verplichtingen tegenover 47% eind 2010.

De daling is voornamelijk merkbaar bij de termijnrekeningen (EUR (4) miljard in de bijkantoren maar een stijging in België met EUR 1 miljard) en de zichtrekeningen (EUR (3) miljard waarvan EUR (1) miljard in België en EUR (2) miljard in de buitenlandse bijkantoren).

De **in schuldbewijzen belichaamde schulden** komen op EUR 19 miljard op 31 december 2011. In totaal dalen ze met EUR (6) miljard of 23% in vergelijking met 2010, waarvan EUR (2) miljard in België en EUR (4) miljard in de buitenlandse bijkantoren.

Het bedrag van EUR 19 miljard bestaat vooral uit depositocertificaten (EUR 4 miljard), niet-converteerbare obligaties (EUR 8 miljard) en kasbons (EUR 7 miljard) en vertegenwoordigen 6% van de totale verplichtingen tegenover 8% eind 2010.

Deze afname is vooral te wijten aan de daling van de depositocertificaten (EUR (7) miljard waarvan EUR (3) miljard in België en EUR (4) miljard in de buitenlandse bijkantoren). Daarentegen stijgen de kasbons met EUR 1 miljard in België.

De **overige schulden** bedragen EUR 7 miljard op 31 december 2011 ofwel een daling van EUR (2) miljard of 23%, vooral als gevolg van de afname van ontvangen premies op afgeleide producten, voornamelijk handelsopties (EUR (2) miljard). Deze evolutie doet zich vooral voor in België.

De **overlopende rekeningen** bedragen EUR 67 miljard en nemen toe met EUR 15 miljard of 28%, voornamelijk in België. Deze stijging betreft vooral de prorata's op afgeleide producten en is te wijten aan het waarderingseffect ingevolge de invloed van de evolutie van de lange termijn rentevoeten op de waarde van het vaste gedeelte van de contracten. Anderzijds dalen de volumes inzake renteopties en renteswaps met 15% in België.

De overlopende rekeningen vertegenwoordigen 22% van de totale passiva tegenover 18% eind 2010.

Het **fonds voor algemene bankrisico's** blijft onveranderd op EUR 1 miljard.

De **achtergestelde schulden** bedragen EUR 15 miljard en nemen af met EUR (1) miljard of 7%. De daling is een weerspiegeling van de vervaldagkalender.

Het **eigen vermogen,** na resultaatsverwerking, komt op EUR 12 miljard eind 2011 en daalt met EUR (0,1) miljard of 1%. De evolutie is te verklaren door de uitkering van een dividend (EUR (0,2) miljard) dat hoger is dan de winst van het boekjaar (EUR 0,1 miljard) waardoor er een daling is van de gereserveerde winst van de voorgaande boekjaren (EUR (0,1) miljard).

Toelichting bij de ontwikkeling van de resultatenrekening

Het **resultaat van het boekjaar**, vóór onttrekking aan de belastingsvrije reserves, is een winst van EUR 72 miljoen, in vergelijking met een winst van EUR 1.875 miljoen in 2010.

Het jaar 2011 is negatief beïnvloed door de impact van de waardeverminderingen op de Griekse overheidsschuld, wat resulteert in een provisie van EUR (670) miljoen, en de waardeverminderingen en het gerealiseerde resultaat op financiële vaste activa voor EUR (180) miljoen. Het jaar 2011 is ook negatief beïnvloed door de kosten van de integratie in BNP Paribas (EUR (199) miljoen) en positief beïnvloed door de terugname van een provisie voor belastingen van EUR 253 miljoen.

Het resultaat van het boekjaar 2010 werd beïnvloed door enkele eenmalige elementen zoals het resultaat van de verkoop van participaties (EUR 1.175 miljoen) en activiteiten van buitenlandse bijkantoren (EUR 156 miljoen) en ook door de kosten van de integratie in BNP Paribas (EUR (301) miljoen).

De inkomsten in retail en private banking stijgen in vergelijking met vorig jaar terwijl de marktactiviteiten dalen ten gevolge van de moeilijke marktomstandigheden. De kosten, exclusief de integratiekosten, zijn in dalende lijn en de waardeverminderingen, exclusief de impact van de Griekse overheidsschuld, zijn lager in vergelijking met vorig jaar.

De **intrestmarge** (rubrieken I en II) bedraagt EUR 2.522 miljoen, een afname van EUR (105) miljoen of 4% in vergelijking met 2010. Deze afname is hoofdzakelijk te verklaren door een daling van EUR (208) miljoen in de buitenlandse bijkantoren, dit door de geleidelijke integratie van buitenlandse bijkantoren in andere entiteiten van de groep BNP Paribas gedurende 2010, en door een stijging van EUR 103 miljoen in België.

De intrestmarge van retail banking nam toe in 2011. Enerzijds, is het gemiddelde volume van de kredieten toegenomen met EUR 4,3 miljard bij een stabiel gebleven gemiddelde rentevoet. Anderzijds, is ook het gemiddelde volume van de spaarrekeningen gestegen met EUR 4 miljard, gecombineerd met een lichte daling van de gemiddelde rentevoet.

Bovendien stijgen de renteopbrengsten ook wegens de toename van de gemiddelde rentevoet van de obligatie investeringsportefeuille en dit ondanks de daling van de volumes. Aan de passiefzijde hebben de lagere interbancaire financieringsbehoeften en de lagere in schuldbewijzen belichaamde schulden alsook de daling van de termijnrekeningen een verlagend effect op de rentekosten.

De **opbrengsten uit niet-vastrentende effecten** (rubriek III) bedragen EUR 453 miljoen in 2011, een toename van EUR 69 miljoen of 18% ten opzichte van 2010, voornamelijk als gevolg van de hogere inkomsten uit dividenden.

De **commissies** (rubrieken IV en V) bedragen EUR 959 miljoen, een toename van EUR 48 miljoen of 5%.

De commissies van retail banking dalen, in het bijzonder voor de beleggings- en de verzekeringsproducten. Dit hangt samen met de positieve evolutie van de spaartegoeden op de balans.

De netto-commissies worden ook negatief beïnvloed door de reorganisatie van de kapitaalmarktactiviteiten binnen de groep BNP Paribas.

Deze negatieve evolutie wordt ruimschoots gecompenseerd door de transfer van activiteiten tussen de buitenlandse bijkantoren en andere entiteiten van de groep BNP Paribas.

De **winst uit financiële transacties** (rubriek VI) bedraagt EUR 20 miljoen, een daling van EUR (244) miljoen. Deze daling kan worden verklaard door het moeilijke economische klimaat dat wordt gekenmerkt door onrust binnen de Eurozone en wordt weerspiegeld in een verhoogd kredietrisico en de blootstelling van de banken aan de overheidsschulden crisis.

De winst uit wisseltransacties en handel in effecten en andere financiële instrumenten bedraagt EUR 41 miljoen in 2011 tegenover EUR 182 miljoen in 2010.

De verkoop van beleggingseffecten, zowel vastrentend als met variabele rente, genereert een verlies van EUR (21) miljoen in 2011 in vergelijking met een winst van EUR 82 miljoen in 2010.

De **algemene beheerskosten** (rubriek VII) bedragen EUR (2.826) miljoen, een vermindering met EUR 46 miljoen in vergelijking met 2010.

De bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen dalen met EUR 92 miljoen of 5%, voornamelijk door een lager gemiddeld personeelsbestand in de buitenlandse bijkantoren ten gevolge van het integratieproces in BNP Paribas. Het kostenniveau in België blijft stabiel en weerspiegelt enerzijds het hoger gemiddeld personeelsbestand (+ 1,6%) en anderzijds een daling van de variabele lonen.

De overige beheerskosten stijgen in 2011 met EUR (46) miljoen voornamelijk omwille van de kosten van de integratie in de BNP Paribas Group en de verhoging van onze bijdrage aan het beschermingsfonds voor deposito's.

De **afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa** (rubriek VIII) bedragen EUR (172) miljoen, een daling met EUR 12 miljoen in vergelijking met 2010. Deze evolutie kan worden verklaard door de versnelde afschrijvingen van de gebouwen in 2010, gedeeltelijk gecompenseerd door de hogere afschrijvingen op immateriële vaste activa in 2011 (EUR (14) miljoen) als gevolg van de integratie van de Corporate Transaction Group en de Fortis Finance Belgium activiteiten.

De **waardeverminderingen op de vorderingen en op de beleggingsportefeuille** (rubrieken IX + X) bedragen EUR (847) miljoen in 2011 tegenover EUR (251) miljoen in 2010 ofwel een toename van EUR (596) miljoen. Het niveau van waardeverminderingen in 2011 is vooral beïnvloed door de waardeverminderingen op de Griekse overheidsobligaties en resulteert in een voorziening van EUR (670) miljoen. Zonder deze impact is het niveau van de specifieke voorzieningen in 2011 lager ten opzichte van 2010.

De **voorzieningen voor risico's en kosten** (rubrieken XI + XII) leiden tot een netto terugname van EUR 350 miljoen in 2011 tegenover een last van EUR (10) miljoen in 2010. In 2011 worden de voorzieningen, verklaard door de terugname van een voorziening voor belastingen (EUR 253 miljoen) en, door de terugname van juridische voorzieningen (EUR 64 miljoen, in overeenstemming met rubriek XV Overige Bedrijfskosten).

In 2010, werden voorzieningen met betrekking tot contractuele verplichtingen geboekt in de buitenlandse bijkantoren.

De **overige bedrijfsopbrengsten** (rubriek XIV) bedragen EUR 213 miljoen, een stijging van EUR 13 miljoen tegenover 2010. Deze evolutie is voornamelijk te verklaren door de doorrekening van kosten aan de BNP Paribas Group.

De **overige bedrijfskosten** (rubriek XV) bedragen EUR (326) miljoen, een stijging van EUR (67) miljoen in vergelijking met 2010. Deze evolutie wordt vooral verklaard door de betaling van juridische geschillen waarvoor al een voorziening werd aangelegd (EUR (64) miljoen moet worden gekoppeld aan de rubriek XI Gebruik van voorzieningen voor risico's en kosten).

De **uitzonderlijke opbrengsten** (rubriek XVII) bedragen EUR 317 miljoen, een daling van EUR 1.687 miljoen, en hebben voornamelijk betrekking op de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR 244 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII B), de meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 35 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D) en de meerwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR 32 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D). In 2010 had de EUR 2.004 miljoen voornamelijk betrekking op meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 1.325 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D) en meerwaarden bij de realisatie van buitenlandse bijkantoren (EUR 648 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII E).

De **uitzonderlijke kosten** (rubriek XVIII) bedragen EUR (541) miljoen, een vermindering van EUR 479 miljoen, en betreffen hoofdzakelijk de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (386) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B), de minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR (73) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D) en de minderwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR (35) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D). In 2010 had de EUR (1.020) miljoen voornamelijk betrekking op de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (240) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B), de provisies voor vervroegd vertrek (EUR (118) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII C), de minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR (150) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D) en de minderwaarden bij de realisatie van buitenlandse bijkantoren (EUR (492) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII E).

De **belastingen op het resultaat** (rubrieken XIXbis + XX) zijn negatief voor EUR (49) miljoen in 2011 terwijl ze positief waren voor EUR 81 miljoen in 2010. Het belastingsniveau wordt beïnvloed door regularisaties van vorige boekjaren en de fiscale behandeling van de provisies voor vervroegd vertrek in België, alsook door de fiscale regimes van de verschillende buitenlandse bijkantoren.

De 10 overblijvende **buitenlandse bijkantoren**, die gesitueerd zijn in Boekarest, Keulen, Kopenhagen, Lissabon, Londen, Madrid, New York, Praag, Stockholm en Wenen maken gezamenlijk een winst van EUR 211 miljoen in 2011, tegenover een winst van EUR 268 miljoen voor de 21 bijkantoren in 2010.

Rekening houdend met de onttrekking aan de belastingvrije reserves, bedraagt de **te verwerken winst van het boekjaar** EUR 72 miljoen.

Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar

Te verwerken winst van het boekjaar	EUR	72,5 miljoen
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	EUR	1.371,6 miljoen
Te verwerken winstsaldo	EUR	1.444,1 miljoen

Toevoeging aan de wettelijke reserve	EUR	3,6 miljoen
Over te dragen winst	EUR	1.221,3 miljoen
Vergoeding van het kapitaal	EUR	207,8 miljoen
Andere rechthebbenden	EUR	11,4 miljoen

Conform de hierboven beschreven bestemming van de winst van het boekjaar 2010 zal de Raad van Bestuur van Fortis Bank aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorstellen om een bruto dividend van EUR 0,43 per aandeel uit te keren. Dit komt overeen met een netto dividend van EUR 0,3225. Voor de aandelen met VVPR-strip bedraagt het netto dividend EUR 0,3397.

In het kader van het proces tot het bekomen van voordeliger eigen vermogen heeft Fortis Bank op 26 september 2001 innovatieve financiële schuldinstrumenten ('Redeemable Perpetual Cumulative Coupon Debt Securities') op de internationale markt uitgegeven voor een totaal bedrag van EUR 1 miljard. Deze uitgifte had tot doel om de solvabiliteit van Fortis Bank op een proactieve wijze te verstevigen en aldus de verdere ontwikkeling van de bankactiviteiten te ondersteunen, zowel wat betreft de bedrijfs- en privékredietverlening, alsook wat betreft de marktactiviteiten. Verder werd hiermee reeds geanticipeerd op nieuwe reglementaire solvabiliteitsvereisten, onder meer voor de dekking van bijkomende risicocategorieën zoals de operationele risico's. Vermits deze schuldinstrumenten door hun aard uitgesproken achtergestelde verplichtingen zijn, heeft de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen ermee ingestemd om ze gelijk te stellen met eigen vermogen sensu stricto (tier one capital). Daartoe moest aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zoals in de mogelijkheid voorzien om onder bepaalde voorwaarden deze schuldinstrumenten in winstbewijzen van Fortis Bank te kunnen omzetten. Om de uitgifte van winstbewijzen tegen inbreng van deze schuldinstrumenten mogelijk te maken voegde de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 23 november 2001 een artikel 5bis toe aan de statuten. Daarnaast werd het toegestane kapitaal aangepast om de Raad van Bestuur onder meer de mogelijkheid te bieden om zo nodig de interesten op deze schuldinstrumenten te betalen door uitgifte van nieuwe aandelen van Fortis Bank. Artikel 5bis van de statuten somt verder de omstandigheden op waarin zulke winstbewijzen worden uitgegeven, de kenmerken van de winstbewijzen, de hieraan gekoppelde dividendbeperkingen en diverse andere bepalingen.

De Raad van Bestuur heeft zich er ook toe verbonden om de volgende reglementaire limieten na te leven: de winstbewijzen, indien ze effectief worden uitgegeven, zullen samen met andere innovatieve kapitaalinstrumenten uitgegeven door Fortis Bank die vallen onder Tier 1, niet meer dan 15% van het Tier 1-kapitaal van Fortis Bank vertegenwoordigen en de winstbewijzen, indien ze effectief worden uitgegeven, zullen samen met andere winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven door Fortis Bank, niet meer dan een derde van het maatschappelijk kapitaal van Fortis Bank, inclusief uitgiftepremies, uitmaken.

Fortis Bank heeft besloten haar calloptie op het aflosbare eeuwigdurende cumulatieve schuldbewijs met een nominale waarde van EUR 1 miljard niet uit te oefenen op de eerste inkoopdatum van 26 september 2011. Naar aanleiding van de beslissing van Fortis Bank en in overeenstemming met de voorwaarden van de obligaties heeft Ageas de Nationale Bank van België toestemming gevraagd om de obligaties in contanten en tegen nominale waarde te verkrijgen op 26 september 2011. Op 19 augustus 2011 heeft de NBB Ageas laten weten dat zij instemt met de ruil. Daarnaast is Ageas meegedeeld dat de houders die 95% van alle obligaties vertegenwoordigen besloten hebben voor de ruil te kiezen.

Op 27 oktober 2004 heeft Fortis Bank door effecten belichaamde schulden ('Directly Issued Perpetual Securities') uitgegeven ter waarde van EUR 1 miljard met een doelstelling en kenmerken die te vergelijken zijn met die van de 'Redeemable Perpetual Cumulative Coupon Debt Securities' uit 2001. De reglementaire limieten die hierboven werden beschreven gelden tevens voor deze uitgifte. Ten einde de uitgifte van de 'Directly Issued Perpetual Securities' mogelijk te maken wijzigde de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 28 april 2005 de statuten. Een nieuw artikel 5ter werd toegevoegd. Dit artikel 5ter preciseert de omstandigheden waarin zulke winstbewijzen worden uitgegeven, hun kenmerken, de hieraan gekoppelde dividendbeperkingen en diverse andere bepalingen.

Op 19 december 2007 heeft Fortis Bank de 'Convertible en Subordinated Hybrid Equity-linked Securities' (CASHES) uitgegeven met een nominale waarde van EUR 3 miljard en een coupure van EUR 250.000 elk. De coupons van de effecten zijn trimestrieël betaalbaar met een jaarlijks variabele rentevoet van 3 maand Euribor + 2,0%. Voor wettelijke doeleinden worden de CASHES effecten behandeld als deel van het Tier 1 vermogen. De coupons van de CASHES waardepapieren vertegenwoordigen rechtstreekse en achtergestelde verplichtingen voor elk Fortis Bank NV/SA, Ageas NV/SA (eerder Fortis NV/SA) en Ageas NV (eerder Fortis NV) als schuldenaars. De coupons van de CASHES zijn achtergesteld tegenover alle andere leningen, achtergestelde leningen en bevoorrechte aandelen, maar krijgen een 'senior' ranking ten opzichte van de gewone aandelen**.** Het hoofdbedrag van de effecten zal niet terugbetaald worden in cash. Het enige verhaalrecht van de effectenhouders van de CASHES tegenover de medeschuldenaars met betrekking tot het hoofdbedrag zijn de 125.313.283 aandelen die Fortis Bank aanhoudt als onderpand, in het voordeel van de CASHES. Deze aandelen hebben geen recht op dividend of stemrecht tot op het moment van conversie. De CASHES effecten hebben geen vervaldag, maar kunnen omgewisseld worden in Ageas (ex-Fortis) aandelen op vraag van de houder van de effecten, tegen de prijs van EUR 23,94 per aandeel. Vanaf 19 december 2014 worden de effecten automatisch omgewisseld in aandelen Ageas (ex-Fortis) wanneer de aandeelprijs van Ageas (ex-Fortis) gelijk of groter is dan EUR 35,91 gedurende twintig opeenvolgende handelsdagen.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en Fortis Bank een overeenkomst aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de RPN en de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening die door Fortis Bank is uitgegeven in 2001 en voor 95% in handen is van Ageas sinds september 2011. De afwikkeling en aflossing vinden plaats op voorwaarde dat BNP Paribas een minimale acceptatiegraad van 50% behaalt op het bod in contanten op de CASHES gelanceerd op 26 januari 2012.

De RPN is een financieel instrument aangehouden door Ageas SA/NV, Ageas N.V. en Fortis Bank dat leidt tot kwartaalbetalingen aan of door Fortis Bank SA/NV.

Op 31 januari 2012 werd er aangekondigd dat het bod in contanten op de CASHES gelanceerd door BNP Paribas op 26 januari 2012 met succes werd afgerond op 30 januari 2012. De acceptatiegraad bedroeg 63% bij een biedprijs van 47,5%. Op 6 februari 2012 heeft BNP Paribas 7.553 van de aangeboden effecten van de 12.000 uitstaande CASHES-effecten (62,94%) uitgewisseld voor 78.874.241 bestaande Ageas-aandelen met dividend –en stemrechten. BNP Paribas zal een schadevergoeding ontvangen van Ageas en Fortis Bank. Het RPN-mechanisme houdt op te bestaan voor de geconverteerde CASHES. De aflossing van de Tier 1-obligaties en de vergoeding zullen worden verrekend.

Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen

Schadeloosstelling van bestuurders – Belangenconflict

Vergadering van 13 januari 2011

- Op 21 en 27 januari 2009, op 28 juli 2009, op 5 november 2009 en op 2 december 2010 besliste de Raad van Bestuur van de Vennootschap om in bepaalde gevallen schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurders voor de mogelijke aansprakelijkheid die ze lopen in de uitoefening van hun mandaat.
- De Voorzitter zet uiteen dat de Vennootschap de wenselijkheid dient te onderzoeken om ook schadeloosstelling te verlenen aan Dhr. Maxime JADOT om hem te beschermen tegen de aansprakelijkheid die hij zou kunnen oplopen als bestuurder van de Vennootschap. De Voorzitter verwijst naar de overwegingen onderliggend aan de beslissingen van de Raad van Bestuur van 21 en 27 januari 2009, 28 juli 2009, 5 november 2009 en 2 december 2010, die op vandaag nog steeds relevant zijn. De Voorzitter stelt daarom voor dat de Vennootschap er zich toe verbindt om Dhr. M. JADOT schadeloosstelling te verlenen in alle gevallen waarin hij te goeder trouw handelde en handelde op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Vennootschap was, met uitzondering van de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de bestuurder zou voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout of de gevallen of de mate waarin deze aansprakelijkheid zou gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de bestuurder.
- De Voorzitter stelde vast dat, overeenkomstig artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen, Dhr. M. JADOT vóór enige beraadslaging aan de andere bestuurders en de commissarissen heeft medegedeeld dat hij diende beschouwd te worden als hebbende een belang dat strijdig is met de beslissingen die de Raad dient te nemen met betrekking tot dit agendapunt omdat hij persoonlijk zou genieten van de hierboven beschreven schadeloosstelling.
- Dhr. M. JADOT verliet de vergaderzaal en nam geen deel aan de beraadslaging en beslissing van de Raad opgenomen in paragrafen 5 en 6 hieronder.
- De andere Bestuurders erkenden dat de hierboven beschreven schadeloosstelling overeenstemt met de marktpraktijken in België rekening houdende met de specifieke kenmerken van de Vennootschap. Deze schadeloosstelling zou in het belang van de Vennootschap zijn aangezien zij in staat moet zijn om bestuurders aan te trekken, te behouden en te genieten van hun waardevolle bijdragen. Bovendien genieten de overige Bestuurders van een gelijkaardige schadeloosstelling en zou het niet verlenen van een dergelijke schadeloosstelling aan deze Bestuurders een verschil in behandeling uitmaken die niet gerechtvaardigd kan worden en die het moeilijk zou maken om in de toekomst bestuurders aan te trekken en te behouden. De aan de beraadslaging deelnemende Bestuurders erkenden bovendien dat er geen gevolgen van vermogensrechtelijke aard van deze schadeloosstelling voor de Vennootschap zijn, andere dan deze als gevolg van enige betaling die door de Vennootschap daaronder wordt gedaan.
- De overige Bestuurders gingen vervolgens over tot de beraadslaging. Deze Bestuurders bespraken de schadeloosstellingverbintenis en beslisten met eenparigheid van stemmen dat de Vennootschap Dhr. M. JADOT schadeloos zal stellen en vrijwaren in de grootst mogelijke mate toegelaten door de toepasselijke wetgeving, voor en van alle aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die redelijkerwijze door hem werden opgelopen of gedragen in verband met enige procedure of vordering die een derde partij (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, een aandeelhouder van de Vennootschap die handelt voor eigen rekening) tegen hem instelt in zijn hoedanigheid van bestuurder van de Vennootschap met betrekking tot enige beslissing, handeling of verzuim genomen of gesteld (of beweerdelijk genomen of gesteld) vóór, op of na de datum van deze vergadering, met dien verstande echter dat:
  - de bestuurder handelde te goeder trouw en op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Vennootschap was; en
  - deze schadeloosstellingverbintenis niet van toepassing zal zijn (i) op aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout van de bestuurder; noch (ii) indien, en voor zover, dergelijke aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de betrokken bestuurder.

Vergadering van 26 mei 2011

- Tijdens vergaderingen die in 2009, 2010 en 2011 plaats vonden, besliste de Raad van Bestuur van de Vennootschap om in bepaalde gevallen schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurders voor de mogelijke aansprakelijkheid die ze lopen in de uitoefening van hun mandaat.
- De Voorzitter zet uiteen dat de Vennootschap de wenselijkheid dient te onderzoeken om ook schadeloosstelling te verlenen aan de Heren Peter Vandekerckhove en Koen Geens om hen te beschermen tegen de aansprakelijkheid die ze zouden kunnen oplopen als bestuurders van de Vennootschap. De Voorzitter verwijst naar de overwegingen onderliggend aan de beslissingen van de Raad van Bestuur van 2009, 2010 en 2011, die vandaag nog steeds relevant zijn. De Voorzitter stelt daarom voor dat de Vennootschap er zich toe verbindt om de Heren P. Vandekerckhove en K. Geens schadeloosstelling te verlenen in alle gevallen waarin ze te goeder trouw handelden en handelden op een wijze waarvan ze meenden dat deze in het belang van de Vennootschap was, met uitzondering van de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de bestuurder zou voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout of de gevallen of de mate waarin deze aansprakelijkheid zou gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de bestuurder.
- De Voorzitter stelde vast dat, overeenkomstig artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen, de Heren P. Vandekerckhove en K. Geens vóór enige beraadslaging aan de andere bestuurders en de commissarissen hebben medegedeeld dat ze dienden beschouwd te worden als hebbende een belang dat strijdig is met de beslissingen die de Raad dient te nemen met betrekking tot dit agendapunt omdat ze persoonlijk zouden genieten van de hierboven beschreven schadeloosstelling.
- De Heren P. Vandekerckhove en K. Geens verlieten de vergaderzaal en namen geen deel aan de beraadslaging en beslissing van de Raad opgenomen in paragrafen 5 en 6 hieronder.
- De andere Bestuurders erkenden dat de hierboven beschreven schadeloosstelling overeenstemt met de marktpraktijken in België rekening houdende met de specifieke kenmerken van de Vennootschap. Deze schadeloosstelling zou in het belang van de Vennootschap zijn aangezien zij in staat moet zijn om bestuurders aan te trekken, te behouden en te genieten van hun waardevolle bijdragen. Bovendien genieten de overige Bestuurders van een gelijkaardige schadeloosstelling en zou het niet verlenen van een dergelijke schadeloosstelling aan deze Bestuurder een verschil in behandeling uitmaken die niet gerechtvaardigd kan worden en die het moeilijk zou maken om in de toekomst bestuurders aan te trekken en te behouden. De aan de beraadslaging deelnemende Bestuurders erkenden bovendien dat er geen gevolgen van vermogensrechtelijke aard van deze schadeloosstelling voor de Vennootschap zijn, andere dan deze als gevolg van enige betaling die door de Vennootschap daaronder wordt gedaan.
- De overige Bestuurders gingen vervolgens over tot de beraadslaging. Deze Bestuurders bespraken de schadeloosstellingverbintenis en beslisten met eenparigheid van stemmen dat de Vennootschap de Heren P. Vandekerckhove en K. Geens schadeloos zal stellen en vrijwaren in de grootst mogelijke mate toegelaten door de toepasselijke wetgeving, voor en van alle aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die redelijkerwijze door hen werden opgelopen of gedragen in verband met enige procedure of vordering die een derde partij (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, een aandeelhouder van de Vennootschap die handelt voor eigen rekening) tegen hen instelt in hun hoedanigheid van bestuurders van de Vennootschap met betrekking tot enige beslissing, handeling of verzuim genomen of gesteld (of beweerdelijk genomen of gesteld) vóór, op of na de datum van deze vergadering, met dien verstande echter dat:
  - de bestuurder handelde te goeder trouw en op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Vennootschap was
  - deze schadeloosstellingverbintenis niet van toepassing zal zijn (i) op aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout van de bestuurder; noch (ii) indien, en voor zover, dergelijke aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de betrokken bestuurder.

Fortis Bank Jaarrekening 2011 (niet-geconsolideerd)

Balans na resultaatbestemming

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 2.1

BALANS NA WINSTVERDELING

		Toel .	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA					
I .	**Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten**		10100	2.057.488	351.580
II .	**Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier**		10200		19.992
III .	**Vorderingen op kredietinstellingen**	5.1	10300	43.635.968	40.838.054
	A . Onmiddellijk opvraagbaar		10310	8.307.011	12.412.946
	B . Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	35.328.957	28.425.108
IV .	**Vorderingen op cliënten**	5.2	10400	81.908.899	91.241.507
V .	**Obligaties en andere vastrentende effecten**	5.3	10500	90.696.553	95.916.770
	A . Van publiekrechtelijke emittenten		10510	32.182.825	38.032.831
	B . Van andere emittenten		10520	58.513.728	57.883.939
VI .	**Aandelen en andere niet-vastrentende effecten**	5.4	10600	752.451	1.059.803
VII .	**Financiële vaste activa**	5.5/ 5.6.1	10700	9.015.811	9.222.319
	A . Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	6.027.852	5.910.871
	B . Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	2.657.688	3.002.917
	C . Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	162.565	227.090
	D . Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	167.706	81.441
VIII .	**Oprichtingskosten en immateriële vaste activa**	5.7	10800	62.211	82.703
IX .	**Materiële vaste activa**	5.8	10900	1.023.703	983.518
X .	**Eigen aandelen**		11000		
XI .	**Overige activa**	5.9	11100	4.844.963	5.504.109
XII .	**Overlopende rekeningen**	5.10	11200	66.650.093	53.253.241
TOTAAL VAN DE ACTIVA			19900	300.648.140	298.473.596

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 2.2

		Toel .	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA					
VREEMD VERMOGEN			201/208	288.871.622	286.550.386
I .	**Schulden bij kredietinstellingen**	5.11	20100	47.264.789	42.540.364
	A . Onmiddellijk opvraagbaar		20110	8.841.926	8.547.988
	B . Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120		
	C . Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	38.422.863	33.992.376
II .	**Schulden bij cliënten**	5.12	20200	132.283.340	140.193.353
	A . Spaargelden / spaardeposito's		20210	53.887.795	54.010.775
	B . Andere schulden		20220	78.395.545	86.182.578
	1 . Onmiddellijk opvraagbaar		20221	31.091.680	34.406.006
	2 . Op termijn of met opzegging		20222	47.303.865	51.776.572
	3 . Wegens herdiscontering van handelspapier		20223		
III .	**In schuldbewijzen belichaamde schulden**	5.13	20300	19.030.111	24.779.625
	A . Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	15.114.915	13.869.501
	B . Overige schuldbewijzen		20320	3.915.196	10.910.124
IV .	**Overige schulden**	5.14	20400	6.856.628	8.861.032
V .	**Overlopende rekeningen**	5.15	20500	67.446.803	52.613.869
VI .	**Voorzieningen en uitgestelde belastingen**		20600	403.588	949.799
	A . Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	403.579	949.688
	1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611		
	2 . Belastingen		20612	9.000	10.586
	3. Overige risico's en kosten	5.16	20613	394.579	939.102
	B . Uitgestelde belastingen		20620	9	111
VII .	**Fonds voor algemene bankrisico's**		20700	871.681	871.680
VIII .	**Achtergestelde schulden**	5.17	20800	14.714.683	15.740.664
EIGEN VERMOGEN			209/213	11.776.518	11.923.210
IX .	**Kapitaal**	5.18	20900	9.374.878	9.374.878
	A . Geplaatst kapitaal		20910	9.374.878	9.374.878
	B . Niet-opgevraagd kapitaal		20920		
X .	**Uitgiftepremies**		21000	230.475	230.475
XI .	**Herwaarderingsmeerwaarden**		21100		
XII .	**Reserves**		21200	949.878	946.280
	A . Wettelijke reserve		21210	408.809	405.184
	B . Onbeschikbare reserves		21220	36.988	36.988
	1 . Voor eigen aandelen		21221		
	2 . Andere		21222	36.988	36.988
	C . Belastingvrije reserves		21230	150.790	151.100
	D . Beschikbare reserves		21240	353.291	353.008
XIII .	**Overgedragen winst (verlies)**	(+)/(-)	21300	1.221.287	1.371.577
TOTAAL VAN DE PASSIVA			29900	**300.648.140**	**298.473.596**

Buitenbalans

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 2.3

		Toel .	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING					
I .	**Eventuele passiva**	5.22	30100	51.340.692	45.774.283
A .	Niet-genegocieerde accepten		30110	5.117	5.441
B .	Kredietvervangende borgtochten		30120	16.844.532	8.946.746
C .	Overige borgtochten		30130	32.924.463	34.032.614
D .	Documentaire kredieten		30140	1.566.580	2.789.482
E .	Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150		
II .	**Verplichtingen met een potentieel kredietrisico**	5.22	30200	44.385.719	62.322.148
A .	Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	2.267.958	9.037.938
B .	Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	202.898	318.838
C .	Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	41.914.863	52.962.836
D .	Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten		30240		2.536
E .	Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250		
III .	**Aan de instelling toevertrouwde waarden**		30300	121.634.425	115.486.240
A .	Waarden gehouden onder fiducieregeling		30310		
B .	Open bewaring en gelijkgestelde		30320	121.634.425	115.486.240
IV .	**Te storten op aandelen**		30400	278.847	401.649

Schema van de Resultatenrekening

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 3

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

			Toel .	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I .	**Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten**		5.23	40100	5.679.707	5.845.202
	A . Waaronder: uit vastrentende effecten			40110	2.458.862	2.297.699
II .	**Rentekosten en soortgelijke kosten**			40200	3.157.114	3.217.858
III .	**Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten**		5.23	40300	452.818	384.074
	A . Aandelen en andere niet-vastrentende effecten			40310	64.754	60.111
	B . Deelnemingen in verbonden ondernemingen			40320	334.205	312.192
	C . Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat			40330	52.618	10.520
	D . Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren			40340	1.241	1.251
IV .	**Ontvangen provisies**		5.23	40400	1.267.156	1.247.547
	A . Makelaars- en commissielonen			40410	534.798	563.945
	B . Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring			40420	266.815	251.191
	C . Overige ontvangen provisies			40430	465.543	432.411
V .	**Betaalde provisies**			40500	307.743	336.379
VI .	**Winst (Verlies) uit financiële transacties**	(+)/(-)	5.23	40600	19.918	264.170
	A . Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten			40610	40.828	182.426
	B . Uit de realisatie van beleggingseffecten			40620	(20.910)	81.744
VII .	**Algemene administratieve kosten**			40700	2.826.157	2.872.312
	A . Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			40710	1.652.537	1.744.831
	B . Overige administratieve kosten			40720	1.173.620	1.127.481
VIII .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa**			40800	172.420	183.803
IX .	**Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)**	(+)/(-)		40900	155.112	282.660
X .	**Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)**	(+)/(-)		41000	692.100	(31.656)
XI .	**Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)**	(+)/(-)		41100	(379.402)	(66.211)
XII .	**Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"**			41200	29.762	76.676
XIII .	**Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's**	(+)/(-)		41300		438
XIV .	**Overige bedrijfsopbrengsten**		5.23	41400	212.833	199.596
XV .	**Overige bedrijfskosten**		5.23	41500	326.278	259.439
XVI .	**Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting**	(+)/(-)		41600	345.148	809.767

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 3

			Toel .	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII .	**Uitzonderlijke opbrengsten**			41700	316.653	2.003.552
	A . Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa			41710		
	B . Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa			41720	244.146	15.584
	C . Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten			41730	2.148	
	D . Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa			41740	67.513	1.332.236
	E . Andere uitzonderlijke opbrengsten		5.25	41750	2.846	655.732
XVIII .	**Uitzonderlijke kosten**			41800	540.667	1.019.853
	A . Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			41810		
	B . Waardeverminderingen op financiële vaste activa			41820	386.265	240.360
	C . Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)	(+/-)		41830	16.882	118.180
	D . Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa			41840	108.248	153.289
	E . Andere uitzonderlijke kosten		5.25	41850	29.272	508.024
XIX .	**Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting**	(+/-)		41910	121.134	1.793.466
XIXbis.	**A . Overboeking naar de uitgestelde belastingen**			41921		
	B . Onttrekking aan de uitgestelde belastingen			41922	102	113
XX .	**Belastingen op het resultaat**	(+/-)	5.26	42000	48.784	(80.941)
	A . Belastingen			42010	61.975	(36.423)
	B . Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen			42020	13.191	44.518
XXI .	**Winst (Verlies) van het boekjaar**	(+/-)		42100	72.452	1.874.520
XXII .	**Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves**	(+/-)		42200	(27)	(23)
XXIII .	**Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar**	(+/-)		42300	72.479	1.874.543

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 4

RESULTAATVERWERKING

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)**	(+)/(-)	49100	1.444.056	(18.171.036)
	1 . Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	72.479	1.874.543
	2 . Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	1.371.577	(20.045.579)
B .	**Onttrekking aan het eigen vermogen**		49200		20.045.579
	1 . Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210		20.045.579
	2 . Aan de reserves		49220		
C .	**Toevoeging aan het eigen vermogen**		49300	(3.625)	(94.000)
	1 . Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310		
	2 . Aan de wettelijke reserve		49320	(3.625)	(94.000)
	3 . Aan de overige reserves		49330		
D .	**Over te dragen winst (verlies)**	(+)/(-)	49400	1.221.287	(1.371.577)
E .	**Tussenkomst van de vennoten in het verlies**		49500		
F .	**Uit te keren winst**		49600	(219.144)	(408.966)
	1 . Vergoeding van het kapitaal		49610	(207.794)	(386.593)
	2 . Bestuurders of zaakvoerders		49620		
	3 . Andere rechthebbenden		49630	(11.350)	(22.373)

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.1

TOELICHTING

I . STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL**	(10300)	43.635.968	40.838.054
1 .	**Vorderingen op verbonden ondernemingen**	50101	18.952.824	5.448.893
2 .	**Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	50102		
3 .	**Achtergestelde vorderingen**	50103	19.288	
B .	**ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)**	(10320)	35.328.957	28.425.108
1 .	**Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling**	50104	752.693	
2 .	**Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd**			
	a . Van hoogstens drie maanden	50105	24.271.960	
	b . Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50106	3.553.335	
	c . Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50107	2.960.284	
	d . Van meer dan vijf jaar	50108	4.543.378	
	e . Met onbepaalde looptijd	50109		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.2

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIËNTEN (actiefpost IV)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Vorderingen op verbonden ondernemingen**	50201	8.422.332	7.853.528
2 .	**Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	50202	358.898	21.423
3 .	**Achtergestelde vorderingen**	50203	19.658	
4 .	**Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstellling**	50204	201.626	
5 .	**Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd**			
	a . Van hoogstens drie maanden	50205	19.423.309	
	b . Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	12.536.849	
	c . Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	12.453.014	
	d . Van meer dan vijf jaar	50208	32.700.999	
	e . Met onbepaalde looptijd	50209	4.794.728	
6 .	**Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren**			
	a . Vorderingen op de overheid	50210	8.955.879	6.636.821
	b . Vorderingen op particulieren	50211	9.755.659	7.471.344
	c . Vorderingen op ondernemingen	50212	63.197.361	77.133.342
7 .	**Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard**			
	a . Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	201.626	
	b . Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214		
	c . Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	195.956	
	d . Hypotheekleningen	50216	11.498.616	
	e . Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	33.786.552	
	f . Overige vorderingen	50218	36.226.149	
8 .	**Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten**			
	a . Uit België	50219	53.587.968	
	b . Uit het buitenland	50220	28.320.931	
9 .	**Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld**			
	a . Aanvankelijk geleende kapitalen	50221		
	b . Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222		
	c . Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.3.1

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**ALGEMENE OPGAVE**	(10500)	90.696.553	95.916.770
1 .	**Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen**	50301	33.380.193	33.503.791
2 .	**Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	50302		226
3 .	**Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen**	50303		
4 .	**Geografische uitsplitsing van de effecten**			
a .	Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	15.619.877	
b .	Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	16.562.948	
c .	Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	34.973.658	
d .	Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	23.540.070	
5 .	**Noteringen**			
a .	Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	27.255.366	
b .	Marktwaarde van de genoteerde effecten	50309	26.999.504	
c .	Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	63.441.187	
6 .	**Looptijden**			
a .	Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	14.193.630	
b .	Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	76.502.923	
7 .	**Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de**			
a .	Handelsportefeuille	50313	6.949.619	
b .	Beleggingsportefeuille	50314	83.746.934	
8 .	**Voor de handelsportefeuille**			
a .	Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50315	66.525	
b .	Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	10.719	
9 .	**Voor de beleggingsportefeuille**			
a .	Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	356.467	
b .	Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	482.183	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.3.2

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS-PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50323P	xxxxxxxxxxxxxx	93.953.026
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar :**		50319	(9.401.782)	
a .	Aanschaffingen		50320	4.619.931	
b .	Overdrachten		50321	14.070.165	
c .	Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5	(+/-)	50322	48.452	
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50323	84.551.244	
4 .	**Overdrachten tussen portefeuilles**				
a .	Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille		50324		
b .	Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille		50325		
c .	Weerslag op het resultaat		50326		
5 .	**Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50332P	xxxxxxxxxxxxxx	909.523
6 .	**Mutaties tijdens het boekjaar :**		50327	(105.213)	
a .	Geboekt		50328	718.717	
b .	Teruggenomen want overtollig		50329	66.351	
c .	Afgeboekt		50330	757.579	
d .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+/-)	50331		
7 .	**Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50332	804.310	
8 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		(50314)	83.746.934	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.4.1

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**ALGEMENE OPGAVE**	(10600)	752.451	1.059.803
1 .	**Geografische uitsplitsing van de effecten**			
a .	Belgische emittenten	50401	3.206	17.509
b .	Buitenlandse emittenten	50402	749.245	1.042.294
2 .	**Noteringen**			
a .	Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	50.675	
b .	Marktwaarde van de genoteerde effecten	50404	50.675	
c .	Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	701.776	
3 .	**Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de**			
a .	Handelsportefeuille	50406	46.076	
b .	Beleggingsportefeuille	50407	706.375	
4 .	**Voor de handelsportefeuille**			
a .	Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50408	7.475	
b .	Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.4.2

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B .	**GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN**				
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50414P	xxxxxxxxxxxxxx	935.061
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50410	22.428	
a .	Aanschaffingen		50411	139.825	
b .	Overdrachten		50412	124.385	
c .	Andere wijzigingen	(+)/(-)	50413	6.988	
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50414	957.489	
4 .	**Overdrachten tussen portefeuilles**				
a .	Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille		50415		
b .	Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille		50416		
c .	Weerslag op het resultaat		50417		
5 .	**Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50423P	xxxxxxxxxxxxxx	238.644
6 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50418	12.470	
a .	Geboekt		50419	74.306	
b .	Teruggenomen want overtollig		50420	34.572	
c .	Afgeboekt		50421	27.264	
d .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50422		
7 .	**Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50423	251.114	
8 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		(50407)	706.375	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.1

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**ALGEMENE OPGAVE**			
1 .	**Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector**			
a .	Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	3.254.808	4.192.124
b .	Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	2.773.044	1.718.747
c .	Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503		63.248
d .	Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	2.657.688	2.939.669
e .	Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	51	57
f .	Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	162.514	227.033
g .	Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	167.706	81.441
h .	Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508		
i .	Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509		
j .	Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510		
2 .	**Noteringen**			
a .	Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	310.190	
b .	Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	5.717.662	
c .	Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513		
d .	Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	2.657.688	
e .	Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	150.940	
f .	Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	11.625	
g .	Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.2

B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50522P	xxxxxxxxxxxxxx	7.676.644
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50518	(175.574)	
	a . Aanschaffingen		50519	2.155.633	
	b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50520	2.331.207	
	c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50521		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50522	7.501.070	
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50528P	xxxxxxxxxxxxxx	113.023
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50523		
	a . Geboekt		50524		
	b . Verworven van derden		50525		
	c . Afgeboekt		50526		
	d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50527		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50528	113.023	
7 .	**Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50535P	xxxxxxxxxxxxxx	1.878.796
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50529	(292.555)	
	a . Geboekt		50530	36.369	
	b . Teruggenomen want overtollig		50531	244.146	
	c . Verworven van derden		50532		
	d . Afgeboekt		50533	84.778	
	e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50534		
9 .	**Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50535	1.586.241	
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		10710	6.027.852	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.3

C.GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50540P	xxxxxxxxxxxxxx	3.045.574
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50536	(82.001)	
	a . Aanschaffingen		50537	7.272	
	b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50538	89.273	
	c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50539		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50540	2.963.573	
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50546P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50541		
	a . Geboekt		50542		
	b . Verworven van derden		50543		
	c . Afgeboekt		50544		
	d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50545		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50546		
7 .	**Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50553P	xxxxxxxxxxxxxx	42.657
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50547	263.228	
	a . Geboekt		50548	285.378	
	b . Teruggenomen want overtollig		50549		
	c . Verworven van derden		50550		
	d . Afgeboekt		50551	22.150	
	e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50552		
9 .	**Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50553	305.885	
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		10720	2.657.688	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.4

D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50558P	xxxxxxxxxxxxxx	2.369.317
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50554	(60)	
	a . Aanschaffingen		50555	27	
	b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50556	87	
	c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50557		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50558	2.369.257	
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50564P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50559		
	a . Geboekt		50560		
	b . Verworven van derden		50561		
	c . Afgeboekt		50562		
	d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50563		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50564		
7 .	**Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50571P	xxxxxxxxxxxxxx	2.142.226
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50565	64.466	
	a . Geboekt		50566	64.518	
	b . Teruggenomen want overtollig		50567		
	c . Verworven van derden		50568		
	d . Afgeboekt		50569	52	
	e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50570		
9 .	**Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50571	2.206.692	
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		10730	162.565	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.5

E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar**		50579P	xxxxxxxxxxxxxx	81.441
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50572	86.265	
	a . Toevoegingen		50573	135.000	
	b . Terugbetalingen		50574	47.000	
	c . Geboekte waardeverminderingen		50575		
	d . Teruggenomen waardeverminderingen		50576		
	e . Wisselkoersverschillen	(+)/(-)	50577	(1.735)	
	f . Overige	(+)/(-)	50578		
3 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50579	167.706	
4 .	**Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50580		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.5.6

F . GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar**		50588P	xxxxxxxxxxxxxx	
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50581		
	a . Toevoegingen		50582		
	b . Terugbetalingen		50583		
	c . Geboekte waardeverminderingen		50584		
	d . Teruggenomen waardeverminderingen		50585		
	e . Wisselkoersverschillen	(+)/(-)	50586		
	f . Overige	(+)/(-)	50587		
3 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50588		
4 .	**Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50589		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.6.1

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal .

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Munt-code	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
AG Insurance Bruxelles BE 404.494.849		157.822	25,00		31/12/2010	EUR	2.122.295	176.050
Alandes B.V. Amsterdam		1	50,00		31/12/2010	EUR	46	13
Alpha Card Watermael-Boitsfort BE 463.926.551		735.000	50,00		31/12/2010	EUR	11.825	2.866
Alpha Credit Bruxelles BE 445.781.316		1.146.937	100,00		31/12/2010	EUR	147.998	28.392
ASLK-CGER Services Bruxelles BE 458.523.354		89	89,00			BEF	In liquidatie	
Astir B.V. Amsterdam		1	100,00		31/12/2010	EUR	20	(3.528)
Atrialis Dublin		1	100,00		30/06/2011	EUR	38	
Banking Funding Company S.A. Bruxelles BE 884.525.164		20.586	33,47		31/12/2010	EUR	801	55
Banque de La Poste S.A. Bruxelles BE 456.038.471		300.000	50,00		31/12/2010	EUR	255.368	26.566
BBOF III Investors B.V. Amsterdam		24.300	12,13		31/12/2010	EUR	36.998	4.143
Bedrijvencentrum Dendermonde N.V. Dendermonde BE 438.558.081		500	19,61		31/12/2010	EUR	1.162	21
Bedrijvencentrum Regio Aalst N.V. Erembodegem BE 428.749.502		80	14,23		31/12/2010	EUR	701	14
Bedrijvencentrum Vilvoorde N.V. Vilvoorde BE 434.222.577		400	10,20		31/12/2010	EUR	933	15
Bedrijvencentrum Waasland N.V. Sint-Niklaas BE 427.264.214		400	16,03		31/12/2010	EUR	613	(30)
Bedrijvencentrum Zaventem N.V. Zaventem Sud 8 BE 426.496.726		751	24,98		31/12/2010	EUR	254	42
Belgolaise N.V. Bruxelles BE 403.200.294	(1) (2)	449.999 119.250	100,00		31/12/2010	EUR	28.758	22

(1) Gewone aandelen

(2) VVPR aandelen

BEM II Lombardstraat 34-42, 1000 Brussel BE0832115686		2.000	15,04			EUR	In opstartfase	
BEM-Flemish Construction & Investment Company N.V. Bruxelles BE 461 612 904		2.793	12,05		31/12/2010	EUR	3.982	(210)
BGL BNP Paribas Luxembourg		13.989.568	50,00		31/12/2010	EUR	5.618.790	290.209
BNP Paribas Fortis Funding Luxembourg		19.999	100,00		31/12/2010	EUR	59.995	30.803
BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding Anonim Sirketi Istanbul		49.996	99,99	0,01	31/12/2010	YTL	9.969	(31)
BNP Paribas Investment Partners Paris		406.433	28,22	2,56	31/12/2010	EUR	2.525.041	21.350
BNPP Fortis Factor Louvain BE 819.568.044		8.999	99,99		31/12/2010	EUR	7.665	(1.330)
Brand & Licence Company Bruxelles BE 884.499.250		123	20,00		31/12/2010	EUR	185	35
Certifimmo V S.A. Bruxelles BE 450.355.261		12.261	99,99	0,01	31/12/2010	EUR	5.189	1.654
China-Belgium Direct Equity investment Fund Beijing		10.000.000	10,00		31/12/2010	RMB	1.382.458	236
Coppefis Bruxelles BE 453.987.813		74	98,67	1,33	31/12/2010	EUR	627	585
Comptoir Agricole de Wallonie Nivelles BE 400.364.530		2.499	99,96	0,04	31/12/2010	EUR	2.046	156
Coöperatieve H2 Equity Partners Fund III U.A. Amsterdam		6.670.994	24,07		31/12/2010	EUR	46.963	24.624
Credissimo Seraing BE 403.977.482		124.999	100,00		31/12/2010	EUR	13.724	436
Credissimo Hainaut Tournai BE 402.495.065		465.570	99,72		31/12/2010	EUR	3.248	120
Crédit pour Habitations Sociales Watermael-Boitsfort BE 402.204.461		70.629	77,56	3,89	31/12/2010	EUR	13.724	436
Crédit Social de la Province du Brabant Wallon Nivelles BE 400.351.068		11.013	12,10	0,08	31/12/2010	EUR	287	97
Demetris Groot-Bijgaarden BE 452.211.723		9.999	99,99	0,01	31/12/2010	EUR	5.406	2.606
Dikodi Amsterdam		42	100,00		31/12/2010	EUR	(17.494)	(499)
Discontokantoor van Turnhout Turnhout BE 404.154.755		10.000	100,00		31/12/2010	EUR	22	(15)
Distri-Invest S.A. Bruxelles BE 431. 242.105		102	51,00		28/02/2011	EUR	124	1
Dominet S.A. Piaseczno		25.615	100,00		31/12/2010	PLN	286.490	11.691

Domus Flandria N.V. Antwerpen BE 436.825.642		22.500	11,22		31/12/2010	EUR	26.975	1.842
Eiser Global Infrastructure Fund LTD Londen			26,50		31/12/2010	EUR	243.448	4.328
Europay Belgium S.C. Bruxelles BE 434.197.536		13.618	39,79	0,15	31/12/2010	EUR	1.255	5.278
European Carbon Fund Luxembourg		15.000.000	10,53		31/12/2010	EUR	74.534	8.909
FB Energy Trading S.à.r.l. Luxembourg		10.434.106	100,00		31/12/2010	USD	437	(70.075)
FB Transportation Capital LLC Wilmington, USA		5.000.000	100,00		31/12/2010	USD	88.425	8.139
Finest Bruxelles BE 449.082.680		14.793	99,99		12/11/2010	EUR	(169)	(177)
Fintrimo S.A. Sint-Joost-ten-Noode BE 0874.308.807		300	50,00	12,5	31/12/2010	EUR	263	(11)
Fortis Bank Escritorio de Representacao Ltda Sao Paulo		450.000	75,00		31/12/2011	BRL	673	30
Fortis Bank Polska Warszawa		18.848.593	78,13	21,74	31/12/2010	PLN	1.251.673	21.593
FORTIS COMMERCIAL FINANCE HOLDING NV Hambakenwetering 2, 5231 DC 's-HERTOGENBOSCH NETHERLANDS		91.449	100,00		31/12/2011	EUR	51.842	4.847
Fortis Film Fund S.A. Bruxelles BE 893.587.655		99	99,00	1	31/12/2010	EUR	114	16
Fortis Finance Belgium S.C.R.L. Bruxelles BE 879.866.412		599.998	100,00		31/12/2010	EUR	701.300	50.995
Fortis Funding LLC New York		100.000	100,00		31/12/2010	USD	(3.059)	1
Fortis Holding Malta B.V. Amsterdam		55.123.082	100,00		31/12/2010	EUR	64.493	(13)
Fortis Int'l Finance Dublin Dublin		209.368.065	100,00		31/12/2010	EUR	327.616	425
Fortis Lease Iberia Barcelona		1.170.000	21,39	13,1	31/12/2010	EUR	(7.671)	(12.911)
Fortis Private Equity Asia Fund Bruxelles BE 0866.161.894		22.199	100,00		31/12/2010	EUR	5.332	1.106
Fortis Private Equity Belgium Bruxelles BE 421.883.286		557.866	100,00		31/12/2010	EUR	141.927	31.031
Fortis Private Equity France Fund Strasbourg		50.000.000	99,84		31/12/2010	EUR	12.241	(1.466)
Fortis Private Real Estate Holding Luxembourg		700	100,00		31/12/2010	EUR	20.233	17.218
Fortis Proprietary Investments Dublin, Ireland		762.506.366	100,00		31/12/2010	USD	241.002	124.017

FPRE Management (Belgium) Bruxelles BE 871.937.750		148.501	99,58	0,42	31/12/2010	EUR	630	(27)
Fscholen Sint-Joost-ten-Noode		8.925	50,00		31/12/2010	EUR	7.990	
FV Holding Etterbeek BE 810.422.825		17.504.600	40,00		31/12/2010	EUR	29.141	(4.459)
Generale Branch Nominees Ltd Londres		100	100,00		31/12/2010	GBP	117	
Genfinance International Bruxelles BE 421.429.267		19.999	100,00		31/12/2010	EUR	1.241	27
German Equity Partners III Francfort			14,49		31/12/2010	EUR	42.468	22.398
GIE Immobilier Groupe Fortis Parijs Puteaux			12,61	1,36	31/12/2009	EUR		
G I Finance Dublin 2		54.600.000	100,00		31/12/2010	GBP	54.615	(14)
Gudrun Xpert Bruxelles BE 477.315.422		5.200	26,00		31/12/2010	EUR	739	2
Heracles S.C.R.L. Charleroi BE 427.178.892		4.500	13,55		31/12/2010	EUR	221	(513)
Immo Kolonel Bourgstraat Bruxelles BE 461.139.879		1.250	50,00		31/12/2010	EUR	(9.117)	(4.337)
Immo-Beaulieu Bruxelles BE 450.193.133		500	25,00		16/06/2010	EUR	68	117
Immobilière Distri-Land N.V. Bruxelles BE 436.440.909		156	12,48		31/12/2010	EUR	234	11
Immobilière Sauvenière N.V. Bruxelles BE 403.302.739		15.741	99,99	0,01	31/12/2010	EUR	18.225	1.426
Immolouneuve S.A. Bruxelles BE 416.030.426		1.000	50,00	12,5	31/12/2010	EUR	100	13
Innovation et Développement en Brabant Wallon Tubize (Saintes) BE 460.658.938		3.500	16,32		31/12/2010	EUR	2.278	(28)
Isabel N.V. Bruxelles BE 455.530.509		253.322	25,33		31/12/2010	EUR	12.732	1.561
La Propriété Sociale de Binche - Morlanwelz Binche BE 401.198.136		23.520	20,81	0,67	31/12/2010	EUR	1.306	13
Landbouwkantoor Vlaanderen Wevelgem BE 405.460.889		499	99,80	0,2	31/12/2010	EUR	4.686	373
Le Crédit Social de Tubize Tubize BE 400.344.140		400	11,43		31/12/2010	EUR	116	(125)
Le Crédit Social et les petits Propriétaires Réunis Châtelet BE 401.609.593		3.347	12,38		31/12/2010	EUR	2.766	87
Le Petit Propriétaire Bruxelles BE 403.290.366		690	11,60		31/12/2010	EUR	696	

Margaret Inc Atlanta		500	100,00		31/12/2010	USD	176.046	33.775
MeesPierson Private Belgian Offices CV Bruxelles BE 870.419.996		126	99,56		31/12/2010	EUR	17.048	688
Microstart Saint-Gilles BE 0829.081.071		899	89,90	0,1	31/12/2010	EUR	In opstartfase	
Greenspring Global Partners II Owings Mills			16,24		31/12/2010	USD	115.597	26.756
Park De Haan N.V. Bruxelles BE 438.533.436		300	15,00		31/12/2010	EUR	210	(30)
Penta Fund 1 Ltd Partnership United Kingdom			12,28		31/12/2010	GBP	35.162	877
Renoir CDO Amsterdam		1	100,00		31/12/2010	EUR	18	9
Seavi Advent Equity V (Cayman) LP Grand Cayman			23,58		31/12/2010	USD	22.209	(479)
S.A. Berlaymont 2000 N.V. Bruxelles BE 441.629.617		150	14,85		31/12/2010	EUR	13.581	(352)
Secoya Private Equity Investments General Partner Luxembourg		250	100,00		30/06/2011	EUR	19.620	2.003
Secoya Private Equity Investments SCA-SICAR Luxembourg Phase de démarrage		309	99,68	0,32		EUR		
Shenergy Groupe Finance Company Limited Shanghai		100.000.000	10,00		31/12/2010	CNY	1.267.000	100.000
St.-Jozefs Kredietmaatschappij Beringen Beringen BE 401.349.970		522	11,93		31/12/2010	EUR	21.514	628
S.B.I. - B.M.I. Bruxelles BE 411.892.088		2.595	19,51		31/12/2010	EUR	34.949	886
SOWO Invest Bruxelles BE 877 279 282		875	87,50		31/12/2010	EUR	543	1
Tous Propriétaires SA Erquelinnes BE 401.731.339		43.425	16,82		31/12/2010	EUR	6.441	316
Via-Zaventem N.V. Bruxelles BE 892.742.765		5.100	51,00		31/12/2010	EUR	87	(14)
Visa Belgium SRCL Bruxelles BE 435.551.972		44	24,58	0,56	30/09/2011	EUR	900	2.773
Von Essen GmbH Essen		1	100,00		31/12/2010	EUR	60	2
Von Essen GmbH & Co. KG Bank Essen		1	100,00		31/12/2010	EUR	100.971	42.712

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.6.2

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd .

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

A . wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;

B . wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 68/151/EEG;

C . wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervennootschappen van instellingen voor collectieve belegging .

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
ASLK-CGER Services, Wolvengracht 48, 1000 Brussel BE 458.523.354	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.7.1

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. OPRICHTINGSKOSTEN					
1 .	**Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar**		50705P	xxxxxxxxxxxxxxx	
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50701		
a .	Nieuwe kosten van het boekjaar		50702		
b .	Afschrijvingen		50703		
c .	Andere	(+)/(-)	50704		
3 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50705		
4 .	**Waarvan**				
a .	Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten		50706		
b .	Herstructureringskosten		50707		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.7.2

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GOODWILL					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50712P	xxxxxxxxxxxxxx	83.924
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50708	12.000	
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50709	12.000	
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50710		
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50711		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50712	95.924	
4 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50719P	xxxxxxxxxxxxxx	27.228
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50713	27.363	
a .	Geboekt		50714	27.363	
b .	Teruggenomen		50715		
c .	Verworven van derden		50716		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50717		
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50718		
6 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50719	54.591	
7 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50720	41.333	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.7.3

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIËNTEEL					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50725P	xxxxxxxxxxxxxx	
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50721		
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50722		
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50723		
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50724		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50725		
4 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50732P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50726		
a .	Geboekt		50727		
b .	Teruggenomen		50728		
c .	Verworven van derden		50729		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50730		
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50731		
6 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50732		
7 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50733		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.7.4

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50738P	xxxxxxxxxxxxxx	97.199
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50734	(7.165)	
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50735	6.142	
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50736	13.307	
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50737		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50738	90.034	
4 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50745P	xxxxxxxxxxxxxx	71.192
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**		50739	(2.036)	
a .	Geboekt		50740	11.564	
b .	Teruggenomen		50741		
c .	Verworven van derden		50742		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50743	13.600	
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50744		
6 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50745	69.156	
7 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50746	20.878	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.1

VIII. STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50805P	xxxxxxxxxxxxxx	1.629.560
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50801	(11.131)	
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50802	46.203	
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50803	110.124	
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50804	52.790	
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50805	1.618.429	
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50811P	xxxxxxxxxxxxxx	258.220
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50806	(58.275)	
a .	Geboekt		50807	214	
b .	Verworven van derden		50808		
c .	Afgeboekt		50809	58.489	
d .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50810		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50811	199.945	
7 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50818P	xxxxxxxxxxxxxx	1.219.419
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50812	(38.130)	
a .	Geboekt		50813	53.466	
b .	Teruggenomen		50814		
c .	Verworven van derden		50815		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50816	125.868	
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50817	34.272	
9 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50818	1.181.289	
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50819	637.085	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.2

B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 . **Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50824P	xxxxxxxxxxxxxx	271.405
2 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50820	36.433	
a . Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50821	43.551	
b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50822	9.407	
c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50823	2.289	
3 . **Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50824	307.838	
4 . **Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50830P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50825		
a . Geboekt		50826		
b . Verworven van derden		50827		
c . Afgeboekt		50828		
d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50829		
6 . **Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50830		
7 . **Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50837P	xxxxxxxxxxxxxx	199.872
8 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50831	33.079	
a . Geboekt		50832	34.592	
b . Teruggenomen		50833		
c . Verworven van derden		50834		
d . Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50835	2.769	
e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50836	1.256	
9 . **Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50837	232.951	
10 . **Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50838	74.887	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.3

C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 . **Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50843P	xxxxxxxxxxxxxx	127.426
2 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50839	16.806	
a . Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50840	20.218	
b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50841	1.012	
c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50842	(2.400)	
3 . **Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50843	144.232	
4 . **Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50849P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50844		
a . Geboekt		50845		
b . Verworven van derden		50846		
c . Afgeboekt		50847		
d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50848		
6 . **Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50849		
7 . **Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50856P	xxxxxxxxxxxxxx	70.138
8 . **Mutaties tijdens het boekjaar**	**(+)/(-)**	50850	10.310	
a . Geboekt		50851	12.845	
b . Teruggenomen		50852		
c . Verworven van derden		50853		
d . Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50854	430	
e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50855	(2.105)	
9 . **Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50856	80.448	
10 . **Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50857	63.784	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.4

D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50862P	xxxxxxxxxxxxxx	
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50858		
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50859		
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50860		
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50861		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50862		
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50868P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50863		
a .	Geboekt		50864		
b .	Verworven van derden		50865		
c .	Afgeboekt		50866		
d .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50867		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50868		
7 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50875P	xxxxxxxxxxxxxx	
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50869		
a .	Geboekt		50870		
b .	Teruggenomen		50871		
c .	Verworven van derden		50872		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50873		
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50874		
9 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50875		
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50876		
11 .	**Waarvan**				
a .	Terreinen en gebouwen		50877		
b .	Installaties, machines en uitrusting		50878		
c .	Meubilair en rollend materieel		50879		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.5

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA					
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50884P	xxxxxxxxxxxxxx	369.098
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50880	(39.981)	
	a . Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50881	20.467	
	b . Overdrachten en buitengebruikstellingen		50882	7.635	
	c . Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50883	(52.813)	
3 .	Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50884	329.117	
4 .	Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar		50890P	xxxxxxxxxxxxxx	8.102
5 .	Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50885	(251)	
	a . Geboekt		50886		
	b . Verworven van derden		50887		
	c . Afgeboekt		50888	251	
	d . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50889		
6 .	Meerwaarden per einde van het boekjaar		50890	7.851	
7 .	Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar		50897P	xxxxxxxxxxxxxx	190.864
8 .	Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50891	(9.405)	
	a . Geboekt		50892	32.590	
	b . Teruggenomen		50893		
	c . Verworven van derden		50894	7	
	d . Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50895	6.722	
	e . Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50896	(35.280)	
9 .	Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50897	181.459	
10 .	Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		50898	155.509	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.8.6

F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN

			Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar**		50903P	xxxxxxxxxxxxxx	
2 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50899	92.438	
a .	Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50900	92.438	
b .	Overdrachten en buitengebruikstellingen		50901		
c .	Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50902		
3 .	**Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**		50903	92.438	
4 .	**Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar**		50909P	xxxxxxxxxxxxxx	
5 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50904		
a .	Geboekt		50905		
b .	Verworven van derden		50906		
c .	Afgeboekt		50907		
d .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50908		
6 .	**Meerwaarden per einde van het boekjaar**		50909		
7 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar**		50916P	xxxxxxxxxxxxxx	
8 .	**Mutaties tijdens het boekjaar**	(+)/(-)	50910		
a .	Geboekt		50911		
b .	Teruggenomen		50912		
c .	Verworven van derden		50913		
d .	Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50914		
e .	Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50915		
9 .	**Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar**		50916		
10 .	**Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**		50917	92.438	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.9

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	Boekjaar
Vooruitbetaalde premies op derivaten en Forex	3.674.339
Wachtrekening	926.559
Vorderingen op facturen	172.297
Terugvordering van belastingen	50.936
Sociale vorderingen	11.194
Vastgoed aangehouden voor verkoop	5.433
Deposito's in contanten (geld)	4.205

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.10

X . OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

		Codes	Boekjaar
1 .	**Over te dragen kosten**	51001	100.424
2 .	**Verworven opbrengsten**	51002	66.549.669

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEERDE CLIËNTENGELDEN

	Codes	Boekjaar
Totaal	51003	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.11

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Schulden bij verbonden ondernemingen**	51101	13.181.069	7.432.765
2 .	**Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	51102		
3 .	**Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd**			
a .	Van hoogstens drie maanden	51103	34.217.856	
b .	Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51104	2.231.679	
c .	Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51105	1.298.186	
d .	Van meer dan vijf jaar	51106	675.142	
e .	Met onbepaalde looptijd	51107		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.12

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIËNTEN (passiefpost II)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Schulden bij verbonden ondernemingen**	51201	4.555.249	3.683.804
2 .	**Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	51202	2.366.733	1.452.699
3 .	**Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd**			
a .	Onmiddellijk opvraagbaar	51203	29.965.920	
b .	Van hoogstens drie maanden	51204	35.136.843	
c .	Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	2.881.281	
d .	Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	5.620.839	
e .	Van meer dan vijf jaar	51207	4.636.412	
f .	Met onbepaalde looptijd	51208	54.042.045	
4 .	**Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers**			
a .	Schulden bij de overheid	51209	6.929.803	6.481.420
b .	Schulden bij particulieren	51210	58.144.927	58.687.939
c .	Schulden bij ondernemingen	51211	67.208.610	75.023.994
5 .	**Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten**			
a .	Uit België	51212	94.020.031	
b .	Uit het buitenland	51213	38.263.309	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.13

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen**	51301	2.000.814	2.901.752
2 .	**Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	51302		
3 .	**Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd**			
a .	Van hoogstens drie maanden	51303	4.952.308	
b .	Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51304	3.424.852	
c .	Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51305	9.109.259	
d .	Van meer dan vijf jaar	51306	1.458.724	
e .	Met onbepaalde looptijd	51307	84.968	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.14

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

		Codes	Boekjaar
1 .	**Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur**	51401	68.187
a.	Vervallen schulden	51402	
b .	Niet-vervallen schulden	51403	68.187
2 .	**Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid**	51404	
a .	Vervallen schulden	51405	
b .	Niet-vervallen schulden	51406	128.777
3 .	**Belastingen**		
a .	Te betalen belastingen	51407	
b .	Geschatte belastingschulden	51408	8.679
4 .	**Overige schulden**		
	Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
	Premies ontvangen op financiële derivaten		4.137.785
	Wachtrekeningen		1.592.261
	Schulden - leveranciers		203.829
	Schulden die voortvloeien uit de verdeling van het resultaat		211.653
	Herwaardering van de financiering van participaties in vreemde munt		38.517
	Sociale schulden		466.940

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.15

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

		Codes	Boekjaar
1 .	**Toe te rekenen kosten**	51501	67.324.851
2 .	**Over te dragen opbrengsten**	51502	121.952

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.16

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	Boekjaar
Voorziening voor te betalen schadegevallen	192.903
Voorziening voor verbintenissen	94.132
Voorziening voor personeelskosten	107.544

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.17

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen**	51701	2.132.936	2.069.291
2 .	**Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**	51702		

		Codes	Boekjaar
3 .	**Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar**	51703	637.922

4 . **Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm**

Referentie Nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Interestvoet	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal
BE2121879040	EUR	2.547	4,70	1/01/2012	-
BE2122114454	EUR	5.057	5,00	1/01/2012	-
BE2130116939	EUR	7.262	3,70	1/01/2012	-
BE2130234179	EUR	12.135	3,50	1/01/2012	-
XS0208412063	EUR	100.000	4,20	2/01/2012	-
BE2122229633	EUR	6.881	5,00	1/02/2012	-
BE2130351379	EUR	13.454	3,50	1/02/2012	-
BE2122346833	EUR	2.270	5,00	1/03/2012	-
BE2122581272	EUR	3.408	5,20	1/03/2012	-
BE2130468579	EUR	5.154	3,50	1/03/2012	-
BE2130586784	EUR	2.670	3,35	1/03/2012	-
BE2130780783	EUR	3.530	3,25	1/03/2012	-
XS0186431895	EUR	150.000	4,63	19/03/2012	-
BE2122464073	EUR	10	5,00	1/04/2012	-
BE2122697466	EUR	13.365	5,20	1/04/2012	-
BE2122932871	EUR	5.264	5,35	1/04/2012	-
BE2130664599	EUR	328	3,35	1/04/2012	-
BE2130782805	EUR	16.905	3,25	1/04/2012	-
XS0110854071	EUR	14.413	6,16	27/04/2012	-
XS0110854071	EUR	7.206	6,16	27/04/2012	-
BE2122815670	EUR	43	5,20	1/05/2012	-
BE2123048099	EUR	6.398	5,35	1/05/2012	-
BE2130785832	EUR	333	3,25	1/05/2012	-
BE2131132422	EUR	28.937	3,55	1/05/2012	-
BE2131253665	EUR	4.402	3,30	1/05/2012	-
XS0147076037	EUR	1.990	5,72	3/05/2012	-
BE0932894455	USD	700.000	0,49	22/05/2012	a) 22/05/2012
XS0190917160	EUR	100.000	4,64	25/05/2012	-
BE2123166305	EUR	5.440	5,35	1/06/2012	-
BE2131135458	EUR	157	3,55	1/06/2012	-
BE2131370865	EUR	13.953	3,30	1/06/2012	-
BE2123282490	EUR	6.764	5,35	1/07/2012	-
BE2131488105	EUR	13.118	3,30	1/07/2012	-
BE2131606318	EUR	9.314	3,05	1/07/2012	-
BE2123398684	EUR	1.888	5,35	1/08/2012	-
BE2123515881	EUR	5.372	5,05	1/08/2012	-
BE2123749316	EUR	202	4,90	1/08/2012	-
BE2131724525	EUR	9.114	3,05	1/08/2012	-
BE2123632116	EUR	120	5,05	1/09/2012	-
BE2123865500	EUR	911	4,90	1/09/2012	-
BE2123983717	EUR	2.403	4,75	1/09/2012	-
BE2131841725	EUR	10.792	3,05	1/09/2012	-
BE2124100915	EUR	4.730	4,75	1/10/2012	-
BE2124333334	EUR	1.083	4,60	1/10/2012	-
BE2131958925	EUR	12.904	3,05	1/10/2012	-
BE2124216133	EUR	73	4,75	1/11/2012	-
BE2124449528	EUR	3.789	4,60	1/11/2012	-
BE2132075158	EUR	2.247	3,05	1/11/2012	-
BE2132193365	EUR	8.194	3,15	1/11/2012	-
BE2124566727	EUR	5.379	4,60	1/12/2012	-

BE2132273191	EUR	1.965	3,15	1/12/2012	-
BE2132391407	EUR	15.659	3,45	1/12/2012	-
BE2124682912	EUR	7.398	4,60	1/01/2013	-
BE2132509610	EUR	26.561	3,45	1/01/2013	-
BE2124798130	EUR	4.898	4,60	1/02/2013	-
BE2125145695	EUR	2.347	4,40	1/02/2013	-
BE2132626810	EUR	20.129	3,45	1/02/2013	-
XS0055748544	USD	22.330	0,46	19/02/2013	a) 17/02/2013
BE2125261880	EUR	2.242	4,40	1/03/2013	-
BE2125379120	EUR	3.540	4,15	1/03/2013	-
BE2132743045	EUR	11.753	3,45	1/03/2013	-
BE2125495314	EUR	2.426	4,15	1/04/2013	-
BE2125612512	EUR	10.369	4,05	1/04/2013	-
BE2132860245	EUR	2.306	3,45	1/04/2013	-
BE2132978450	EUR	17.632	3,55	1/04/2013	-
BE2125729712	EUR	1.524	4,05	1/05/2013	-
BE2125846912	EUR	4.104	4,30	1/05/2013	-
BE2133096666	EUR	590	3,55	1/05/2013	-
BE2133214871	EUR	20.782	3,95	1/05/2013	-
XS0166164789	EUR	100.000	5,25	16/05/2013	-
BE2125962131	EUR	5.487	4,30	1/06/2013	-
BE2126079331	EUR	1.690	3,95	1/06/2013	-
BE2133332111	EUR	21.635	3,95	1/06/2013	-
XS0362491291	EUR	375.000	8,03	3/06/2013	a) 3/06/2013
BE2126195525	EUR	545	3,95	1/07/2013	-
BE2126313730	EUR	6.235	3,70	1/07/2013	-
BE2126546156	EUR	477	3,50	1/07/2013	-
BE2133449311	EUR	20.994	3,95	1/07/2013	-
BE2126429924	EUR	210	3,70	1/08/2013	-
BE2126662342	EUR	1.313	3,50	1/08/2013	-
BE2126782579	EUR	2.096	3,80	1/08/2013	-
BE2133566510	EUR	77	3,95	1/08/2013	-
BE2133684727	EUR	35.555	4,20	1/08/2013	-
XS0346793713	USD	750.000	8,28	27/08/2013	a) 27/08/2013
BE2126899779	EUR	46	3,80	1/09/2013	-
BE2127014956	EUR	29.821	4,40	1/09/2013	-
BE2127251418	EUR	13.574	4,50	1/09/2013	-
BE2133802931	EUR	65.111	4,20	1/09/2013	-
BE2127136239	EUR	136	4,40	1/10/2013	-
BE2127252424	EUR	88.800	4,50	1/10/2013	-
BE2133919164	EUR	5.667	4,20	1/10/2013	-
BE2134035358	EUR	20.511	3,95	1/10/2013	-
BE2127255450	EUR	39.013	4,50	1/11/2013	-
BE2127370630	EUR	9.287	4,15	1/11/2013	-
BE2127491873	EUR	12.954	4,40	1/11/2013	-
BE2134155586	EUR	15.716	3,95	1/11/2013	-
BE2127373667	EUR	65	4,15	1/12/2013	-
BE2127608104	EUR	19.435	4,40	1/12/2013	-
BE2134272787	EUR	21.805	3,95	1/12/2013	-
XS0234938024	EUR	14.000	3,82	6/12/2013	-

BE2127726310	EUR	38.851	4,40	1/01/2014	-
BE2134389011	EUR	17.270	3,95	1/01/2014	-
XS0236744321	EUR	13.000	3,78	6/01/2014	-
BE2127843511	EUR	1.923	4,40	1/02/2014	-
BE2127959705	EUR	8.637	4,10	1/02/2014	-
BE2128080949	EUR	2.944	4,00	1/02/2014	-
BE2134506218	EUR	11.668	3,95	1/02/2014	-
BE2134923504	EUR	10.196	4,25	1/02/2014	-
XS0238588353	EUR	10.000	3,63	6/02/2014	-
BE2127962733	EUR	34	4,10	1/03/2014	-
BE2128197172	EUR	6.592	4,00	1/03/2014	-
BE2134805297	EUR	31	3,95	1/03/2014	-
BE2135040704	EUR	25.838	4,25	1/03/2014	-
BE2128315386	EUR	2.825	4,00	1/04/2014	-
BE2128433593	EUR	5.586	3,90	1/04/2014	-
BE2135158910	EUR	16.790	4,25	1/04/2014	-
BE2135274139	EUR	16.960	4,10	1/04/2014	-
BE2128551808	EUR	3.621	3,90	1/05/2014	-
BE2135277165	EUR	12.316	4,10	1/05/2014	-
BE2128668032	EUR	26	3,90	1/06/2014	-
BE2128786248	EUR	9.690	4,20	1/06/2014	-
BE2135394366	EUR	5.025	4,10	1/06/2014	-
BE2135629779	EUR	10.540	4,30	1/06/2014	-
BE2128904452	EUR	5.492	4,20	1/07/2014	-
BE2129139868	EUR	8.976	4,40	1/07/2014	-
BE2135511563	EUR	41	4,10	1/07/2014	-
BE2135746979	EUR	5.066	4,30	1/07/2014	-
BE2135865225	EUR	15.990	4,50	1/07/2014	-
BE2129256092	EUR	8.652	4,40	1/08/2014	-
BE2129375314	EUR	4.087	4,20	1/08/2014	-
BE2135984448	EUR	3.960	4,50	1/08/2014	-
BE2136102651	EUR	14.880	4,70	1/08/2014	-
BE2129492515	EUR	7.762	4,20	1/09/2014	-
BE2136222889	EUR	12.766	4,70	1/09/2014	-
BE2136457329	EUR	8.733	4,55	1/09/2014	-
XS0196988587	EUR	200.000	4,92	3/09/2014	-
BE2136460356	EUR	100.000	4,76	1/10/2014	-
BE2129610728	EUR	16.267	4,20	1/10/2014	-
BE2136460356	EUR	17.305	4,55	1/10/2014	-
BE0119806116	EUR	1.000.000	4,63	27/10/2014	a) 27/10/2014
BE2129727928	EUR	3.140	4,20	1/11/2014	-
BE2129843147	EUR	8.154	4,05	1/11/2014	-
BE2136809933	EUR	18.331	4,55	1/11/2014	-
BE2129956303	EUR	11.925	4,05	1/12/2014	-
BE2136926166	EUR	28.137	4,55	1/12/2014	-
BE2137275746	EUR	1.253	4,85	1/12/2014	-
BE2137509177	EUR	159	4,85	1/12/2014	-
BE2130117945	EUR	5.705	4,05	1/01/2015	-
BE2130235184	EUR	8.411	3,85	1/01/2015	-
BE2137158546	EUR	220	4,55	1/01/2015	-

BE2137392947	EUR	15.003	4,85	1/01/2015	-
BE2137624356	EUR	618	4,70	1/01/2015	-
BE2130352385	EUR	6.078	3,85	1/02/2015	-
BE2137645567	EUR	20.150	4,70	1/02/2015	-
BE2137687015	EUR	777	4,50	1/02/2015	-
BE2130469585	EUR	4.098	3,85	1/03/2015	-
BE2130587790	EUR	2.056	3,60	1/03/2015	-
BE2130781799	EUR	1.366	3,50	1/03/2015	-
BE2137666779	EUR	56	4,70	1/03/2015	-
BE2137708225	EUR	7.015	4,50	1/03/2015	-
XS0213287070	EUR	25.000	4,02	31/03/2015	-
BE2130665604	EUR	188	3,60	1/04/2015	-
BE2130783811	EUR	6.652	3,50	1/04/2015	-
BE2137729437	EUR	13.942	4,50	1/04/2015	-
XS0214846874	EUR	50.000	4,12	11/04/2015	-
XS0247259871	EUR	50.000	1,58	20/04/2015	-
BE2130786848	EUR	109	3,50	1/05/2015	-
BE2131133438	EUR	14.124	3,85	1/05/2015	-
BE2131254671	EUR	2.271	3,60	1/05/2015	-
BE2137750649	EUR	4.039	4,50	1/05/2015	-
BE2137798150	EUR	61	4,50	1/05/2015	-
BE2137993165	EUR	2	4,95	1/05/2015	-
BE2131136464	EUR	42	3,85	1/06/2015	-
BE2131371871	EUR	6.238	3,60	1/06/2015	-
BE2137771850	EUR	13	4,50	1/06/2015	-
BE2137819360	EUR	250	4,50	1/06/2015	-
BE2137840572	EUR	4.039	4,95	1/06/2015	-
BE2137899198	EUR	24	4,95	1/06/2015	-
BE2137951718	EUR	176	4,95	1/06/2015	-
BE2138003261	EUR	1.869	4,95	1/06/2015	-
BE2138045684	EUR	20	4,95	1/06/2015	-
BE2138087132	EUR	20	4,95	1/06/2015	-
XS0168668498	EUR	50.000	5,12	17/06/2015	-
BE2131489111	EUR	6.599	3,60	1/07/2015	-
BE2131607324	EUR	4.896	3,35	1/07/2015	-
BE2137859762	EUR	303	4,95	1/07/2015	-
BE2137972920	EUR	23	4,95	1/07/2015	-
BE2138024473	EUR	839	4,95	1/07/2015	-
BE2138066896	EUR	412	4,95	1/07/2015	-
BE2138089153	EUR	250	4,95	1/07/2015	-
BE2138114407	EUR	380	4,95	1/07/2015	-
XS0221564544	EUR	10.000	3,58	1/07/2015	-
XS0221564544	EUR	10.000	3,71	1/07/2015	-
XS0223235390	EUR	22.000	3,74	29/07/2015	-
BE2131725530	EUR	5.335	3,35	1/08/2015	-
BE2138135618	EUR	144	4,95	1/08/2015	-
XS0059603802	EUR	22.890	1,74	21/08/2015	a) 21/08/2015
BE2131842731	EUR	5.256	3,35	1/09/2015	-
BE2138165912	EUR	112	4,95	1/09/2015	-
BE2138208373	EUR	1	4,80	1/09/2015	-

XS0058107102	USD	61.637	0,54	8/09/2015	a) 8/09/2015
BE2131959931	EUR	7.292	3,35	1/10/2015	-
BE2138220493	EUR	366	4,80	1/10/2015	-
XS0061894316	JPY	5.000.000	4,82	26/10/2015	a) 26/10/2015
XS0061263082	JPY	20.000.000	4,85	26/10/2015	a) 26/10/2015
BE2132076164	EUR	4.667	3,35	1/11/2015	-
BE2138232613	EUR	18	4,80	1/11/2015	-
BE2138255846	EUR	240	4,80	1/11/2015	-
BE2132274207	EUR	1.150	3,35	1/12/2015	-
BE2132392413	EUR	5.032	3,65	1/12/2015	-
BE2138276081	EUR	327	4,80	1/12/2015	-
BE2138297293	EUR	23	4,10	1/12/2015	-
BE2132510626	EUR	9.884	3,65	1/01/2016	-
BE2138318503	EUR	48	4,10	1/01/2016	-
BE2138339715	EUR	3	3,80	1/01/2016	-
BE2132627826	EUR	7.543	3,65	1/02/2016	-
BE2138381162	EUR	13	4,10	1/02/2016	-
XS0122720732	EUR	149.510	6,47	16/02/2016	-
BE2132744050	EUR	3.555	3,65	1/03/2016	-
BE2138423584	EUR	362	5,00	1/03/2016	-
BE0931376793	EUR	500.000	4,25	23/03/2016	a) 23/03/2016
BE2132861250	EUR	455	3,65	1/04/2016	-
BE2132979466	EUR	4.506	3,70	1/04/2016	-
BE2138444796	EUR	6.018	5,00	1/04/2016	-
BE2138465031	EUR	3.105	4,80	1/04/2016	-
BE2138497356	EUR	10.122	5,30	1/04/2016	-
BE2133097672	EUR	449	3,70	1/05/2016	-
BE2133215886	EUR	4.088	4,00	1/05/2016	-
BE2138474124	EUR	10	4,80	1/05/2016	-
BE2138498362	EUR	7.183	5,30	1/05/2016	-
BE2138502403	EUR	11.400	5,50	1/05/2016	-
XS0252159404	EUR	50.000	4,42	1/06/2016	-
BE2133333127	EUR	3.839	4,00	1/06/2016	-
BE2138522609	EUR	31.878	5,50	1/06/2016	-
BE2138545832	EUR	10.353	4,80	1/06/2016	-
BE2133450327	EUR	2.532	4,00	1/07/2016	-
BE2138547853	EUR	11.976	4,80	1/07/2016	-
BE2138585267	EUR	5.723	4,50	1/07/2016	-
XS0255903923	EUR	50.000	4,36	11/07/2016	-
BE2133567526	EUR	11	4,00	1/08/2016	-
BE2133685732	EUR	8.777	4,40	1/08/2016	-
BE2138607483	EUR	5.325	4,50	1/08/2016	-
BE2138634750	EUR	6.971	4,35	1/08/2016	-
BE2138678229	EUR	1.433	4,35	1/08/2016	-
XS0260531297	EUR	50.000	4,66	29/08/2016	-
BE2133803947	EUR	15.835	4,40	1/09/2016	-
BE2138656977	EUR	36	4,35	1/09/2016	-
BE2138700445	EUR	10.316	4,35	1/09/2016	-
BE2133920170	EUR	1.257	4,40	1/10/2016	-
BE2134036364	EUR	11.558	4,15	1/10/2016	-

BE2138722662	EUR	15.872	4,35	1/10/2016	-
BE2138785321	EUR	3.242	4,25	1/10/2016	-
XS0267937935	EUR	49.700	4,36	25/10/2016	-
BE2134156592	EUR	7.570	4,15	1/11/2016	-
BE2138799462	EUR	24.224	4,25	1/11/2016	-
BE2138821688	EUR	772	4,00	1/11/2016	-
XS0269358734	EUR	49.610	4,38	28/11/2016	-
BE2134273793	EUR	7.784	4,15	1/12/2016	-
BE2138835829	EUR	9.804	4,00	1/12/2016	-
BE2138857070	EUR	2.530	3,90	1/12/2016	-
XS0071344799	USD	62.383	0,57	28/12/2016	a) 24/12/2016
XS0269360045	EUR	49.950	4,24	29/12/2016	-
BE2134390027	EUR	7.884	4,15	1/01/2017	-
BE2138866162	EUR	6.721	3,90	1/01/2017	-
BE2138888380	EUR	2.015	3,70	1/01/2017	-
BE0932317507	EUR	500.000	1,57	17/01/2017	a) called
BE2134507224	EUR	6.681	4,15	1/02/2017	-
BE2134924510	EUR	4.224	4,35	1/02/2017	-
BE2138909590	EUR	3.592	3,70	1/02/2017	-
BE2138932824	EUR	1.528	3,60	1/02/2017	-
XS0280951392	EUR	49.860	4,47	21/02/2017	-
XS0284019907	EUR	49.900	4,56	27/02/2017	-
BE2134806303	EUR	97	4,15	1/03/2017	-
BE2135041710	EUR	4.707	4,35	1/03/2017	-
BE2138952053	EUR	1.287	3,60	1/03/2017	-
XS0288084881	EUR	49.960	4,64	30/03/2017	-
BE2135159926	EUR	2.000	4,35	1/04/2017	-
BE2135275144	EUR	3.481	4,20	1/04/2017	-
BE2135278171	EUR	2.889	4,20	1/05/2017	-
XS0293631296	EUR	49.950	4,44	4/05/2017	-
BE2135395371	EUR	956	4,20	1/06/2017	-
BE2135630785	EUR	2.895	4,40	1/06/2017	-
BE2135512579	EUR	5	4,20	1/07/2017	-
BE2135747019	EUR	555	4,40	1/07/2017	-
BE2135866231	EUR	4.511	4,60	1/07/2017	-
XS0301637459	EUR	74.970	4,84	3/07/2017	-
BE2135985452	EUR	735	4,60	1/08/2017	-
BE2136103667	EUR	3.295	4,80	1/08/2017	-
BE2136223895	EUR	3.155	4,80	1/09/2017	-
BE2136458335	EUR	4.109	4,70	1/09/2017	-
XS0318517009	EUR	49.950	5,04	28/09/2017	-
BE2136461362	EUR	7.798	4,70	1/10/2017	-
BE0933514839	EUR	1.000.000	5,76	4/10/2017	-
BE0933514839	EUR	225.000	5,76	4/10/2017	-
BE2136810949	EUR	5.985	4,70	1/11/2017	-
BE2136927172	EUR	8.442	4,70	1/12/2017	-
BE2137276751	EUR	263	5,05	1/12/2017	-
BE2137510183	EUR	138	5,05	1/12/2017	-
BE0933860414	EUR	251.800	1,47	5/12/2017	-
BE0933831126	EUR	178.000	5,60	28/12/2017	-

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.18

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A .	**STAAT VAN HET KAPITAAL**			
1 .	**Maatschappelijk kapitaal**			
a .	Geplaatst kapitaal per einde van het vorige boekjaar	20910P	9.374.878	9.374.878
b .	Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar	(20910)	9.374.878	

		Codes	Bedragen	Aantal aandelen
c .	Wijzigingen tijdens het boekjaar			
d .	Samenstelling van het kapitaal			
e .	Soorten aandelen			
	Gewone		9.374.878	483.241.153
f .	Aandelen op naam	51801	xxxxxxxxxxxxx	482.999.010
g .	Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen	51802	xxxxxxxxxxxxx	242.143

		Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
2 .	**Niet-gestort kapitaal**			
a .	Niet-opgevraagd kapitaal	(20920)		xxxxxxxxxxxxx
b .	Opgevraagd, niet-gestort kapitaal	51803	xxxxxxxxxxxxx	
c .	Aandeelhouders die nog moeten volstorten			

		Codes	Boekjaar
3 .	**Eigen aandelen**		
a .	Gehouden door de instelling zelf		
	* Kapitaalbedrag	51804	
	* Aantal aandelen	51805	
b .	Gehouden door haar dochters		
	* Kapitaalbedrag	51806	
	* Aantal aandelen	51807	
4 .	**Verplichtingen tot uitgifte van aandelen**		
a .	Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN		
	* Bedrag van de lopende converteerbare leningen	51808	
	* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51809	
	* Maximum aantal uit te geven aandelen	51810	
b .	Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN		
	* Aantal inschrijvingsrechten in omloop	51811	
	* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51812	
	* Maximum aantal uit te geven aandelen	51813	
5 .	**Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal**	51814	9.374.000

		Codes	Boekjaar
6 .	**Aandelen buiten kapitaal**		
a .	Verdeling		
	* Aantal aandelen	51815	
	* Daaraan verbonden stemrecht	51816	
b .	Uitsplitsing volgens de aandeelhouders		
	* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf	51817	
	* Aantal aandelen gehouden door haar dochters	51818	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.18

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

Fortis Bank NV houdt haar maatschappelijke zetel in 1000 Brussel, Warandeberg 3.

Per 31 december 2011 bedroeg het geplaatste en gestort kapitaal EUR 9.374.878.367.
Fortis Bank heeft 483.241.153 aandelen uitgegeven waarvan BNP Paribas SA er 74,93% bezit. De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij NV (de investeringsmaatschappij van de Belgische overheid) bezit 25% van de aandelen van Fortis Bank. De overige aandelen (0,07%) zijn verspreid over het publiek op anonieme basis

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.19

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

		Codes	Boekjaar
1 .	**Totaal actief**		
a .	In euro	51901	265.840.503
b .	In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51902	34.807.637
2 .	**Totaal passief**		
a .	In euro	51903	271.118.213
b .	In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51904	29.529.927

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.20

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

	Boekjaar
Betrokken actief- en passiefposten	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.21.1

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

		Boekjaar
A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)		
1 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**	
a .	Passiefposten	
b .	Posten buiten de balanstelling	
2 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden**	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.21.2

B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)

		Boekjaar
1 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**	
a .	Passiefposten	
b .	Posten buiten de balanstelling	
2 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden**	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.21.3

C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)

		Boekjaar
1 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**	
a .	Passiefposten	
	Schulden als gevolg van mobiliseringen en voorschotten	38.837.710
b .	Posten buiten de balanstelling	
2 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden**	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.21.4

D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)

		Boekjaar
1 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**	
a .	**Passiefposten**	
b .	**Posten buiten de balanstelling**	
2 .	**Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden**	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.22

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balanstelling I en II)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 . Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen	52201		
2 . Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52202		
3 . Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen	52203	18.536.729	2.620.635
4 . Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52204	310.091	87.230

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.23

XXIII. BEDRIJFSRESULTATEN (posten I tot XV van de resultatenrekening)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong**			
a .	Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	5.679.707	5.845.202
*	Belgische vestigingen	52301	5.453.112	5.350.153
*	Buitenlandse vestigingen	52302	226.595	495.049
b .	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	64.754	60.111
*	Belgische vestigingen	52303	64.754	60.111
*	Buitenlandse vestigingen	52304		
c .	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	334.205	312.192
*	Belgische vestigingen	52305	334.205	301.174
*	Buitenlandse vestigingen	52306		11.018
d .	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	52.618	10.520
*	Belgische vestigingen	52307	52.618	10.520
*	Buitenlandse vestigingen	52308		
e .	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	1.241	1.251
*	Belgische vestigingen	52309	1.231	1.241
*	Buitenlandse vestigingen	52310	10	10
f .	Ontvangen provisies	(40400)	1.267.156	1.247.547
*	Belgische vestigingen	52311	1.096.166	1.163.238
*	Buitenlandse vestigingen	52312	170.990	84.309
g .	Winst uit financiële transacties	(40600)	19.918	264.170
*	Belgische vestigingen	52313	6.891	247.540
*	Buitenlandse vestigingen	52314	13.027	16.630
h .	Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	212.833	199.596
*	Belgische vestigingen	52315	193.671	199.596
*	Buitenlandse vestigingen	52316	19.162	
2 .	**Werknemers ingeschreven in het personeelsregister**			
a .	Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	20.453	20.510
b .	Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	18.671	18.695
*	Directiepersoneel	52319	1.951	1.907
*	Bedienden	52320	16.720	16.788
*	Arbeiders	52321		
*	Andere	52322		
c .	Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	24.910.137	24.654.913
3 .	**Personeelskosten**			
a .	Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	1.168.398	1.259.466
b .	Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	323.081	316.653
c .	Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	119.060	118.765
d .	Andere personeelskosten	52327	40.081	47.548
e .	Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	1.917	2.399
4 .	**Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen**			
a .	Toevoegingen (+)	52329		6
b .	Bestedingen en terugnemingen (-)	52330		50

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.23

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
5 .	**Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt**			
	a. Huuropbrengsten		12.731	11.707
	b. Diverse terugvorderingen		162.287	142.232
	c. Inventariskosten		14.170	17.812
	d. Portkosten		13.210	13.811
	e. Ontvangsten op schulden		11.811	11.156
	f. Overige			1.130
6 .	**Overige bedrijfskosten**			
	a . Bedrijfsbelastingen en -taksen	52331	202.114	210.093
	b . Overige	52332	124.164	49.346
	c . Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			
7 .	**Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen**	52333	1.859.144	2.394.857
8 .	**Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen**	52334	925.072	800.443

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.24.1

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

		Codes	Boekjaar
A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)			
1 .	**Verrichtingen op effecten**		
a .	Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	52401	6.530
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52402	6.530
2 .	**Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)**		
a .	Termijnwisselverrichtingen	52403	41.603.731
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52404	41.441.552
b .	Valuta en renteswaps	52405	11.846.336
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52406	10.293.412
c .	Futures op valuta	52407	
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52408	
d .	Opties op valuta	52409	6.248.985
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52410	6.248.985
e .	Contracten op termijnwisselkoersen	52411	1.843.916
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52412	1.843.916
3 .	**Verrichtingen op andere financiële instrumenten**		
	Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)		
a .	Renteswap-overeenkomsten	52413	943.668.247
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52414	865.549.118
b .	Interest-future-verrichtingen	52415	12.729.759
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52416	12.729.759
c .	Rentecontracten op termijn	52417	408.421.501
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52418	408.421.501
d .	Opties op rente	52419	1.224.486.923
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52420	1.221.619.373
	Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)		
e .	Andere optieverrichtingen	52421	3.457.438
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52422	3.359.910
f .	Andere future-verrichtingen	52423	
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52424	
g .	Andere termijnaankopen en -verkopen	52425	317.570
*	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52426	317.570

B. BECIJFERING VAN DE IMPACT OP DE RESULTATEN VAN EEN DEROGATIE OP DE WAARDERINGSREGEL VAN ARTIKEL 36BIS, § 2 MET BETREKKING TOT DE TERMIJNRENTEVERRICHTINGEN

			Codes	Boekjaar
1 .	**Termijnrenteverrichtingen in het kader van het thesauriebeheer**			
a .	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen		52427	15.832.483
b .	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde	(+)/(-)	52428	(4.674)
2 .	**Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer**			
a .	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen		52429	37.372.178
b .	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde	(+)/(-)	52430	(245.656)
3 .	**Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)**			
a .	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen		52431	Nihil
b .	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde	(+)/(-)	52432	Nihil

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

		Codes	Boekjaar
1 .	Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52501	30.340
2 .	Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52502	72.653
3 .	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
	a. Winst op de realisatie van deelnemingen		30.340
	b. Meerwaarde op de verkoop van buitenlandse succursalen aan entititeiten van de groep BNP Paribas SA		1.912
4 .	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
	a. Herstructureringsplan		15.776
	b. Minderwaarde op de verkoop van buitenlandse succursalen aan entititeiten van de groep BNP Paribas SA		13.495

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

		Codes	Boekjaar
1 .	**Belastingen op het resultaat van het boekjaar**	52601	30.894
a .	Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	52602	29.615
b .	Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	52603	
c .	Geraamde belastingsupplementen	52604	1.279
2 .	**Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren**	52605	17.890
a .	Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen	52606	23.313
b .	Geraamde belastingsupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd	52607	(5.423)
3 .	**Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst**		143.939
	Niet aanvaarde uitgaven		(51.140)
	Reserve bewegingen		355.688
	Meer/minderwaarden op aandelen en deelnemingen		(160.609)
4 .	**Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar**		(8.987)
5 .	**Bronnen van belastinglatenties**		
a .	Actieve latenties	52608	8.829.417
	* Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten	52609	8.750.954
	* Andere actieve latenties		
	Voor de lopende herstructureringsplannen worden actieve belastinglatenties geboekt		78.463
b .	Passieve latenties	52610	25
	* Uitsplitsing van de passieve latenties		
	Voor de potentiële fiscale last mat betrekking tot de herwaarderingsmeerwaardenop de gebouwen ex- Krediet aan de Nijverheid worden uitgestelde belastingen geboekt		25

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.27

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1 .	**In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde**			
	a . Aan de instelling (aftrekbaar)	52701	82.524	115.700
	b . Door de instelling	52702	50.373	47.548
2 .	**Ingehouden bedragen ten laste van derden als**			
	a . Bedrijfsvoorheffing	52703	363.944	379.096
	b . Roerende voorheffing	52704	273.517	263.762

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.28.1

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

		Codes	Boekjaar
1 .	**Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa**		
2 .	**Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa**		
3 .	**Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen**		
4 .	**In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken**		

		Code	Boekjaar
5 .	**Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk**	52801	
	Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend		
6 .	**Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans**		

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.28.2

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Boekjaar

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.29

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

		Codes	Boekjaar
A .	**BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN**		
1 .	**Uitstaande vorderingen op deze personen**	52901	4.736
a .	Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen		
2 .	**Waarborgen toegestaan in hun voordeel**	52902	
a .	Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen		
3 .	**Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel**	52903	
a .	Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen		
4 .	**Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon**		
a .	Aan bestuurders en zaakvoerders	52904	7.207
b .	Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders	52905	12

		Codes	Boekjaar
B .	**DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)**		
1 .	**Bezoldiging van de commissaris(sen)**	52906	2.527
2 .	**Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)**		
a .	Andere controleopdrachten	52907	273
b .	Belastingadviesopdrachten	52908	
c .	Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52909	
3 .	**Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)**		
a .	Andere controleopdrachten	52910	
b .	Belastingadviesopdrachten	52911	
c .	Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52912	
4 .	**Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen**		

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.30

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

		Codes	Boekjaar
1 .	**Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten**	53001	1.877.752
2 .	**Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten**	53002	916.377
3 .	**Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten**	53003	114.242.335
4 .	**Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten**	53004	119.552.264
5 .	**Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten**	53005	6.271.304
6 .	**Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten**	53006	

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.31

XXXI. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

De hieronder vermelde derivaten worden gebruikt in het kader van indekking. De marktwaarde van de total transactie (marktwaarde van de ingedekte verrichting en van de indekkingsverrichting) heeft geen materiële impact op het resultaat van het jaar

SCHATTING VAN DE REËLE WAARDE VOOR ELKE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE WAARDE IN HET ECONOMISCH VERKEER, MET OPGAVE VAN DE OMVANG EN DE AARD VAN DE INSTRUMENTEN	Boekjaar
ALM / IRS	253.761
ALM/ CAP	13.563
(C) IRS	(929.789)
Overige derivaten	(979)

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.32.1

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING

De instelling heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

BNP PARIBAS SA - Boulevard des italiens, 16 à 75009 - Paris - France

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

BANQUE NATIONALE DE FRANCE - Rue croix des petits champs, 31 à 75001 Paris - France

* Schrappen wat niet van toepassing is .

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt .

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 5.32.2

C . FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

		Codes	Boekjaar
D .	**FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN**		
1 .	**Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat**	53201	2.527
2 .	**Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)**		
	a . Andere controleopdrachten	53202	273
	b . Belastingadviesopdrachten	53203	
	c . Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53204	
3 .	**Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat**	53205	1.937
4 .	**Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)**		
	a . Andere controleopdrachten	53206	68
	b . Belastingadviesopdrachten	53207	4
	c . Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53208	2.645

N°	BE 403.199.702	VOL-inst 5.33

NIET OPGEVRAAGDE BEDRAGEN OP DEELNEMINGEN EN AANDELEN
(in uitvoering van art. 29 § 1)

Rubriek schema B	Naam van de vennootschap	Niet opgevraagd bedrag
VII. A	FORTIS PRIVATE EQUITY BELGIUM	32.438
	F SCHOLEN	3.500
	SOWO INVEST N.V	73
	FINTRIMO S.A	25
	FINTRIMO S.A	25
	FINTRIMO S.A	25
	VIA ZAVENTEM N.V.	144
	Total	**36.230**
VII. B	CREDIT SOC. DE BRABANT WALLON	16
	CREDIT SOC.P.P. REUNIS LIB 90	4
	BEM II	375
	Total	**395**
VII. C	CREDIT HYPOTH. OSCAR BRICOULT	4
	CREDIT TRAVAILLEURS LIB 50 PC	1
	LANDWAARTS SOC. WOONKR LIB 36 %	80
	ONS EIGEN HUIS LIB 95 PC	1
	EIGEN HUIS - THUIS BEST	3
	UW EIGEN HUIS VLAAN. LIB 84 PC	6
	MAISON DE L'ENTREPR. LIB 25%	6
	MAISON DE L'ENTREPR. LIB 25%	9
	Total	**110**

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DIE NIET IN VOORVERMELDE AFDELING NOCH IN DE POSTEN BUITEN-BALANSTELLING WORDEN BEDOELD

C. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van het aanvullend rust- en overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden met opgave van de maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken.

I. Beknopte beschrijving van de pensioenstelsels

Binnen Fortis Bank zijn er vier pensioenstelsels van kracht.

A. Het eerste pensioenstelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vóór 01.01.2002 en die geen statuut van Fortis Bank-Directiekader hebben (categorieën ex-ASLK, ex-Generale Bank en Fortis Bank). Dit stelsel omvat :

1) Een basisplan van het type “vaste prestaties”, dat voorziet in de verzekering van:
   - een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (60 jaar), waarbij rekening wordt gehouden met het werkelijk wettelijk pensioen van de aangeslotene;
   - een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.

2) Een aanvullend plan (enkel voor categorie ex-ASLK) van het type “vaste bijdragen”, met verplichte stortingen door de aangeslotenen, dat voorziet in de verzekering van een bijkomende waarborg ouderdom en overlijden.

B. Het tweede stelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 01.01.2002 en die geen statuut van Fortis Bank-Directiekader hebben (enkel categorie Fortis Bank). Dit stelsel, met verplichte stortingen door de aangeslotenen, is van het type “vaste bijdragen” voor de waarborg ouderdom en van het type “vaste prestaties” voor de waarborgen overlijden en wezen.

C. Het derde stelsel is van toepassing op de personeelsleden van de categorie ex-KN. Dit stelsel is van het type “vaste bijdragen” voor de waarborg ouderdom en van het type “vaste prestaties” voor de waarborgen overlijden en wezen.

D. Het vierde stelsel is van toepassing op de personeelsleden die het statuut van Fortis Bank-Directiekader hebben. Dit stelsel is van het type “vaste prestaties” en voorziet in de verzekering van :

- een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (65 jaar), waarbij het pensioenkapitaal afhankelijk is van het functieniveau;
- een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.

II. Beknopte beschrijving van de door de onderneming getroffen maatregelen om de daaruit voortvloeiende lasten te dekken

A. De last van het eerste pensioenstelsel is gedekt door :

- een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium en Allianz, voor de verworven rechten (m.b.t. de persoonlijke financiering) op 31.12.2001 voor de categorieën ex-Generale Bank en Fortis Bank;
- een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance voor het verschil tussen het vaste prestaties en de verworven rechten en voor de waarborgen overlijden en wezen.

1) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.1) stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering (berekend als vast percentage van de bezoldigingen);

2) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.2) gebeurt de financiering voor de helft door de werknemers en voor de andere helft door de werkgever.

B. Voor de last van het tweede stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance.
De werknemers betalen maandelijks een persoonlijke bijdrage die op hun loon wordt ingehouden. Anderzijds stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering.

C. Voor de last van het derde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance.
De wekgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie.

D. Voor de last van het vierde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium. De werkgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie in het Financieringsfonds van de groepsverzekering, beheerd door AG Insurance.

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn: 310

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)		3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	
		(boekjaar)	*(boekjaar)*	*(boekjaar)*		*(vorig boekjaar)*	
Gemiddeld aantal werknemers	100	14.739	5.700	18.671	(VTE)	18.455	(VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	20.625.028	4.285.109	24.910.137	(T)	24.654.913	(T)
Personeelskosten	102	1.257.871.587	324.954.117	1.582.825.704	(T)	1.586.528.000	(T)
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	103	xxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxx		(T)		(T)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	105	14.858	5.595	18.694
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	14.632	5.591	18.465
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	226	4	229
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	8.753	1.510	9.711
lager onderwijs	1200			
secundair onderwijs	1201	2.047	889	2.586
hoger niet-universitair onderwijs	1202	3.398	422	3.680
universitair onderwijs	1203	3.308	199	3.445
Vrouwen	121	6.105	4.085	8.983
lager onderwijs	1210			
secundair onderwijs	1211	1.208	1.766	2.390
hoger niet-universitair onderwijs	1212	2.600	1.577	3.745
universitair onderwijs	1213	2.297	742	2.848
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	1.880	102	1.954
Bedienden	134	12.978	5.493	16.740
Arbeiders	132			
Andere	133			

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 6

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	127	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	237.596	
Kosten voor de instelling	152	7.739.055	

TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	1.519	35	1.547
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	1.304	32	1.330
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	215	3	217
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212			
Vervangingsovereenkomst	213			

UITGETREDEN

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	1.030	581	1.358
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	848	578	1.174
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	182	3	184
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312			
Vervangingsovereenkomst	313			
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	268	458	521
Brugpensioen	341			
Afdanking	342	157	18	168
Andere reden	343	605	105	669
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling	350			

Nr .	BE 403.199.702	VOL-inst 6

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	9.688	5811	8.858
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	287.228	5812	281.322
Nettokosten voor de instelling	5803	35.334.748	5813	32.307.515
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	34.999.190	58131	32.000.704
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032	335.559	58132	306.810
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033		58133	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroeps-opleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	76	5831	87
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	1.479	5832	2.840
Nettokosten voor de onderneming	5823	98.372	5833	188.896
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842		5852	
Nettokosten voor de instelling	5843		5853	

Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de niet-geconsolideerde jaarrekening

Algemene principes

De grondslagen voor financiële verslaggeving van Fortis Bank zijn opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het K.B. van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving van Fortis Bank zijn identiek aan deze van vorig jaar.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voor de meest kenmerkende elementen van de balans en de resultatenrekening worden hierna toegelicht.

Activa

Vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten

De vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking werd gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen en van de desbetreffende waardeverminderingen. Alle kosten in verband met de aanbreng van vorderingen worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

Indien de nominale waarde van dergelijke vorderingen verschilt van de oorspronkelijke ter beschikking gestelde gelden, wordt dit verschil pro rata temporis verwerkt als renteopbrengst of rentekost.

De overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Op dubieuze vorderingen en vorderingen met onzeker verloop worden inventariscorrecties verantwoord voor het gedeelte waarvoor geen met objectieve gegevens gestaafde zekerheid van inning bestaat. Van zodra een krediet als onzeker gerangschikt wordt, worden geen interesten meer in resultaat genomen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voorzien dat een intern zekerheidsfonds kan aangelegd worden met als doel welomschreven risico's te dekken die zich mogelijk in de toekomst zouden kunnen voordoen maar die bij de aanleg nog niet kunnen geïndividualiseerd worden.

Obligaties en aandelen

Effecten of vorderingen in de vorm van verhandelbare effecten behoren tot de tradingportefeuille indien deze verworven werden met de bedoeling ze door te verkopen om redenen van hun rendement op een termijn die normaal gezien niet langer is dan zes maanden.

Effecten die deel uitmaken van de tradingportefeuille worden gewaardeerd tegen marktwaarde indien de markt liquide is. Indien geen liquide markt bestaat, gebeurt de waardering tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of tegen marktwaarde op balansdatum indien lager.

Vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden gewaardeerd op basis van hun actuarieel rendement bij aankoop, waarbij het verschil tussen de aanschaffingsprijs (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) en de terugbetalingswaarde gespreid in de resultatenrekening wordt verantwoord.

De meer- of minwaarden gerealiseerd bij de verkoop van vastrentende beleggingseffecten worden onmiddellijk in resultaat verantwoord. Indien ze echter tot stand zijn gekomen in het kader van arbitrageverrichtingen, kunnen ze gespreid in resultaat worden verantwoord overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 ter § 5 van het K.B. van 23 september 1992.

Niet-vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of realisatiewaarde indien deze lager is. Alle aldus bekomen verschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Indien de kwaliteit van de debiteur een risico van niet-terugbetaling inhoudt, worden waardeverminderingen toegepast, overeenkomstig de bepalingen van toepassing bij oninbare of dubieuze vorderingen of vorderingen geïdentificeerd als risico's met onzeker verloop.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden tegen aanschaffingswaarde verantwoord. In geval van duurzame minwaarde worden waardeverminderingen aangelegd. Wanneer financiële vaste activa gefinancierd worden met vreemd vermogen dan worden ook voor de funding geen omrekeningsverschillen in resultaat verantwoord.

De bijkomende aanschaffingskosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening verantwoord.

Oprichtingskosten en immateriële vaste activa

Kosten van eerste inrichting worden geactiveerd en lineair over 5 jaar afgeschreven.

Kosten voor kapitaalverhoging worden onmiddellijk in resultaat verantwoord.

De kosten voor uitgifte van achtergestelde leningen worden lineair afgeschreven over de looptijd van de lening. De kosten voor uitgifte van eeuwigdurende leningen worden lineair afgeschreven over 5 jaar, behalve indien de datum van eerste call vroeger valt. In dat geval loopt de afschrijving tot die datum.

Kosten voor zowel zelf ontwikkelde als bij derden aangekochte courante en specifieke software worden rechtstreeks in resultaat (algemene kosten) verantwoord. Indien voor bij derden aangekochte specifieke software vaststaat dat de economische levensduur, hoofdzakelijk bepaald door het risico op technologische verandering of als gevolg van evoluties op commercieel vlak, langer is dan één jaar, kan deze software geactiveerd en lineair afgeschreven worden in functie van de verwachte gebruiksduur met een maximum van 5 jaar.

De overige immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over maximum 10 jaar.

De Bank maakt geen gebruik van de mogelijkheid om de bedragen betaald voor de aanbreng door derden van cliëntenverrichtingen met een contractuele termijn van meer dan één jaar te activeren.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde, met inbegrip van alle bijkomende kosten en niet-terugvorderbare indirecte belastingen, verminderd met de afschrijvingen.

De afschrijvingen gebeuren op lineaire wijze over de geschatte economische levensduur.

Herwaardering is enkel mogelijk indien de waarde op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde.

Overige activa

Deze rubriek omvat onder meer actieve belastingslatenties.

Actieve latenties kunnen niet worden erkend. De NBB heeft evenwel een afwijking toegestaan aangaande de erkenning van een actieve latentie inzake herstructureringskosten, met inbegrip van deze betreffende de sociale plannen.

Verplichtingen

Schulden aan kredietinstellingen en aan cliënten

Schulden aan kredietinstellingen en aan cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking van de bank zijn gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen. De betaalde provisies voor de aanbreng van deposito's worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

In schuldbewijzen belichaamde schulden

In schuldbewijzen belichaamde schulden met verplichte kapitalisatie worden verantwoord voor het oorspronkelijke bedrag vermeerderd met de reeds gekapitaliseerde interesten.

Overige schulden

Deze rubriek omvat onder meer alle schulden tegenover het personeel met betrekking tot bezoldigingen en de bijbehorende sociale lasten die ontstaan zijn in het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft maar pas in het volgende boekjaar betaald worden.

Voorzieningen voor risico's en kosten

Voorzieningen voor pensioenen en gelijkaardige sociale verplichtingen worden aangelegd op basis van de Belgische wettelijke verplichtingen.

Fonds voor algemene bankrisico's

Het aanleggen van een fonds voor algemene bankrisico's gaat uit van een vaste methode, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, die stelselmatig wordt toegepast, en gebaseerd is op het gewogen krediet- en marktrisicovolume van de bankactiviteiten.

Resultatenrekeningen

Renteopbrengsten en rentekosten

Alle renteopbrengsten en rentekosten worden verantwoord van zodra ze verworven of verschuldigd zijn. Opbrengsten waarvan de inning onzeker of dubieus is worden in principe gereserveerd en dus niet in resultaat genomen. De renteopbrengsten bevatten ook de opbrengsten voortvloeiend uit de actuariële spreiding van het verschil tussen de aanschaffingsprijs en de terugbetalingsprijs van de vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille.

Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten

Opbrengsten van aandelen en deelnemingen worden verantwoord van zodra de bank van de toekenning van het dividend in kennis werd gesteld.

Afgeleide producten

De resultaten op afgeleide producten worden op een verschillende manier verwerkt naargelang de aard van de verrichting.

Dekkingsverrichtingen

Zijn verrichtingen die een bescherming beogen tegen koers-, rentevoet- of prijsfluctuaties. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening verantwoord op symmetrische wijze met de resultaten op de gedekte bestanddelen, met als doel de weerslag geheel of gedeeltelijk te neutraliseren.

Om als dekking beschouwd te worden, dienen verrichtingen aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Het gedekte bestanddeel of het gedekte homogene geheel moet de bank blootstellen aan een koers, rentevoet- of prijsschommelingsrisico.
- De dekkingsverrichtingen dienen specifiek als zodanig te worden bestempeld bij het aangaan ervan, net als de gedekte bestanddelen.
- Er dient een voldoende correlatie te bestaan tussen de waardeschommelingen van het gedekte bestanddeel en het dekkingscontract (of van het onderliggende instrument).

Van zodra een transactie niet meer voldoet aan de voorwaarden om als dekking te worden beschouwd, dient zij te worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Tradingverrichtingen

Verrichtingen in het kader van courante tradingactiviteiten die niet aan de dekkingsvoorwaarden voldoen worden tegen de marktprijs gewaardeerd, waarbij zowel de waarderingswinsten als -verliezen in de resultatenrekening worden verantwoord. Indien voor een product evenwel geen liquide markt bestaat, komen enkel de waarderingsverliezen in resultaat.

Voor een aantal termijnrenteverrichtingen wordt een andere waarderingsmethode toegepast, op basis van een afwijking toegestaan door de NBB, conform art. 18 van het K.B. van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen:

- verrichtingen in het kader van het thesauriebeheer met een initiële looptijd van maximum 1 jaar
- verrichtingen in het kader van balans- en buitenbalansverrichtingen met renterisicoreducerend karakter en als dusdanig ook gedocumenteerd
- verrichtingen afgesloten in het kader van strategische ALM-verrichtingen in euro of een munt die tot de Europese Muntunie behoort.

Voor deze 3 categorieën worden de resultaten op proratabasis in resultaat genomen.

- Verrichtingen in het kader van een globaal beheer zonder renterisicoreducerend karakter: voor deze verrichtingen gaat de inresultaatname op proratabasis gepaard met het verantwoorden van eventuele verliezen uit de waardering tegen marktwaarde.

Vreemde valuta

Voor de waardering van de vreemde munten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen monetaire en niet-monetaire posten.

Monetaire posten zijn de activa, passiva, inclusief de overlopende rekeningen, de rechten en verplichtingen die betrekking hebben op een bepaald bedrag in vreemde munt, evenals de aandelen en andere niet-vastrentende effecten in de tradingportefeuille. De monetaire posten worden omgerekend op basis van de middenkoers tussen de representatieve aan- en verkoopkoers op de contantmarkt op balansdatum. Bestanddelen die, gezien hun aard, worden afgewikkeld tegen specifieke koersen, worden omgerekend tegen de specifieke middenkoers. De eruit voortvloeiende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord (behalve koerswinsten op vreemde valuta waarvoor er geen liquide markt bestaat).

De materiële, immateriële en financiële vaste activa worden als niet-monetaire posten beschouwd en verantwoord tegen de aanschaffingswaarde berekend op basis van de wisselkoers bij aanschaf. Wanneer niet-monetaire bestanddelen met wisselrisico blijvend gefinancierd worden met ontleningen in de overeenstemmende munt, worden de omrekeningsverschillen op de ontleningen niet in resultaat verantwoord.

Kosten en opbrengsten in vreemde valuta worden in de resultatenrekening verantwoord voor hun tegenwaarde in euro, berekend op basis van de contantwisselkoers op het tijdstip van hun erkenning als kost en opbrengst.

Verslag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2011

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij U verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen en inlichtingen.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud met toelichtende paragraaf

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van Fortis Bank NV (de "Vennootschap") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2011, opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van EUR (000) 300.648.140 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR (000) 72.452.

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, het implementeren en het in stand houden van een interne controle met betrekking tot de opstelling en de getrouwe weergave van de jaarrekening, die geen afwijkingen bevat die van materieel belang zijn als gevolg van fraude of van fouten, alsook het kiezen en het toepassen van geschikte waarderingsregels en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over deze jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen bevat van materieel belang.

Overeenkomstig deze normen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter staving van de in de jaarrekening opgenomen bedragen en inlichtingen. De keuze van de uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling en van de inschatting van het risico op materiële afwijkingen in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting, hebben wij rekening gehouden met de interne controle van de Vennootschap met betrekking tot de opstelling en de getrouwe weergave van de jaarrekening om controleprocedures vast te leggen die geschikt zijn in de gegeven omstandigheden, maar niet om een oordeel te geven over de doeltreffendheid van die interne controle. Wij hebben tevens een beoordeling gemaakt van het passend karakter van de waarderingsregels, de redelijkheid van de door de Vennootschap gemaakte boekhoudkundige ramingen en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel. Ten slotte hebben wij van de raad van bestuur en de verantwoordelijken van de Vennootschap de voor onze controle noodzakelijke verduidelijkingen en inlichtingen bekomen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2011 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de Vennootschap, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op het jaarverslag van de raad van bestuur waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de raad van bestuur en management. Het uiteindelijk resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de jaarrekening.

Bijkomende vermeldingen en inlichtingen

De opstelling en de inhoud van het jaarverslag, alsook het naleven door de Vennootschap van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten, vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen en inlichtingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de Vennootschap wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Zoals aangegeven in het jaarverslag, heeft de raad van bestuur op 13 januari 2011 en op 26 mei 2011 (a) beslist om schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurders M. Jadot (13 januari 2011), P. Vandekerckhove (26 mei 2011) en K. Geens (26 mei 2011) voor de aansprakelijkheid die ze lopen in alle gevallen waarin zij te goeder trouw en op een manier die in het belang van de Vennootschap is, hebben gehandeld, behoudens wanneer de aansprakelijkheid het gevolg zou zijn van bedrog of opzettelijke fout of behoudens wanneer de aansprakelijkheid zou worden gedekt door een verzekeringspolis en (b) het artikel 523 van het Vennootschapswetboek toegepast ten gevolge van een belangenconflict. Wij begrijpen dat zij niet hebben deelgenomen aan de beraadslaging en de beslissing genomen door de raad van bestuur. Rekening houdend met het feit dat de vergoeding van de schadeloosstelling onbeperkt is en afhankelijk is van het zich voordoen van toekomstige evenementen verkeren wij in de onmogelijkheid om de eventuele financiële gevolgen van een dergelijke beslissing op de financiële toestand van de Vennootschap in te schatten.
- Wij hebben geen kennis gekregen van verrichtingen of beslissingen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- De verwerking van het resultaat die aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

Brussel, 23 maart 2012

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba
Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba
Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Uiterste koersen per maand van het aandeel Fortis Bank op de wekelijkse veilingen in 2011

De hoogste en laagste koersen per maand van het Fortis Bank aandeel op de wekelijkse veilingen op Euronext Brussel in 2011 waren als volgt (in EUR):

Maand	Laagste	Hoogste
Januari	25,20	26,50
Februari	26,00	29,54
Maart	32,49	39,10
April	35,19	39,10
Mei	28,50	32,45
Juni	28,00	28,00
Juli	29,50	29,50
Augustus	23,90	29,50
September	19,17	26,29
Oktober	17,40	19,14
November	16,50	18,00
December	14,94	18,15

Externe functies uitgeoefend door de bestuurders en effectieve leiders, waarvan de openbaarmaking wettelijk verplicht is

Conform artikel 27 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en het overeenkomstige reglement van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, heeft de Raad van Bestuur van Fortis Bank 'Interne regels betreffende de uitoefening van externe functies door de bestuurders en effectieve leiders van Fortis Bank nv/sa' ingevoerd.

Die regels bepalen onder meer dat de externe functies die door de bestuurders en effectieve leiders van Fortis Bank worden uitgeoefend in andere vennootschappen dan die bedoeld bij artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993, in het jaarverslag moeten worden vermeld.

Onder 'effectieve leiders' worden de leden van het Directiecomité verstaan alsook de personen van wie de functie hiërarchisch net onder dit comité ligt, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland.

Met 'externe functies' - dit zijn vooral mandaten in vennootschappen - die het voorwerp van een vermelding uitmaken, worden de functies bedoeld die elders worden uitgeoefend dan in patrimoniumvennootschappen, beheersvennootschappen, instellingen voor collectieve belegging of vennootschappen waarmee Fortis Bank nauwe banden heeft in een groepscontext.

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Herman DAEMS (Voorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Barco N.V.	Technologie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	Euronext Brussel
- Vanbreda Risk and Benefits N.V.	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Domo Chemicals N.V.	Chemische industrie (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Domo Investment Groep N.V.	Chemische industrie (Bestuurder & Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Uitgeverij Lannoo N.V.	Uitgeverij (Bestuurder , als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
Georges CHODRON de COURCEL *(Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur)*		
- Alstom S.A	Transport en Energie (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Bouygues S.A.	Bouw en Telecom sector (Bestuurder)	Euronext Parijs
- F.P.F. (Société Foncière, Financière et de Participations) S.A.	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Lagardère SCA	Media (Lid van de Toezichtsraad)	Euronext Parijs
- Nexans S.A.	Bekabeling (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Scor S.A.	Verzekeringen (Censor)	Euronext Parijs
- Erbé S.A.	Vastgoed (Bestuurder)	-
- Scor Holding (Switzerland) AG	Holding (Bestuurder)	-
- Scor Global Life Rückversicherung Schweiz AG	Herverzekeraar (Bestuurder)	-
- Scor Switzerland AG	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Groep Brussel Lambert N.V.	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- NPM Nationale Portefeuille Maatschappij	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	-
Jean-Laurent BONNAFÉ (Directeur)		
- Carrefour S.A.	Distributie (Bestuurder)	Euronext Parijs

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Filip DIERCKX *(Ondervoorzitter van het Directiecomité)*		
- SD Worx for Society cvba (Antwerpen)	Beheer- en adminstratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- IVD N.V. (Antwerpen)	Administratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur via GINGKO Associates BVBA)	-
- SD Diensten N.V. (Antwerpen)	Opleidings- en beheerdiensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- ZENO N.V.	Administratieve diensten (Voorzitter)	-
- HAZELHEARTWOOD CVBA	Administratieve diensten (Bestuurder)	-
Dirk BOOGMANS (Bestuurder)		
- P & V Verzekeringen cvba	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Vivium N.V.	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Caesar Real Estate Fund N.V.	Beleggingen in Vastgoed (Voorzitter van de Raad van Bestuur via DAB Management)	-
- Ethias Finance N.V./S.A.	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Collibra N.V.	Softwarebedrijf (Bestuurder)	-
- Global Lifting Partners N.V.	Holding (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- AIB Vinçotte Internationale SA/NV	Inspection, control & certification services (Bestuurder)	-
- Vinçotte Internationale SA/NV	Inspectie-, controle- en certificatiediensten (Bestuurder)	-
- THV Noriant	Industriële Bouw (Bestuurder)	-
- GIMV N.V.	Investeringsmaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
-Primary Resources BVBA	Vastgoed (Bestuurder)	-
- CFE N.V.	Vastgoed (Adviseur)	-
- QAT GROUP SA	 (Voorzitter van de Adviesraad)	-
- ASAP HR GROEP N.V.	Human Resources (Directeur)	-

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Jean-Paul PRUVOT		
(Bestuurder)		
- L'Ardenne Prévoyante S.A.	Verzekeringen	-
	(Afgevaardigd Bestuurder)	
Jean STEPHENNE		
(Bestuurder)		
- BESIX Group N.V.	Bouw	-
(Brussel)	(Voorzitter Raad van Bestuur)	
- GlaxoSmithKline Biologicals S.A.	Farmaceutische industrie	-
(Rixensart)	(Voorzitter Raad van Bestuur & Directeur Generaal)	
- GlaxoSmithKline Biologicals Manufacturing S.A.	Farmaceutische industrie	-
(Rixensart)	(Bestuurder)	
- Groep Brussel Lambert N.V.	Portefeuillemaatschappij	Euronext Brussel
(Brussel)	(Bestuurder)	
- Ion Beam Applications S.A.	Technologie	Euronext Brussel
(Louvain-la-Neuve)	(Bestuurder)	
- Nanocyl S.A.	Chemie	-
(Namen)	(Bestuurder)	
- Vesalius Biocapital I S.A., SICAR	Risicokapitaal	-
(Luxemburg)	(Voorzitter Raad van Bestuur)	
- Vesalius Biocapital II SICAR	Risicokapitaal	-
(Luxemburg)	(Voorzitter Raad van Bestuur)	
- Innosté SA/NV	Farmaceutische industrie	-
(Luxemburg)	(Voorzitter Raad van Bestuur & Algemeen Directeur)	
Serge WIBAUT		
(Bestuurder)		
- ReacFin S.A.	Consulting	-
	(Bestuurder)	
- Gambit Financial Solutions	Portefeuillemaatschappij	-
	(Voorzitter van de raad van Bestuur)	
- Eurinvest SA	Fondsenbeheer	-
	(Bestuurder)	
- Compagnie Européenne d'Assurances des Marchandises et des Bagages SA	Verzekeringen	-
	(Bestuurder)	
- Nationale Suisse Assurance	Verzekeringen	-
	(Bestuurder)	

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Sophie DUTORDOIR		
(Bestuurder)		
- Electrabel Customer Solutions N.V.	Energie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Electrabel NV	Energie (Bestuurder - General Manager)	-
- Brussels Network Operations CVBA	Energie (Vice -Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Sibelga CVBA	Energie (Bestuurder)	-
- GDF Suez Energy Deutschland AG	Energie (Lid van de raad van Commissarissen)	-
- Ores CVBA	Energie (Vice-Voorzitter)	-
Maxime JADOT		
(Voorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Bekaert N.V.	Staalindustrie (Bestuurder)	Euronext Brussel
Koen GEENS		
(Directeur)		
- Eubelius Law Firm CVBA	Rechten (Medestichter)	-
Luc HAEGEMANS		
(Lid van het uitvoerend bestuur)		
- Fainfood N.V.	Voedingssector (Bestuurder)	-
Roger RAMOS (Spanje)		
- Mermoz Jet Finance S.L. (Singapore)	Transport - Financiën (Bestuurder)	-

Op 31 december 2011 heeft Fortis Bank geen aandeel van 5% of meer in één van de bovenvermelde ondernemingen.

Afkortingen

2OPC	Oversight of Operational Permanent Control
ABS	Asset backed security
AFS	Available for sale
AGI	AG Insurance
AIRBA	Advanced Internal Ratings Based Approach
ALCO	Assets and Liabilities Committee
ALM	Asset and liability management
AMA	Advanced Measurement Approach
ARCC	Fortis Bank Audit, Risk and Compliance Committee
BGL	Banque Générale de Luxembourg
BNPP-IP	BNP Paribas Investment Partners
CASHES	Convertible and subordinated hybrid equity-linked securities
CBFA	Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen
CBO	Collateralised bond obligation
CDS	Credit default swap
CDO	Collateralised debt obligation
CGU	Cash generating unit
CIB	Fortis Bank Corporate and Investment Banking
CLO	Collateralised loan obligation
CMBS	Commercial mortgage-backed security
CMS	Constant Maturity Swap
CODM	Chief Operating Decision Maker
CP	Commercial paper
CPBB	Corporate & Public Banking Belgium
CRM	Central Risk Management
CRO	Chief Risk Officer
CSO	Collateralised swap obligation
CSR	Corporate Social Responsibility
CTBE	Corporate and Transaction Banking Europe
CVA	Credit Value Adjustment
DCF	Discontinued cash flow
EAD	Exposure At Default
EaR	Earnings at Risk
EBA	European Banking Authority
ECB	European Central Bank
EFSF	European Financial Stability Facility
EL	Expected Loss
Euribor	Euro inter bank offered rate
GDP	Gross Domestic Product
GNRC	Governance, Nomination and Remuneration Committee
GRM	Group Risk Management
GSIP	Global Share-based Incentive plan
HTM	Held to maturity
IASB	International Accounting Standards Board
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
IIF	Institute of International Finance
IMF	International Monetary Fund
IRBA	Internal Ratings Based Approach
ISDA	International Swaps and Derivatives Association
FCF	Fortis Commercial Finance
FV	Fair Value
LGD	Loss Given Default
MBS	Mortgage-backed security
MCS	Mandatory Convertible Securities
MtM	Mark to Market
NBB	National Bank of Belgium / Nationale Bank van België
NPV	Net present value
OCI	Other comprehensive income
OTC	Over the counter
PD	Probability of Default
PFC	Product and Financial Control Committee
RMBS	Residential mortgage-backed securities
RPB	Retail & Private Banking
RPN	Relative Performance Note
RWA	Risk Weighted Assets
SCI	Structured Credit Instruments
SFPI/FPIM	Société Fédérale de Participations et d'Investissement /Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij
SPE	Special purpose entity
SPV	Special purpose vehicle
TEB	Türk Ekonomi Bankasi
VaR	Value at Risk
VRC	Valuation Review Committee

Begrippenlijst

Achtergestelde schuld (lening)
Een lening (of effect) dat lager staat in de rangorde van schulden die aanspraak kunnen maken op activa en inkomsten.

Actieve markt
Een markt waar homogene goederen worden verhandeld tussen op elk moment bereidwillige kopers en verkopers en waar de prijzen beschikbaar zijn voor het publiek.

Afwikkelingsdatum
Datum waarop een actief aan of door een entiteit wordt geleverd.

Basispunt (bp)
Eén honderdste van een procent (0,01%).

Basel 2.5
Vanaf Q4 2011 moeten de Europese banken ook voldoen aan Basel 2.5, een geheel van prudentiële maatregelen gepubliceerd door het Basel-comité in juli 2009, om te beantwoorden aan de lessen getrokken uit de financiële crisis. Basel 2.5 wil het Basel 2-kader verbeteren op twee belangrijke gebieden: handelsboek en effectisering, door de invoering van een stressed VaR, een incrementele risicokapitaallast voor specifieke risico's, een 'banking book'-kapitaalslast voor effectiseringsposities aangehouden in het handelsboek en een hogere kapitaalslast voor hereffectiseringen.

Besloten derivaat (in een contract)
Een component van een hybride(samengesteld) instrument dat tevens een niet-afgeleid basiscontract omvat. Het basiscontract kan een obligatie of aandeel, een lease-overeenkomst, een verzekeringscontract of een aan- of verkoopcontract zijn.

Bid/Offer-spread
Het prijsverschil tussen de hoogste prijs die de koper bereid is te betalen voor een actief en de laagste prijs waarvoor de verkoper het actief wil verkopen.

Cash flow hedge
Een afdekking van het risico op schommelingen in de kasstromen van een actief of een verplichting of van een verwachte toekomstige transactie en die voortkomen uit variabele koersen of prijzen.

Clearing
De administratieve vereffening van effecten, futures en opties via een verrekeningsagentschap en de eraan verbonden financiële instellingen (clearing members).

Commercial mortgage-backed security (CMBS)
Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheken op commercieel vastgoed zoals winkels, kantoorgebouwen, hotels, scholen, industriële gebouwen en andere commerciële sites.

Contantewaardeberekening (Discounted cash flow method)
Een waarderingsmethode waarbij de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd worden tegen een rentevoet die de tijdswaarde van het geld uitdrukt alsook een risicopremie die een weerspiegeling vormt van de extra opbrengst die beleggers verlangen om het risico te compenseren op lagere kasstromen dan verwacht.

Credit Default Swap (CDS)
Een kredietderivaat tussen twee partijen. De koper van een credit default swap ontvangt kredietbescherming, terwijl de verkoper van een CDS de kredietwaardigheid van een onderliggend financieel instrument garandeert.

Credit spread
Het renteverschil tussen een risicovrije rentevoet of referentierentevoet (met name overheidsobligaties) en bedrijfsobligaties of -kredieten.

Deelneming
Een entiteit waarin Fortis Bank invloed van betekenis heeft en die geen dochteronderneming of belang in een joint venture is.

Derivaat
Een financieel instrument (op of buiten beurs verhandeld) waarvan de koers direct afhangt ('afgeleid is van') de waarde van een of meer onderliggende waarden, bijvoorbeeld aandelenindexen, schuldpapier, goederenprijzen, andere afgeleide instrumenten, een andere overeengekomen prijsindex of regeling.

Dochteronderneming
Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin Fortis Bank, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap').

Duration
Een algemene maat van de sensitiviteit van de prijs (de waarde van het hoofdbedrag) van een vastrentend instrument, uitgedrukt als een veranderingspercentage met 100 basispunten verandering in opbrengst. In de berekening van 'duration van eigen vermogen' refereert het begrip eveneens naar de gewogen gemiddelde timing van kasstromen van een portefeuille van activa of passiva. Het wordt berekend op basis van netto contante waarde van de kasstromen (hoofdbedrag en rente).

Earnings at Risk
Een maat voor de sensitiviteit van toekomstig netto-inkomen aan hypothetische ongunstige veranderingen in rentevoeten of aandelenprijzen. Earnings at Risk schat de impact in van stress tests op het netto-inkomen voor belastingen. EaR vertegenwoordigt een mogelijke afwijking van verwachte inkomen voor belastingen bij een ongunstige gebeurtenis over de komende 12 maanden binnen een gekozen betrouwbaarheidsinterval. EaR dekt zowel de totstandbrenging van een verlies als het er niet in slagen om opbrengsten te maken.

Effectenleentransacties
Een lening van een effect van de ene partij aan de andere, die op zijn beurt het effect dient terug te bezorgen op de eindvervaldag van de transactie. Een dergelijke lening is veelal gewaarborgd. Dit type van transacties geeft aan de eigenaar van het effect de mogelijkheid om een bijkomend rendement te behalen.

Employee benefits
Het geheel van niet-verplichte verzekeringen en andere voorzieningen die werknemers, inclusief hun salaris, ontvangen in ruil voor door hen verrichte diensten.

Factoring
Een vorm van bedrijfsfinanciering waarbij een bedrijf uitstaande vorderingen tegen een vergoeding overdraagt aan een factoringmaatschappij die de debiteurenadministratie, risicodekking en financiering van vorderingen voor haar rekening neemt.

Financiële lease
Een leaseovereenkomst die vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en beloningen overdraagt. De eigendom kan uiteindelijk wel of niet worden overgedragen.

Geamortiseerde kostprijs
Bedrag waarvoor het financieel actief of de financiële verplichting bij de eerste opname in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde geaccumuleerde afschrijving van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag, en verminderd met eventuele afboekingen wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Gecontroleerde perimeter
De wettelijke en prudentiële geconsolideerde perimeter van Fortis Bank.

Gestructureerde kredietinstrumenten
Effecten die gecreëerd worden op basis van kasstromen van financiële contracten. Deze instrumenten omvatten schuldbewijzen gedekt door activa (ABS), schuldbewijzen gedekt door hypotheken (MBS) en schuldbewijzen gedekt door schuldinstrumenten (CDO). ABS zijn uitgiften gedekt door leningen (andere dan hypotheken), te ontvangen bedragen of leases, MBS zijn uitgiften gedekt door hypotheken en CDO zijn een klasse van gedekte schuldbewijzen en een synoniem voor obligaties gedekt door een groep obligaties (CBO), leningen (CLO) en andere activa zoals swaps (CSO). Betaling van het hoofdbedrag en rente van de CDO is gefinancierd met de kasstromen gegenereerd door de onderliggende activa.

Goodwill
Goodwill vertegenwoordigt het positieve verschil tussen enerzijds de reële waarde van de activa, passiva en uitgegeven eigenvermogensinstrumenten, en anderzijds het belang van Fortis Bank in de reële waarde van de activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen.

Hedge accounting
Verantwoording van de compenserende effecten van veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument en de reële waarde van het afgedekte instrument in de resultatenrekening van dezelfde periode.

IFRS
Afkorting voor International Financial Reporting Standards (voorheen International Accounting Standards (IAS)). De standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen per 1 januari 2005 voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie, die de jaarcijfers beter vergelijkbaar maken en beter inzicht in de financiële positie en resultaten verschaffen.

Immaterieel vast actief
Een identificeerbaar, niet-monetair actief zonder fysieke vorm dat slechts verantwoord wordt op de balans als het toekomstige economische voordelen genereert en de kost van het actief op een betrouwbare manier kan gemeten worden.

Joint venture
Een strategische samenwerking tussen twee of meer partijen, die vermogen en kennis inbrengen maar anderszins onafhankelijk blijven opereren.

Kans op wanbetaling (PD)
De kans dat een wederpartij over een periode van een jaar in gebreke blijft. PD is een parameter gebruikt in de berekening van het verwachte verlies (EL).

Kernkapitaal
Totaal beschikbaar kapitaal op groepsniveau (gebaseerd op de bancaire definitie van Tier 1 kapitaal).

Kern Tier-1 kapitaal
De passivacomponenten die erkend worden als Tier-1 kapitaal onder het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen, na aftrek van innovatieve hybride leningen.

Kredietwaarde-aanpassing
Aanpassing aan de waarde van de portfolio aangehouden voor handelsdoeleinden om rekening te houden met het tegenpartijrisico.

Macro hedge
Een afdekking van een specifiek risico voor een portefeuille van tegoeden of activa.

Nde–to-default credit derivatives
Kredietderivaten die enkel kredietbescherming bieden voor de n'de van de posities die in gebreke blijven in een groep van referentieposities.

Netto investeringshedge
Een afdekking van het financieel risico van een netto investering in een buitenlandse entiteit door een transactie met een compenserend risicoprofiel af te sluiten.

Notioneel bedrag
Een uitdrukking van een aantal eenheden van een valuta, een financieel instrument, een bepaald volume of gewicht dat gespecificeerd wordt in een transactie met derivaten.

Omgekeerde terugkoopovereenkomst
De aankoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt om het terug te verkopen op een vastgelegde datum en tegen een hogere prijs.

Operationele lease
Een overeenkomst die het gebruik van een goed toelaat tegen periodieke betalingen, maar geen overdracht inhoudt van een eigendomstitel. Het financiële risico blijft bij de schuldeiser of leasinggever.

Optie
Het recht, maar niet de verplichting, om een effect gedurende een bepaalde periode of op een bepaalde datum tegen een bepaalde prijs te kopen (calloptie) of verkopen (putoptie).

Private equity
Effecten van bedrijven die niet aan een beurs zijn genoteerd. De verkoop van private equity is aan strenge regels gebonden. Omdat een markt ontbreekt moet een belegger zelf een koper vinden als hij zijn aandeel in een dergelijk bedrijf wil verkopen.

Reële waarde (fair value)
Het bedrag waarvoor een actief (verplichting) kan worden verkregen (aangegaan) of verkocht (vereffend) in een marktconforme ('at arm's length') transactie, tussen bewuste en bereidwillige partijen.

Reële waarde afdekking (Fair value hedge)
Een afdekking om de risicopositie te beperken aan schommelingen in de reële waarde van een actief, een verplichting, of een vaststaande verbintenis. De schommeling van de reële waarde is verbinden aan een specifiek risico en heeft een invloed op de gerapporteerde nettowinst.

Residential mortgage-backed security (RMBS)
Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheken op residentieel vastgoed in plaats van door hypotheken op commercieel vastgoed.

Risicopositie bij in gebreke blijven (EAD)
Risicopositie bij ingebreke blijven geeft een schatting van het bedrag waaraan de bank blootstaat in het geval dat een lener in gebreke blijft. EAD is een van de parameters nodig om het verwachte verlies (EL) te berekenen.

Schuldbewijs gedekt door activa (ABS)
Een obligatie of een effect dat gewaarborgd wordt door activa. Het begrip 'ABS' wordt over het algemeen gebruikt om te verwijzen naar effecten waarbij de onderliggende garantie bestaat uit activa, die niet bestaan uit residentiële eerste hypotheken, zoals kredietkaarten en 'home equity'-leningen, leases of commerciële hypotheken.

Schuldbewijs gedekt door leningen (CLO)
Een vorm van securitisatie waarbij de betalingen van meerdere middelgrote en grote commerciële leningen worden gebundeld en worden doorgegeven aan verschillende klassen van eigenaars opgedeeld in verschillende tranches.

Schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO)
Een type activa gedekt door effecten en gestructureerde kredietproducten dat resulteert in een risicopositie in een portefeuille van vastrentende activa en het kredietrisico verdeelt over meerdere tranches met elk een verschillende credit rating. CDO kunnen schuldbewijzen gedekt door leningen (CLO), schuldbewijzen gedekt door obligaties (CBO) en schuldbewijzen gedekt door synthetische obligaties (CSO) omvatten.

Synthetische schuldbewijzen
Een schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO) waarin de onderliggende kredietrisicopositie genomen wordt door een credit default swap aan te gaan in plaats van door het kopen van werkelijke financiële activa.

Terugkoopovereenkomst
De verkoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt aan een bepaalde prijs om het terug te aan te kopen op een vastgelegde datum en tegen een andere bepaalde prijs.

Tier 1 kapitaal
Kernkapitaal van een bank uitgedrukt als percentage van het risicogewogen balanstotaal.

Transactiedatum
De datum waarop Fortis Bank toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument.

VaR
Afkorting van Value at Risk: een techniek op basis van de statistische analyse van historische marktontwikkelingen en fluctuaties. De VaR bepaalt de kans dat het verlies op een portefeuille een bepaald bedrag zal overschrijden. Voor de bepaling van de marktrisico's gerelateerd aan haar marktzaalactiviteiten, berekent Fortis Bank een VaR gebruik makend van een 99% betrouwbaarheidsinterval over een horizon van 1 dag. Deze calibratie heeft tot doel het risico van tradingactiviteiten te reflecteren onder normale liquiditeitsomstandigheden.

Vastgoedbelegging
Vastgoed dat wordt aangehouden omwille van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde.

Verlies bij wanbetaling (LGD)
Het verlies bij wanbetaling is het gemiddelde verlies bij het in gebreke blijven van de tegenpartij. LGD is een parameter nodig voor de berekening van het verwachte verlies (EL).

Verwachte verlies (EL)
Het verwachte verlies is het verwachte jaarlijks niveau van kredietverliezen binnen een economische cyclus. De werkelijke verliezen voor een bepaald jaar zullen afwijken van het verwachte verlies, maar het verwachte verlies is het bedrag dat Fortis Bank gemiddeld mag verwachten te verliezen binnen een economische cyclus. Het verwachte verlies dient eerder te worden beschouwd als een kost van bedrijfsvoering dan als een risico op zichzelf. Het verwachte verlies wordt als volgt berekend: EL = EAD x PD x LGD.

Voorziening
Een verplichting van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip. Voorzieningen worden opgenomen als verplichtingen wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om deze verplichtingen af te wikkelen en in de veronderstelling er dat een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Waardevermindering
Het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. In dergelijke gevallen zal de boekwaarde via de resultatenrekening teruggebracht worden tot zijn reële waarde.

Fortis Bank NV, Warandeberg 3 - B-1000 Brussel